คู่มือ
การปล่อยชั่วคราว
และการกำกับดูแล

สำนักประธานศาลฎีกา

พ.ศ. ๒๕๖๘

คำปรารภ

โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสาม บัญญัติให้การเรียกประกันหรือหลักประกันจะเรียกจนเกินควรแก่กรณีมิได้ และต้องคำนึงถึงเงื่อนไขและมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่ได้ใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวประกอบด้วย ประกอบกับมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว การตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง อันเป็นมาตรการกำกับดูแล ป้องกันมิให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหลบหนีไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวลดความสำคัญลง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิในการปล่อยชั่วคราว และดูแลความปลอดภัยของสังคมควบคู่กัน คู่มือการปล่อยชั่วคราวเดิมจึงไม่สอดคล้องกับกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวที่ปรับปรุงใหม่ จึงมีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการปล่อยชั่วคราว เพื่อให้การดำเนินงานของศาลในส่วนของการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวและการกำหนดมาตรการกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นไปอย่างเหมาะสมได้สัดส่วนภายใต้บรรทัดฐานเดียวกัน

บัดนี้ การจัดทำคู่มือการปล่อยชั่วคราวและการกำกับดูแลได้ดำเนินการแล้วเสร็จ จึงควรเผยแพร่แก่ผู้พิพากษาและศาลยุติธรรม เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวให้มีความเป็นเอกภาพ โดยยึดหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและความปลอดภัยของสังคมสืบไป

(นางชนากานต์ ธีรเวชพลกุล)

ประธานศาลฎีกา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บททั่วไป	๑
๑.๑ ความหมายของการปล่อยชั่วคราว	๑
๑.๒ การร้องขอให้ศาลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย	๑
๑.๓ ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย	๒
๑.๔ ประเภทของการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย	๓
๑.๕ เอกสารที่ต้องใช้ประกอบคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว	๔
๑.๖ การลงลายมือชื่อในคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว	๕
๑.๗ หลักการสำคัญในการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว	๕
บทที่ ๒ การปล่อยชั่วคราว	๘
๒.๑ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว	๘
๒.๒ การปล่อยตัวกรณีมีเหตุพิเศษและการเปลี่ยนแปลงการกำกับดูแลหรือเรียกหลักประกัน	๑๐
๒.๓ การประเมินความเสี่ยง	๑๑
๒.๔ เงื่อนไขและมาตรการที่ศาลอาจกำหนดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว	๑๓
๒.๕ การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว	๑๔
๒.๖ การสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลย	๑๙
๒.๗ ความจำเป็นในการเรียกหลักประกัน	๒๐
๒.๘ การปล่อยชั่วคราวในคดีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๑๐ ปี	๒๐
๒.๙ การปล่อยชั่วคราวในคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๑๐ ปี	๒๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๒.๑๐ การพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว กรณีผู้เสียหายปรากฏตัวในศาลหรือศาลมีข้อมูลของผู้เสียหาย	๒๑
๒.๑๑ การปล่อยชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์ฎีกา	๒๑
๒.๑๒ การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว	๒๑
ตัวอย่างคำร้องขอปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกัน (คำร้องใบเดียว)	๒๔
ตัวอย่างคำสั่งปล่อยชั่วคราว	๒๕
ตัวอย่างบันทึกข้อมูลของผู้ต้องหา/จำเลยประกอบคำร้องขอปล่อยชั่วคราวและรายงานประเมินความเสี่ยงผู้ต้องหา/จำเลย (ปส.๓)	๒๗
ตัวอย่างรายงานเจ้าหน้าที่สอบถามประวัติและข้อมูลของผู้ต้องหาหรือจำเลย	๓๒
ตัวอย่างแบบกรอกข้อมูลของผู้ต้องหา/จำเลย	๓๔
บทที่ ๓ วงเงินประกันและหลักประกัน	๓๕
๓.๑ การพิจารณากำหนดวงเงินประกัน	๓๕
๓.๒ หลักประกันที่ใช้ในการขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว	๓๗
๓.๓ กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวก่อนฟ้องมาแล้ว	๔๔
๓.๔ การขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยการใช้หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยเป็นหลักประกัน	๔๕
บทที่ ๔ การสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของศาลชั้นต้น	๕๐
๔.๑ การพิจารณาและสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว กรณีที่ศาลเห็นควรประเมินความเสี่ยง	๕๐
๔.๒ การสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยไม่มีประกัน	๕๑
๔.๓ การสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติหรือเงื่อนไขและมาตรการกำกับดูแล	๕๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๔.๔ การสั่งอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยให้ผู้ร้องขอประกันทำสัญญาประกัน	๕๗
๔.๕ การสั่งอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว	๕๘
๔.๖ การสั่งอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยให้ผู้ร้องขอทำสัญญาประกันและวางหลักประกัน	๕๙
๔.๗ การใช้หลักประกันในชั้นสอบสวนเป็นหลักประกันในชั้นศาล	๖๑
๔.๘ การขอปล่อยชั่วคราวในชั้นพิจารณา	๖๑
๔.๙ กรณีสั่งไม่อนุญาต	๖๒
๔.๑๐ การขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวที่เป็นชาวต่างประเทศ	๖๔
๔.๑๑ การพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวบุคคลที่ถูกกักขังหรือจำคุกในกรณีอื่น	๖๕
๔.๑๒ การปล่อยชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์ฎีกา	๖๗
๔.๑๓ การขอให้ปล่อยชั่วคราวเพื่อให้จำเลยหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาล	๖๘
บทที่ ๕ การปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชน	๗๐
๕.๑ แนวทางการใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กหรือเยาวชน	๗๑
๕.๒ กรณีอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว	๗๒
๕.๓ กรณีสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว	๗๓
๕.๔ การมอบตัวเด็กหรือเยาวชนแก่บิดามารดาผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การดูแลตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๑๒๖	๗๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๖ การปล่อยชั่วคราวคดีทรัพย์สินทางปัญญาและคดีล้มละลาย	๗๖
๖.๑ การปล่อยชั่วคราวคดีทรัพย์สินทางปัญญา	๗๖
๖.๒ การปล่อยชั่วคราวคดีล้มละลาย	๘๐
บทที่ ๗ การอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นและการขอปล่อยชั่วคราวชั้นอุทธรณ์	๘๒
๗.๑ การอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา	๘๒
๗.๒ การยื่นคำร้องขอให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นอุทธรณ์	๑๐๑
๗.๓ การขอให้ปล่อยชั่วคราวเพื่อให้จำเลยหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาล	๑๐๖
บทที่ ๘ การอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์และการขอปล่อยชั่วคราวชั้นฎีกา	๑๐๘
๘.๑ การอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์	๑๐๘
๘.๒ กรณีศาลฎีกาเห็นควรไม่อนุญาตเช่นเดียวกับศาลชั้นอุทธรณ์	๑๐๙
๘.๓ กรณีศาลฎีกาเห็นควรอนุญาต	๑๑๑
๘.๔ กรณีอุทธรณ์ต่อไปยังศาลฎีกาต่อไม่ได้	๑๑๒
๘.๕ กรณีจำเลยเห็นว่าหลักประกันที่ศาลชั้นอุทธรณ์กำหนดสูงเกินไป	๑๑๓
๘.๖ การยื่นคำร้องขอให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา	๑๑๔
๘.๗ กรณีอุทธรณ์คำสั่งศาลฎีกาที่ถือว่าขอให้ปล่อยชั่วคราวใหม่	๑๒๓
๘.๘ กรณีโจทก์หรือจำเลยหรือผู้ประกันขอเปลี่ยนเงื่อนไขหรือไม่ยินยอม	๑๒๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๙ การอ่านคำสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา	๑๒๕
๙.๑ กรณีศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว	๑๒๕
๙.๒ กรณีศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว แต่กำหนดเงื่อนไข	๑๒๗
๙.๓ กรณีศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว	๑๒๗
บทที่ ๑๐ การเปลี่ยน การเพิ่ม หรือการลดหลักประกัน	๑๒๘
๑๐.๑ การเปลี่ยนหลักประกัน	๑๒๘
๑๐.๒ การเพิ่มหรือลดหลักประกัน	๑๒๙
บทที่ ๑๑ การถอนสัญญาประกันหรือหลักประกัน	๑๓๑
๑๑.๑ ผู้ร้องขอประกันยื่นคำร้องขอถอนคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวก่อนศาลมีคำสั่งคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว	๑๓๑
๑๑.๒ ผู้ประกันส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยคืนต่อศาล	๑๓๑
๑๑.๓ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ผู้เสียหาย หรือโจทก์ยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว	๑๓๒
๑๑.๔ สัญญาประกันสิ้นสุดลงด้วยเหตุอื่น	๑๓๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๑๒ ความรับผิดของผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกัน	๑๓๔
๑๒.๑ การปรับผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกัน	๑๓๕
๑๒.๒ การงดหรือลดค่าปรับ	๑๓๖
๑๒.๓ การอุทธรณ์คำสั่งปรับตามสัญญาประกัน คำสั่งให้งดหรือลดค่าปรับ	๑๓๗
๑๒.๔ การบังคับคดีเมื่อผู้ประกันไม่ชำระค่าปรับ	๑๔๑
ภาคผนวก	๑๔๖
๑. พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราว โดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐	๑๔๗
๒. ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว โดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม	๑๕๑
๒.๑ ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว โดยศาลที่หลบหนี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๕๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๒.๒ ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว โดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๖๑
๓. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕	๑๖๗
๔. ข้อบังคับของข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๗๕
๕. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๐	๑๗๘
๖. คำแนะนำของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการขยายโอกาสในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๘๐
๗. คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติต่อผู้เสียหายในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๓	๑๘๒
๘. คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓	๑๘๕
๙. คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔	๒๑๒
๑๐. ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การขอปล่อยชั่วคราวทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ	๒๒๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๑๑. หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๑๖/ว ๖๕๘ เรื่อง แนวปฏิบัติในเรื่องการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการปล่อยชั่วคราว	๒๓๑
๑๒. ข้อพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๖)	๒๓๓
๑๓. คำสั่งประธานศาลฎีกา เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการปล่อยชั่วคราว	๒๕๔

บทที่ ๑

บททั่วไป

๑.๑ ความหมายของการปล่อยชั่วคราว

การปล่อยชั่วคราว คือ การอนุญาตให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพ้นจากการควบคุมของเจ้าพนักงานหรือศาลตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อไม่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกควบคุมหรือขังเป็นเวลานานเกินกว่าจำเป็นในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี เพราะหากไม่มีเหตุตามกฎหมายที่ต้องควบคุมหรือขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ก็ต้องปล่อยชั่วคราวไป[๑] ตามหลักการของรัฐธรรมนูญที่ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ การปล่อยชั่วคราวจึงเป็นมาตรการหนึ่งในการผ่อนคลายการจำกัดเสรีภาพในร่างกายและเป็นมาตรการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาประการหนึ่งจึงต้องถือเป็นหลัก ส่วนการไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเป็นเพียงข้อยกเว้นเท่านั้น

๑.๒ การร้องขอให้ศาลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

ศาลพึงให้ผู้ร้องขอประกันยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวที่ไม่ต้องเสนอหลักประกันมาพร้อมกับคำร้องได้ทุกชั้นศาล[๒] เพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้ที่มีฐานะยากจนไม่สามารถหาหลักประกันมาวางได้มีโอกาสในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว ทั้งยังลดภาระที่ต้องเตรียมหลักประกันมาก่อนโดยที่ยังไม่ทราบว่าศาลจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือไม่ หรือศาลจะกำหนดหลักประกันหรือไม่และเป็นจำนวนเท่าใด

---

[๑] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๐๘/๑ การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว จะกระทำได้ต่อเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี

(๒) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

(๓) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น

(๔) ผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ

(๕) การปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการสอบสวนของเจ้าพนักงานหรือการดำเนินคดีในศาล

คำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวต้องแสดงเหตุผล และต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

[๒] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๕

การร้องขอให้ศาลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยแยกได้ดังนี้

๑.๒.๑ การร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวระหว่างสอบสวน เมื่อผู้ต้องหาถูกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวมาขออนุญาตศาลฝากขังระหว่างที่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น ผู้ต้องหามีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาล

๑.๒.๒ การร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวระหว่างการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น เมื่อจำเลยถูกพนักงานอัยการฟ้องต่อศาลแล้ว จำเลยมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาล

ในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ เมื่อศาลมีคำสั่งประทับฟ้องและหมายเรียกจำเลยให้มาแก้คดี จำเลยมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาล ทั้งนี้ จะยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวก่อนวันนัดหรือในวันนัดที่ระบุในหมายเรียกก็ได้

๑.๒.๓ การร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา เมื่อจำเลยถูกกักขังหรือจำคุกโดยผลของคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือศาลชั้นอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี จำเลยมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวก่อนที่จะยื่นอุทธรณ์หรือยื่นฎีกา หรือจะยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวพร้อมกันกับยื่นอุทธรณ์หรือยื่นฎีกา หรือจะยื่นหลังจากยื่นอุทธรณ์หรือยื่นฎีกาแล้วก็ได้

๑.๒.๔ การร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวบุคคลที่ถูกกักขังหรือจำคุกในกรณีอื่น เช่น ศาลออกหมายจับพยานที่จงใจไม่มาศาล หรือกรณีละเมิดอำนาจศาล หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ถูกจับกุมโดยเหตุจงใจขัดขืนคำบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๕๓ (๑) และมาตรา ๓๖๓ เป็นต้น บุคคลเช่นว่านั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวได้ ซึ่งศาลจะพิจารณาสั่งตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะในเรื่องนั้น

ข้อสังเกต

การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน ชั้นพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา หรือในชั้นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ใช้ได้เฉพาะในชั้นนั้น เมื่อชั้นของการดำเนินคดีเปลี่ยนไปก็ต้องยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวใหม่

การยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวนอกจากจะยื่นโดยวิธีปกติแล้ว ยังสามารถยื่นคำร้องผ่านระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (Court Integral Online Service : CIOS) เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในการขอปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องเดินทางมาศาล[๓]

อนึ่ง ข้อบังคับว่าด้วยการออกคำสั่งหรือหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดไว้ในข้อ ๔๐ (๔) ว่า ให้ใช้แบบพิมพ์คำร้องของหมายขังตามที่สำนักงานศาลกำหนด ซึ่งแบบพิมพ์ตามที่สำนักงานศาลกำหนดประกอบไปด้วยคำร้องขอปล่อยชั่วคราวระหว่างสอบสวนด้วย ดังนั้น หลังจากข้อบังคับ ฯ นี้มีผลใช้บังคับคำร้องขอปล่อยชั่วคราวจะถูกยื่นต่อศาลพร้อมคำร้องขอหมายขัง

๑.๓ ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ได้แก่

๑.๓.๑ ผู้ต้องหา จำเลย หรือบุคคลตามข้อ ๑.๒.๔

---

[๓] ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่องการขอปล่อยชั่วคราวทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๓.๒ ผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับบุคคลตามข้อ ๑.๓.๑ เช่น บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคลผู้เกี่ยวพันโดยทางสมรส บุคคลที่ศาลเห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเหมือนเป็นญาติพี่น้องหรือมีความสัมพันธ์ในทางอื่นที่ศาลเห็นสมควร หรือนิติบุคคล เช่น บริษัทห้างหุ้นส่วนจำกัด สำหรับกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นกรรมการ ผู้แทน ตัวแทน หุ้นส่วน พนักงานหรือลูกจ้างของนิติบุคคลนั้น

๑.๓.๓ กองทุนยุติธรรม ตามพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๓๐[๔]

๑.๔ ประเภทของการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

การที่ศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยแบ่งได้เป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑.๔.๑ การปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน คือ การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยไม่ต้องทำสัญญาประกันและไม่ต้องมีหลักประกัน เพียงแต่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียกหรือปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นที่ศาลกำหนด เท่านั้น

๑.๔.๒ การปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน คือ การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยก่อนปล่อยไปผู้ประกันต้องลงลายมือชื่อในสัญญาประกันต่อศาลว่าจะปฏิบัติตามนัดหรือหมายเรียกของศาลหรือตามเงื่อนไขอื่นที่ศาลกำหนด ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะถูกปรับตามจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในสัญญาประกัน

๑.๔.๓ การปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน คือ การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยผู้ประกันหรือผู้เป็นหลักประกันต้องลงลายมือชื่อในสัญญาประกันต่อศาลว่าจะปฏิบัติตามนัดหรือหมายเรียกของศาล หรือตามเงื่อนไขอื่นที่ศาลกำหนด และมีการวางหลักประกันไว้เพื่อที่จะสามารถบังคับเอากับหลักประกันตามจำนวนที่ระบุไว้ได้เมื่อมีการผิดสัญญา[๕]

---

[๔] พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๓๐ การขอปล่อยชั่วคราวให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย กองทุนอาจมอบอำนาจให้แก่พนักงานของกองทุนหรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวและเป็นผู้ลงนามในสัญญาประกันก็ได้

คำร้องขอปล่อยชั่วคราวต้องแนบหนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุน สำเนาหนังสือสัญญาของผู้ต้องหาหรือจำเลย และสำเนาหนังสือสัญญาค้ำประกันตามวรรคสี่ไปด้วย

หนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุนต้องระบุว่า หากผู้ต้องหาหรือจำเลยผิดสัญญาประกันและถูกปรับเป็นเงินเท่าใด กองทุนจะเป็นผู้ชำระแทน

ก่อนออกหนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุน จะต้องให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยผู้ประสงค์จะได้รับการปล่อยชั่วคราวทำหนังสือสัญญาให้กองทุนไว้ว่า หากกองทุนต้องชำระเงินค่าปรับตามวรรคสามเป็นจำนวนเท่าใด ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะชดใช้เงินให้แก่กองทุนจนครบถ้วน และผู้ต้องหาหรือจำเลยจะต้องนำสามี ภริยา บุพการี ผู้สืบสันดาน ญาติใกล้ชิด ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง มาเป็นผู้ค้ำประกันด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

[๕] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๑๐ ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไป ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกันและจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้

๑.๕ เอกสารที่ต้องใช้ประกอบคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว

ในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ผู้ร้องขอประกัน[๖] จะต้องยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยไม่จำเป็นต้องเสนอหลักประกันมาพร้อมคำร้อง[๗]

หากศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยมีประกันหรือโดยมีประกันและหลักประกัน เอกสารที่ใช้ประกอบคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว มีดังนี้

๑.๕.๑ บัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรประจำตัวพนักงานรัฐวิสาหกิจของผู้ร้องขอประกัน อย่างใดอย่างหนึ่ง

๑.๕.๒ ทะเบียนบ้าน[๘] ของผู้ร้องขอประกัน

๑.๕.๓ กรณีผู้ร้องขอประกันมีคู่สมรสจะต้องแสดงเอกสารเพิ่มเติม ได้แก่

(๑) บัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรประจำตัวพนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างใดอย่างหนึ่ง และทะเบียนบ้านของคู่สมรส

(๒) ใบสำคัญการสมรส

(๓) หนังสือให้ความยินยอมของคู่สมรส

๑.๕.๔ กรณีชื่อเจ้าของหลักทรัพย์ไม่ตรงกับที่ปรากฏในเอกสารแสดงสิทธิในหลักทรัพย์ต้องมีหนังสือรับรองว่าเป็นบุคคลเดียวกัน หรือหลักฐานการเปลี่ยนชื่อหรือชื่อสกุล

ในคดีอย่างอื่นจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้

การเรียกประกันหรือหลักประกันตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะเรียกจนเกินควรแก่กรณีมิได้ และต้องคำนึงถึงเงื่อนไขและมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่ได้ใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวประกอบด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือข้อบังคับของประธานศาลฎีกา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๑๑ เมื่อจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย ก่อนที่จะปล่อยไป ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก

มาตรา ๑๑๒ เมื่อจะปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน ก่อนปล่อยไปให้ผู้ประกันหรือผู้เป็นหลักประกันลงลายมือชื่อในสัญญาประกันนั้น

ในสัญญาประกันนอกจากข้อความอย่างอื่นอันพึงมี ต้องมีข้อความดังนี้ด้วย

(๑) ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหรือผู้ประกัน แล้วแต่กรณี จะปฏิบัติตามนัดหรือหมายเรียกของเจ้าพนักงานศาล ซึ่งให้ปล่อยชั่วคราว

(๒) เมื่อผิดสัญญาจะใช้เงินจำนวนที่ระบุไว้

ในสัญญาประกันจะกำหนดภาระหน้าที่หรือเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือผู้ประกันต้องปฏิบัติเกินความจำเป็นแก่กรณีมิได้

[๖] ก่อนทำสัญญาประกัน เรียกว่า “ผู้ร้องขอประกัน” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ หลังจากทำสัญญาประกันแล้ว เรียกว่า “ผู้ประกัน” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๒

[๗] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๕

[๘] ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

๑.๕.๕ กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ หากมีหนังสือเดินทาง (Passport) ต้องนำมาส่งมอบไว้ต่อศาลด้วย[๙]

ข้อสังเกต

ในวันยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว หากเอกสารที่ต้องนำมานั้นไม่ครบถ้วน ผู้ร้องขอประกันอาจขอผัดผ่อนนำมาส่งศาลในภายหลัง ซึ่งศาลมีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ผัดผ่อนได้ตามที่เห็นสมควร

๑.๖ การลงลายมือชื่อในคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว

ในบางกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกนำตัวไปควบคุมที่สถานีตำรวจหรือเรือนจำแล้ว แต่ผู้ร้องขอประกันมายื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลโดยยังไม่ได้ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยลงชื่อในคำร้องนั้นด้วย และหากให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยลงลายมือชื่อก่อนจะเป็นการเสียเวลา เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยตามสมควร ศาลอาจพิจารณาสั่งคำร้องอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่ต้องให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยลงลายมือชื่อก่อน โดยมีข้อควรระวังว่า ผู้ร้องขอประกันจะต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนเป็นญาติพี่น้องหรือมีความสัมพันธ์ในทางอื่นที่ศาลเห็นสมควรกับผู้ต้องหาหรือจำเลยด้วย เพื่อป้องกันการร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยมีเจตนาร้าย ทั้งนี้ ควรหมายเหตุไว้อย่างแจ้งชัดในหมายปล่อยว่า หากผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ยินยอม ให้ผู้มีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยงดการปล่อยชั่วคราวและคืนหมายปล่อยแก่ศาลทันที และควรหมายเหตุชื่อและชื่อสกุลของผู้ร้องขอประกันไว้ในหมายปล่อยด้วย

๑.๗ หลักการสำคัญในการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว

การสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยมีหลักการสำคัญ คือ

๑. ต้องพิจารณาสั่งอย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในกฎหมาย และต้องแจ้งเหตุผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘/๑

๒. เมื่อศาลพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ และไม่มีเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ ศาลต้องอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยอาจปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน โดยมีประกัน หรือโดยมีประกันและหลักประกัน การพิจารณาสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘/๑ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีการเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียก

---

[๙] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๘ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

หลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓. ก่อนมีคำสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ศาลอาจรับฟังข้อเท็จจริง รายงาน หรือความเห็นของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการนั้นเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องด้วย[๑๐] ในการนี้ศาลอาจให้เจ้าพนักงานศาลเก็บข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องร้อง บุคลิกลักษณะ นิสัย สภาพทางร่างกายและจิตใจ การศึกษา การประกอบอาชีพการงาน ประวัติการกระทำความผิดอาญา สภาพและฐานะของครอบครัว ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องของผู้ต้องหาหรือจำเลย แล้วจัดทำรายงานหรือความเห็นหรือประเมินความเสี่ยงเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวด้วยก็ได้ ในคดีที่มีผู้ต้องหาหรือจำเลยหลายคน การเก็บข้อมูลหรือข้อเท็จจริงของผู้ต้องหาหรือจำเลยและการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ให้พิจารณาเป็นรายบุคคล[๑๑]

๔. การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ไม่ว่าจะไม่มีประกันหรือมีประกัน ศาลอาจมีคำสั่งให้มีการกำกับดูแลและกำหนดมาตรการกำกับดูแล[๑๒] ได้แก่ กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางผู้ต้องหาหรือจำเลยก็ได้[๑๓] หรือมีคำสั่งแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐[๑๔] ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่มีข้อควรระวังว่า ศาลจะกำหนดภาระหน้าที่หรือเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องปฏิบัติเกินความจำเป็นแก่กรณีมิได้

---

[๑๐] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง

[๑๑] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๓ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘, คำแนะนำของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการขยายโอกาสในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๓, คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑

[๑๒] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

การกำกับดูแล หมายความว่า การที่ศาลวางเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายในระหว่างปล่อยชั่วคราว

มาตรการกำกับดูแล หมายความว่า วิธีการที่ศาลใช้ในการกำกับดูแล เช่น แต่งตั้งผู้กำกับดูแลหรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์ที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง

[๑๓] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสาม

[๑๔] คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑

ข้อสังเกต

๑. กรณีมีเหตุน่าสงสัยว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ร้ายข้ามชาติ กระทำผิดในลักษณะองค์กรอาชญากรรมหรือกระทำความผิดอื่นอีก ศาลควรเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณีมาสอบถามประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องด้วย

๒. ในกรณีที่พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานที่มีอำนาจจับกุม สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง หรือหน่วยงานอื่นมีหนังสือขอความร่วมมืออายัดตัวหรือขอให้ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น เป็นผู้ต้องหาสำคัญซึ่งกักตัวไว้เพื่อรอส่งตัวออกนอกราชอาณาจักร มีข้อควรระวังว่า หากศาลจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ควรสั่งให้เจ้าหน้าที่ศาลมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานดังกล่าวทราบก่อนมีการปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลุดพ้นจากผู้ที่ขอความร่วมมือมา

บทที่ ๒

การปล่อยชั่วคราว

ในการพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ศาลจะอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่เป็นดุลพินิจของผู้พิพากษาโดยแท้ หากผู้พิพากษาเห็นสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ผู้พิพากษาควรใช้กลไกและเครื่องมือตามกฎหมายในการประเมินความเสี่ยงและจัดการเพื่อให้การปล่อยชั่วคราวสามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้ต้องหาหรือจำเลยและคุ้มครองความสงบสุขของสังคมได้ในขณะเดียวกัน โดยไม่นำปัจจัยทางด้านทรัพย์สินมาเป็นหลักสำคัญในการปล่อยชั่วคราว อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิในการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลย แต่หากมีกรณีจำเป็นต้องกำหนดวงเงินสำหรับการปล่อยชั่วคราว การกำหนดวงเงินประกันปกติต้องถือตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘ คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

๒.๑ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว

การสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ศาลต้องพิจารณาข้อพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคหนึ่ง[๑๕] ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี หรือไปก่อเหตุอันตราย ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าวอย่างเพียงพอ ศาลควรจัดให้มีการประเมินความเสี่ยง โดยอาจใช้วิธีรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือใช้ระบบประเมินความเสี่ยงตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดเพื่อประเมินความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตรายว่ามีมากน้อยเพียงใด และใช้ข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบการใช้ดุลพินิจว่าสมควรที่จะปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่[๑๖]

---

[๑๕] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๐๘ วรรคหนึ่ง ในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ต้องพิจารณาข้อเหล่านี้ประกอบ

(๑) ความหนักเบาแห่งข้อหา

(๒) พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใด

(๓) พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร

(๔) เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด

(๕) ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่

(๖) ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่

(๗) ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องขังตามหมายศาล ถ้ามีคำคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์หรือผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี ศาลพึงรับประกอบการวินิจฉัยได้

[๑๖] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๓ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

การพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวนั้น แม้ปรากฏว่ามีเหตุที่จะออกหมายขังผู้ต้องหาหรือจำเลย และมีความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี จะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่นอยู่ก็ตาม แต่หากศาลเห็นว่าถ้ามีการกำกับดูแล โดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติ และมีการใช้มาตรการกำกับดูแลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวระหว่างปล่อยชั่วคราวจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่ผู้นั้นจะหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายในระหว่างปล่อยชั่วคราว ก็ให้มีคำสั่งปล่อยชั่วคราวได้ โดยใช้การกำกับดูแลและการเรียกประกัน**ตามลำดับความเข้มงวด** ดังนี้

(๑) กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ

(๒) แต่งตั้งผู้กำกับดูแล

(๓) ทำสัญญาประกัน

(๔) ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์ที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง

(๕) เรียกหลักประกัน

การใช้วิธีการดังกล่าว พึงกำหนดให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับพฤติการณ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นราย ๆ ไป[๑๗]

แนวทางการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้ศาลพึง**พิจารณาใช้วิธีการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเป็นลำดับแรก**และให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก แต่ถ้าเห็นว่าการสาบานหรือปฏิญาณตนยังไม่เพียงพอ ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติหรือแต่งตั้งผู้กำกับดูแลมาใช้ร่วมด้วยก็ได้[๑๘]

กรณีที่ศาลเห็นควรปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือกฎหมายกำหนดให้ต้องมีประกัน การกำหนดวงเงินประกันควรพิจารณาให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดี โดยคำนึงถึงการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติหรือการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลที่นำมาใช้ประกอบด้วย[๑๙]

การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางพึงสั่งใช้เฉพาะกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีความเสี่ยงสูงที่จะหลบหนีหรือก่อภัยอันตราย หรือกรณีที่มีความจำเป็นต้องคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยาน ซึ่งต้องมีการตรวจสอบสถานที่อยู่ของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวอย่างเข้มงวดและการใช้วิธีการที่เบากว่าไม่เพียงพอต่อการป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายนั้น[๒๐]

ถ้าศาลเห็นว่าการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ การแต่งตั้งผู้กำกับดูแล การทำสัญญาประกัน การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์ที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางยังไม่เพียงพอต่อการป้องกันการหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหาย หรือเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการทุจริตฉ้อฉลอันมีผลกระทบต่อสาธารณชนส่วนรวม หรือพฤติการณ์แห่งคดีก่อให้เกิดความเสียหาย

---

[๑๗] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๘

[๑๘] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๐

[๑๙] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๑

[๒๐] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๒

แก่เศรษฐกิจหรือสังคมอย่างร้ายแรง ศาลอาจเรียกหลักประกันได้ โดยให้คำนึงถึงความสามารถหรือข้อจำกัดในการหาหลักประกันของผู้ต้องหาหรือจำเลยประกอบด้วย[๒๑]

ในกรณีที่ศาลเห็นควรมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน แต่หลักประกันที่ผู้ที่ร้องขอปล่อยชั่วคราวเสนอมาไม่เพียงพอหรือไม่สามารถเสนอหลักประกันได้ทัน ศาลอาจพิจารณาปล่อยชั่วคราวไปพลางก่อน โดยจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือแต่งตั้งผู้กำกับดูแลหรือทำสัญญาประกัน หรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์ที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางมาใช้ร่วมด้วยในระหว่างนั้นก็ได้ กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวภายใต้มาตรการกำกับดูแลแต่มีเหตุขัดข้องไม่อาจใช้มาตรการกำกับดูแลได้เป็นการชั่วคราว ศาลพึงปล่อยชั่วคราวโดยใช้มาตรการกำกับดูแลอื่นไปพลางก่อนจนกว่าจะสามารถดำเนินการตามคำสั่งศาลได้[๒๒]

หากศาลเห็นสมควรปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาดังกล่าวและคำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้วางแนวทางในการกำหนดวงเงินประกันให้เหมาะสมแก่ข้อหาและสภาพแห่งคดี รวมทั้งแนวโน้มที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหากพฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป และหากศาลเห็นว่ามีเหตุจำเป็นที่จะต้องเรียกหลักประกันด้วย ก็ให้พิจารณาว่าหลักประกันนั้นคุ้มกับวงเงินประกันที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คำนึงถึงความน่าเชื่อถือของผู้ขอประกัน หลักประกัน และฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยประกอบด้วย โดยมิควรเรียกหลักประกันสูงกว่าข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ และบัญชีมาตรฐานวงเงินประกัน แนบท้ายคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ และแนบท้ายคำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๙ วรรคห้า ซึ่งบัญญัติว่า “คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๒.๒ การปล่อยตัวกรณีมีเหตุพิเศษและการเปลี่ยนแปลงการกำกับดูแลหรือการเรียกประกัน

ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีหรือเป็นหญิงมีครรภ์หรือเพิ่งคลอดบุตรมาไม่ถึงสามเดือน หรือเจ็บป่วยซึ่งถ้าต้องขังจะถึงอันตรายแก่ชีวิต หรือปรากฏเหตุอื่นซึ่งทำให้ความเสี่ยงในการหลบหนี ภัยอันตราย หรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวนั้นหมดไป

---

[๒๑] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๓

[๒๒] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๗ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

ศาลจะออกหมายปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งถูกขังอยู่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๑ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๗๕ ก็ได้ [๒๓]

ถ้าความปรากฏภายหลังว่า การกำกับดูแลและมาตรการกำกับดูแลที่กำหนดไว้ไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสม ศาลอาจมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขหรือวิธีการกำกับดูแลที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นหรือลดลง เปลี่ยนสัญญาประกันหรือหลักประกัน เพิ่มหรือลดหลักประกัน ให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีได้ตามที่เห็นสมควร หรืออาจสั่งเปลี่ยนแปลงการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ ก็ได้

กรณีที่ศาลสูงมีคำสั่งปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขและวิธีการกำกับดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลย ศาลสูงอาจมอบหมายให้ศาลชั้นต้นพิจารณาเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขหรือวิธีการกำกับดูแลที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นหรือลดลง เปลี่ยนสัญญาประกันหรือหลักประกัน เพิ่มหรือลดหลักประกันให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีได้ตามที่เห็นสมควร หรืออาจสั่งเปลี่ยนแปลงการปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องส่งให้ศาลสูงพิจารณาสั่งก็ได้ [๒๔]

กรณีที่มีการถอนสัญญาประกันหรือถอนหลักประกัน หรือผู้ต้องหาหรือจำเลยขอยกเลิกการปล่อยชั่วคราว โดยไม่ปรากฏพฤติการณ์ที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นจะหลบหนี หรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุภยันตรายประการอื่น ศาลมีอำนาจปล่อยชั่วคราวต่อไปได้ โดยนำพฤติการณ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวมาประกอบการพิจารณากำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการกำกับดูแลที่เหมาะสมแทนการทำสัญญาประกันหรือวางหลักประกันก็ได้[๒๕]

๒.๓ การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงอาจทำโดย

๑. ศาลอาจให้เจ้าพนักงานศาลเก็บข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องร้อง บุคลิกลักษณะ นิสัย สภาพทางร่างกายและจิตใจ การศึกษา การประกอบอาชีพการงาน ประวัติการกระทำความผิดอาญา สภาพและฐานะของครอบครัว

---

[๒๓] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๙/๑ เพิ่มเติมโดยข้อ ๖ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

[๒๔] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๙/๒ เพิ่มเติมโดยข้อ ๖ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

[๒๕] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๙/๓ เพิ่มเติมโดยข้อ ๖ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องของผู้ต้องหาหรือจำเลย แล้วจัดทำรายงานหรือความเห็น[๒๖]

๒. ดำเนินการตามคู่มือสำหรับผู้พิพากษาในการนำร่องปฏิรูปการปล่อยชั่วคราวโดยระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว สถาบันวิจัยและพัฒนารพีพัฒนศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรมหรือแบบประเมินความเสี่ยงในระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (Court Integral Online Service : CIOS)

ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา โดยใช้คำร้องขอปล่อยชั่วคราวที่ไม่เสนอหลักประกันมาพร้อมกับคำร้อง ซึ่งศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาอาจสั่งให้ศาลชั้นต้นทำการประเมินความเสี่ยงแล้วรายงานผลให้ทราบเพื่อประกอบการพิจารณา

ข้อสังเกต

๑. เจ้าหน้าที่ต้องนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงไปตรวจสอบจากฐานข้อมูลและบุคคลใกล้ชิดผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้นำชุมชนที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยอาศัยอยู่ หลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ตรวจสอบและยืนยันแล้วไปประเมินความเสี่ยงโดยอาศัยแบบและวิธีการประเมินความเสี่ยงที่พัฒนาขึ้นจากงานวิจัยที่ใช้หลักสถิติและพฤติกรรมศาสตร์เป็นพื้นฐาน ความเสี่ยงที่ประเมินได้จำแนกออกเป็นห้าระดับตั้งแต่ ต่ำมาก ต่ำ ปานกลาง สูง สูงมาก โดยเจ้าหน้าที่จะนำข้อมูลที่ตรวจสอบยืนยันแล้วและผลการประเมินความเสี่ยงเสนอต่อผู้พิพากษาเพื่อประกอบดุลพินิจว่าจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือไม่ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติระหว่างปล่อยชั่วคราว การใช้มาตรการกำกับดูแล การเรียกประกันและหลักประกันให้เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงดังกล่าว หากเจ้าหน้าที่ทราบข้อมูลอื่นที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงหรือการพิจารณาสั่งปล่อยชั่วคราว เจ้าหน้าที่สามารถรายงานข้อเท็จจริงนั้นเพิ่มเติมเป็นข้อสังเกตของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นไปตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง บัญญัติไว้[๒๗]

๒. การประเมินความเสี่ยงโดยระบบประเมินความเสี่ยงดังกล่าวอาศัยข้อมูลทางสถิติเป็นการประมวลหาปัจจัยที่บ่งชี้การหลบหนีหรือก่อเหตุร้ายร่วมกันจากกลุ่มประชากรจำนวนมาก จึงนำมาปรับใช้ได้เป็นการทั่วไป แต่หากพฤติการณ์แห่งคดีมีลักษณะพิเศษเฉพาะเจาะจง แตกต่างไปจากกลุ่มที่นำมาหาค่าสถิติ หรือมีปัจจัยจำเพาะนอกเหนือไปจากที่ระบบใช้ในการคำนวณ เช่น คดีค้ามนุษย์[๒๘]

---

[๒๖] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๓ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

[๒๗] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลอาจรับฟังข้อเท็จจริง รายงานหรือความเห็นของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการนั้นเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องด้วยก็ได้”

[๒๘] พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๑๐ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำข้อมูลประวัติ ผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดต่อร่างกายหรือจิตใจ และข้อวิตกกังวลหรือข้อคิดเห็นอย่างอื่นของผู้เสียหาย ตลอดจนพฤติการณ์อื่นใดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งศาลเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยชั่วคราวหรือการพิจารณาพิพากษาคดี

ซึ่งมีข้อพิจารณาในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวตามกฎหมายนอกจากที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คดีที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีอิทธิพล เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตฉ้อฉลอันมีผลกระทบต่อสาธารณชนส่วนรวม หรือการค้ายาเสพติดให้โทษที่พฤติการณ์แห่งคดีก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจและสังคมอย่างร้ายแรง คดีที่มีผู้เสียหายจำนวนมาก มีความเสียหายต่อทรัพย์มูลค่าสูง ความผิดข้อหาเดียวกันแต่หลายกรรม หรือปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากรายงานข้อสังเกตของเจ้าหน้าที่ คำคัดค้านของพนักงานสอบสวน โจทก์ ผู้เสียหาย และพยานสำคัญในคดีซึ่งระบุเหตุแห่งการคัดค้านไว้เป็นพิเศษ ผู้พิพากษาพึงใช้ดุลพินิจให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงความจำเป็นในการป้องกันการหลบหนีและก่อเหตุร้าย รวมถึงการพิจารณาเรียกประกันหรือหลักประกัน ซึ่งอาจแตกต่างไปจากระดับความเสี่ยงที่ได้จากระบบประเมินความเสี่ยง เพื่อให้เหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งคดีนั้นก็ได้

๓. ในคดีที่มีผู้เสียหาย การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ศาลพึงคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน และสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้เสียหาย โดยอาจสอบถามความคิดเห็นของผู้เสียหายเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว[๒๙]

๒.๔ เงื่อนไขและมาตรการที่ศาลอาจกำหนดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว

การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไม่ว่าเป็นการปล่อยโดยไม่มีประกัน มีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน ศาลจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น และคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมซึ่งรวมถึงบุคคลในครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียหายด้วย หรือเพื่อปกป้องความสงบสุขของสังคม[๓๐] ควบคู่กับการใช้มาตรการตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยยินยอม ศาลจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลย หากเงื่อนไขหรือมาตรการที่ศาลกำหนดเพียงพอที่จะควบคุมหรือป้องกันมิให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหลบหนี ยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อภัยอันตรายประการอื่นแล้ว ศาลจะไม่เรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวเลยก็ได้

มาตรา ๑๑ นอกจากที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้พิจารณาถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดว่ามีลักษณะเป็นเครือข่าย หรือเป็นองค์กรอาชญากรรมหรือผู้ต้องหา หรือจำเลยนั้นเป็นผู้มีอิทธิพล หรือมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือไม่ประกอบด้วยโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เสียหายและภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่พยานหลักฐานเป็นสำคัญ มาตรา ๑๒ ในการสั่งปล่อยชั่วคราวจะต้องกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการหลบหนีและภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นอย่างเพียงพอ และในกรณีที่เป็นคำสั่งของศาล หากมีการสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้ศาลมีอำนาจกำหนดเจ้าพนักงานหรือบุคคลซึ่งจะต้องรับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งได้ด้วย

[๒๙] คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติต่อผู้เสียหายในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๖

[๓๐] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสาม

เงื่อนไขที่อาจกำหนดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติในระหว่างปล่อยชั่วคราว เช่น[๓๑]

(๑) ให้มาศาลตามกำหนดนัด

(๒) ห้ามยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

(๓) ห้ามเดินทางออกนอกประเทศหรือออกนอกพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

(๔) ห้ามพบหรือเข้าใกล้หรือยุ่งเกี่ยวกับผู้เสียหายหรือบุคคลที่ศาลกำหนด

(๕) ห้ามออกจากที่อยู่อาศัย

(๖) การเปลี่ยนหรือย้ายที่อยู่อาศัยต้องแจ้งให้ศาลทราบ

(๗) ห้ามเข้าไปในสถานที่บางแห่ง

(๘) ห้ามคบหาสมาคมกับบุคคลบางประเภท

(๙) ให้รายงานตัวต่อผู้กำกับดูแล เจ้าพนักงานหรือบุคคลที่ศาลกำหนด

(๑๐) ให้เข้ารับคำปรึกษาหรือบำบัดรักษาความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ

(๑๑) ให้เข้ารับการตรวจร่างกายเพื่อหาสารเสพติด

(๑๒) ห้ามทำกิจกรรมหรือประกอบอาชีพบางอย่าง

(๑๓) ห้ามพกพาอาวุธปืน

(๑๔) ห้ามกระทำการอย่างใด เพื่อป้องกันความเสียหายอันมีลักษณะอย่างเดียวกับที่ถูกฟ้องร้อง

ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมสอดส่องดูแลในการปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น ศาลอาจกำหนดให้ใช้มาตรการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยควบคู่ไปด้วยก็ได้ แต่จะกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการต่าง ๆ ให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องปฏิบัติเกินความจำเป็นแก่กรณีมิได้[๓๒]

๒.๕ การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ สามารถดำเนินการได้ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไม่ว่าจะเป็นการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน มีประกัน มีประกันและหลักประกัน โดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ศาลอาจมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพื่อให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวก็ได้[๓๓] หากเห็นว่าการมีผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวจะทำให้เงื่อนไขการปล่อยชั่วคราวที่ศาล

---

[๓๑] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๕ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

[๓๒] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๒ วรรคสาม “ในสัญญาประกันจะกำหนดภาระหน้าที่หรือเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือผู้ประกันต้องปฏิบัติเกินความจำเป็นแก่กรณีมิได้”

[๓๓] พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐

กำหนดมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราว ซึ่งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวจะรายงานให้ศาลทราบหากมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขดังกล่าว สำหรับเงื่อนไขที่ให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติและการแต่งตั้งผู้กำกับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ศาลพึงพิจารณากำหนดให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับพฤติการณ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นราย ๆ ไป ถ้าศาลเห็นว่าการกำหนดเงื่อนไขและแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพียงพอต่อการป้องกันการหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแล้ว ศาลจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่เรียกหลักประกันเลยก็ได้ เว้นแต่เป็นคดีเกี่ยวกับการทุจริตฉ้อฉลอันมีผลกระทบต่อสาธารณชนส่วนรวมหรือพฤติการณ์แห่งคดีก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจหรือสังคมอย่างร้ายแรง[๓๔]

ในกรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวและมีคำสั่งแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว เป็นหน้าที่ของศาลชั้นต้นในการกำหนดตัวผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวแล้วดำเนินการต่อไป

หลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่สอดส่องดูแลและรับรายงานตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามกำหนดนัดแทนศาลต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้ที่รู้จักผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นอย่างดีและผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ความเคารพเชื่อฟัง หรือเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนให้ดูแลความสงบเรียบร้อย และเป็นผู้สมัครใจ มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย[๓๕] ส่วนผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา หรือผ่านการอบรมการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมตามหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหรือรับรอง และเป็นผู้สมัครใจ มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมายด้วย[๓๖]

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม คือ เป็นเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด ผู้ประกัน บุคคล

---

[๓๔] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๓

[๓๕] ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๔

[๓๖] ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๕

ซึ่งเป็นหลักประกัน หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราว[๓๗] บุคคลที่ประกอบอาชีพหรือหารายได้จากงานที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์หรืออาจมีผลประโยชน์กับการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย[๓๘]

การตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ทำหน้าที่สอดส่องดูแลหรือรับรายงานตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ศาลชั้นต้นสามารถดำเนินการโดยขอความร่วมมือจากฝ่ายปกครองในพื้นที่ได้ ตามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมกับกรมการปกครอง[๓๙] และบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมกับกรุงเทพมหานคร[๔๐] และศาลอาจจัดให้มีบัญชีรายชื่อบุคคลที่อาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับดูแลไว้ประจำศาลเพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน แต่ไม่ห้ามศาลที่จะแต่งตั้งบุคคลอื่นที่มีความเหมาะสมเป็นผู้กำกับดูแล โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยอาจเสนอบุคคลอื่นที่เหมาะสมในการเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ศาลพิจารณาด้วยก็ได้ แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น

เมื่อผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่จนเสร็จสิ้น หรือได้ปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรแก่กรณี แม้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหลบหนีหรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายขึ้น หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เนื่องจากศาลยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ยังคงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย เว้นแต่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้หลบหนีหรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายขึ้นโดยผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรแก่กรณี[๔๑]

---

[๓๗] พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ วรรคสอง

[๓๘] ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖

[๓๙] บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงเพื่อการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวและการใช้มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของศาลยุติธรรม ฉบับลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม กับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

[๔๐] บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการประสานงานระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมกับกรุงเทพมหานคร ในโครงการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวของศาลยุติธรรม ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม กับกรุงเทพมหานคร ฉบับลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

[๔๑] พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง สำหรับอัตราค่าตอบแทนเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๒ การกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการรับรายงานตัว ให้กำหนดค่าตอบแทนไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

(๒) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแล ไม่ว่าจะมีหน้าที่รับรายงานตัวด้วยหรือไม่ ให้กำหนดค่าตอบแทนไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

(๓) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ให้กำหนดค่าตอบแทน ดังนี้

นอกจากค่าตอบแทนข้างต้นแล้ว ในกรณีที่การปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีพฤติการณ์พิเศษซึ่งก่อให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีค่าใช้จ่าย เช่น ต้องเรียกรถพยาบาลหรือจ่ายค่ารักษาพยาบาลเบื้องต้นสำหรับผู้ต้องหาที่เกิดเจ็บป่วยกะทันหัน หรือค่ารักษาพยาบาลผู้เสียหายที่ถูกผู้ต้องหาทำร้ายกะทันหัน ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวสามารถร้องขอต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยในโอกาสแรกที่กระทำได้ แล้วให้ศาลชั้นต้นพิจารณากำหนดค่าใช้จ่ายให้ได้ตามความจำเป็นและสมควร โดยสามารถนำเงินที่ทดรองจ่ายไปก่อนมาขอเบิกจากศาลได้[๔๒]

ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล หากเป็นผู้ยากไร้และไม่มีค่าพาหนะสำหรับการเดินทางไปศาลหรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด มีสิทธิได้รับค่าพาหนะตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม[๔๓]

ข้อสังเกต

๑. การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวอาจเกิดขึ้นจากกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ขอปล่อยชั่วคราวร้องขอให้ศาลแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือศาลเห็นเองว่าเป็นกรณีพึงมีผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

ในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ขอปล่อยชั่วคราวร้องขอให้ศาลแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวและศาลเห็นว่าเป็นกรณีที่พึงมีผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว เป็นดุลพินิจของศาลที่อาจจะไต่สวนเพื่อให้มีข้อมูลพอจะแต่งตั้งบุคคลใดที่มีคุณสมบัติที่จะปฏิบัติหน้าที่ และไม่เข้าลักษณะต้องห้ามก็ได้

๒. ศาลอาจพิจารณาแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้มีหน้าที่หนึ่งหน้าที่ใดโดยเฉพาะก็ได้ เช่น ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ติดยาเสพติดอาจได้รับคำปรึกษาทางจิตสังคมเพียงวิธีเดียว โดยไม่ต้องใช้วิธีสอดส่องดูแลก็ได้ เนื่องจากการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ติดยาเสพติดไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งเพียงพอที่จะทำให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวไม่หลบหนีหรือกระทำตามที่ถูกกล่าวหาหรือฟ้องร้องอีก

(ก) นักจิตวิยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผ่านการอบรมการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมตามหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหรือรับรอง ซึ่งมิได้ปฏิบัติงานประจำในศาล วันละ ๑,๐๐๐ บาท โดยไม่คำนึงถึงจำนวนคดีหรือจำนวนผู้เข้ารับการอบรม

(ข) แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ครั้งละ ๒,๐๐๐ บาท รวมแล้วไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ต่อคดี

การกำหนดค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้คำนึงถึงลักษณะและความยากง่ายของภารกิจ ตลอดจนระยะเวลาที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย

ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เกินกว่าหนึ่งหน้าที่ ให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าเพียงอัตราเดียว

[๔๒] ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๓

[๔๓] พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ วรรคสอง ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๕

๓. ศาลอาจกำหนดวิธีการที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องรายงานเหตุต่อศาลให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีและเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว

๔. เมื่อผู้กำกับดูแลรายงานเหตุเกี่ยวกับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต่อศาล เช่น ไม่มารายงานตัว มีพฤติการณ์ไปกระทำความผิดซ้ำหรือก่อภัยอันตรายอื่นใด หรือปฏิบัติผิดเงื่อนไขอื่น ๆ ที่ศาลกำหนด ศาลพึงดำเนินการต่อผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยเร็วตามความเหมาะสมแห่งพฤติการณ์ เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นและสร้างความปลอดภัยให้แก่สังคม

๔. กรณีผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลและรับรายงานตัว การปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้นถือตามขั้นตอนของการดำเนินคดี ได้แก่ ชั้นสอบสวน ชั้นพิจารณา ชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา เนื่องจากต้องมีการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวใหม่ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินคดี ดังนั้น เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินคดีแต่ละขั้นตอนผู้กำกับดูแลก็จะได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวคนเดิมหรือไม่ก็ตาม

บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวในหลายคดีจะได้รับค่าตอบแทนเป็นรายคดี ส่วนผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวของจำเลยหลายคนในคดีเดียวกันจะได้รับค่าตอบแทนรวมเป็นเงินจำนวนเดียวตามอัตราที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ข้างต้นเกินกว่าหนึ่งหน้าที่ ให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าเพียงอัตราเดียว[๔๔]

๕. การขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายข้างต้น ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่หรือวันที่ได้รับแจ้งจากศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าวตามที่เห็นสมควร คำสั่งของศาลในเรื่องนี้ให้เป็นที่สุด[๔๕]

๖. ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวไปรายงานตัวต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าพนักงานศาล หรือให้เจ้าพนักงานดังกล่าวช่วยสอดส่องหรือให้คำแนะนำแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว โดยไม่ถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้กำกับดูแล[๔๖] อย่างไรก็ตาม ศาลยังมีอำนาจตั้งพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้กำกับดูแลและได้รับค่าตอบแทน ตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่

---

[๔๔] ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๒

[๔๕] พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖

[๔๖] ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับ ๓) ข้อ ๖ วรรคสอง

หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ หากบุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติตามข้อ ๔ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๖ วรรคหนึ่งของระเบียบดังกล่าว[๔๗]

๒.๖ การสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลย

ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ว่าจะไม่มีประกัน มีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน หากจำเลยหรือผู้ต้องหายินยอม ศาลอาจสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลย (Electronic Monitoring) หรือ EM เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม ศาลจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น[๔๘]

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นมาตรการกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวซึ่งจำเป็นต้องใช้ควบคู่กับเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวที่เกี่ยวข้องกับสถานที่หรือภูมิศาสตร์ เช่น การห้ามออกนอกบ้านในเวลาที่กำหนด การห้ามเดินทางไกลหรือออกนอกเขตอำเภอหรือจังหวัด ห้ามเข้าใกล้สถานที่อยู่ของผู้เสียหาย เป็นต้น และศาลพึงพิจารณากำหนดให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับพฤติการณ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นราย ๆ ไป ทั้งนี้เพราะเป็นอุปกรณ์ที่นำมาใช้เพื่อจำกัดการเดินทางหรือติดตามที่อยู่ของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ตลอดเวลา โดยสภาพจึงเป็นมาตรการกำกับดูแลที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพค่อนข้างสูง ทั้งยังอาจส่งผลกระทบต่อจิตใจแก่ผู้สวมใส่และบุคคลรอบข้าง นอกจากนั้นยังบังคับให้ผู้สวมใส่ต้องมีหน้าที่ดูแลอุปกรณ์ เช่น ดูแลไม่ให้แบตเตอรี่หมด จึงเป็นมาตรการกำกับดูแลที่เข้มงวดมาก และพึงใช้ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีความเสี่ยงสูงที่จะหลบหนีหรือก่อภัยอันตราย หรือกรณีที่มีความจำเป็นต้องคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยาน ซึ่งต้องมีการตรวจสอบสถานที่อยู่ของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวอย่างเข้มงวดและการใช้วิธีการที่เบากว่าไม่เพียงพอต่อการป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายนั้น[๔๙] ดังนั้น หากศาลเห็นว่าการสั่งใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพียงพอต่อการป้องกันการหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแล้ว ศาลจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่เรียกหลักประกันเลยก็ได้ เว้นแต่มีเหตุน่าเชื่ออย่างยิ่งว่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไม่อาจป้องกันการหลบหนีหรือก่ออันตรายหลังปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลยรายนั้นได้ หรือเป็นคดีเกี่ยวกับการทุจริตฉ้อฉลอันมีผลกระทบต่อสาธารณชนส่วนรวมหรือพฤติการณ์แห่งคดีก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจหรือสังคมอย่างร้ายแรง[๕๐] เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ

---

[๔๗] หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ว ๔๙๖ เรื่องซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวไปรายงานตัวต่อพนักงานฝ่ายปกครอง ฉบับลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖

[๔๘] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๐๘ วรรคสาม, หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ว ๖๕๘ เรื่องแนวปฏิบัติในเรื่องการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการปล่อยชั่วคราว ฉบับลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

[๔๙] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๒

[๕๐] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๓

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสาม ที่ให้ศาลพิจารณาความจำเป็นและเหมาะสมของวงเงินประกันและหลักประกันเมื่อได้คำนึงถึงระดับความเข้มงวดของเงื่อนไขและมาตรการป้องกันอื่นศาลได้สั่งให้ใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

๒.๗ ความจำเป็นในการเรียกหลักประกัน

การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน พึงใช้ในกรณีที่จำต้องเรียกหลักประกัน ซึ่งต้องปรากฏพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่า ลำพังการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติการตั้งผู้กำกับดูแล ทำสัญญาประกัน หรือการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวหรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง ไม่เพียงพอที่จะป้องกันไม่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี ก่อภัยอันตรายหรือความเสียหาย หรือเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการทุจริตฉ้อฉลอันมีผลกระทบต่อสาธารณชนโดยรวม หรือพฤติการณ์แห่งคดีก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจหรือสังคมอย่างร้ายแรง โดยให้คำนึงถึงความสามารถหรือข้อจำกัดในการหาหลักประกันของผู้ต้องหาหรือจำเลยประกอบด้วย[๕๑] และต้องระบุถึงเหตุผลความจำเป็นในการเรียกหลักประกันไว้ในคำสั่งโดยชัดแจ้ง[๕๒]

๒.๘ การปล่อยชั่วคราวในคดีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๑๐ ปี

ศาลพึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน โดยให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสองและมาตรา ๑๑๑ เป็นหลัก เว้นแต่มีเหตุจำเป็น เช่น ผลการประเมินความเสี่ยงปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยมีระดับความเสี่ยงสูงที่จะหลบหนีหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น ศาลอาจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน แต่ไม่ต้องมีหลักประกัน หากมีความจำเป็นต้องเรียกหลักประกันด้วยก็ให้พิจารณาถึงความจำเป็นในการเรียกหลักประกันตามข้อ ๒.๖[๕๓]

๒.๙ การปล่อยชั่วคราวในคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๑๐ ปี

การพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๑๐ ปี ศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้ทุกประเภทคดี แต่ต้องมีประกัน โดยไม่จำเป็นต้องมีหลักประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง ส่วนการเรียกหลักประกันนั้นให้พิจารณาถึงความจำเป็นในการเรียกหลักประกันตามข้อ ๒.๖[๕๔]

---

[๕๑] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๓

[๕๒] คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔

[๕๓] คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒

[๕๔] คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๓

๒.๑๐ การพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว กรณีผู้เสียหายปรากฏตัวในศาลหรือศาลมีข้อมูลของผู้เสียหาย

ในการพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้เสียหายปรากฏตัวในศาลหรือมีข้อมูลของผู้เสียหายแล้ว ศาลอาจสอบถามความคิดเห็นของผู้เสียหายประกอบ เพื่อคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน และสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้เสียหาย[๕๕]

ในกรณีที่มีคำสั่งปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยศาลอาจกำหนดมาตรการกำกับดูแลความประพฤติของผู้ถูกปล่อยชัวคราว โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและสิทธิของผู้เสียหาย เช่น

(๑) ห้ามยุ่งเกี่ยวหรือติดต่อกับผู้เสียหายไม่ว่าด้วยวิธีการใด

(๒) ห้ามปรากฏตัวให้ผู้เสียหายเห็นโดยจงใจ

(๓) ห้ามเข้าไปในสถานที่ที่ผู้เสียหายอยู่อาศัย

(๔) ห้ามสืบหาหรือตรวจสอบความเป็นไปของผู้เสียหาย[๕๖]

๒.๑๑ การปล่อยชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์ฎีกา

ในคดีที่ศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๕ ปี ไม่ว่าจะเป็นคดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือคดีที่ต้องขออนุญาตฎีกาก็ตาม หากจำเลยไม่เคยถูกคุมขังมาก่อนหรือได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์ และไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายใด ๆ ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยใช้วิธีการอย่างเดียวกับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาหรือจะใช้เงื่อนไขหรือมาตรการที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องส่งให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาสั่ง

ในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา หากจำเลยไม่เคยถูกคุมขังมาก่อนหรือได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์ และไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายใด ๆ แม้จำเลยยังไม่ได้ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาหรือยังไม่ได้รับอนุญาตให้อุทธรณ์หรือฎีกา ศาลที่มีอำนาจอาจมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวโดยใช้เงื่อนไขหรือมาตรการอย่างเดียวกับศาลล่างหรือจะใช้เงื่อนไขหรือมาตรการที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นก็ได้[๕๗]

๒.๑๒ การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว

เมื่อเจ้าพนักงานศาลทราบว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยผิดเงื่อนไขของศาล เช่น ไม่มารายงานตัวต่อศาลตามกำหนด หรือได้รับรายงานจากผู้กำกับดูแลว่าไม่มารายงานตัวหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขใด ๆ ของศาล หรือได้รับแจ้งจากศูนย์ควบคุมและติดตามการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ว่ามีการปฏิบัติผิดเงื่อนไขของการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เจ้าพนักงานศาลจะทำรายงานเรื่องการผิดเงื่อนไขเสนอผู้พิพากษา ซึ่งผู้พิพากษาอาจมีคำสั่งได้ตามที่เห็นสมควร เช่น อาจยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวและออกหมายจับผู้ต้องหาหรือจำเลยมาศาลภายในอายุความได้ หากปรากฏในรายงาน

---

[๕๕] คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติต่อผู้เสียหายในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๖

[๕๖] คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติต่อผู้เสียหายในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๗

[๕๗] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๔

เจ้าหน้าที่ว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยแจ้งเหตุขัดข้องที่ทำให้ไม่อาจมาศาลหรือรายงานตัวตามกำหนดได้ หรือเหตุที่ทำให้จำเป็นต้องฝ่าฝืนเงื่อนไขของศาลข้อหนึ่งข้อใด โดยเฉพาะถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยระบุว่าจะมาศาลได้อีกครั้งในเวลาอันใกล้แล้ว ผู้พิพากษาอาจให้โอกาสผู้ต้องหาหรือจำเลยอีกครั้งโดยรอสอบถามผู้ต้องหาหรือจำเลยในวันนัดที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยมาศาลในครั้งถัดไป หรือกำหนดวันนัดไต่สวนเรื่องการผิดเงื่อนไขเป็นการเฉพาะ

ข้อสังเกต

๑. กรณีผู้พิพากษากำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสวมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อาจมีกรณีจำเป็นเร่งด่วนเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือป้องกันอันตรายแก่ผู้เสียหายหรือพยานที่เจ้าหน้าที่ต้องรายงานการผิดเงื่อนไขแก่ผู้พิพากษาทันทีที่รับทราบเหตุ และผู้พิพากษาพึงมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดรวมถึงออกหมายจับในทันทีที่รับรายงาน ซึ่งด้วยความจำเป็นเร่งด่วนเช่นนี้อาจต้องเสนอรายงานเพื่อออกหมายจับแม้ในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาราชการเพราะหากล่าช้าไปกว่านั้น อาจทำให้ผู้เสียหายหรือพยานได้รับอันตรายหรือผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีไปได้

๒. หากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งว่า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ถูกทำลายหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใด ให้สันนิษฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นหนีหรือจะหลบหนี ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ทันทีที่พบเห็น และหากมีการเสนอรายงานจากเจ้าหน้าที่ ผู้พิพากษาพึงสั่งออกหมายจับโดยเร่งด่วน[๕๘]

๓. สำหรับกรณีการผิดเงื่อนไขอื่น ๆ เช่น ฝ่าฝืนเงื่อนไขที่ห้ามออกนอกสถานที่ใดสถานที่หนึ่งในเวลาที่กำหนด กรณีเช่นนี้หากไม่มีข้อเท็จจริงอื่นที่ทำให้น่าเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยกำลังจะหลบหนีแล้วยังไม่มีความจำเป็นต้องเสนอรายงานต่อผู้พิพากษาในทันที โดยอาจรอเสนอเมื่อถึงเวลาราชการปกติก็ได้ แต่เมื่อได้รับรายงานแล้ว ผู้พิพากษาพึงพิจารณาสั่งโดยเร็ว

ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหลบหนี ผู้แจ้งความนำจับและเจ้าหน้าที่ผู้จับมีสิทธิได้รับเงินสินบนและเงินรางวัลจากศาล ตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑, ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๔ และฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล คำสั่งของศาลในเรื่องนี้ให้เป็นที่สุด[๕๙]

สำหรับหลักเกณฑ์และอัตราเงินสินบนที่กำหนดให้แก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลที่กำหนดให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้จับนั้น เป็นไปตามที่ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ

---

[๕๘] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๗ วรรคสอง

[๕๙] พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ และระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๙

ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนด[๖๐]

---

[๖๐] ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๒๐ ให้กำหนดเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับในอัตราไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

ข้อ ๒๑ ให้กำหนดเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับในอัตราไม่เกินร้อยละห้าสิบของวงเงินประกันตัวตามที่ศาลกำหนดหรือตามบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยแล้วแต่กรณี แต่ต้องไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลมิได้กำหนดวงเงินประกันตัวไว้ และบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยมิได้กำหนดวงเงินประกันตัวสำหรับข้อหาของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีไว้ หรือเงินรางวัลที่คำนวณได้ตามวรรคหนึ่งต่ำเกินสมควรเมื่อคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ตามข้อ ๒๒/๑ วรรคหนึ่ง ให้กำหนดเงินรางวัลไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ข้อ ๒๒ การจ่ายเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับตามข้อ ๒๐ ให้คำนึงถึงความยากง่ายในการสืบหาตัวผู้หลบหนี ค่าใช้จ่ายทีเสียไป ตลอดจนความเสี่ยงภัยของผู้แจ้งความนำจับประกอบด้วย

ข้อ ๒๒/๑ การจ่ายเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามข้อ ๒๑ ให้คำนึงถึงความยากง่ายในการติดตามจับกุมผู้หลบหนี ค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นที่เสียไปในการติดตามจับกุมและนำตัวผู้หลบหนีส่งศาล ตลอดจนพฤติการณ์แห่งความเสี่ยงภัยเป็นพิเศษของเจ้าหน้าที่ผู้จับประกอบด้วย

กรณีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จับ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องขอรับเงินรางวัลที่เป็นค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นตามวรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่ไม่ได้เบิกจากทางราชการ

ข้อ ๒๒/๒ ในการยื่นคำร้องขอรับเงินรางวัลตามข้อ ๒๑ ผู้ยื่นคำร้องต้องแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจับกุม ค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นที่เสียไป โดยยื่นหลักฐานตามที่จ่ายจริงหรือในลักษณะเหมาจ่ายตามความจำเป็นและพอสมควร

กรณีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จับ หากมีเหตุจำเป็นต้องขอความร่วมมือเจ้าพนักงานอื่นในการนำตัวผู้หลบหนีไปส่งศาล ให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้ยื่นคำร้องขอรับเงินค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นที่เสียไป โดยแยกส่วนของตนและส่วนของเจ้าพนักงานดังกล่าวด้วยเพื่อความสะดวกแก่การจ่ายเงินแก่เจ้าพนักงานนั้นต่อไป

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่มีผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับหลายราย ให้สั่งแบ่งจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับเท่ากันทุกราย

ข้อ ๒๔ ผู้ขอรับหรือได้รับเงินสินบน เงินรางวัลหรือเงินอื่นในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่นแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามระเบียบนี้ เว้นแต่ศาลเห็นว่าการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นมีความยากเป็นพิเศษ และสมควรให้เงินสินบนหรือเงินรางวัลเพิ่มเติมจากเงินในลักษณะเดียวกันที่ได้รับตามกฎหมายอื่น

ตัวอย่างคำร้องขอปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกัน (คำร้องใบเดียว)

คำร้องขอปล่อยชั่วคราวระหว่างสอบสวน

ข้าพเจ้า ....

ผู้ต้องหา เลขประจำตัวประชาชน/หนังสือเดินทาง .....

ประสงค์ขอให้ศาลปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน

⬭ โดยยินยอมปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขใด ๆ ของศาลเพื่อป้องกันการหลบหนี หรือเหตุอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราว รวมถึงการใช้มาตรการกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

⬭ โดยยินยอมใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับติดตามตัว (EM) ในระหว่างปล่อยชั่วคราว

ผู้ต้องหามีญาติหรือบุคคลที่ติดต่อได้ (อาจเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านก็ได้)

๑. ชื่อ - สกุล .....เกี่ยวพันเป็น.....

ที่อยู่..... .....

.....

เลขประจำตัวประชาชน.....หมายเลขโทรศัพท์.....

หรือช่องทางติดต่ออื่น..... .....

๒. ชื่อ - สกุล .....เกี่ยวพันเป็น.....

ที่อยู่..... .....

.....

เลขประจำตัวประชาชน.....หมายเลขโทรศัพท์.....

หรือช่องทางติดต่ออื่น..... .....

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา/ผู้ร้องขอประกัน

<u>คำสั่งปล่อยชั่วคราว</u>

☐ **งดหมายขัง** เนื่องจากยังมีวิธีป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหลบหนี หรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นได้ **ให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา** โดย

☐ **ไม่มีประกัน** ให้ผู้ต้องหาสาบาน/ปฏิญาณตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก

☐ **กำหนดเงื่อนไข**ให้ผู้ต้องหาปฏิบัติในระหว่างปล่อยชั่วคราว ดังนี้

๑.....

๒.....

๓.....

☐ **ให้แต่งตั้ง** ..... **เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว*** โดยให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

( ) สอดส่องดูแลให้ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

( ) รับรายงานตัวแทนศาล โดยให้ผู้ต้องหาไปรายงานตัวต่อผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทุก ..... วัน และให้มารายงานตัวต่อศาลในวันครบกำหนดฝากขังครั้งสุดท้าย

( ) ให้คำปรึกษา

มีหนังสือแจ้งคำสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบ

☐ **มีประกันแต่ไม่ต้องวางหลักประกัน** ให้..... ทำสัญญาประกันในวงเงิน .....บาท

☐ **ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับติดตามตัว (EM)** โดยกำหนดเงื่อนไข

.....

☐ **มีประกันและมีเหตุจำเป็นให้เรียกหลักประกัน** ตีราคาประกันในวงเงิน.....บาท และวางหลักประกัน เต็มวงเงินประกัน/บางส่วนของวงเงินประกันเป็นเงิน.....บาท ให้ทำสัญญาประกันและวางหลักประกันตามคำสั่งศาลก่อนปล่อยตัว หากไม่ดำเนินการ ให้หมายขัง

☐ **มีประกันและมีเหตุจำเป็นให้เรียกหลักประกัน** ให้ตีราคาประกันในวงเงิน.....บาท แต่ตามคำร้องปรากฏว่าผู้ต้องหาไม่สามารถเสนอหลักประกันได้ทันในวันนี้ / ผู้ต้องหามี..... เป็นหลักประกันในวันนี้เพียง..... บาท จึงให้ทำสัญญาประกันและยึดหลักประกันดังกล่าวไว้ แต่หลักประกันที่ขาดอยู่มีจำนวนไม่มากและผู้ต้องหาไม่มีพฤติการณ์หลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไปพลางก่อน ให้ผู้ต้องหานำหลักประกันส่วนที่เหลือมาวางศาลให้ครบภายใน.....วัน นับแต่วันนี้ มิฉะนั้นถือว่าผิดสัญญาประกัน

☐ ผู้ต้องหาเป็นชาวต่างประเทศและยินยอมส่งมอบหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางไว้ต่อศาล จึงให้มอบสำเนาหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางแก่ผู้ต้องหาไว้แทนและกำหนดเงื่อนไขห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาล ก่อนปล่อยตัวให้มีหนังสือแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบ

☐ อื่น ๆ (ระบุ) .....

☐ **ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว** เนื่องจาก.....

.....

.....

ให้ยกคำร้องขอปล่อยชั่วคราว หมายขัง แจ้งคำสั่งพร้อมเหตุผลเป็นหนังสือให้ผู้ต้องหา/ผู้ร้องขอประกันทราบโดยเร็ว

---

* ถ้ายังไม่ได้กำหนดตัวผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้ระบุในภายหลัง

☐ **หมายขังเว้นแต่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว***

ให้ถ่ายสำเนา.....
.....เพื่อใส่ซองปิดผนึกเก็บไว้

ได้อ่านคำสั่งให้ผู้ร้องฟังโดยชอบแล้ว./อ่านแล้ว

..... ผู้พิพากษา
..... พยาน/ผู้ร้อง
..... ผู้ต้องหา
.....ทนายความ

ทราบคำสั่งแล้ว

.....ผู้ร้องขอประกัน

.....ผู้ต้องหา

หากผู้ร้องยื่นคำร้องขอฝากขังครั้งต่อไป และข้าพเจ้าได้รับการปล่อยชั่วคราว ข้าพเจ้าไม่คัดค้านการฝากขังครั้งต่อไป หากข้าพเจ้าประสงค์จะคัดค้าน ข้าพเจ้าจะมาศาลในวันครบกำหนดฝากขัง ถ้าไม่มาให้ถือว่าไม่ติดใจคัดค้านและทราบคำสั่งศาลในวันดังกล่าวแล้ว

.....ผู้ต้องหา
วันที่ .....

*ใช้ในกรณีผู้พิพากษาที่พิจารณาคำร้องขอออกหมายขังเป็นคนละคนกับผู้พิพากษาที่พิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราว

ตัวอย่างบันทึกข้อมูลของผู้ต้องหา/จำเลยประกอบคำร้องขอปล่อยชั่วคราว และรายงานประเมินความเสี่ยงผู้ต้องหา/จำเลย (ปส.๓)

ลับ

ปส.๓

บันทึก ข้อมูลของ ผู้ต้องหา /จำเลย ประกอบคำร้องขอปล่อยชั่วคราว และรายงานประเมินความเสี่ยงผู้ต้องหา/ จำเลย

รวม./ ..... ผู้พิพากษา

คดีหมายเลขดำที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ประวัติของผู้ต้องหา/ จำเลย

(ก) สำหรับผู้ต้องหา/จำเลยกรอก

๑. ชื่อตัวและชื่อสกุล ชื่ออื่น (ถ้ามี) _____	**วัน เดือน ปี เกิด** อายุ.....ปี
๒. สัญชาติ ☐ ไทย ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	**เชื้อชาติ** ☐ ไทย ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
๓. หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน / หนังสือเดินทาง..... (กรณีชาวต่างชาติ) ☐ ได้รับอนุญาตให้ทำงาน หรือ ได้รับอนุญาตให้อยู่เป็นการถาวร ☐ ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน หรือ ได้รับอนุญาตให้อยู่เป็นการชั่วคราว	
๔. สถานภาพสมรส ☐ โสด ☐ จดทะเบียนสมรส ☐ อยู่กินฉันสามีภริยา ☐ หย่าร้าง, เลิกร้าง ☐ หม้าย	
๕. บุคคลที่ต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู_____คน คือ ☐ บิดา ชื่อ _____อายุ_____ ☐ มารดา ชื่อ_____อายุ_____ ☐ คู่สมรส ชื่อ_____ อายุ_____ ☐ บุตร_____คน ชื่อ _____อายุ_____ บุคคลอื่น (โปรดระบุชื่อและความสัมพันธ์)_____อายุ_____ _____ _____	
๖. ระดับการศึกษา ☐ ไม่รู้หนังสือ ☐ อ่านออกเขียนได้ ☐ ต่ำกว่ามัธยมต้น ☐ มัธยมต้น ☐ มัธยมปลาย ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	

๗. (๑) (ก) ที่อยู่ปัจจุบันและช่องทางการติดต่อ

เลขที่_____หมู่ที่_____บ้าน/ ตรอก/ ซอย_____

ถนน_____ตำบล/ แขวง_____อำเภอ/ เขต_____

จังหวัด_____รหัสไปรษณีย์_____

หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้_____ช่องทางติดต่ออื่น_____

(ข) ภูมิลำเนา ☐ ตรงกับที่อยู่ปัจจุบัน

☐ ไม่ตรงกับที่อยู่ปัจจุบัน โดยภูมิลำเนา ดังนี้:

เลขที่_____หมู่ที่_____ บ้าน/ ตรอก/ ซอย_____

ถนน_____ตำบล/ แขวง_____อำเภอ/เขต_____

จังหวัด_____รหัสไปรษณีย์_____

(๒) ผู้ต้องหา/จำเลยอาศัยอยู่

☐ คนเดียว ☐ อยู่กับบุคคลในครอบครัว

(๓) ในปีที่ผ่านมา ผู้ต้องหา/จำเลยย้ายที่อยู่หรือไม่

☐ ไม่ย้าย ☐ ย้าย ๑ ครั้ง ☐ ย้ายมากกว่า ๑ ครั้ง หรือ อยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง

๘. (๑) อาชีพปัจจุบัน

☐ มีงานทำ คือ _____

ผู้ว่าจ้าง (ถ้ามี) _____

ประกอบอาชีพข้างต้นเป็นเวลา_____(วัน/ เดือน/ ปี)

☐ ไม่มีอาชีพ/ ว่างงาน

(๒) อาชีพข้างต้น ☐ รับรายได้รายเดือนหรืออาจคำนวณเป็นรายเดือนได้เดือนละประมาณ

[ ] น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท [ ] ๕,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท

[ ] ๒๐,๐๐๑ – ๕๐,๐๐๐ บาท [ ] ๕๐,๐๐๑ – ๑๐๐,๐๐๐ บาท

[ ] ๑๐๐,๐๐๑ – ๕๐๐,๐๐๐ บาท [ ] ๕๐๐,๐๐๑ – ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

[ ] มากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๙. ประวัติการกระทำผิด

☐ ไม่เคยถูกจับกุม กล่าวหา หรือฟ้องร้อง หรือพิพากษาว่าได้กระทำความผิดอาญา

☐ เคยถูกจับกุม และถูกเจ้าพนักงานตำรวจตั้งข้อหาดำเนินคดีมาก่อน

จำนวน_____คดี ข้อหา_____

☐ เคยถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก และต้องโทษจำคุกจริง

จำนวน_____คดี ฐานความผิด_____

๑๐. เคยหลบหนีไม่มาตามนัดศาลหรือไม่

☐ เคย หมายเลขคดี/ศาลที่พิจารณา_____

ข้อหา_____

☐ ไม่เคย

๑๑. เคยกระทำความผิดระหว่างปล่อยชั่วคราวหรือไม่

☐ ใช่ ข้อหา_____ ☐ ไม่ใช่

๑๒. มีคดีอาญาอื่นค้างพิจารณาอยู่ในขณะนี้หรือไม่

☐ มี หมายเลขคดี/ศาลชั้นต้นที่พิจารณา_____

ข้อหา_____

คดีอยู่ระหว่าง ☐ ศาลชั้นต้น ☐ ศาลอุทธรณ์ ☐ ศาลฎีกา

☐ ไม่มี

๑๓. รายละเอียดบุคคลอ้างอิงเพื่อการตรวจสอบยืนยันข้อมูลในเอกสารฉบับนี้ (อ้างอิงได้ไม่เกิน ๒ คน)

บุคคลอ้างอิง (๑) ระบุชื่อ โทรศัพท์ และ ความสัมพันธ์

ชื่อ นาย/นาง/นางสาว ..... นามสกุล .....

หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ .....

มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา/จำเลย เป็น .....

บุคคลอ้างอิง (๒) ระบุชื่อ โทรศัพท์ และ ความสัมพันธ์

ชื่อ นาย/นาง/นางสาว ..... นามสกุล .....

หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ .....

มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา/จำเลย เป็น .....

ขอรับรองว่าเป็นความจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน.

ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา/ จำเลย

ลงชื่อ.....ทนายความ

(กรณีผู้ต้องหา/ จำเลย อ่านเขียนภาษาไทยไม่ได้ ให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้สอบข้อมูลและบันทึกแทน)

อ่านให้ผู้ต้องหา/ จำเลยฟัง และให้ผู้ต้องหา/ จำเลย อ่านเอง (ผ่านล่ามภาษา.....

ชื่อ.....ซึ่งสาบานตนแล้ว) รับรองว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน.

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้สอบ

ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา/จำเลย

ลงชื่อ.....ทนายความ

ลงชื่อ.....ล่าม

(ข) สำหรับเจ้าหน้าที่กรอก

๑๔.พฤติการณ์ในคดีอาญาของผู้ต้องหา/ จำเลย (ตามที่ตรวจสอบจากสำนวนคดีและฐานข้อมูลของศาลหรือของหน่วยงานอื่นแล้ว)

(๑) ลักษณะการกระทำความผิด ☐ วางแผนหรือไตร่ตรองล่วงหน้า ☐ ไม่มีการวางแผน

(๒) คำให้การในชั้นจับกุมหรือชั้นสอบสวน ☐ ปฏิเสธข้อกล่าวหา ☐ รับสารภาพ

(๓) ผู้ร่วมกระทำความผิด ☐ กระทำความผิดหลายคน ☐ กระทำความผิดคนเดียว

(๔) ผู้เสียหาย ☐ มี และ [ ] มี [ ] ไม่มี การทำร้ายร่างกาย หรือ การข่มขู่ ทำร้ายจิตใจ

☐ ไม่มี

(๕) คัดค้านการปล่อยชั่วคราว ☐ มี คือ [ ] พนักงานสอบสวน/ อัยการ [ ] ผู้เสียหาย/พยาน

เหตุในการคัดค้าน_____

☐ ไม่มี

๑๕. การประเมินความเสี่ยงว่าจะหลบหนี หรือก่ออันตรายประการอื่น (โดยใช้เครื่องมือประเมินความเสี่ยง)

ผู้ต้องหา/ จำเลยมีระดับความเสี่ยง [ ] ต่ำมาก [ ] ต่ำ [ ] ปานกลาง [ ] สูง [ ] สูงมาก

ข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ต้องหา/ จำเลย_____

_____

_____

๑๖. ข้อมูลเพื่อการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลในระหว่างปล่อยชั่วคราว

(๑) ผู้ต้องหา/จำเลยมีญาติ เพื่อนสนิท หรือ บุคคลใกล้ชิด ที่ **พร้อมดูแล** ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลภายหลังได้รับการปล่อยชั่วคราวหรือไม่

☐ ไม่มี ☐ มี คือ [ ] บุคคลอ้างอิงในข้อ ๑๓

[ ] บุคคลอื่น โปรดระบุ_____

(๒) บุคคลตามข้อ (๑) มีช่องทางสื่อสารให้เจ้าพนักงานศาลติดต่อหรือไม่

☐ ไม่มี ☐ มี คือ [ ] ช่องทางสื่อสารที่ระบุไว้แล้วในข้อ ๑๓

[ ] อื่นๆ โปรดระบุ_____

(๓) ผู้ต้องหา/จำเลย อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร เดินทางมาศาลลำบากหรือไม่ ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

(๔) ผู้ต้องหา/จำเลย จำเป็นต้องเดินทางไปทำงานต่างท้องที่บ่อยครั้งหรือไม่ ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

(๕) มีบุคคลอื่นที่มิใช่ญาติ หรือ คู่สมรส ที่รู้จักท่านเป็นอย่างดี และท่านให้ความเคารพเชื่อฟัง ซึ่งอาจกำกับดูแลความประพฤติของท่านภายหลังได้รับการปล่อยชั่วคราวหรือไม่

☐ ไม่มี ☐ มี (โปรดระบุ ชื่อ ความสัมพันธ์กับท่าน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์)

_____

_____

๕

ข้าพเจ้าตรวจสอบแล้วพบว่าข้อมูล ☐ ตรงกัน ☐ ไม่ตรงกัน ☐ ตรวจสอบไม่ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้_____

_____

_____

ข้อมูลในส่วนนี้ตรวจสอบแล้ว จากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

☐ บุคคลอ้างอิง (๑)_____เกี่ยวข้องเป็น_____

☐ บุคคลอ้างอิง (๒)_____ เกี่ยวข้องเป็น_____

☐ ผู้นำชุมชน_____ตำแหน่ง_____

☐ ฐานข้อมูล หรือหลักฐานอื่น (ระบุ) _____

<u>หมายเหตุ</u>: (๑) กรณีบุคคลอ้างอิงเพียง ๑ คน หรือผู้นำชุมชนยืนยันข้อมูล ถือว่าตรวจสอบข้อมูลเพียงพอแล้ว

(๒) การตรวจสอบข้อมูลไม่ได้ หมายถึง (ก) ไม่มีบุคคลอ้างอิง ไม่มีผู้นำชุมชน หรือไม่มีพนักงานสอบสวน/ พนักงานอัยการยืนยัน (ข) ไม่มีข้อมูลในฐานข้อมูลหรือสำนวนคดี (ค) ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีหลักฐานมายืนยัน และ(ง) ติดต่อไม่ได้

(๓) กรณีตรวจสอบข้อมูลไม่ได้ ให้ถือตามข้อเท็จจริงที่ทำให้มีความเสี่ยงสูง คือข้อเท็จจริงในข้อ ข

.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา./

ลงชื่อ_____เจ้าพนักงานประเมินความเสี่ยง

(_____)

ลงวันที่_____

ตัวอย่างรายงานเจ้าหน้าที่สอบถามประวัติและข้อมูลของผู้ต้องหาหรือจำเลย

(๒๓)

รายงานเจ้าหน้าที่

รวม./

คดีหมายเลขดำที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ศาล

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ความ อาญา

ระหว่าง { .....ผู้ร้อง/โจทก์

.....ผู้ต้องหา/จำเลย

ข้าพเจ้า.....**ตำแหน่ง**.....

ขอเสนอรายงานต่อท่านผู้พิพากษามีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ด้วยคดีนี้ .....ผู้ต้องหา/จำเลย

ข้าพเจ้าตรวจสอบประวัติและข้อมูล ผู้ต้องหา/จำเลยตามรายงานดังต่อไปนี้

๑. ตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดในศาลแขวงชลบุรี

☐ ไม่พบประวัติการกระทำความผิด

☐ พบประวัติการกระทำความผิด (ระบุเลขคดี ข้อหา และผลคดี) .....

.....

.....

๒. ตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดในฐานข้อมูลกรมราชทัณฑ์

☐ ไม่พบประวัติการกระทำความผิด

☐ พบประวัติการกระทำความผิด (ระบุเลขคดี ข้อหา และผลคดี) .....

.....

.....

๓. ตรวจสอบประวัติการหลบหนี

☐ ไม่พบประวัติการกระทำความผิด

☐ พบประวัติการกระทำความผิด (ระบุเลขคดี ข้อหา และผลคดี) .....

.....

.....

๔. สอบถามภูมิลำเนาของผู้ต้องหา/จำเลย ( ) มีภูมิลำเนาหรือทำงานในจังหวัด..... ( ) ไม่มี

๕ สอบถามประวัติการทำงาน ( ) ไม่มีงานทำ ( ) มีงานทำ .....

๖. พนักงานสอบสวน/พนักงานอัยการ ☐ คัดค้าน ☐ ไม่คัดค้าน ☐ ขอเป็นดุลพินิจศาล ☐ ไม่มีข้อมูล

๗. ผู้เสียหาย ☐ คัดค้าน ☐ ไม่คัดค้าน ☐ ขอเป็นดุลพินิจศาล ☐ ไม่มีข้อมูล

๘.สอบถามความสมัครใจของ.....ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน/ผู้ปกครองท้องที่

หมู่ที่..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ในการรับกำกับดูแล

☐ ติดต่อได้ ( ) รับเป็นผู้กำกับดูแล ( ) ไม่รับเป็นผู้กำกับดูแล.....

และได้ให้ข้อมูลผู้ต้องหา/จำเลยว่า ( ) มีความประพฤติดี ( ) มีความประพฤติไม่ดี

☐ ติดต่อไม่ได้.....

๙. ดำเนินการติดต่อญาติหรือบุคคลอ้างอิง สอบถามบุคคล (อ้างอิง) ที่สามารถติดต่อผู้ต้องหา/จำเลย

☐ ติดต่อได้.....

และได้สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยว่า

( ) มีความประพฤติดี ( ) มีความประพฤติไม่ดี ( ) ไม่ให้ข้อมูล

☐ ประสงค์ในการประกันตัวผู้ต้องหา/จำเลย (หากศาลให้ทำสัญญาประกัน)

☐ ติดต่อไม่ได้.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

แบบกรอกข้อมูลของผู้ต้องหา/จำเลย

ข้อมูล ผู้ต้องหา/จำเลย

ชื่อ-นามสกุล นาย/นาง/นางสาว.....

เลขบัตรประจำตัวประชาชน.....

หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่.....(จำเป็นต้องกรอก หากมี)

ID Line .....

ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

ที่อยู่ตามทะเบียนราษฎร์เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

ระดับการศึกษา.....อาชีพ.....

บุคคลที่สามารถติดต่อได้ที่ ๑

ชื่อ-นามสกุล นาย/นาง/นางสาว.....

เลขบัตรประจำตัวประชาชน.....

หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่.....(จำเป็นต้องกรอก หากมี)

ID Line .....

ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่ หมู่ที่ ซอย ถนน

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

ที่อยู่ตามทะเบียนราษฎร์เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....เกี่ยวข้องเป็น.....

บุคคลที่สามารถติดต่อได้ที่ ๒

ชื่อ-นามสกุล นาย/นาง/นางสาว.....

เลขบัตรประจำตัวประชาชน.....

หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่.....(จำเป็นต้องกรอก หากมี)

ID Line .....

ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

ที่อยู่ตามทะเบียนราษฎร์เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....เกี่ยวข้องเป็น.....

บทที่ ๓

วงเงินประกันและหลักประกัน

๓.๑ การพิจารณากำหนดวงเงินประกัน

ในกรณีที่ศาลจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน การกำหนดวงเงินประกันหรือหลักประกันพึงคำนึงถึงพฤติการณ์ในคดี ระดับความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตราย รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว หากจะต้องเรียกหลักประกัน ให้คำนึงถึงความสามารถหรือข้อจำกัดในการหาหลักประกันของผู้ต้องหาหรือจำเลยประกอบด้วย

หากความผิดที่ถูกกล่าวหามิได้กำหนดไว้ในบัญชีมาตรฐานวงเงินประกัน แนบท้ายคำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ และคำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ การกำหนดวงเงินสำหรับการทำสัญญาประกันหรือเรียกหลักประกันควรพิจารณากำหนดวงเงิน ดังนี้

๓.๑.๑ คดีความผิดลหุโทษหรือที่มีโทษปรับสถานเดียว หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันให้กำหนดวงเงินไม่เกินหนึ่งในสี่ของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี อาจกำหนดวงเงินเกินกว่าอัตราดังกล่าวได้ แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของอัตราโทษปรับขั้นสูง[๖๑]

๓.๑.๒ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คดีความผิดที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจซึ่งมีอัตราโทษปรับสูง ไม่ว่าจะมีโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันหรือมีประกันและหลักประกัน ให้กำหนดวงเงินไม่เกินหนึ่งในสี่ของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี ก็อาจกำหนดวงเงินเกินกว่าอัตราดังกล่าวได้ แต่ไม่เกินอัตราโทษปรับขั้นสูง[๖๒]

๓.๑.๓ คดีความผิดที่มีความเสียหายต่อทรัพย์มูลค่าสูงหรือส่งผลเสียหายในวงกว้าง เช่น ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน ความผิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถาบันการเงิน เป็นต้น หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันหรือมีประกันและหลักประกัน ให้กำหนดวงเงินไม่เกินหนึ่งในสามของราคาหรือมูลค่าทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี อาจกำหนดวงเงินสูงกว่าหรือต่ำกว่าเกณฑ์ดังกล่าวได้ ในกรณีที่กำหนดวงเงินสูงกว่าเกณฑ์ดังกล่าว ต้องไม่เกินราคาหรือมูลค่าทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายและให้ระบุเหตุนั้นไว้โดยชัดแจ้ง การกำหนดวงเงินประกัน

---

[๖๑] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖.๑, คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๕.๑

[๖๒] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖.๒, คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๕.๒

พึงคำนึงถึงอัตราโทษจำคุกในคดีที่ถูกกล่าวหาประกอบด้วย เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยมิให้มีการเรียกประกันจนเกินควรแก่กรณี[๖๓]

๓.๑.๔ คดีที่มีอัตราโทษถึงจำคุก และไม่เข้ากรณีตามข้อ ๓.๑.๑ ข้อ ๓.๑.๒ ข้อ ๓.๑.๓ ข้อ ๓.๑.๕ และข้อ ๓.๑.๖ ให้กำหนดวงเงินประกันโดยถือเกณฑ์ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อระวางโทษจำคุก ๑ ปี แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี อาจกำหนดให้สูงกว่าวงเงินดังกล่าวได้ แต่ไม่ควรเกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อระวางโทษจำคุก ๑ ปี[๖๔]

๓.๑.๕ คดีที่มีโทษจำคุกตลอดชีวิต ให้กำหนดวงเงินประกันไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี อาจกำหนดให้สูงกว่าวงเงินดังกล่าวได้ แต่ไม่ควรเกิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท[๖๕]

๓.๑.๖ คดีที่มีโทษประหารชีวิต ให้กำหนดวงเงินประกันไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี อาจกำหนดให้สูงกว่าวงเงินดังกล่าวได้ แต่ไม่ควรเกิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท[๖๖]

กรณีตามข้อ ๓.๑.๔ ๓.๑.๕ และ ๓.๑.๖ ถ้าลักษณะและพฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุจำเป็นต้องกำหนดวงเงินประกันสูงกว่าที่วางไว้ข้างต้น ก็อาจเพิ่มวงเงินให้สูงขึ้นอีกได้ ทั้งนี้ให้ระบุเหตุนั้นไว้โดยชัดแจ้ง[๖๗]

พฤติการณ์พิเศษในคดี หมายความรวมถึงกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีประวัติการกระทำผิดซ้ำหรือเป็นผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยด้วย[๖๘]

ข้อสังเกต

๑. การปล่อยชั่วคราวในคดีที่มีหลายข้อหา ไม่ว่าจะเป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทหรือความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ถือข้อหาที่มีอัตราโทษหนักที่สุดเป็นเกณฑ์ในการกำหนดวงเงินประกัน

ในกรณีที่จำเลยถูกฟ้องหลายคดีต่อศาลเดียวกัน ไม่ว่าจะถูกฟ้องพร้อมกันหรือต่างเวลากัน ศาลอาจกำหนดวงเงินประกันในแต่ละคดีให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ โดยให้ใช้หลักประกันร่วมกันก็ได้[๖๙]

---

[๖๓] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖.๓, คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๕.๓

[๖๔] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖.๔, คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๕.๔

[๖๕] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖.๕, คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๕.๕

[๖๖] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖.๖, คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๕.๖

[๖๗] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖ วรรคสอง

[๖๘] คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓

[๖๙] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๗

๒. ในกรณีผู้ขอประกันเป็นญาติพี่น้องหรือมีความเกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือผู้ขอประกันใช้หลักทรัพย์ที่มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอนและสะดวกแก่การบังคับคดีเป็นหลักประกัน ศาลจะกำหนดวงเงินประกันให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติก็ได้[๗๐]

๓. หากผู้ขอประกันซึ่งเป็นญาติพี่น้องหรือมีความเกี่ยวพันโดยทางสมรสเป็นผู้ใช้เงินสดหรือหลักทรัพย์ของผู้ขอประกันที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอนและสะดวกแก่การบังคับคดีเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ศาลจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยให้ผู้ขอประกันวางเงินสดหรือหลักทรัพย์นั้นเพียงจำนวนร้อยละยี่สิบจากจำนวนวงเงินประกันที่ศาลกำหนดก็ได้[๗๑]

อย่างไรก็ตาม การที่ศาลอนุญาตให้ผู้ร้องขอประกันวางเงินสดหรือหลักทรัพย์จำนวนร้อยละยี่สิบจากจำนวนวงเงินประกันที่ศาลกำหนดตามที่กล่าวข้างต้นใช้เฉพาะกรณีผู้ขอประกันเป็นญาติพี่น้องหรือมีความเกี่ยวพันโดยทางสมรสเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เข้ามาผูกพันในการนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาส่งศาลตามกำหนดนัดและต้องรับภาระตามสัญญาประกันหากผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี ดังนั้น หากเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวด้วยตนเอง ศาลจะให้วางเงินสดหรือหลักทรัพย์เพียงร้อยละยี่สิบไม่ได้

๔. กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นหญิงมีครรภ์หรือมีบุตรอายุไม่เกิน ๓ ปี อยู่ในความดูแลหรือเป็นผู้เจ็บป่วยซึ่งถ้าต้องขังจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือเป็นผู้พิการหรือสูงอายุซึ่งโดยสภาพร่างกายหรือจิตใจอาจจะเกิดความทุกข์ยากลำบากเกินกว่าปกติในระหว่างต้องขัง ให้ศาลใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันหรือกำหนดวงเงินประกันให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ[๗๒]

๕. กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นเด็กหรือเยาวชน ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนใช้ดุลพินิจกำหนดวงเงินประกันตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ต้องไม่สูงกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ และคำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยอาจกำหนดบัญชีมาตรฐานวงเงินประกันเพื่อใช้บังคับเป็นการเฉพาะ[๗๓]

๓.๒ หลักประกันที่ใช้ในการขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว[๗๔] ได้แก่

๓.๒.๑ เงินสด

๓.๒.๒ หลักทรัพย์อื่น เช่น

---

[๗๐] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง

[๗๑] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๘ วรรคสอง

[๗๒] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๙

[๗๓] คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๖

[๗๔] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๔ วรรคสอง ...หลักประกันมี ๓ ชนิด คือ (๑) มีเงินสดมาวาง (๒) มีหลักทรัพย์อื่นมาวาง (๓) มีบุคคลมาเป็นหลักประกัน โดยแสดงหลักทรัพย์

(๑) ที่ดิน เช่น ที่ดินมีโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ หรือ น.ส.๓ ก.) หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด หรือเอกสารสำคัญที่ดินอื่น ๆ เป็นต้น

(๒) พันธบัตรรัฐบาล สลากออมสิน บัตรหรือสลากออมทรัพย์ทวีสินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตั๋วแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและธนาคารผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปแล้ว ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตั๋ว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรองซึ่งสามารถเรียกเก็บเงินได้ในวันที่ทำสัญญาประกัน **พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ พันธบัตรออมทรัพย์ พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย ตั๋วเงินคลัง** หนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุนยุติธรรม[๗๕] และหนังสือรับรองของส่วนราชการเพื่อขออนุญาตประกันตัวข้าราชการ[๗๖]

(๓) เงินฝากของสถาบันการเงินหรือสหกรณ์ออมทรัพย์

(๔) หนังสือค้ำประกันหรือหนังสือรับรองของธนาคาร

(๕) หนังสือรับรองของธนาคารหรือบริษัทประกันภัย (การประกันภัยอิสรภาพ) เพื่อชำระเบี้ยปรับแทนในกรณีผิดสัญญาประกัน

(๖) บางศาลเคยพิจารณาอนุญาตให้ใช้สิ่งต่อไปนี้เป็นหลักทรัพย์

ก. รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์

ข. ที่ดินมีเอกสาร เช่น ภ.บ.ท. ๕, ส.ค. ๑, น.ส. ๒ หรือ สปก.

ค. บ้านพักอาศัย

ง. ทรัพย์ที่ติดจำนองหรือมีภาระติดพัน

๓.๒.๓ บุคคลเป็นหลักประกัน[๗๗]

(๑) ส่วนราชการ กรณีข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญาตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๘ [๗๘]

(๒) บุคคลผู้เป็นหลักประกันจะต้องมีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคลผู้เกี่ยวพันโดยทางสมรสหรือบุคคลที่ศาลเห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนเป็นญาติพี่น้อง หรือมีความสัมพันธ์ในทางอื่นที่ศาลเห็นสมควรให้ประกันได้ และเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือมีรายได้แน่นอน โดยสามารถทำสัญญาประกันวงเงินไม่เกิน ๑๐ เท่าของอัตราเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน[๗๙]

---

[๗๕] พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๓๐ วรรคสาม กำหนดให้ หนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุนต้องระบุว่า หากผู้ต้องหาหรือจำเลยผิดสัญญาประกันและถูกปรับเป็นเงินเท่าใด กองทุนจะเป็นผู้ชำระแทน

[๗๖] ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๘ ข้อ ๖ วรรคสอง กำหนดให้ หนังสือรับรองดังกล่าวจะต้องระบุจำนวนเงินที่ส่วนราชการนั้นต้องชดใช้ให้แก่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล เมื่อข้าราชการหรือลูกจ้างผิดสัญญาประกัน

[๗๗] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๒, ๒๓

[๗๘] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๒.๓

[๗๙] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๒.๑

(๓) ผู้ต้องหาหรือจำเลยอาจทำสัญญาประกันตนเองได้[๘๐]

ผู้ประกอบวิชาชีพ แพทย์ เภสัชกร พยาบาล วิศวกร สถาปนิก ทนายความ ผู้สอบบัญชี ครู ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน หรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามที่ศาลเห็นสมควร เมื่อตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย อาจใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ ในกรณีความผิดที่ตนถูกกล่าวหาเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติงานในการประกอบวิชาชีพ โดยสามารถทำสัญญาประกันได้ในวงเงินไม่เกิน ๑๕ เท่าของอัตราเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน[๘๑]

(๔) นิติบุคคลในกรณีที่กรรมการ ผู้แทน ตัวแทน หุ้นส่วน พนักงานหรือลูกจ้างของนิติบุคคลนั้นตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย[๘๒]

๓.๒.๔ ข้อปฏิบัติเมื่อมีการนำหลักทรัพย์มาใช้ในการขอให้ปล่อยชั่วคราว

๓.๒.๔.๑ กรณีใช้ที่ดินมีโฉนด น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก. หรือหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด เป็นหลักทรัพย์ ต้องมีหนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินจากสำนักงานที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือที่ว่าการเขตในท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี ซึ่งออกให้ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑ เดือน รับรองโดยเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนหรือผู้ทำการแทน กรณีรับรองโดยสำนักงานที่ดินอำเภอ ผู้รับรองราคาประเมินจะต้องเป็นนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้กระทำการแทน หรือเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอ หากมีข้อสงสัยในราคาประเมิน เช่น ราคาประเมินสูงไป ให้ตรวจสอบและหรือสอบถามไปยังสำนักงานที่ดินที่รับรองทันที ในกรณีให้ประกันไปแล้วเกิดข้อสงสัยต้องตรวจสอบเพิ่มเติมหรืออาจแจ้งให้เปลี่ยนหลักประกัน

๓.๒.๔.๒ หลักทรัพย์ประเภทที่ดินในพื้นที่ที่มีสภาพทุรกันดารหรือเสื่อมสภาพจนไม่มีราคาในท้องตลาด เช่น ถูกขุดหน้าดินไปขายจนเป็นหลุมหรือบึง ที่ทำนาเกลือหรือนากุ้ง หรือที่ดินที่มีการประเมินราคาสูงเกินความเป็นจริง ซึ่งเป็นหลักประกันที่มีปัญหาเรื่องความน่าเชื่อถือ หรือยากแก่การบังคับคดี หากจะรับไว้เป็นหลักประกันควรพิจารณาลดมูลค่าหลักประกันลง หรือพิจารณาว่าผู้ร้องขอประกันเป็นบุคคลที่เกี่ยวพันโดยทางเครือญาติ ทางสมรส หรือในทางการงานกับผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่

๓.๒.๔.๓ การพิจารณาหลักทรัพย์โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ควรตรวจดูรูปแผนที่เอกสารดังกล่าวประกอบด้วย ซึ่งอาจทำให้ทราบสภาพที่ดินที่แท้จริง เช่น แสดงว่ามีลักษณะเป็นถนนไม่ใช่ที่อยู่อาศัยหรือที่ดินทำกิน เป็นที่ดินที่ไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ หรือเป็นที่ดินติดจำนองหรือมีภาระติดพัน ซึ่งเป็นหลักประกันที่มีปัญหาเรื่องความน่าเชื่อถือหรือยากแก่การบังคับคดี หากจะอนุญาตให้ใช้เป็นหลักประกันควรลดมูลค่าในการเป็นหลักประกันลง หรืออนุญาตให้ใช้เป็นหลักประกันเฉพาะกรณีผู้ร้องขอประกันเป็นผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนเป็นบุคคลที่เกี่ยวพันโดยทางเครือญาติ ทางสมรส หรือในทางการงานที่ศาลเห็นสมควรกับผู้ต้องหาหรือจำเลยเท่านั้น

---

[๘๐] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๓ วรรคแรก

[๘๑] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๓ วรรคสอง

[๘๒] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๒.๒

๓.๒.๔.๔ หลักทรัพย์ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้างควรให้ผู้ร้องขอประกันจัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งของหลักทรัพย์ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่นำมาใช้เป็นหลักประกันให้ชัดเจน ประกอบคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวด้วย หากมีการถ่ายภาพประกอบให้ด้วยยิ่งเป็นการดี เพื่อในกรณีผิดสัญญาประกันและต้องบังคับคดีจะทำให้บังคับคดีสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๓.๒.๔.๕ กรณีนำสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินมาเป็นหลักทรัพย์พร้อมกับโฉนด น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก. จะต้องแสดงหลักฐานสำเนาทะเบียนบ้านและหนังสือรับรองราคาประเมินสิ่งปลูกสร้างของทางราชการด้วย

๓.๒.๔.๖ การใช้เงินฝากของสถาบันการเงินหรือสหกรณ์ออมทรัพย์มาเป็นหลักทรัพย์ จะต้องมีหนังสือรับรองของสถาบันการเงินหรือสหกรณ์ออมทรัพย์นั้นมาแสดงประกอบด้วยว่า เป็นเจ้าของและมีเงินอยู่ตามจำนวนที่ปรากฏในหนังสือรับรองดังกล่าวจริง และสถาบันการเงินหรือสหกรณ์ออมทรัพย์จะไม่ให้เจ้าของบัญชีถอนเงินจำนวนนั้นจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเพิกถอนเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ เมื่อศาลมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราว ศาลจะต้องมีหนังสือแจ้งอายัดเงินในบัญชีไปยังสถาบันการเงินหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ด้วยทุกครั้ง

๓.๒.๔.๗ กรณีหลักทรัพย์อื่นที่เป็นพันธบัตรภาครัฐและพันธบัตรกรณีพิเศษ เช่น พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ พันธบัตรออมทรัพย์ พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น ขอให้คำนึงถึงวันครบกำหนดชำระคืนต้นเงินด้วย เพราะหากมีการบังคับคดีก่อนครบกำหนดชำระ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะไม่ส่งเงินค่าพันธบัตรมาให้ศาล จึงทำให้ไม่อาจบังคับคดีได้ทันที หรือในกรณีสลากออมสิน สลากออมทรัพย์ ตั๋วเงินคลัง หากถอนก่อนกำหนดจะได้เงินคืนไม่ครบ

๓.๒.๔.๘ หลักทรัพย์ที่มีชื่อเจ้าของหลายคน ผู้มีชื่อร่วมกันสามารถนำมาเป็นหลักประกันในการร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวได้เต็มเนื้อที่ในโฉนดหรือหนังสือสำคัญนั้น แต่หากเจ้าของเพียงบางคน[๘๓] นำมาร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวก็จะนำมาใช้ได้เฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

๓.๒.๔.๙ การมอบอำนาจให้ผู้อื่นนำหลักทรัพย์มาร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว จะต้องมีหนังสือมอบอำนาจหรือใบมอบอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔๗ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ และผู้มอบอำนาจจะต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรประจำตัวพนักงานรัฐวิสาหกิจ และสำเนาทะเบียนบ้านของตนเองมาแสดงด้วย

ในกรณีที่เจ้าของหลักทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย ควรให้เจ้าของหลักทรัพย์มายื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวด้วยตนเอง ไม่ควรอนุญาตให้มีการมอบอำนาจให้ผู้อื่นมายื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวแทน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการหลอกลวงนำหลักทรัพย์ของผู้อื่นมาประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย

๓.๒.๔.๑๐ เอกสารเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่นำมาใช้เป็นหลักประกันอาจมีการปลอมแปลง ให้เจ้าหน้าที่ศาลใช้ความระมัดระวังและความละเอียดรอบคอบตรวจสอบเอกสารที่นำมาใช้เป็นหลักประกัน หรือควรให้เจ้าหน้าที่ศาลตรวจสอบและ/หรือสอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ

---

[๘๓] ถือว่าเป็นหลักทรัพย์ที่ยากแก่การบังคับคดี จึงควรจำกัดเฉพาะใช้เป็นหลักประกันผู้มีความเกี่ยวข้องผูกพันใกล้ชิดกันเท่านั้น

เอกสารนั้นเพื่อยืนยันความถูกต้องก่อน หรือกรณีให้ประกันไปแล้วเกิดข้อสงสัยควรตรวจสอบเพิ่มเติม หรืออาจให้เปลี่ยนหลักประกัน

๓.๒.๔.๑๑ กรณีใช้บุคคลเป็นหลักประกัน[๘๔] ต้องตรวจสอบว่ามีสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ สำเนาหนังสือรับรองเงินเดือนจากหน่วยงานในสังกัด บัญชีทรัพย์สิน โดยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๔ วรรคสอง (๓) กรณีมีบุคคลมาเป็นหลักประกันต้องแสดงเอกสารเกี่ยวกับหลักทรัพย์ มิใช่แสดงบัญชีทรัพย์สินเท่านั้น กล่าวคือ ต้องมีสำเนาหลักฐานที่แสดงความเป็นเจ้าของทรัพย์ เช่น สำเนาโฉนดที่ดิน น.ส.๓ ก. สำเนาทะเบียนบ้านที่อ้างว่าเป็นเจ้าของสำเนาทะเบียนรถยนต์ เป็นต้น แนบมาพร้อมคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ซึ่งนอกจากจะต้องแสดงสถานะตำแหน่ง และระดับอัตราเงินเดือนแล้ว ยังต้องระบุว่าจะนำไปประกันบุคคลใด ที่ศาลใด และมีภาระประกันมาแล้วหรือไม่ จากผู้บังคับบัญชามาเป็นหลักฐานด้วย กรณีใช้ตำแหน่งขอปล่อยชั่วคราวควรตรวจสอบโดยเคร่งครัด ให้เฉพาะผู้ที่เป็นเครือญาติหรือเกี่ยวพันโดยทางสมรสหรือในทางการงานกับผู้ต้องหาหรือจำเลยเท่านั้น และต้องให้แสดงใบรับรองเงินเดือนล่าสุดที่แสดงถึงรายรับหลังจากหักภาระต่าง ๆ แล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ขอปล่อยชั่วคราวบางคนอาจมีระดับตำแหน่งหรือรายได้สูง แต่มีภาระหนี้สินจำนวนมากจนมีรายได้สุทธิน้อย จึงควรให้ผู้ขอปล่อยชั่วคราววางเงินสดบางส่วนตามสมควรร่วมด้วย หากไม่ใช่บุคคลดังกล่าวข้างต้น ก็ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์เพื่อประกอบการพิจารณา

ข้อสังเกต

๑. การร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยใช้บุคคลเป็นหลักประกันนั้น พึงพิจารณาโดยรอบคอบ เพราะมีผู้ร้องขอประกันบางรายใช้เป็นช่องทางแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบ และการบังคับคดีเมื่อมีการผิดสัญญาประกันนั้นทำได้ยาก บางศาลจึงถือเคร่งครัดโดยจะอนุญาตให้เฉพาะผู้เป็นเครือญาติ หรือเกี่ยวพันโดยทางสมรสหรือในทางการงานกับผู้ต้องหาหรือจำเลยเท่านั้น บางกรณีอาจให้ผู้ร้องขอประกันแสดงหลักทรัพย์ของผู้ร้องขอประกันประกอบ หรือให้ผู้ร้องขอประกันวางเงินสดบางส่วนตามสมควรร่วมด้วย

๒. บุคคลที่เป็นหลักประกันต้องมีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือมีรายได้แน่นอนและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยทำสัญญาประกันได้ในวงเงินไม่เกิน ๑๐ เท่าของอัตราเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

๓. บุคคลที่เป็นหลักประกันที่สมรสแล้วต้องมีหลักฐานการให้ความยินยอมจากคู่สมรส หากเป็นหม้ายต้องมีหลักฐาน หรือมรณบัตรของคู่สมรส หรือสำเนาทะเบียนบ้านที่ระบุคำว่า “ตาย” ไว้หน้าชื่อคู่สมรส มาแสดงด้วย

๔. การพิจารณาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยใช้ตำแหน่งเป็นหลักประกัน ควรพิจารณาจาก**รายได้สุทธิ**ของบุคคลที่เป็นหลักประกัน ปกติหนังสือรับรองจากต้นสังกัดส่วนใหญ่จะระบุเฉพาะรายได้ของบุคคลที่เป็นหลักประกันโดยไม่ระบุภาระการหักเงินรายได้ไว้ด้วย จึงควรให้บุคคลที่เป็นหลักประกันแสดงใบรับรองเงินเดือนล่าสุดที่แสดงถึงรายรับหลังจากหักภาระต่าง ๆ แล้ว ทั้งนี้

---

[๘๔] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๒

เพราะแม้บุคคลที่เป็นหลักประกันบางคนจะมีระดับตำแหน่งหรือรายได้สูง แต่หากมีภาระหนี้สินจำนวนมากจะถือว่ามี**รายได้สุทธิ**น้อย

๕. บุคคลที่เป็นหลักประกันหากพ้นจากตำแหน่งหน้าที่การงานเพราะเหตุอื่นที่มิใช่เพราะตายสามารถให้เป็นผู้ประกันต่อได้ โดยศาลอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้หาประกันเพิ่ม

๖. นิติบุคคลที่เป็นหลักประกันให้ศาลพิจารณาวงเงินเป็นรายกรณีไปโดยจะต้องแสดงหนังสือรับรองการจดทะเบียน หลักฐานแสดงฐานะการเงินและผู้มีอำนาจทำการแทน ในกรณีฉุกเฉินไม่สามารถนำต้นฉบับเอกสารมาแสดงได้ทัน ให้ผ่อนผันโดยแสดงสำเนาเอกสารดังกล่าวและให้นำต้นฉบับเอกสารมาแสดงภายหลัง[๘๕]

๗. หนังสือรับรองของส่วนราชการเพื่อขออนุญาตประกันตัวข้าราชการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา พ.ศ.๒๕๒๘ หากจำนวนเงินที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองเพียงพอที่จะชดใช้เมื่อผิดสัญญาประกัน ถือว่าหนังสือรับรองดังกล่าวเป็นหลักประกันที่เชื่อถือได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ (๔)[๘๖]

๘. บุคคลที่เป็นหลักประกันต้องยื่นบัญชีแสดงหลักทรัพย์ของตนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๔ วรรคสอง (๓) โดยต้องแสดงหนังสือยินยอมให้ตรวจสอบทรัพย์สินจากสถาบันการเงิน สำนักงานที่ดิน กรมที่ดิน สหกรณ์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทุกแห่ง

๓.๒.๔.๑๒ กรณีอนุญาตให้ใช้หลักทรัพย์ตาม ๓.๒.๒ (๖) เป็นหลักประกันในการขอให้ปล่อยชั่วคราว

(๑) กรณีใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ควรให้ผู้ร้องขอประกันนำเล่มทะเบียนรถมาแสดง รวมถึงนำรถมาเพื่อตรวจดูสภาพและประเมินราคา

(๒) กรณีใช้ที่ดินซึ่งมีเพียง ภ.บ.ท. ๕, ส.ค. ๑, น.ส. ๒ หรือ สปก. ผู้ร้องขอประกันต้องมีหนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) กรณีใช้บ้านพักอาศัย ผู้ร้องขอประกันควรมีภาพถ่ายบ้าน และให้บริษัทประเมินที่ได้รับอนุญาตหรือกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านมีหนังสือรับรองการประเมินราคามาแสดง

(๔) กรณีใช้หลักทรัพย์ที่ติดจำนองหรือมีภาระติดพัน ผู้ร้องขอประกันต้องแสดงให้เห็นว่าราคาทรัพย์ส่วนที่เกินจากจำนองหรือในภาระติดพันมีจำนวนเพียงพอต่อการใช้เป็นหลักประกัน

ข้อสังเกต

(๑) ควรอนุญาตเฉพาะกรณีเจ้าของหลักทรัพย์มีความเกี่ยวข้องผูกพันใกล้ชิดฉันเครือญาติหรือโดยทางสมรสหรือทางการงานกับผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา และนายจ้าง

---

[๘๕] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๒.๒

[๘๖] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๒.๓

(๒) หากหลักทรัพย์มีราคาไม่เพียงพอตามที่ศาลกำหนดวงเงินประกัน ศาลอาจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยผู้ร้องขอประกันผัดผ่อนนำหลักทรัพย์อื่นมาเพิ่มเติมให้ครบในภายหลังได้

๓.๒.๔.๑๓ การขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยกองทุนยุติธรรม[๘๗]

ผู้ต้องหาหรือจำเลยผู้ประสงค์จะได้รับการปล่อยชั่วคราวสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือในการปล่อยชั่วคราวแก่สำนักงานกองทุนยุติธรรมในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ศาล หรือหน่วยงานใดที่มีอำนาจควบคุมหรือคุมขังบุคคลตามกฎหมาย[๘๘] โดยกองทุนอาจมอบอำนาจให้แก่พนักงานของกองทุนหรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวและเป็นผู้ลงนามในสัญญาประกันก็ได้ [๘๙]

ข้อสังเกต

(๑) กรณีเป็นการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุน เอกสารที่ใช้ประกอบการวางหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้ประกอบด้วยเอกสารดังต่อไปนี้[๙๐]

๑. หนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุน

๒. สำเนาหนังสือสัญญาการได้รับความช่วยเหลือของผู้ต้องหาหรือจำเลย

๓. สำเนาหนังสือสัญญาค้ำประกัน

๔. เอกสารอื่นตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) ผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวหรือผู้ลงนามในสัญญาประกันของศาลในการดำเนินการช่วยเหลือของกองทุนในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล อาจเป็นปลัดกระทรวงยุติธรรม บุคคลที่ได้รับมอบหมาย หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลดังกล่าว[๙๑]

(๓) นอกจากผู้ต้องหาหรือจำเลยผู้ขอรับความช่วยเหลือจะต้องทำสัญญาการได้รับความช่วยเหลือกับกองทุนแล้ว ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะต้องนำสามี ภริยา บุพการี ผู้สืบสันดาน

---

[๘๗] ถือเป็นหลักทรัพย์อื่นตามข้อ ๓.๒.๒ ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๔ ตามพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๕ นั้น “กองทุนยุติธรรม” มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

[๘๘] ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๙

[๘๙] พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๓๐

[๙๐] พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๓๐ วรรค ๒ และวรรค ๔ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๒๕

[๙๑] ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๔

ญาติใกล้ชิด ผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้าง ไปทำสัญญาค้ำประกันกับกองทุน ซึ่งสำเนาหนังสือค้ำประกันถือเป็นเอกสารที่จะต้องยื่นประกอบในการวางหลักประกัน[๙๒]

๓.๓ กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวก่อนฟ้องมาแล้ว

กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมาแล้วก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๓/๑ หากประสงค์จะขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อไปโดยใช้หลักประกันเดิม ให้จำเลยหรือผู้ต้องหายื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในวันที่มีการยื่นฟ้องโดยแสดงใบรับหลักทรัพย์ที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการออกให้หรือหลักฐานอื่นที่น่าเชื่อถือว่าหลักประกันดังกล่าวยังอยู่ในครอบครองของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการประกอบด้วย และถ้าศาลมีคำสั่งอนุญาตจะต้องรีบแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้ครอบครองส่งหลักประกันต่อศาลภายในเวลาที่กำหนด

๓.๓.๑ กรณีใช้เงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกัน

ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการและยังไม่ได้รับหลักประกันคืน หากประสงค์จะขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อไป สามารถยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ถือเอาเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นที่เคยใช้เป็นหลักประกันนั้นเป็นหลักประกันต่อไปได้ โดยยื่นหลักฐานการปล่อยชั่วคราว ซึ่งออกโดยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ และสำเนารายละเอียดของหลักประกันดังกล่าวมาด้วย เมื่อศาลอนุญาตแล้ว ศาลจะมีหนังสือให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการส่งเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นมาให้ศาลต่อไป

ข้อสังเกต

เงินสดหรือหลักทรัพย์ที่นำมาวางต่อศาลเพื่อเป็นหลักประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๔ ไม่อยู่ในข่ายที่จะถูกยึดหรืออายัดเพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้อื่นจนกว่าความรับผิดตามสัญญาประกันจะระงับสิ้นไป เว้นแต่ ศาลเห็นว่าหนี้ของเจ้าหนี้นั้นมิได้เกิดจากการฉ้อฉลและมีคำสั่งให้ปล่อยทรัพย์ดังกล่าวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง ดังนั้น ก่อนความรับผิดตามสัญญาประกันระงับ หากมีการขอยึด อายัด เงินสดหรือหลักทรัพย์ที่ผู้ประกันวางต่อศาลในการปล่อยชั่วคราวเพื่อนำไปชำระหนี้อื่น ศาลควรไต่สวนให้ได้ความว่า หนี้อื่นนั้นไม่ได้เกิดจากการฉ้อฉล แต่ก่อนที่จะสั่งให้ปล่อยทรัพย์หลักประกัน ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกันหาหลักประกันอื่นมาเปลี่ยนหรือส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยคืนศาล

๓.๓.๒ กรณีใช้บุคคลหลักประกัน

บุคคลที่เป็นหลักประกันอาจร้องขอให้ศาลถือเอาบุคคลนั้นเป็นหลักประกันในการขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อไปได้ ทั้งนี้ เป็นอำนาจของศาลที่จะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวต่อหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งได้

---

[๙๒] ระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๒๑ และข้อ ๒๓

๓.๔ การขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยการใช้หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยเป็นหลักประกัน[๙๓]

การขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยการใช้หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยเป็นหลักประกันหรือที่เรียกกันว่า “การประกันภัยอิสรภาพ” เป็นการประกันภัยที่มีแนวคิดมาจากการเพิ่มทางเลือกให้แก่ประชาชนในการหาหลักประกันมาวางศาล ทางปฏิบัติบริษัทประกันภัยจะออกหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยในรูปแบบกรมธรรม์ประกันภัย และควรให้ผู้รับมอบอำนาจของบริษัทประกันภัยลงลายมือชื่อแทนบริษัทในคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว เนื่องจากหากมีกรณีผิดสัญญาประกัน บริษัทประกันภัยในฐานะเป็นผู้ประกันอาจติดตามผู้ต้องหาหรือจำเลยมาส่งต่อศาลได้ และสามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งลดหรืองดค่าปรับได้

ข้อสังเกต

ในคดีอาญาซึ่งเยาวชนมีอายุกว่า ๑๘ ปี แต่ไม่ถึง ๒๐ ปีบริบูรณ์ เยาวชนนั้นอาจซื้อประกันภัยอิสรภาพด้วยตนเองได้ เพราะเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิเสรีภาพ เป็นการสมแก่ฐานานุรูป

๓.๔.๑ รูปแบบการประกันภัยอิสรภาพ

การทำประกันภัยอิสรภาพมีให้เลือก ๒ แบบ คือ

(๑) แบบที่ ๑ การทำประกันภัยอิสรภาพก่อนการกระทำความผิด

การทำประกันประเภทนี้เป็นกรณีที่บุคคลทั่วไปประสงค์จะมีหลักทรัพย์ในการขอปล่อยชั่วคราวไว้ล่วงหน้า เนื่องจากตนเองมีความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดทางอาญาโดยประมาท หรือตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีความผิดทางอาญาโดยประมาท

บุคคลที่กระทำความผิดทางอาญาโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เช่น ผู้ขับขี่ได้ขับขี่รถโดยประมาทเป็นเหตุให้เฉี่ยวชนผู้อื่น หรือผู้รับจ้างงานก่อสร้างกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้เศษวัสดุตกใส่บุคคลอื่น หรือแพทย์หรือพยาบาลทำการรักษาคนไข้โดยประมาท เป็นต้น หากบุคคลดังกล่าวซื้อประกันภัยประเภทนี้ไว้ก็จะได้รับหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัย หากเกิดเหตุการณ์กระทำความผิดโดยประมาทขึ้นในระหว่างระยะเวลาคุ้มครอง ก็สามารถใช้หนังสือรับรองเป็นหลักทรัพย์เสนอต่อศาลเพื่อขอให้ปล่อยชั่วคราวตนเองได้

ข้อสังเกต

หนังสือรับรองตามกรมธรรม์ประกันภัยก่อนกระทำความผิดใช้เป็นหลักฐานในการขอให้ปล่อยชั่วคราวเฉพาะความผิดฐานกระทำโดยประมาทซึ่งได้กระทำขึ้นภายในระยะเวลาประกันภัยเท่านั้น โดยหนังสือรับรองดังกล่าวใช้เป็นหลักประกันในการขอให้ปล่อยชั่วคราวได้ภายในกำหนดวันที่ซึ่งระบุไว้ในหนังสือรับรองเท่านั้น และเมื่อใช้เป็นหลักประกันแล้ว ก็สามารถใช้เป็นหลักประกันไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยได้ใช้หนังสือรับรองเพื่อขอให้ปล่อยชั่วคราวไปแล้วแต่ยังไม่เต็มวงเงินตามที่ระบุให้หน้าตารางกรมธรรม์ ผู้เอาประกันภัยสามารถขอหนังสือรับรองฉบับใหม่ซึ่งมีวงเงินเท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัยส่วนที่คงเหลืออยู่จากบริษัทประกันภัยได้

---

[๙๓] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๐

(๒) แบบที่ ๒ การทำประกันภัยอิสรภาพภายหลังการกระทำความผิด

การทำประกันภัยประเภทนี้เป็นกรณีที่บุคคลถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา หรือตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา และจะถูกควบคุมตัวหรือถูกควบคุมตัวแล้ว ประสงค์จะหาหลักทรัพย์เพื่อนำไปขอให้ปล่อยชั่วคราว บุคคลดังกล่าวหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องสามารถไปติดต่อขอซื้อประกันอิสรภาพจากบริษัทประกันภัยในแบบที่ ๒ ได้โดยบริษัทประกันภัยจะออกกรมธรรม์และหนังสือรับรองให้ตามจำนวนเงินเอาประกันภัย ต่อจากนั้นผู้ซื้อประกันก็สามารถนำหนังสือรับรองไปใช้เป็นหลักฐานในการขอปล่อยชั่วคราวต่อศาลต่อไป การทำประกันภัยอิสรภาพตามแบบที่ ๒ นี้ สามารถใช้เป็นหลักประกันได้สำหรับการกระทำความผิดทุกข้อหา จึงแตกต่างจากแบบที่ ๑ ซึ่งใช้ได้เฉพาะกับความผิดข้อหาเกี่ยวกับการกระทำโดยประมาทเท่านั้น

ข้อสังเกต

เนื่องจากได้มีข้อตกลงระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม กรมการประกันภัย (ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)) และสมาคมประกันวินาศภัย ไม่ให้จำหน่ายกรมธรรม์ประกันอิสรภาพในคดีความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ ดังนั้นหากมีการนำหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยมาใช้ในกรณีเช่นนี้ ศาลไม่พึงรับไว้เป็นหลักประกัน

๓.๔.๒ สิทธิของผู้เอาประกันภัยหรือบริษัทประกันภัยในการบอกเลิกกรมธรรม์

ในระหว่างระยะเวลาประกันภัยอิสรภาพทั้งสองแบบ ผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัยจะไม่สามารถบอกเลิกกรมธรรม์ประกันภัยได้ รวมถึงบริษัทประกันภัยจะไม่สามารถยกเลิกหนังสือรับรองที่ออกไปแล้วได้

ข้อสังเกต

บริษัทประกันภัยจะคืนเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัย ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรมธรรม์ประกันภัยอิสรภาพก่อนการกระทำความผิด จะคืนเบี้ยประกันภัยให้ในกรณีเดียว คือ กรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตในระยะเวลาระหว่างเอาประกันภัย โดยยังไม่ได้ใช้หนังสือรับรองเป็นหลักทรัพย์ในการขอปล่อยชั่วคราว ทั้งนี้ บริษัทประกันภัยจะคืนเบี้ยประกันภัยให้ตามอัตราเบี้ยประกันภัยระยะสั้นตามที่กำหนดในตารางกรมธรรม์

(๒) กรมธรรม์ประกันภัยอิสรภาพหลังการกระทำความผิด จะคืนเบี้ยประกันภัยตามเงื่อนไขที่กำหนดในกรมธรรม์ประกันภัย[๙๔] ซึ่งตามปกติจะคืนเบี้ยประกันภัยใน ๔ กรณี ดังนี้

ก. หากศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว บริษัทประกันภัยจะคืนเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยโดย**จะ**หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไว้

---

[๙๔] เงื่อนไขที่กำหนดในกรมธรรม์ประกันภัยอิสรภาพหลังกระทำความผิด ตามคำสั่งนายทะเบียน ที่ ๓๕/๒๕๕๘ เรื่อง ให้ใช้แบบ ข้อความ และอัตราเบี้ยประกันภัยของกรมธรรม์ประกันภัยอิสรภาพและเอกสารแนบท้าย ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๓๓ ง หน้า ๑๘๓ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

ข้อสังเกต

เพื่อไม่ให้ผู้ร้องขอประกันต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโดยไม่จำเป็น ศาลควรอนุโลมให้ผู้ร้องขอประกันยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยระบุว่าประสงค์จะใช้ประกันภัยอิสรภาพก่อน และเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตโดยมีเงื่อนไขให้นำหนังสือรับรองมาส่งศาลภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วผู้ร้องขอประกันภัยจึงไปซื้อประกันภัยอิสรภาพ เพื่อนำหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยมาส่งศาลในภายหลังตามเงื่อนไข

ข. หากศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ต่อมาภายหลังในระหว่างระยะเวลาประกันภัย ศาลมีคำสั่งให้ถอนหรือยกเลิกการให้ปล่อยชั่วคราว หรือผู้เอาประกันภัยไม่ประสงค์จะให้ปล่อยชั่วคราวอีกต่อไป บริษัทประกันภัยจะคืนเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยร้อยละ ๒๐ ของเบี้ยประกันภัย

ค. หากผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตในระยะเวลาประกันภัยโดยมิได้มีการผิดสัญญาประกัน บริษัทประกันภัยจะคืนเบี้ยประกันภัยกึ่งหนึ่งให้แก่ทายาทของผู้เอาประกันภัย

ง. ผู้เอาประกันภัยไม่ผิดสัญญาประกันจนสิ้นสุดระยะเวลาประกันภัย บริษัทประกันภัยจะคืนเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยร้อยละ ๒๐ ของเบี้ยประกันภัย

๓.๔.๓ การรับและตรวจสอบหนังสือรับรอง

เมื่อได้รับหนังสือรับรองจากผู้เอาประกันภัยแล้ว ศาลควรกำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ศาลตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือรับรอง ดังนี้

(๑) ชื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องตรงกับที่ระบุไว้ในหนังสือรับรอง

(๒) หนังสือรับรองใช้เป็นหลักประกันได้ภายในวงเงินที่ระบุไว้ในหนังสือรับรอง

(๓) ฐานความผิดในคดีต้องตรงกับที่ระบุไว้ในหนังสือรับรอง

(๔) กรณีประกันภัยอิสรภาพก่อนกระทำความผิด วันเวลากระทำความผิดต้องอยู่ในระยะเวลาประกันภัย

(๕) วันที่นำหนังสือรับรองมาขอให้ปล่อยชั่วคราวต้องอยู่ในระยะเวลาการใช้หนังสือรับรอง

(๖) หนังสือรับรองใช้ได้เพียงหนึ่งครั้ง แต่สามารถใช้หนังสือรับรองเป็นหลักประกันต่อเนื่องได้

(๗) เมื่ออนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ต้องบันทึกข้อความลงในส่วนท้ายหนังสือรับรองและฉีกส่วนท้ายใส่ซองที่บริษัทจัดทำให้ส่งคืนบริษัทประกันภัย

๓.๔.๔ วิธีการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือรับรอง

(๑) สอบถามไปยังบริษัทประกันภัยผู้ออกกรมธรรม์ทางโทรศัพท์ หรือวิธีการอื่นในทำนองเดียวกันที่จะสามารถติดต่อสอบถามได้

(๒) ตรวจสอบจากทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยหรือ คปภ. (http://www.oic.or.th/th/consumer) หรือช่องทางประชาสัมพันธ์อื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น Chatbot หรือ LINE Official ของ คปภ.

(๓) บริษัทประกันภัยแต่ละบริษัทจะมีการจัดส่งตัวอย่างต้นฉบับหรือหนังสือรับรองไปให้เจ้าหน้าที่ศาลเพื่อตรวจสอบเปรียบเทียบ ดังนั้น เมื่อมีบุคคลนำหนังสือรับรองมายื่นต่อศาลพึงตรวจสอบว่า

ก. เป็นเนื้อกระดาษตรงกัน

ข. แบบและตัวพิมพ์ตรงกัน

ค. ลายมือชื่อหรือลายพิมพ์ลายมือชื่อตรงกัน

ง. ตราประทับหรือตราพิมพ์ตรงกัน

เนื่องจาก หนังสือรับรองบริษัทประกันภัยจะมีข้อความระบุยืนยันว่า บริษัทประกันภัยรับผูกพันตามหนังสือรับรอง ดังนั้น ไม่ว่าลายมือชื่อกรรมการหรือตราประทับของบริษัทประกันภัยที่ปรากฏในหนังสือรับรองจะใช้เป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือลงลายมือชื่อจริง หรือลายมือชื่อในช่องผู้รับมอบอำนาจในหนังสือรับรองจะเป็นบุคคลใดก็ตาม บริษัทประกันภัยจึงไม่อาจยกเรื่องดังกล่าวมาเป็นข้อต่อสู้เพื่อปฏิเสธความรับผิดตามเนื้อความแห่งหนังสือรับรองนั้นได้

(๔) เนื่องจากกรมธรรม์ประกันภัยเป็นข้อสัญญาระหว่างผู้เอาประกันภัยกับบริษัทประกันภัย ส่วนหนังสือรับรองเป็นคำมั่นสัญญาที่บริษัทประกันภัยให้ไว้แก่ศาลและมีความผูกพันตามเนื้อความที่ปรากฏในหนังสือรับรอง โดยบริษัทประกันภัยไม่สามารถยกเลิกหนังสือรับรองนั้นได้ รวมถึงเงื่อนไขเนื้อความตามกรมธรรม์ประกันภัยจึงไม่มีผลต่อความรับผิดตามหนังสือรับรอง และแม้จะไม่มีการออกกรมธรรม์ แต่หากมีการนำหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยที่มีข้อความครบถ้วนถูกต้องมาใช้ในการขอให้ปล่อยชั่วคราวไม่ว่าโดยบุคคลใดก็ตาม บริษัทประกันภัยเจ้าของหนังสือรับรองก็ต้องผูกพันตามเนื้อความแห่งหนังสือรับรองนั้น ดังนั้น เมื่อมีผู้นำหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยมาใช้เป็นหลักประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบกรมธรรม์ประกันภัย

๓.๔.๕ การใช้หนังสือรับรองเป็นหลักประกันต่อเนื่อง

กรณีที่ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตั้งแต่ชั้นสอบสวน หากผู้ต้องหาไม่ได้หลบหนีและผู้ต้องหาประสงค์จะใช้หนังสือรับรองเป็นหลักประกันในการขอให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นลำดับถัดไป ผู้เอาประกันภัยหรือผู้ร้องขอประกันจะต้องทำคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยใช้หนังสือรับรองที่วางไว้ต่อพนักงานสอบสวน โดยผู้เอาประกันภัย ผู้ร้องขอประกัน หรือผู้ได้รับมอบหมายจะต้องถ่ายสำเนาหนังสือรับรองพร้อมกับใบรับหนังสือรับรองที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้ออกให้ในขณะที่ขอให้ปล่อยชั่วคราวครั้งแรกเสนอต่อศาล รวมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้เอาประกันภัยและผู้ร้องขอประกันภัย (ถ้ามี) ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการทำบันทึกแจ้งการครอบครองหนังสือรับรองส่งมาพร้อมตัวผู้ต้องหา ซึ่งเมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้วจะมีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการส่งหนังสือรับรองให้ภายใน ๓ วัน

๓.๔.๖ กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี

ศาลจะมีคำสั่งให้ปรับตามสัญญาประกัน และบริษัทประกันภัยจะต้องจ่ายค่าปรับตามหนังสือรับรองที่ยื่นไว้ต่อศาลภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งจากศาล โดยบริษัทประกันภัยสามารถดำเนินการไล่เบี้ยเอาแก่ผู้ประกันภัยในภายหลังได้

บริษัทประกันภัยสามารถดำเนินการให้มีการติดตามจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยกลับมาเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีต่อไปได้ ส่วนหนังสือรับรองฉบับเดิมจะไม่สามารถนำมาใช้ขอให้ปล่อยชั่วคราวได้อีก

แต่หากผู้ต้องหาหรือจำเลยกลับมามอบตัวต่อศาลด้วยตนเอง และผู้เอาประกันภัยยินยอมชำระค่าปรับตามจำนวนที่ศาลกำหนด หรือชำระเงินให้แก่บริษัทประกันภัยตามจำนวนที่บริษัท

ประกันภัยได้ชำระแก่ศาลไปก่อนหน้านั้นแล้ว บริษัทประกันภัยก็จะต้องดำเนินการเพื่อให้มีการใช้หนังสือรับรองนั้นขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อไปได้

๓.๔.๗ ผู้เอาประกันภัยสามารถขอหนังสือรับรองใหม่ได้

กรณีผู้เอาประกันภัยได้ใช้หนังสือรับรองเพื่อขอให้ปล่อยชั่วคราวไปแล้ว แต่ยังไม่เต็มวงเงินที่ระบุไว้ในหน้าตารางกรมธรรม์ ผู้เอาประกันภัยสามารถขอหนังสือรับรองฉบับใหม่ที่มีวงเงินประกันเท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัยที่คงเหลืออยู่ได้ โดยแจ้งเป็นหนังสือไปยังบริษัทประกันภัยที่ซื้อประกันภัยไว้

บทที่ ๔

การสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของศาลชั้นต้น

การพิจารณาสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ศาลพึงพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคหนึ่ง โดยต้องพิจารณาข้อเหล่านี้ประกอบ

(๑) ความหนักเบาแห่งข้อหา

(๒) พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใด

(๓) พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร

(๔) เชื่อถือผู้ร้องขอประกัน หรือหลักประกันได้เพียงใด

(๕) ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่

(๖) ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่

(๗) ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องขังตามหมายศาล ถ้ามีคำคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ หรือผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี ศาลพึงรับประกอบการวินิจฉัยได้

อนึ่ง พยานอาจคัดค้านการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ ในกรณีที่พยานนั้นอาจได้รับภัยอันตรายอันเนื่องมาแต่การปล่อยชั่วคราว โดยยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๒ วรรคหนึ่ง

๔.๑ การพิจารณาและสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว กรณีที่ศาลเห็นควรประเมินความเสี่ยง

ในกรณีที่ข้อเท็จจริงยังไม่ปรากฏว่าความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตรายมีมากน้อยเพียงใด ศาลอาจดำเนินการตามวิธีการประเมินความเสี่ยงในบทที่ ๒ ข้อ ๒.๒ แล้วใช้ข้อมูลที่ได้หรือผลการประเมินความเสี่ยงมาประกอบการใช้ดุลพินิจปล่อยชั่วคราวได้ หากศาลเห็นสมควรให้มีการประเมินความเสี่ยงผู้ต้องหาหรือจำเลยตามแบบที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดก่อนมีคำสั่งก็ให้สั่งในคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวว่า *“ประเมินความเสี่ยง”*

ข้อสังเกต

๑. หลังจากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบยืนยันข้อมูลและดำเนินการประเมินความเสี่ยงแล้วจะจัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงเสนอศาล (ตามแบบที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด)

๒. ผู้พิพากษาประเมินความเสี่ยงและสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยพิจารณาจากข้อมูลในเอกสารตามข้อ ๑ ตลอดจนข้อสังเกตของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจปรากฏพฤติการณ์หรือเหตุเฉพาะเจาะจงของผู้ต้องหาหรือจำเลยรายนั้น ผู้พิพากษาพึงให้ความสำคัญกับข้อมูลดังกล่าวและใช้ดุลพินิจให้เหมาะสมแก่กรณีโดยไม่จำต้องสอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยง แต่ให้คำนึงถึงความจำเป็นในการป้องกันการหลบหนีและก่อเหตุร้ายกับการกำหนดมาตรการกำกับดูแลที่ได้สัดส่วนกันเป็นหลัก

๓. เอกสารเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงเป็นความลับไม่เปิดเผยต่อคู่ความ ดังนั้น ภายหลังศาลมีคำสั่งแล้วให้เจ้าหน้าที่นำเอกสารใส่ซองปิดผนึกไว้

๔. การกำหนดเงื่อนไข มาตรการกำกับดูแล วงเงินและหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ศาลพึงกำหนดให้เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของผู้ต้องหาหรือจำเลยแต่ละรายด้วย

๔.๒ การสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยไม่มีประกัน

ในคดีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๑๐ ปี ศาลพึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน โดยให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๑๑ เป็นหลัก เว้นแต่มีเหตุจำเป็นศาลอาจอนุญาตปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน แต่ไม่ต้องมีหลักประกัน ส่วนการเรียกหลักประกันพึงกระทำเฉพาะที่มีความจำเป็นตามที่ระบุในข้อ ๔.๖

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) กรณีทั่วไป

"พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีและความหนักเบาแห่งข้อหาแล้ว เชื่อว่าผู้ต้องหา/จำเลยจะไม่หลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตรายอื่น อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก"

"พิเคราะห์แล้ว ... คดีมีอัตราโทษจำคุกไม่สูงนัก เชื่อว่าผู้ต้องหา/จำเลยจะไม่หลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตรายอื่น อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก"

(๒) กรณีผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ

"พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีและความหนักเบาแห่งข้อหา คดีมีอัตราโทษจำคุกไม่สูงนัก เมื่อพิจารณาประกอบรายงานประเมินความเสี่ยงแล้ว เชื่อว่าผู้ต้องหา/จำเลยจะไม่หลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตรายอื่น อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก"

(๓) กรณีเจ็บป่วย

“ผู้ต้องหา/จำเลยเจ็บป่วยมีโรคประจำตัวซึ่งต้องรักษาตัวอย่างต่อเนื่องตามใบรับรองแพทย์ท้ายคำร้อง และตามพฤติการณ์ผู้ต้องหา/จำเลยไม่น่าจะหลบหนี อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันระหว่าง ... ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก”

(๔) กรณีอยู่ระหว่างศึกษาเล่าเรียน

“ผู้ต้องหา/จำเลยยังอยู่ในระหว่างศึกษาเล่าเรียน ไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนี อนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหา/จำเลยชั่วคราวระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก”

ข้อสังเกต

การยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวนั้น ผู้ร้องขอประกันไม่จำต้องเสนอหลักประกันมาพร้อมกับคำร้องด้วย[๙๕] แต่หากผู้ร้องขอประกันยื่นหลักประกันมาพร้อมกับคำร้องเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการพิจารณาของศาล หากศาลพิจารณาแล้วเห็นสมควรปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยไม่มีประกันหรือให้มีประกันแต่ไม่มีหลักประกัน **ก็ให้สั่งตรวจคืนหลักประกันแก่ผู้ร้องขอประกันไป**

---

[๙๕] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๕, คำแนะนำของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการขยายโอกาสในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑

"พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีและความหนักเบาแห่งข้อหาแล้ว เชื่อว่าผู้ต้องหา/จำเลย จะไม่หลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตรายอื่น อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก ตรวจคืนหลักประกัน"

๔.๓ การสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติหรือกำหนดเงื่อนไขและมาตรการกำกับดูแลด้วย

การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไม่ว่าเป็นการปล่อยโดยไม่มีประกัน มีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน หากศาลเห็นว่าจำเป็นต้องมีการกำกับดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อช่วยลดความเสี่ยงที่ผู้นั้นจะหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายในระหว่างปล่อยชั่วคราว ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขหรือกำหนดเงื่อนไขและมาตรการกำกับดูแลให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือก่อภัยอันตราย[๙๖] ตามที่ระบุในบทที่ ๒ ข้อ ๒.๓ และ ข้อ ๒.๔

ข้อสังเกต

๑. ผู้ที่ศาลจะมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องเป็นผู้ที่รู้จักผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นอย่างดีและผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ความเคารพเชื่อฟังหรือเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนให้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ทั้งจะต้องเป็นผู้สมัครใจ มีความพร้อม และเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย ซึ่งต้องพิจารณาเป็นกรณีไป ดังนั้น ก่อนการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ศาลพึงสอบถามความสมัครใจและความพร้อมในการทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวแต่ละรายก่อนเสมอ[๙๗]

๒. ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเสนอชื่อบุคคลที่ศาลอาจแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และเจ้าพนักงานรายงานว่าได้ติดต่อสอบถามบุคคลดังกล่าวในเบื้องต้นได้ความว่าบุคคลดังกล่าวพร้อมและสมัครใจปฏิบัติหน้าที่ หรือศาลเห็นว่าบุคคลดังกล่าวมีตัวตนอยู่จริงและมีหนทางในการเรียกให้บุคคลดังกล่าวมาศาลเพื่อไต่สวนสอบถามคุณสมบัติและความสมัครใจ ก็ให้ออกหมายเรียกบุคคลดังกล่าวมาไต่สวน ระหว่างนี้อาจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยตามเงื่อนไข โดยใช้มาตรการกำกับดูแลอื่นที่เห็นสมควรไปก่อน หากไต่สวนแล้วเห็นสมควรตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้ผู้พิพากษาอธิบายหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวและสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ให้บุคคลนั้นทราบด้วย แต่หากบุคคลที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเสนอชื่อไม่มาศาลในวันไต่สวน หรือไม่อาจส่งหมายเรียกได้ หรือเป็นบุคคลที่ไม่เหมาะสม หรือมีลักษณะต้องห้าม ผู้พิพากษาอาจมีคำสั่งแต่งตั้งผู้นำชุมชนเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือไม่มีคำสั่งแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร

๓. กรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเสนอชื่อบุคคลให้ศาลแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามข้อ ๒ หากเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา ญาติ

---

[๙๖] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๘, ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๕ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

[๙๗] ข้อพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๖), สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม, น. ๔ ข้อ ๓

พี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคลที่เกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือบุคคลที่ศาลเห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนเป็นญาติพี่น้อง บุคคลเหล่านี้อยู่ในฐานะที่จะเป็นผู้ประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยได้[๙๘] โดยเฉพาะบุคคลภายในครอบครัวซึ่งต้องสอดส่องดูแลกันเองและปกติจะเป็นผู้ร้องขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นญาติกันอยู่แล้ว แม้บุคคลในครอบครัวไม่ได้เป็นผู้ประกันโดยตรง แต่ก็ถือว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ทำนองเดียวกับผู้ประกันหรือบุคคลที่เป็นหลักประกันนั่นเอง ซึ่งไม่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ วรรคสอง แต่หากศาลเห็นว่าบุคคลดังกล่าวมีความสมัครใจที่จะช่วยเหลือกำกับดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลยและมีเหตุผลสมควร ศาลอาจมอบหมายให้ช่วยสอดส่องดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลยก็ได้ ทั้งนี้ การมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวเป็นคนละกรณีกับการที่ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาล ตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐[๙๙]

๔. ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ศาลแต่งตั้งอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสม ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องแต่งตั้งบุคคลซึ่งไม่อยู่ในเขตศาลเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ศาลอาจประสานไปยังบุคคลดังกล่าวเองโดยตรงหรือให้ศาลที่บุคคลดังกล่าวมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตของศาลนั้นประสานงานให้ก็ได้

๕. ในกรณีที่ต้องมีการส่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวไปยังศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ศาลชั้นต้นควรสอบถามความสมัครใจของบุคคลที่อยู่ในข่ายที่อาจได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวไว้ล่วงหน้าและรายงานให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาทราบ เพื่อป้องกันปัญหาที่ศาลชั้นต้นไม่สามารถตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาได้ในวันที่มีคำสั่ง[๑๐๐]

การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นขั้นตอนปฏิบัติในการปล่อยชั่วคราวของศาล ดังนั้น กรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยให้ศาลชั้นต้นตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวด้วย แต่มีเหตุขัดข้องที่ศาลชั้นต้นยังไม่สามารถแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ เช่น ศาลชั้นต้นยังไม่สามารถติดต่อบุคคลที่เหมาะสมหรือยินยอมที่จะเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ย่อมไม่เป็นเหตุขัดข้องที่ทำให้ไม่อาจปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยตามคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาได้ แต่ศาลชั้นต้นต้องดำเนินการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และรายงานเหตุขัดข้องให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาทราบ หากพฤติการณ์เป็นที่เห็นได้ว่าไม่สามารถแต่งตั้ง

---

[๙๘] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๒

[๙๙] ข้อพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๖), สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม, น. ๙ ข้อ ๒

[๑๐๐] ข้อพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๖), สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม, น. ๕ ข้อ ๕

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้อย่างแน่นอน ศาลชั้นต้นต้องรายงานให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาทราบเพื่อพิจารณาสั่งเกี่ยวกับเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราวตามที่เห็นสมควร[๑๐๑]

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) กรณีกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติ

“พิเคราะห์แล้วอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน และกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหา/จำเลย ... (เช่น มารายงานตัวต่อศาลทุก ... วัน)"

(๒) กรณีกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติและแต่งตั้งผู้นำชุมชนเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

“พิเคราะห์แล้วอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน ให้แต่งตั้ง ... ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ... ตำบล ... อำเภอ ... จังหวัด ... เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ทำหน้าที่สอดส่องดูแลและรับรายงานตัว โดยให้ผู้ต้องหา/จำเลยไปรายงานตัวต่อผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ศาลแต่งตั้งทุก ... วัน ระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว และให้เดินทางมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก ห้ามมิให้ผู้ต้องหา/จำเลย ... (เป็นการกำหนดเงื่อนไข เช่น ห้ามเข้าไปในบริเวณที่พักอาศัยของผู้เสียหาย) หากมีการผิดเงื่อนไขให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวรายงานให้ศาลทราบโดยเร็ว แจ้งคำสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบ”

(๓) กรณีกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติและแต่งตั้งบุคคลที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเสนอชื่อเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

"พิเคราะห์แล้วอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา/จำเลยระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน/มีประกันตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน ให้ตั้ง ... ซึ่งศาลสอบถามแล้วมีความสมัครใจและมีความพร้อมเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ทำหน้าที่สอดส่องดูแลและรับรายงานตัว ให้ผู้ต้องหา/จำเลยไปรายงานตัวต่อผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ศาลแต่งตั้งทุก ... วัน ระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว และให้เดินทางมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก ห้ามมิให้ผู้ต้องหา/จำเลย ... (เงื่อนไขที่ประสงค์จะให้ผู้ต้องหา/จำเลยปฏิบัติ) หากมีการผิดเงื่อนไขให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวรายงานให้ศาลทราบโดยเร็ว แจ้งคำสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบ"

(๔) กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเสนอชื่อบุคคลที่ศาลอาจแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และศาลเห็นสมควรให้ไต่สวนก่อนมีคำสั่ง

ตัวอย่างรายงานกระบวนพิจารณาและคำสั่ง

“จำเลยยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยขอให้ตั้ง ... เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ศาลนัดไต่สวนแล้วโจทก์ไม่คัดค้าน

---

[๑๐๑] ข้อพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๖), สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม, น. ๕ ข้อ ๖

ศาลสอบ (ระบุชื่อผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว) ... แล้วแถลงยืนยันว่าสมัครใจและมีความพร้อมที่จะเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

ทางไต่สวนได้ความว่า จำเลยประกอบอาชีพและมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ในคดีนี้ จำเลยเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวนโดยไม่ถูกจับกุม ขณะนี้การรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จสิ้น โดยอยู่ในความครอบครองของโจทก์ในชั้นตรวจพยานหลักฐาน จำเลยให้การปฏิเสธมาตลอดและแต่งตั้งทนายความเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตัวเองในชั้นพิจารณา ประกอบกับจำเลยยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดในระหว่างปล่อยชั่วคราวอย่างเคร่งครัด โดยจะไม่หลบหนี ไม่ไปติดต่อหรือยุ่งเกี่ยวกับผู้เสียหาย อีกทั้ง (ระบุชื่อผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว) ... ซึ่งจำเลยให้ความเคารพนับถือและเชื่อฟัง สมัครใจและมีความพร้อมเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้จำเลยปฏิบัติตามเงื่อนไขระหว่างปล่อยชั่วคราว นับว่าเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งศาลได้ จึงเชื่อว่า จำเลยจะไม่หลบหนี หรือไปก่อเหตุอันตราย”

"พิเคราะห์แล้วอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างพิจารณาโดยไม่มีประกัน (ให้สาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก)/โดยมีประกัน ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน แต่ไม่ต้องวางหลักประกัน/วางหลักประกันบางส่วนเป็นเงิน ... บาท/วางหลักประกันเต็มวงเงิน กำหนดเงื่อนไขให้จำเลยไปรายงานตัวต่อผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทุก ... วัน ห้าม ... (เงื่อนไขที่ประสงค์จะให้จำเลยปฏิบัติ) และให้มาศาลตามกำหนดนัดอย่างเคร่งครัด แต่งตั้ง ... เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้มีหน้าที่สอดส่องดูแลให้จำเลยปฏิบัติตามเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราวที่ศาลกำหนด และรับรายงานตัวจำเลยแทนศาล หากมีการผิดเงื่อนไขให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวรายงานให้ศาลทราบโดยเร็ว”

(เมื่อบันทึกรายงานกระบวนพิจารณาแล้ว ศาลอาจมีคำสั่งในคำร้องขอปล่อยชั่วคราวก็ได้ โดยบันทึกให้ปรากฏชัดแจ้งไว้ในรายงานกระบวนพิจารณา)

(๕) กรณีกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้ารับคำปรึกษาทางจิตสังคมโดยตั้งผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้กำกับดูแลมีหน้าที่ให้คำปรึกษา

กรณียาเสพติดให้โทษ

"พิเคราะห์แล้วอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา/จำเลยระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก แต่เพื่อให้ผู้ต้องหา/จำเลยได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมและป้องกันการหลบหนีหรือไม่ให้กระทำในลักษณะเดียวกับที่ถูกกล่าวหาอีก จึงกำหนดเงื่อนไขห้ามผู้ต้องหา/จำเลย เสพยาเสพติดให้โทษทุกชนิด กับให้เข้ารับคำปรึกษาทางจิตสังคม โดยตั้ง ... เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้ผู้ต้องหา/จำเลยเข้ารับคำปรึกษา ... ครั้ง ระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว ให้ผู้ต้องหา/จำเลยไปพบผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวภายใน ... วัน นับแต่วันนี้ แจ้งคำสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบ"

กรณีอื่น

"พิเคราะห์แล้วอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา/จำเลยระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก แต่เพื่อให้ผู้ต้องหา/จำเลยได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมและป้องกันการหลบหนีหรือไม่ให้กระทำในลักษณะเดียวกับที่ถูกกล่าวหาอีก จึงกำหนดเงื่อนไขห้ามผู้ต้องหา/จำเลย ... กับให้เข้ารับคำปรึกษาทางจิตสังคม โดยตั้ง ... เป็นผู้กำกับดูแล ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้ผู้ต้องหา/จำเลยเข้ารับคำปรึกษา ... ครั้ง และให้รายงานผลการเข้ารับคำปรึกษาให้ศาลทราบทุกครั้ง ให้ผู้ต้องหา/จำเลยไปพบผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวภายใน ... วัน นับแต่วันนี้ แจ้งคำสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบ"

ข้อสังเกต

ศาลอาจตั้งผู้ให้คำปรึกษาในคลินิกให้คำปรึกษาทางจิตสังคมประจำศาลเป็นผู้กำกับดูแลมีหน้าที่ให้คำปรึกษาในระหว่างการปล่อยชั่วคราวได้ หรือมีคำสั่งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้ารับคำปรึกษาที่คลินิกให้คำปรึกษาทางจิตสังคมประจำศาลโดยไม่มีคำสั่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ ซึ่งเป็นการกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ แต่สำหรับนักจิตวิทยาประจำศาลนั้น ตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ ว ๑๔๖ (ป) ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ แจ้งว่า ในการประชุมคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบกับความเห็นของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม คณะที่ ๓ (ฝ่ายกฎหมาย) ว่าไม่สมควรแต่งตั้งนักจิตวิทยาประจำศาลเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในศาลต้นสังกัดหรือปฏิบัติหน้าที่ในศาลอื่นก็ตาม เนื่องจากภารกิจหน้าที่ดังกล่าวไม่เหมาะสมที่จะมอบหมายให้แก่ข้าราชการศาลยุติธรรมซึ่งมีภารกิจหน้าที่ตามตำแหน่งงานประจำในศาลยุติธรรมอยู่แล้ว เพราะอาจสร้างความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานประจำได้ และขาดคุณสมบัติทางด้านความเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

หน่วยงานอื่นที่มีผู้ให้คำปรึกษาทางจิตสังคม เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือในภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นต้น

๔.๔ การสั่งอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยให้ผู้ร้องขอประกันทำสัญญาประกัน

หากศาลเห็นว่าการปล่อยชั่วคราวโดยวิธีการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติและมาตรการกำกับดูแลตามข้อ ๔.๓ ยังไม่เพียงพอที่จะป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตรายได้ หรือไม่อาจแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ ศาลอาจให้ผู้ร้องขอประกันทำสัญญาประกันด้วยตนเองก็ได้[๑๐๒] โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๑๐ ปี ขึ้นไปซึ่งผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวต้องทำสัญญาประกัน โดยจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้[๑๐๓]

ตัวอย่างคำสั่ง

"พิเคราะห์แล้ว ... แม้ผู้ต้องหา/จำเลยเคยกระทำในลักษณะที่ถูกกล่าวหา/ฟ้องในคดีนี้มาก่อนและผู้เสียหาย/โจทก์แถลงคัดค้านก็ตาม แต่เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องหา/จำเลยได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นสอบสวน และไม่มีพฤติการณ์หลบหนี ประกอบกับผู้ต้องหา/จำเลยเยียวยาชดใช้ค่าเสียหายและขวนขวายให้ฝ่ายผู้เสียหายได้รับค่าสินไหมทดแทนเพิ่ม จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่าง ... โดยให้ผู้ต้องหา/จำเลยทำสัญญาประกัน หากผิดสัญญาให้ปรับ ... บาท และเพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหา/จำเลยไปก่อเหตุทำนองเดียวกันอีก จึงกำหนดเงื่อนไขห้ามผู้ต้องหา/จำเลย ... (เช่น ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษทุกชนิด) โดยตั้ง ... ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ... ตำบล ... อำเภอ ... จังหวัด ... เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทำหน้าที่สอดส่องไม่ให้ผู้ต้องหา/จำเลยฝ่าฝืนเงื่อนไข แจ้งคำสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบ"

ข้อสังเกต

๑. ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๑๐ ปี ศาลจะต้องถามพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการหรือโจทก์ก่อนว่าจะคัดค้านหรือไม่

ตัวอย่างคำสั่ง

“สอบ ... (พนักงานสอบสวน/พนักงานอัยการ/โจทก์) จะคัดค้านหรือไม่”

หากพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการหรือโจทก์คัดค้านว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีไปข่มขู่พยาน หรือทำลายหลักฐานแห่งคดี ศาลอาจจะเรียกพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือโจทก์มาสอบถามหรือไต่สวนข้อเท็จจริงประกอบการสั่งก็ได้

ในกรณีที่ไม่อาจถามได้โดยมีเหตุอันสมควร เช่น ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวใกล้หมดเวลาราชการ ศาลจะงดถามเสียก็ได้ โดยบันทึกเหตุนั้นไว้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๙

๒. การเขียนหรือพิมพ์ราคาวงเงินประกันผู้ต้องหาหรือจำเลย จะเป็นตัวเลขหรือตัวหนังสือก็ได้ แต่ต้องเขียนหรือพิมพ์ให้ชัดเจน อย่างไรก็ดี เนื่องจากเป็นที่หวั่นเกรงกันว่า การลงจำนวนเงินด้วยตัวเลขอย่างเดียวในคำสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวนั้น อาจจะเกิดความผิดพลาดได้ง่าย ฉะนั้น เพื่อป้องกันความผิดพลาดและเพื่อให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน จึงควรลงจำนวนเงินด้วยตัวอักษรกำกับตัวเลขไว้ด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่ลงจำนวนเงินด้วยตัวอักษรอยู่แล้วจะไม่ลงจำนวนเงินด้วยตัวเลขก็ได้

---

[๑๐๒] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๘ (๓)

[๑๐๓] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง

๓. กรณีญาติพี่น้องหรือผู้มีความเกี่ยวพันโดยทางสมรสกับผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ทำสัญญาประกัน ศาลอาจกำหนดวงเงินประกันให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติได้ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๘ เพราะการให้ญาติพี่น้องหรือผู้มีความเกี่ยวพันโดยทางสมรสกับผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ทำสัญญาประกันเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่จะลดความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือผิดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวได้ ประกอบกับผลการวิจัยยืนยันว่าหากเป็นญาติพี่น้องหรือผู้ที่มีความเกี่ยวพันในทางสมรสมาประกันตัวแล้วความเสี่ยงในการหลบหนีจะต่ำลง[๑๐๔]

๔. ในคดีความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวให้ศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันแต่ไม่มีหลักประกัน หากมีความจำเป็นต้องเรียกหลักประกันให้เรียกหลักประกันได้ไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนเงินตามเช็ค[๑๐๕]

๔.๕ การสั่งอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว

ศาลพึงสั่งใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเฉพาะในกรณีที่มีความเสี่ยงสูง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือกรณีที่มีความจำเป็นต้องคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยาน ซึ่งต้องมีการตรวจสอบสถานที่อยู่ของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวอย่างเข้มงวด โดยพิจารณาถึงความร้ายแรงแห่งข้อหา ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมประกอบด้วย และมาตรการอย่างอื่น เช่น การกำหนดเงื่อนไขระหว่างปล่อยชั่วคราวและมาตรการกำกับดูแล การให้ทำสัญญาประกันโดยไม่ต้องวางหลักประกัน ไม่เพียงพอที่จะลดความเสี่ยงดังกล่าวลงได้[๑๐๖]

ตัวอย่างคำสั่ง

กรณีใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อป้องกันผู้เสียหายหรือพยาน

"พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า แม้ผู้เสียหายคัดค้านแต่ผู้เสียหายให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวน และย้ายไปอาศัยที่จังหวัดอื่นแล้ว ทั้งปรากฏว่าผู้ต้องหา/จำเลยประกอบสัมมาชีพและมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง น่าเชื่อว่าผู้ต้องหา/จำเลยจะไม่หลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่าง ... และเพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหา/จำเลยข่มขู่หรือติดต่อกับผู้เสียหายหรือพยาน จึงกำหนดเงื่อนไขห้ามเดินทางออกนอกเขตจังหวัด ... โดยให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหา/จำเลยพร้อมแจ้งเปิดสัญญาณและเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราว "

กรณีใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อป้องกันการหลบหนี

"พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ผู้ต้องหา/จำเลยให้การปฏิเสธต่อสู้คดีโดยไม่มีพฤติการณ์หลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่าง ... แต่ผู้ต้องหา/จำเลยถูกดำเนินคดีใน

---

[๑๐๔] คู่มือสำหรับผู้พิพากษาในการนำร่องปฏิรูปการปล่อยชั่วคราวด้วยระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรม, น. ๓๓

[๑๐๕] พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖

[๑๐๖] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคท้าย,ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๒

ลักษณะทำนองเดียวกันนี้อีกหลายคดี และเพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหา/จำเลยหลบหนี จึงกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหา/จำเลยเดินทางมารายงานตัวต่อศาลทุก ... วัน โดยให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหา/จำเลยพร้อมแจ้งเปิดสัญญาณและเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราว"

(อนึ่ง การติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ศาลอาจวางเงื่อนไขห้ามเดินทางเข้าหรือออกนอกเขตที่กำหนด แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นอาจแจ้งให้เจ้าหน้าที่ศาลทราบเพื่อรายงานศาลพิจารณามีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้)

๔.๖ การสั่งอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยให้ผู้ร้องขอประกันทำสัญญาประกันและวางหลักประกัน

การเรียกหลักประกันให้กระทำได้เมื่อศาลเห็นว่าวิธีการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติหรือการกำหนดเงื่อนไขและมาตรการกำกับดูแลตามข้อ ๔.๓ การให้ผู้ยื่นคำร้องทำสัญญาประกันตามข้อ ๔.๔ และการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวตามข้อ ๔.๕ ยังไม่เพียงพอต่อการป้องกันการหลบหนีหรือไปก่อภัยอันตราย หรือเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการทุจริตฉ้อฉลอันมีผลกระทบต่อสาธารณชนส่วนรวมหรือพฤติการณ์แห่งคดีก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจหรือสังคมอย่างร้ายแรง โดยให้คำนึงถึงความสามารถและข้อจำกัดในการหาหลักประกันของผู้ต้องหาหรือจำเลยประกอบด้วย[๑๐๗] อีกทั้งให้พิจารณาความจำเป็นในการเรียกหลักประกันในบทที่ ๒ ข้อ ๒.๖ และต้องระบุถึงเหตุผลความจำเป็นในการเรียกหลักประกันไว้ในคำสั่งโดยชัดแจ้ง[๑๐๘]

ข้อสังเกต

๑. ในกรณีที่ศาลเห็นควรมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน แต่หลักประกันไม่เพียงพอหรือไม่อาจเสนอหลักประกันได้ทัน ศาลมีอำนาจให้ปล่อยชั่วคราวไปพลางก่อนแล้วให้เสนอหลักประกันให้ครบถ้วนภายในเวลาที่ศาลกำหนด โดยใช้วิธีการกำกับดูแลหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวได้ แต่หากหลักประกันที่ขาดอยู่มีจำนวนไม่มากและไม่มีพฤติการณ์หลบหนีอาจพิจารณาให้ปล่อยชั่วคราวตามหลักประกันที่เสนอมาไปพลางก่อนโดยไม่กำหนดเงื่อนไขอื่นใดก็ได้[๑๐๙]

ตัวอย่าง

ศาลอาจสั่งในคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว หรือคำร้องที่ผู้ขอประกันยื่นมาต่างหาก

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน โดยมีประกันในวงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท ทำสัญญาประกัน ตามคำร้องปรากฏว่าผู้ต้องหามีเงินสดเป็นหลักประกันเพียง ๔๐,๐๐๐ บาท ให้ยึดเงินสด เนื่องจากหลักประกันที่ขาดอยู่มีจำนวนไม่มากและผู้ต้องหาไม่มีพฤติการณ์ที่จะหลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไปพลางก่อน โดยให้ผู้ต้องหานำเงินส่วนที่เหลือมาวางให้ครบถ้วนภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันนี้ มิฉะนั้นถือว่าผิดสัญญาประกัน”

---

[๑๐๗] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๓

[๑๐๘] คำแนะนำของประธานศาลฎีกา เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔

[๑๐๙] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๔, คำแนะนำของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการขยายโอกาสในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕

๒. การกำหนดวงเงินประกันและหลักประกันศาลต้องคำนึงถึงเงื่อนไขและมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่ได้ใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยประกอบด้วย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสาม เนื่องจากวงเงินตามบัญชีเกณฑ์มาตรฐานนั้นกำหนดขึ้นโดยพิจารณาว่าเป็นกรณีที่มีความเสี่ยงสูงเป็นหลัก หากพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยรายใดมีระดับความเสี่ยงต่ำถึงปานกลาง ประกอบกับศาลได้กำหนดเงื่อนไขและมาตรการป้องกันต่าง ๆ แล้ว จึงควรต้องลดราคาประกันลงหรือให้วางหลักประกันเพียงบางส่วนของวงเงินประกันเพื่อให้เหมาะสม

ตัวอย่างคำสั่งหลักประกันประเภทต่าง ๆ

(๑) กรณีหลักประกันเป็นเงินสด

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดเงินสด”

(๒) กรณีใช้หลักทรัพย์อื่น เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ สมุดเงินฝากประจำ หรือใบรับฝากประจำของธนาคาร เป็นต้น

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดหลักทรัพย์ แจ้งอายัด”

(๓) กรณีใช้ตำแหน่งหน้าที่

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกันและแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ประกันทราบ

อนึ่ง เมื่อสัญญาประกันสิ้นสุดให้แจ้งผู้บังคับบัญชาของผู้ประกันทราบ”

(๔) กรณีใช้หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัย

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดหนังสือรับรอง แจ้งบริษัทประกันภัย

อนึ่ง เมื่อสัญญาประกันสิ้นสุดให้ตรวจคืนหนังสือรับรอง”

(๕) กรณีใช้หนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุนยุติธรรมหรือหนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญาตามระเบียบกระทรวงการคลังเป็นหลักประกัน

"พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกันยึดหนังสือรับรอง แจ้งกองทุนยุติธรรม/ส่วนราชการเจ้าสังกัด ให้ตรวจคืนหนังสือรับรองเมื่อสัญญาประกันสิ้นสุด”

(๖) กรณีตั๋วแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและธนาคารผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปแล้ว ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตั๋ว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรองซึ่งสามารถเรียกเก็บเงินได้ในวันที่ทำสัญญาประกันเป็นหลักประกัน

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกันให้นำตั๋วแลกเงิน/ตั๋วสัญญาใช้เงิน/เช็ค เข้าบัญชีของศาลตามระเบียบ”

๔.๗ การใช้หลักประกันในชั้นสอบสวนเป็นหลักประกันในชั้นศาล

เมื่อพนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหามาฝากขังต่อศาลหรือพนักงานอัยการฟ้องจำเลยต่อศาล ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๑ กำหนดว่า “กรณีที่มีการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน ถ้าผู้ร้องขอประกันมีความประสงค์จะใช้เงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นที่วางประกันไว้เป็นหลักประกันการปล่อยชั่วคราวในชั้นศาลให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ผู้ร้องขอประกันระบุรายละเอียดเกี่ยวกับหลักประกัน รวมทั้งมูลค่าหรือราคาของหลักประกันดังกล่าวและวงเงินที่ได้ประกัน พร้อมทั้งแนบสำเนาภาพถ่ายหลักทรัพย์มากับคำร้องขอ ถ้าหลักทรัพย์นั้นเป็นที่ดินหรือห้องชุด ให้แนบสำเนาหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในหลักทรัพย์และหนังสือรับรองราคาประเมินของสำนักงานที่ดินมาด้วย

(๒) ถ้าศาลเห็นสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดวงเงินประกันไม่เกินมูลค่าหรือราคาของหลักประกัน และปรากฏตามคำแถลงของพนักงานสอบสวนหรือคำฟ้องหรือคำแถลงของพนักงานอัยการว่าหลักประกันดังกล่าวยังอยู่ในความครอบครองของตน หรือมีหลักฐานอื่นที่น่าเชื่อถือว่าหลักประกันดังกล่าวยังอยู่ในความครอบครองของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ให้ศาลมีคำสั่งให้ถือเอาหลักประกันนั้นเป็นหลักประกันในชั้นศาลได้ แต่ถ้าศาลกำหนดวงเงินประกันไว้สูงกว่ามูลค่าหรือราคาของหลักประกันนั้น ก็ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ร้องขอประกันวางหลักประกันอื่นเพิ่มเติมให้เพียงพอกับวงเงินที่ประกันนั้น

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าหรือราคาของหลักประกัน ศาลอาจเรียกผู้ครอบครองหลักประกันมาสอบถามหรือสั่งให้ผู้ร้องขอประกันเสนอหลักฐานการประเมินราคาใหม่ก็ได้

(๓) เมื่อมีคำสั่งอนุญาตตาม (๒) แล้ว ให้ศาลแจ้งให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ส่งหลักประกันนั้นต่อศาลภายในเวลาที่กำหนด”

ตัวอย่างคำสั่งอนุญาต

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยใช้หลักทรัพย์ที่ผู้ร้องขอประกันวางเป็นหลักประกันในชั้นสอบสวน ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน มีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวน/พนักงานอัยการ จัดส่งหลักประกันดังกล่าวมายังศาลภายใน ... วัน แจ้งถอนอายัด เมื่อได้รับหลักทรัพย์แล้วให้ยึดไว้ และออกใบรับหลักทรัพย์หรือใบเสร็จรับเงินให้ผู้ร้องขอประกันโดยนัดให้ผู้ร้องขอประกันมารับเอกสารดังกล่าวในวันที่ ... แจ้งอายัดหลักทรัพย์ เมื่อสัญญาประกันสิ้นสุดลง ให้ตรวจคืนหลักทรัพย์และแจ้งถอนอายัด”

๔.๘ การขอปล่อยชั่วคราวในชั้นพิจารณา

เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยแล้ว สัญญาประกันตัวชั้นสอบสวนย่อมสิ้นผล จำเลยหรือผู้ร้องขอประกันต้องยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวใหม่ โดยระบุในคำร้องว่าขอใช้สัญญาประกัน เงื่อนไขการปล่อยชั่วคราว หรือหลักประกันเดิม (หากมี)

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) กรณีอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขและมาตรการกำกับดูแล

“อนุญาต ให้ถือสัญญาประกัน และเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราวเดิม โดยตั้ง ... เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวในชั้นพิจารณา แจ้งคำสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบ”

(๒) กรณีอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน

“อนุญาต ให้ถือสัญญาประกันและหลักประกันเดิม”

ข้อสังเกต

กรณีจำเลยเคยเข้าสู่ระบบประเมินความเสี่ยงแล้วในชั้นฝากขัง เมื่อถูกฟ้องและมีความประสงค์ขอเข้าสู่ระบบประเมินความเสี่ยงอีกครั้ง เจ้าหน้าที่ไม่ต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงใหม่ แต่ให้จำเลยกรอกคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงเดิม เว้นแต่ เห็นว่ามีเหตุที่อาจทำให้ความเสี่ยงที่เคยประเมินไว้เดิมเปลี่ยนแปลงไป เช่น ภายหลังจากได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ปรากฏว่าจำเลยไปกระทำความผิดขึ้นอีก กรณีนี้จำเป็นต้องมีการประเมินความเสี่ยงใหม่อีกครั้ง เนื่องจากคะแนนระดับความเสี่ยงจะเปลี่ยนไปจากเดิม คือ มีระดับความเสี่ยงสูงขึ้น อันมีผลต่อการพิจารณาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือการกำหนดเงื่อนไขและมาตรการกำกับดูแลที่เข้มงวดขึ้น

๔.๙ กรณีสั่งไม่อนุญาต

การสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ต้องแสดงเหตุผล และต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ วรรคสอง ทั้งนี้ การแจ้งเหตุผลอาจใช้วิธีถ่ายสำเนาคำสั่งแนบไปกับหนังสือนำส่งส่งให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อสังเกต

บางศาลใช้วิธีแจ้งเป็นหนังสือโดยไม่ได้ถ่ายสำเนาคำสั่งให้ ในทางปฏิบัติจะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่เรือนจำนำไปส่งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยแทนเจ้าหน้าที่ศาล

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) กรณีมีพฤติการณ์จะหลบหนี

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... ผู้ต้องหา/จำเลยเคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมาครั้งหนึ่งแล้วหลบหนีจนกระทั่งผู้ต้องหา/จำเลยถูกจับตามหมายจับ ประกอบกับคดีนี้เป็นคดีอุกฉกรรจ์ตามพฤติการณ์มีเหตุอันสมควรเชื่อว่าผู้ต้องหา/จำเลยจะหลบหนีอีก จึงไม่อนุญาต ให้ยกคำร้อง ให้แจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้ผู้ต้องหา/จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

(๒) กรณีจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

ก. “พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... คดีนี้ผู้เสียหายเป็นบุตรสาวของผู้ต้องหา/จำเลยกล่าวหาว่าถูกผู้ต้องหา/จำเลยข่มขืนกระทำชำเราหลายครั้ง โดยใช้มีดเป็นอาวุธข่มขู่ พฤติการณ์แห่งคดีจึงร้ายแรง และมีเหตุให้น่าเชื่อว่าผู้ต้องหา/จำเลยอาจข่มขู่ผู้เสียหายได้ ประกอบกับพนักงานสอบสวนคัดค้าน กรณีจึงไม่มีเหตุสมควรให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ให้ยกคำร้อง ให้แจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้ผู้ต้องหา/จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

ข. “พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... ข้อหาในความผิดตามฟ้องมีอัตราโทษสูง พฤติการณ์แห่งความผิดในคดีเป็นเรื่องกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง ผู้เสียหายมีอายุน้อยอาจถูกข่มขู่ได้ง่าย พนักงานสอบสวนเคยคัดค้านการปล่อยชั่วคราวมาแล้วโดยมีเหตุผลว่าผู้กระทำผิดมีจำนวนมากยังจับกุมไม่ได้อีก ๑ คน จึงอาจเป็นอันตรายต่อผู้เสียหายได้ อีกทั้งในชั้นสอบสวนจำเลยก็ให้การรับสารภาพจึงยังไม่มีเหตุที่จะปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างพิจารณา ... ให้ยกคำร้อง ให้แจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

(๓) กรณีจะไปก่อเหตุอันตรายอย่างอื่น

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหา ประกอบพฤติการณ์แห่งคดีและประวัติจำเลยตามรายงานการสืบเสาะ ฯ (ตามแบบพิมพ์/แบบประเมินความเสี่ยง) แล้วเห็นว่า หากได้รับการปล่อยชั่วคราวไปจำเลยจะหลบหนีหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นได้ จึงไม่อนุญาต ให้ยกคำร้อง ให้แจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

(๔) กรณีหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ

ก. “พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... หลักทรัพย์ (หลักประกัน) ไม่เพียงพอ ให้หามาเพิ่มอีกไม่น้อยกว่า ... บาท แล้วจะพิจารณาสั่งต่อไป ชั้นนี้ไม่อนุญาต ให้แจ้งให้ผู้ต้องหา/จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

ข. “พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... หลักประกันที่เสนอไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรับรองราคาที่ตีมา จึงไม่น่าเชื่อถือ ทั้งตามพฤติการณ์แห่งคดีส่อไปในทางว่า หากได้รับการปล่อยชั่วคราวไปผู้ต้องหา/จำเลยจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ให้ยกคำร้อง ให้แจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้ผู้ต้องหา/จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

ข้อสังเกต

เมื่อผู้ร้องขอประกันหาหลักทรัพย์หรือหลักประกันมาวางครบตามที่ศาลกำหนดแล้ว ให้พิจารณาสั่งอนุญาตตามข้อ ก. โดยสั่งคำร้องขอเพิ่มเติมหลักประกันว่า “สั่งในคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว”

(๕) กรณีการปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการสอบสวนของเจ้าพนักงานหรือการดำเนินคดีในศาล

ก. “พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... (ระบุเหตุผลที่ไม่อนุญาต เช่น คดีมีอัตราโทษสูง, ผู้ต้องหาเป็นผู้มีอิทธิพลอาจข่มขู่พยานได้) การปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวน สมควรรอฟังผลการสอบสวนก่อน จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ให้ยกคำร้อง ให้แจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้ผู้ต้องหา/จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

ข. “พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์เบื้องต้นแห่งคดีแล้ว จำเลยให้การรับสารภาพชั้นสอบสวน การปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคต่อการพิจารณาคดี สมควรรอฟังพยานโจทก์ก่อน ยังไม่มีเหตุสมควรปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ให้ยกคำร้อง ให้แจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

๔.๑๐ การขอให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นชาวต่างประเทศ

ในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศขอให้ปล่อยชั่วคราว ควรให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยแจ้งที่อยู่ที่ติดต่อได้ไว้ให้ชัดเจนด้วย เช่น โรงแรมหรือสถานทูต และให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวต่อเมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยยินยอมส่งมอบหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางไว้ต่อศาล (หากมี) ให้ศาลมีคำสั่งห้ามผู้ต้องหาหรือจำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ศาลเห็นสมควรเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยยินยอมส่งมอบหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง ให้ศาลมอบสำเนาเอกสารดังกล่าวให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้แทน เมื่อศาลมีคำสั่งห้ามผู้ต้องหาหรือจำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ให้ศาลมีหนังสือแจ้งคำสั่งไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อระงับการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น โดยให้ส่งสำเนาหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยแนบไปพร้อมด้วย และเมื่อคดีถึงที่สุดหรือไม่มีเหตุจำเป็นที่จะต้องเก็บรักษาหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ ให้คืนหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย พร้อมทั้งแจ้งยกเลิกคำสั่งห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักรไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองโดยเร็ว[๑๑๐] หากผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องการเดินทางไปต่างประเทศในระหว่างปล่อยชั่วคราวต้องให้มาขออนุญาตศาลเป็นคราว ๆ ไป โดยกรณีเช่นนี้ศาลอาจสั่งให้วางหลักประกันเพิ่มเติมอีกก็ได้

ข้อสังเกต

ผู้พิพากษาอาจใช้ระบบประเมินความเสี่ยงในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นชาวต่างประเทศได้ โดยในการประเมินความเสี่ยงมีประเด็นสำคัญในการประเมินเกี่ยวกับหลักฐานการเข้าเมืองที่ถูกกฎหมายหรือการมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งในประเทศไทย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ความเสี่ยงน้อยลงควบคู่ไปกับคำถามเกี่ยวกับสัญชาติด้วย

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) กรณีทั่วไป (ผู้ต้องหา/จำเลยยินยอมส่งมอบหนังสือเดินทาง)

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา/จำเลยในระหว่าง ... ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดหลักประกัน ให้ผู้ต้องหา/จำเลยส่งมอบหนังสือเดินทาง/เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง และห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาล ก่อนปล่อยตัวให้มีหนังสือแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบ ตรวจคืนหลักประกันเมื่อสัญญาสิ้นสุด"

(๒) กรณีทั่วไป (ผู้ต้องหา/จำเลยไม่ยินยอมส่งมอบหนังสือเดินทาง)

“พิเคราะห์แล้ว ... ผู้ต้องหา/จำเลยเป็นชาวต่างประเทศและไม่ยินยอมส่งมอบหนังสือเดินทาง/เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางโดยไม่มีเหตุผลสมควร กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้วผู้ต้องหา/จำเลยอาจหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ให้ยกคำร้อง แจ้งคำสั่งให้ผู้ต้องหา/จำเลย และผู้ขอประกันทราบ"

---

[๑๑๐] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๘ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

หมายเหตุ

(๑) ในคำร้องขอปล่อยชั่วคราวให้ระบุว่าผู้ต้องหา/จำเลยยินยอมส่งมอบหนังสือเดินทางแก่ศาลหรือไม่ด้วย

(๒) ถ้าผู้ต้องหา/จำเลย ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางหมดอายุก็ไม่จำเป็นต้องส่งมอบเอกสารดังกล่าวต่อศาล กรณีเช่นนี้ให้ศาลใช้ดุลพินิจพิจารณาตามสมควรว่าจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือไม่

(๓) กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยขอรับหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเพื่อไปต่อวีซ่าหรือไปดำเนินการอย่างอื่นโดยอ้างเหตุจำเป็น

กรณีต้องวางหลักประกันเพิ่ม

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ยืมหนังสือเดินทาง/เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเพื่อไปดำเนินการ.... ระหว่างวันที่ ... ถึงวันที่ ... โดยให้ผู้ต้องหา/จำเลยวางหลักประกันเพิ่มอีก ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดหลักประกัน ทั้งนี้ ให้ส่งคืนหนังสือเดินทางภายในวันที่ ... ให้มีหนังสือแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบ ตรวจคืนหลักประกันเมื่อส่งหนังสือเดินทางคืน/สัญญาประกันสิ้นสุด”

กรณีไม่จำต้องวางหลักประกันเพิ่ม

"พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ยืมหนังสือเดินทางเพื่อไปดำเนินการ ... ระหว่างวันที่ ... ถึงวันที่ ... ทั้งนี้ให้ส่งคืนหนังสือเดินทางภายในวันที่ ... ให้มีหนังสือแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบ”

(๔) กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยขออนุญาตเดินทางออกนอกราชอาณาจักร

กรณีต้องวางหลักประกันเพิ่ม

พิเคราะห์แล้ว ...อนุญาตให้ผู้ต้องหา/จำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักรระหว่างวันที่ ... ถึงวันที่ ... คืนหนังสือเดินทาง โดยให้วางหลักประกันเพิ่มอีก ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดหลักประกัน/แจ้งอายัด ทั้งนี้ ให้เดินทางมารายงานตัวพร้อมส่งมอบหนังสือเดินทางในวันที่ ... ให้มีหนังสือแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบ ตรวจคืนหลักประกันเมื่อส่งหนังสือเดินทางคืน/สัญญาประกันสิ้นสุด”

กรณีไม่จำต้องวางหลักประกันเพิ่ม

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ผู้ต้องหา/จำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักรระหว่างวันที่ ถึงวันที่ ... คืนหนังสือเดินทาง/เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง ทั้งนี้ ให้เดินทางมารายงานตัวพร้อมส่งมอบหนังสือเดินทางในวันที่ ... ให้มีหนังสือแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบ”

๔.๑๑ การพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวบุคคลที่ถูกกักขังหรือควบคุมตัวในกรณีอื่น

ในกรณีที่ศาลออกหมายจับพยานที่จงใจไม่มาศาล[๑๑๑] ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๑๑ (๒) หรือกรณีถูกศาลลงโทษจำคุกฐานละเมิดอำนาจศาล ตามมาตรา ๓๓ (ข) หรือลูกหนี้หรือบริวารตามคำพิพากษาที่ถูกจับกุมและกักขังโดยเหตุจงใจขัดขืนคำบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๕๓, ๓๖๑ ประกอบมาตรา ๓๖๓ เป็นต้น บุคคลเช่นว่านั้น มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวได้

---

[๑๑๑] หากพยานมามอบตัว ต้องสั่งเพิกถอนหมายจับด้วย

ข้อสังเกต

๑. การจับกุมและกักขังลูกหนี้หรือบริวารในคดีแพ่ง มุ่งหมายบังคับเอาแก่ทรัพย์สินหรือเงินของลูกหนี้เป็นสำคัญ การจับกุมและกักขังก็เพื่อให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามคำบังคับอย่างเคร่งครัด ในคดีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ส่วนการปล่อยชั่วคราวในคดีอาญานั้น มุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้มีความผิด การกักขังทั้งสองกรณีมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน จึงอาจนำหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในคดีอาญามาใช้บังคับได้เท่าที่จำเป็น

๒. การสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ศาลพึงใช้ดุลพินิจโดยพิจารณาบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นเป็นสำคัญ เช่น

๑) การจับกุมและกักขังลูกหนี้หรือบริวารตามคำพิพากษาที่จงใจขัดขืนคำบังคับของศาลในคดีแพ่งก็เพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปโดยเรียบร้อย ดังนั้น เงื่อนไขสำคัญในการปล่อยชั่วคราว คือ การที่ลูกหนี้ยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำบังคับทุกประการ[๑๑๒] และเงื่อนไขดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาประกัน หากไม่ปฏิบัติภายในเวลาที่ศาลกำหนด ย่อมถือว่าเป็นการผิดสัญญาประกัน[๑๑๓]

๒) การออกหมายจับพยานนั้น ต้องได้ความว่าพยานได้รับหมายเรียกโดยชอบแล้วจงใจไม่มาศาลหรือสถานที่ตามวันเวลาที่กำหนดไว้ หรือได้รับคำสั่งจากศาลให้รอคอยอยู่แล้วจงใจหลบเสีย และศาลเห็นว่าคำเบิกความของพยานที่ไม่มาศาลเป็นข้อสำคัญในการวินิจฉัยชี้ขาดคดี ดังนั้น เงื่อนไขสำคัญในการปล่อยชั่วคราวคือ การที่พยานยินยอมมาศาลตามกำหนดนัดอย่างเคร่งครัด

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) ลูกหนี้หรือบริวารในคดีแพ่งที่ถูกจับกุมและกักขังโดยเหตุจงใจขัดขืนคำบังคับขอให้ปล่อยชั่วคราวเพื่อปฏิบัติตามคำบังคับของศาล

กรณีอนุญาต

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... ลูกหนี้/บริวารแถลงยืนยันว่าจะปฏิบัติตามคำบังคับของศาลอย่างเคร่งครัดภายใน ... วัน นับแต่วันนี้ และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษายินยอมให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา/บริวารดำเนินการตามคำบังคับในเวลาที่แถลงต่อศาล และขอให้นัดพร้อมเพื่อตรวจสอบการดำเนินการในวันที่ ... เวลา ... น. จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ผิดสัญญาปรับ ... บาท ให้ทำสัญญาประกัน โดยให้นัดพร้อมตามขอ และกำชับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา/บริวารผู้ถูกจับกุมปฏิบัติตามที่แถลง"

หมายเหตุ

ในการใช้ดุลพินิจเรียกหลักประกันอาจใช้กับกรณีอื่นได้ เช่น ลูกหนี้หรือบริวารไปข่มขู่คุกคาม หรือก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่ทรัพย์สินที่ต้องย้ายออก เป็นต้น

---

[๑๑๒] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๖๓ ในกรณีที่ศาลสั่งกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลใดตามมาตรา ๓๕๓ หรือมาตรา ๓๖๑ บุคคลนั้นจะต้องถูกกักขังไว้จนกว่าจะมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรกำหนดว่าตนยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำบังคับทุกประการ แต่ทั้งนี้ ห้ามไม่ให้กักขังแต่ละครั้งเกินกว่าหกเดือนนับแต่วันจับกุมหรือวันเริ่มกักขัง แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผิดสัญญาประกันตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๖๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

[๑๑๓] เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๖๖/๒๕๒๕

กรณีไม่อนุญาต

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... ลูกหนี้/บริวารไม่ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลภายในระยะเวลาที่แถลงยืนยันไว้ โดยไม่ปรากฏเหตุอันสมควร พฤติการณ์เป็นการประวิงการบังคับคดี และส่อว่าจงใจจะไม่ปฏิบัติตามคำบังคับของศาล ให้ยกคำร้อง แจ้งคำสั่งให้ผู้ร้องขอประกันทราบ”

(๒) ผู้ที่ถูกกล่าวหาฐานละเมิดอำนาจศาลขอให้ปล่อยชั่วคราว

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... (เช่น ผู้ถูกกล่าวหาประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง/มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง) อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยให้สาบานตนว่าจะมาศาลตามนัด"

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... (เช่น ผู้ถูกกล่าวหาประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง/มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง/เข้ามอบตัว) ในชั้นนี้ อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... แต่ ... (เช่น เพื่อป้องกันมิให้ผู้ถูกกล่าวหาไปคุกคามหรือข่มขู่ผู้เสียหาย) จึงเห็นสมควรตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดหลักประกัน"

(๓) การปล่อยชั่วคราวพยานที่ถูกจับตามหมายจับ

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... พยานยืนยันว่าจะเดินทางมาศาลตามกำหนดนัดสืบพยานอย่างเคร่งครัด จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยให้พยานสาบานตนและลงชื่อทราบนัดไว้”

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... พยานยืนยันว่าจะเดินทางมาศาลตามกำหนดนัดสืบพยาน ในชั้นนี้อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... แต่ ... (เช่น พยานเคยผิดนัดไม่มาเบิกความต่อศาลครั้งหนึ่งมาแล้ว) จึงเห็นสมควรตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดหลักประกัน"

หมายเหตุ

กรณีที่มีความจำเป็น ศาลอาจใช้ดุลพินิจไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวพยานได้ เช่น เกรงว่าพยานจะหลบหนีหรือไม่มาศาลตามกำหนดนัดหลายครั้ง เป็นต้น

๔.๑๒ การปล่อยชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์ฎีกา

เมื่อศาลอ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์แล้ว แม้ยังไม่มีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา หรือมีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาแล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งสำนวนไปยังศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ผู้ร้องขอประกันอาจยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่พิจารณาคดีนั้น หากศาลชั้นต้นเห็นสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาต มิฉะนั้นให้รีบส่งคำร้องพร้อมสำนวนไปให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาเพื่อสั่ง แล้วแต่กรณี[๑๑๔]

ตัวอย่าง

"พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์/ฎีกา ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดหลักประกัน/หลักประกันและหลักประกันเพิ่ม"

"พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์/ฎีกา โดยให้ถือสัญญาประกันและหลักประกันเดิม"

---

[๑๑๔] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๔)

ข้อสังเกต

๑. หากศาลชั้นต้นเห็นสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ฎีกา ศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้เอง **แต่หากศาลชั้นต้นไม่เห็นสมควรอนุญาต** ศาลชั้นต้นจะต้องส่งคำร้องไปให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาพิจารณาสั่ง การที่ศาลชั้นต้นสั่งยกคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเองย่อมเป็นการมิชอบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๔)

๒. ในคดีที่ศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๕ ปี ไม่ว่าจะเป็นคดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือคดีที่ต้องขออนุญาตฎีกาก็ตาม เมื่อจำเลยยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา หากจำเลยไม่เคยถูกคุมขังมาก่อนหรือได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์และไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายใด ๆ ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยใช้วิธีการอย่างเดียวกับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาหรือจะใช้เงื่อนไขหรือมาตรการที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นก็ได้ โดย**ไม่จำเป็นต้องส่งให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาสั่ง**[๑๑๕]

๔.๑๓ การขอให้ปล่อยชั่วคราวเพื่อให้จำเลยหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาล

เมื่อศาลพิพากษาลงโทษปรับหรือลงโทษจำคุกและปรับ แต่โทษจำคุกให้รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษไว้ หากจำเลยมีความประสงค์จะชำระค่าปรับแต่ขณะนั้นไม่มีเงินชำระค่าปรับ หรือจำเลยขอผัดชำระค่าปรับหรือขอผ่อนชำระค่าปรับ จำเลยอาจยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีกำหนดวันเพื่อให้จำเลยหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาลได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๒ (๗)[๑๑๖]

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวเพื่อหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาลถึงวันที่ ... โดยให้จำเลยสาบานตัว”

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวเพื่อหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาลถึงวันที่ ... ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน"

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวเพื่อหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาลถึงวันที่ ... ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดหลักประกัน/โดยให้ทำสัญญาประกันและใช้หลักประกันเดิม”

ข้อสังเกต

๑. การยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเพื่อนำเงินมาชำระค่าปรับนั้น เป็นกรณีที่จำเลยไม่มีเงินชำระค่าปรับขอผัดชำระค่าปรับหรือขอผ่อนชำระค่าปรับต่อศาล เพื่อไม่ให้ถูกกักขังแทนค่าปรับ

---

[๑๑๕] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๒๔ วรรคหนึ่ง

[๑๑๖] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๒ หมายปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งต้องขังอยู่ตามหมายศาล ให้ออกในกรณีต่อไปนี้ ... (๗) เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษจำเลยอย่างอื่นซึ่งไม่ใช่โทษประหารชีวิต จำคุกหรือให้อยู่ภายในเขตที่อันมีกำหนด ถ้าโทษอย่างอื่นนั้นเป็นโทษปรับเมื่อจำเลยได้เสียค่าปรับแล้ว หรือศาลให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีกำหนดวันเพื่อให้จำเลยหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาล”

ในระหว่างนั้น[๑๑๗] โดยเป็นดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาตามความยุติธรรมและเหมาะสม ซึ่งต้องพิจารณาว่าการยึดทรัพย์สินหรือการอายัดสิทธิเรียกร้องเพื่อใช้ค่าปรับหรือการกักขังแทนค่าปรับอาจทำได้ภายใน ๕ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๙[๑๑๘] และการพิจารณาว่าจะให้ผัดชำระหรือผ่อนชำระค่าปรับหรือไม่นั้น เป็นขั้นตอนของการบังคับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลชั้นต้นที่จะพิจารณาสั่ง[๑๑๙]

๒. จำเลยไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวแต่ยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับการกักขังแทนค่าปรับในระหว่างอุทธรณ์ ในกรณีเช่นนี้ เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเพื่อหาเงินมาชำระค่าปรับได้อยู่แล้ว จำเลยจะขอให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเรื่องทุเลาการบังคับคดีมาใช้มิได้[๑๒๐]

๓. หากจำเลยไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเพื่อหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาล แต่ยื่นคำร้องของดการลงโทษปรับ ในกรณีนี้จำเลยจะต้องนำเงินค่าปรับมาชำระภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลพิพากษา มิฉะนั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องหรือกักขังแทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ ดังนั้น จำเลยจึงไม่อาจยื่นคำร้องของดการลงโทษปรับไว้ในระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาได้[๑๒๑]

๔. สัญญาประกันตัวในกรณีนี้มีลักษณะเป็นสัญญาประกันตัวชั่วคราวไม่ให้ศาลกักขังจำเลยแทนค่าปรับไปพลางก่อน โดยสัญญาว่าจะมาศาลเพื่อชำระค่าปรับภายในกำหนด ไม่ใช่สัญญาประกันเพื่อในชั้นที่สุดจะให้บังคับเป็นส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของค่าปรับตามคำพิพากษา หากมีการผิดสัญญาโดยจำเลยไม่มาศาลตามกำหนด ทั้งไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษา ศาลย่อมมีอำนาจออกหมายจับจำเลยเพื่อมาบังคับโทษปรับ และสั่งปรับผู้ประกันเต็มตามสัญญา แต่จะนำเงินที่ผู้ประกันชำระค่าปรับตามสัญญามาเป็นส่วนหนึ่งแห่งค่าปรับไม่ได้ และในชั้นที่สุดเมื่อมีการนำตัวจำเลยมาศาล ศาลก็มีอำนาจลดค่าปรับลงได้[๑๒๒]

---

[๑๑๗] เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๕๙๘/๒๕๕๕

[๑๑๘] เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๗๙/๒๕๒๑

[๑๑๙] เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖/๒๕๔๘

[๑๒๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๒๓๙๐-๒๓๙๑/๒๕๒๑

[๑๒๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๗๗๔/๒๕๓๑

[๑๒๒] เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๒๗๔/๒๕๕๔, ๖๗๒๘/๒๕๕๕

บทที่ ๕

การปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชน

หลักเกณฑ์การพิจารณาและการใช้ดุลพินิจในการสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชนมีข้อแตกต่างจากคดีอาญาที่ผู้ใหญ่เป็นผู้กระทำผิดอยู่บางประการ ทั้งนี้เพราะแนวคิดหรือเจตนารมณ์ในการดำเนินคดีอาญาต่อเด็กหรือเยาวชนเป็นเรื่องการบำบัดแก้ไขและฟื้นฟูยิ่งกว่าการลงโทษและมุ่งคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพ และวิธีปฏิบัติต่อเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดตามหลักการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก หรือการควบคุมหรือคุมขังเด็กหรือเยาวชนให้กระทำเป็นทางเลือกสุดท้าย และหากจำเป็นควรใช้ระยะเวลาที่สั้นที่สุดซึ่งได้ถูกบัญญัติรับรองไว้ในการดำเนินกระบวนพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัวตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๑๒๖ ฉะนั้นไม่ว่าเด็กหรือเยาวชนจะกระทำความผิดในข้อหาที่มีอัตราโทษหนักสถานใดก็ตาม ศาลจึงมิได้พิเคราะห์เกณฑ์การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจากข้อหา พฤติการณ์แห่งคดีหรืออัตราโทษเพียงอย่างเดียว แต่จะคำนึงถึงบิดามารดา ผู้ปกครอง ครอบครัว ความประพฤติ ภูมิหลัง สภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชนแต่ละคนประกอบด้วยเสมอ นอกจากนี้ในการพิพากษาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมักจะเห็นอยู่เสมอว่า เด็กหรือเยาวชนหลายคนทำผิดในข้อหาเดียวกันแต่ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยแตกต่างกันเป็นคน ๆ ไป ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๑๙

หลักเกณฑ์ดังกล่าวศาลเยาวชนและครอบครัวควรนำมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ฉะนั้นแม้บัญชีมาตรฐานวงเงินประกันสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยของศาลจะกำหนดไว้สูงเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อได้พิเคราะห์เหตุผลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ศาลเยาวชนและครอบครัวก็อาจกำหนดราคาประกันให้ต่ำกว่านั้นได้หรืออาจให้ประกันโดยเพียงบุคคลที่ขอให้ปล่อยชั่วคราวเป็นบิดามารดา ผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชน โดยไม่ต้องมีหลักประกันก็ได้ แนวทางในการพิจารณาการปล่อยชั่วคราวของศาลเยาวชนและครอบครัวจึงเป็นไปในทางที่ให้ประกันเป็นหลัก **โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรพิจารณาและให้ความสำคัญว่าหากบิดามารดา ผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนยังสามารถดูแลเอาใจใส่เด็กหรือเยาวชนได้ ศาลพึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชนเสมอ** ซึ่งเป็นการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กหรือเยาวชน เพราะเมื่อผู้ที่รักและหวังดีต่อเด็กหรือเยาวชนมากที่สุดอยู่ในวิสัยที่จะดูแลเด็กหรือเยาวชนได้ ควรให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้ดูแลมากกว่าจะเลือกใช้วิธีการควบคุมตัวไว้ในสถานแรกรับหรือสถานพินิจ อันมีความสุ่มเสี่ยงต่อสวัสดิภาพ เป็นผลเสียต่อพัฒนาการ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการปรับตัวของเด็กในอนาคต ดังนั้น ในกรณีบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ศาลควรพิจารณาปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชน**โดยไม่มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน** หากในกรณีที่พิจารณาเห็นว่าควรให้วางหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน ศาลควรกำหนดราคาประกันให้ต่ำหรือเท่าที่จำเป็นเพื่อมิให้เป็นภาระแก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเกินสมควร

อนึ่ง ในการพิจารณาสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชนหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนมีความจำเป็นต้องเข้ารับการบำบัดรักษาหรือรับคำปรึกษาแนะนำหรือเข้าร่วมกิจกรรมบำบัดใด ๆ ศาลควรกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการในระหว่างปล่อยชั่วคราวให้เหมาะสมกับสภาพของเด็กหรือเยาวชนอันจะเป็นการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนตั้งแต่ชั้นแรกตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๓ วรรคสี่ ด้วย

๕.๑ แนวทางการใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กหรือเยาวชน

ในการใช้ดุลพินิจพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กหรือเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัวต้อง**พิจารณาสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเป็นหลักเสมอ ทั้งนี้ให้พิจารณาคำคัดค้านของผู้เสียหายประกอบด้วย และอาจจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงโดยการรวบรวมข้อมูลของเด็กหรือเยาวชนจากแหล่งต่าง ๆ หรือจากแบบประเมินความเสี่ยงเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้**

นอกจากนี้ การใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กหรือเยาวชนศาลเยาวชนและครอบครัวควรคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ประกอบด้วย

๑) บิดา มารดา สภาพครอบครัว หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนพักอาศัยอยู่ด้วยมีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือมีความใกล้ชิดผูกพัน และอยู่ในวิสัยที่จะดูแลเอาใจใส่เด็กหรือเยาวชนมากน้อยเพียงใด

๒) อยู่ในระหว่างการศึกษาเล่าเรียนหรือไม่

๓) มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งหรือไม่และสภาพแวดล้อมของถิ่นที่อยู่เป็นอย่างไร

๔) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ ณ ที่อยู่ปัจจุบันนานเพียงใด

๕) เด็กหรือเยาวชนตกเป็นเครื่องมือของขบวนการหรือเครือข่ายในการกระทำความผิดหรือไม่

๖) มีอาชีพการงานหรือไม่ ต้องพึ่งพาบิดามารดาหรือผู้อื่นในการดำรงชีพหรือไม่

๗) มีประวัติการกระทำความผิดหรือไม่

๘) มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางกายหรือทางจิตหรือไม่

๙) เป็นโรคร้ายแรงซึ่งต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่องหรือไม่

๑๐) มีประวัติการเสพสารเสพติดหรือไม่

๑๑) สาเหตุแห่งการกระทำความผิดเท่าที่ปรากฏ

๑๒) หากปล่อยชั่วคราวจะมีปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยต่อตนเอง ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือเป็นภยันตรายต่อผู้อื่นหรือไม่

๑๓) ข้อคัดค้านหรือความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

๑๔) ข้อหาหรือการกระทำของเด็กหรือเยาวชนมีลักษณะหรือพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยร้ายแรงหรือไม่

๑๕) เหตุอื่น ๆ ที่สนับสนุนให้ใช้วิธีการปล่อยหรือมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง[๑๒๓]

๕.๒ กรณีอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) กรณีไม่มีประกัน

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก งดหมายควบคุม/งดฝึกอบรม/หมายปล่อย

ให้ผู้ต้องหา/จำเลยเข้ารับคำปรึกษาแนะนำที่ศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำ ฯ หรือเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด โดยให้เจ้าหน้าที่ศาลแจ้งนัดให้ผู้ต้องหา/จำเลยทราบ”

(๒) กรณีมีประกัน

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา/จำเลย ให้ทำสัญญาประกัน หากผิดสัญญาปรับ ... บาท งดหมายควบคุม/งดฝึกอบรม/หมายปล่อย

ให้ผู้ต้องหา/จำเลย เข้ารับคำปรึกษาแนะนำที่ศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำ ฯ หรือเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด โดยให้เจ้าหน้าที่ศาลแจ้งนัดให้ผู้ต้องหา/จำเลยทราบ”

(๓) กรณีมีประกันและหลักประกัน

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา/จำเลย ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน ยึดหลักประกัน งดหมายควบคุม/งดฝึกอบรม/หมายปล่อย/ตรวจคืนหลักประกัน เมื่อสัญญาประกันสิ้นสุดลง

ให้ผู้ต้องหา/จำเลยเข้ารับคำปรึกษาแนะนำที่ศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำ ฯ หรือเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด โดยให้เจ้าหน้าที่ศาลแจ้งนัดให้ผู้ต้องหา/จำเลยทราบ”

ข้อสังเกต

๑. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖ บัญญัติให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่คดีเยาวชนและครอบครัวเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อศาลเห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชน จึงนำมาตรการตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้ในการกำหนดเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชนของศาลได้ โดยให้ระบุในคำสั่งปล่อยชั่วคราวอย่างชัดเจนว่าเป็นการอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสาม ด้วย

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว ... อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก ให้แต่งตั้ง ... ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ... ตำบล ... อำเภอ ... จังหวัด ... เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ทำหน้าที่สอดส่องดูแลและรับรายงานตัว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ

---

[๑๒๓] พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง

อาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แจ้งคำสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบ งดหมายควบคุม/งดฝึกอบรม/หมายปล่อย”

๒. การปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรงหรือมีเหตุสมควรประการอื่น[๑๒๔]

ตัวอย่างคำสั่ง

"พิเคราะห์แล้ว อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... พฤติการณ์ของผู้ต้องหา/จำเลยอาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่น/ผู้เสียหายอย่างร้ายแรง จึงเห็นสมควรให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหา/จำเลยพร้อมแจ้งเปิดสัญญาณและเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราวงดหมายควบคุม/งดฝึกอบรม/หมายปล่อย”

๕.๓ กรณีสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

การสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวต้องแสดงเหตุผล และต้องแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ ประกอบพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) กรณีมีพฤติการณ์จะหลบหนี

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... ผู้ต้องหา/จำเลยต้องอยู่อาศัยกับพี่ชายเนื่องจากบิดาถึงแก่ความตายและมารดาไปมีสามีใหม่ ทั้งผู้ต้องหา/จำเลยไม่ได้อยู่ระหว่างศึกษาเล่าเรียนหรือประกอบอาชีพสุจริตอื่นใดนอกจากการหาเลี้ยงชีพด้วยการจำหน่ายยาเสพติด หากให้ปล่อยชั่วคราวน่าเชื่อว่าผู้ต้องหา/จำเลยจะหลบหนี อีกทั้งถ้าผู้ต้องหา/จำเลยถูกควบคุมในสถานพินิจ/สถานแรกรับย่อมจะเพิ่มพูนความรู้และขัดเกลานิสัยได้ดีกว่า จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ถ่ายสำเนาคำสั่งแจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้ผู้ต้องหา/จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบ”

(๒) กรณีจะไปก่อเหตุอันตรายอย่างอื่น

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดี ประกอบรายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแล้ว เห็นว่า บิดามารดาหย่อนการอบรมดูแลทำให้ผู้ต้องหา/จำเลยคบหาบุคคลที่มีความประพฤติเสียหายและถูกชักจูงเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายยาเสพติดมาเป็นเวลานาน หากปล่อยชั่วคราวไปอาจถูกชักชวนให้กระทำตามที่ถูกกล่าวหาอีก จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้ยกคำร้อง ถ่ายสำเนาคำสั่งแจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้ผู้ต้องหา/จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบ”

---

[๑๒๔] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสาม

๕.๔ การมอบตัวเด็กหรือเยาวชนแก่บิดามารดาผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การดูแลตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๑๒๖

ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๑๒๖ ได้กำหนดมาตรการพิเศษในการคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชน โดยศาลมีอำนาจสั่งมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยหรือบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเป็นผู้ดูแลเด็กหรือเยาวชนระหว่างการดำเนินคดีก็ได้ ซึ่งผู้พิพากษาในศาลเยาวชนและครอบครัวพึงพิจารณาใช้มาตรการดังกล่าวเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแก่เด็กหรือเยาวชนได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

๑) ชั้นตรวจสอบการจับตามมาตรา ๗๓ เมื่อศาลเห็นว่าการจับเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

๒) ในระหว่างที่เด็กหรือเยาวชนถูกควบคุมตัวในสถานพินิจหรือสถานที่อื่นใด ไม่ว่าในชั้นสอบสวนหรือชั้นพิจารณาตามมาตรา ๑๒๖

การมอบตัวดังกล่าวเป็นมาตรการพิเศษซึ่งแตกต่างจากการปล่อยชั่วคราว คือ ไม่ต้องดำเนินการตามหลักการเรื่องการปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ ถึง มาตรา ๑๑๙ ทวิ และไม่ต้องทำสัญญาประกันหรือหาหลักประกันหรือหลักทรัพย์ใด ๆ มาใช้ในการมอบตัวเด็กหรือเยาวชน หากเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ศาลมีคำสั่งมอบตัวแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง ฯลฯ รับกลับไปดูแล ไม่มาศาลตามหมายเรียกในวันนัดพิจารณาหรือนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งหรือนัดไต่สวนใด ๆ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๒๘ ให้ศาลมีอำนาจสั่งบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การที่รับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนชำระเงินจำนวนไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท แก่ศาลภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควรได้ การกำหนดจำนวนเงินที่ต้องชำระมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับพฤติการณ์แต่ละคดี โดยให้พิเคราะห์จากสาเหตุที่เด็กหรือเยาวชนไม่มาศาลตามกำหนดนัด สภาพแห่งข้อหาและอัตราโทษของฐานความผิด สภาพและฐานะของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นเป็นสำคัญ

อนึ่ง ในกรณีนี้ศาลเยาวชนและครอบครัวควรจัดทำสัญญารับมอบตัวเพื่อบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรโดยให้บิดามารดา ผู้ปกครอง ฯลฯ แจ้งชื่อที่อยู่รายละเอียดส่วนตัวของตนให้แก่ศาล รวมทั้งลงลายมือชื่อและทราบวันนัดครั้งต่อไปเพื่อเป็นหลักฐานปรากฏในสำนวนให้ชัดเจนด้วย

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) มาตรา ๗๓

“พิเคราะห์ข้อเท็จจริงจากคำร้องและเอกสารของผู้ร้องแล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดจริงและเป็นการจับโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการปฏิบัติของเจ้าพนักงานไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อพิจารณาพฤติการณ์แห่งคดีประกอบกับ ... เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาจึงมีคำสั่งให้มอบผู้ต้องหาแก่ ... โดยให้นำตัวผู้ต้องหาไปพบพนักงานสอบสวน ภายในวันที่ ... เวลา ... นาฬิกา และผู้อำนวยการสถานพินิจฯ ภายในวันที่ ... เวลา ... นาฬิกา และนำตัวผู้ต้องหามาศาลในวันนัด คือ วันที่ ... เวลา ... นาฬิกา ให้ทำสัญญารับมอบตัว ผิดสัญญาชำระเงิน ... บาท”

(๒) มาตรา ๑๒๖

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหา/จำเลยรู้สำนึกในการกระทำ และไม่ปรากฏว่าเคยกระทำความผิดมาก่อน ทั้งยังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน ประกอบกับผู้เสียหายและโจทก์ไม่คัดค้านการปล่อยชั่วคราว การควบคุมตัวผู้ต้องหา/จำเลยไว้ไม่เป็นประโยชน์ต่ออนาคตของผู้ต้องหา/จำเลย อนุญาตให้ ... รับตัวไประหว่างชั้นสอบสวนจนถึงชั้นพิจารณา ให้ทำสัญญารับมอบตัว ผิดสัญญาชำระเงิน ... บาท”

บทที่ ๖

การปล่อยชั่วคราวคดีทรัพย์สินทางปัญญาและคดีล้มละลาย

๖.๑ การปล่อยชั่วคราวคดีทรัพย์สินทางปัญญา

๖.๑.๑ การยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาล

๖.๑.๑.๑ คดีที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี ให้ยื่นต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

๖.๑.๑.๒ คดีที่เกิดนอกเขตจังหวัดตาม ๖.๑.๑.๑ ให้ยื่นต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางหรือศาลจังหวัดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๗[๑๒๕] และข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๗๒ และข้อ ๗๓[๑๒๖]

---

[๑๒๕] พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔๗ ในระหว่างที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศภาคยังมิได้เปิดทำการในท้องที่ใด ให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีเขตในท้องที่นั้นด้วย ในคดีแพ่งโจทก์จะยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือต่อศาลจังหวัดที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาลก็ได้ และในคดีอาญา โจทก์จะยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่ความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้น หรือจำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับได้หรือท้องที่ที่เจ้าพนักงานทำการสอบสวนจำเลยก็ได้ ให้ศาลจังหวัดแจ้งไปยังศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เมื่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรับคดีนั้นไว้แล้วจะออกไปทำการไต่สวนมูลฟ้อง นั่งพิจารณาและพิพากษาคดี ณ ศาลจังหวัดแห่งท้องที่นั้น หรือจะกำหนดให้ทำการไต่สวนมูลฟ้อง นั่งพิจารณาและพิพากษาคดี ณ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางก็ได้ ตามที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจะเห็นสมควร

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางอาจขอให้ศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่โจทก์ยื่นคำฟ้องไว้หรือศาลจังหวัดอื่นใดดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ อันมิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีได้ตามความจำเป็น ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลจังหวัดนำวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศในหมวด ๓ มาใช้บังคับแก่การดำเนินกระบวนพิจารณาในศาลนั้น

ให้ศาลจังหวัดที่โจทก์ยื่นฟ้องไว้หรือศาลจังหวัดอื่นตามวรรคสอง มีอำนาจออกหมายขังหรือปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้

[๑๒๖] ข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๗๒ ในระหว่างที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศภาคยังมิได้เปิดทำการในท้องที่ใด เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอหมายค้น ผัดฟ้องหรือฝากขังต่อศาลจังหวัดตามมาตรา ๔๗ ประกอบมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ศาลจังหวัดดำเนินการและมีคำสั่งต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

๖.๑.๒ แนวทางการใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

ศาลที่รับคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวตามข้อ ๖.๑.๑ เป็นผู้พิจารณาและสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยใช้วิธีปฏิบัติเช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไป และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ศาลอาจจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงโดยรวบรวมข้อมูลของผู้ต้องหาหรือจำเลยจากแหล่งต่าง ๆ หรือจากระบบประเมินความเสี่ยงประกอบการพิจารณาก็ได้

๖.๑.๒.๑ กรณีอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

(๑) กรณีไม่มีประกัน

คดีที่ข้อหาซึ่งมีอัตราโทษปรับเพียงสถานเดียว หรือมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสิบปี ให้ศาลปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่มีประกัน แต่ต้องให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๖ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๑๑

ความอาญา พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ หรือพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งนำมาใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗๓ ในกรณีที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศภาคยังมิได้เปิดทำการในท้องที่ใด เมื่อโจทก์ยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้โจทก์จัดทำสำเนาสำหรับศาลจังหวัดด้วยหนึ่งชุด และถ้าคำฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลจังหวัดดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ ให้ศาลจังหวัดส่งต้นฉบับคำฟ้องมายังศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางโดยเร็ว เพื่อให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางกำหนดวันเวลาและศาลที่จะนั่งไต่สวนมูลฟ้องตามความเหมาะสม และให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางแจ้งศาลจังหวัดเพื่อให้แจ้งกำหนดวันเวลาและศาลที่จะนั่งไต่สวนมูลฟ้องนั้นให้โจทก์ทราบโดยเร็ว และสั่งให้โจทก์นำส่งหมายนัดและสำเนาคำฟ้องให้จำเลยต่อไป แต่ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการได้ฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกันด้วยแล้ว ให้จัดการตาม (๒)

(๒) ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ให้ศาลจังหวัดส่งสำเนาคำฟ้องแก่จำเลยรายตัวไป อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง สอบถามคำให้การของจำเลย และส่งต้นฉบับคำฟ้องพร้อมกับคำให้การของจำเลย ถ้าหากมี มายังศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางโดยเร็ว เพื่อให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งไต่สวนมูลฟ้องหรือประทับฟ้อง แล้วนำเสนออธิบดีผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางเพื่อกำหนดวันเวลาและศาลที่จะนั่งไต่สวนมูลฟ้องหรือนั่งพิจารณาและพิพากษาคดีตามความเหมาะสมและให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางแจ้งให้ศาลจังหวัดทราบและดำเนินการโดยเร็ว เพื่อแจ้งให้คู่ความทราบกำหนดวันเวลาและศาลที่จะนั่งไต่สวนมูลฟ้องหรือนั่งพิจารณาและพิพากษาคดีนั้น กับเพื่อให้ได้ตัวจำเลยมาศาลตามกำหนดนัด

ในกรณีตาม (๒) หากจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องและเป็นคดีที่ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานได้ ศาลจังหวัดและศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพึงใช้วิธีการตามข้อ ๕ ในการติดต่อระหว่างกันให้มากที่สุด เพื่อให้การดำเนินกระบวนพิจารณาและพิพากษาคดีสามารถกระทำได้ในวันที่จำเลยให้การรับสารภาพนั้นหรือในวันทำการปกติถัดไป ทั้งนี้ โดยไม่เป็นการเสื่อมเสียสิทธิของจำเลยในการได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

ตัวอย่างคำสั่ง

"พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีและความหนักเบาแห่งข้อหาแล้ว เห็นว่า ... (เช่น คดีมีอัตราโทษไม่สูงนัก ประกอบกับของกลางมีจำนวนเล็กน้อย) เชื่อว่าผู้ต้องหา/จำเลยจะไม่หลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตรายอื่น อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่าง ... โดยไม่มีประกัน ให้ผู้ต้องหา/จำเลยสาบานตนว่าจะมาศาลตามนัดหรือหมายเรียก"

(๒) กรณีมีประกัน

กรณีมีเหตุจำเป็นโดยปรากฏจากพฤติการณ์แห่งคดีหรือจากผลการประเมินความเสี่ยงว่าการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนไม่เพียงพอที่จะป้องกันการหลบหนี ไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น ศาลอาจพิจารณาให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันแต่ไม่มีหลักประกันก็ได้ เหตุจำเป็นเช่นว่านั้น ได้แก่

(๑) ของกลางที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญามีจำนวนหรือปริมาณมากหรือคดีมีโทษปรับสูง

(๒) มูลค่าความเสียหายจากการกระทำความผิดเป็นเงินจำนวนที่สูงมาก

(๓) ผู้ต้องหาหรือจำเลยเคยมีประวัติหลบหนีการดำเนินคดีอาญาเคยผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติ หรือไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

(๔) ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีประวัติเคยกระทำความผิดในคดีประเภทเดียวกันมาก่อนหลายครั้งในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกัน และได้ให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวน

(๕) พฤติการณ์ในการกระทำความผิดมีลักษณะเป็นการวางแผนอย่างซับซ้อน- หรือมีการกระทำความผิดในลักษณะเป็นองค์กร

(๖) เหตุอื่นใดอันมีลักษณะที่เห็นเป็นประจักษ์ว่า มีความเสี่ยงสูงหรือมีความร้ายแรงเทียบเท่าหรือยิ่งกว่าเหตุตาม (๑) – (๕) เช่น เป็นชาวต่างประเทศซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย เป็นต้น

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีและความหนักเบาแห่งข้อหาแล้ว เห็นว่า ... (เช่น คดีมีอัตราโทษไม่สูงนัก) อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา/จำเลยในระหว่าง ... แต่เนื่องจากผู้ต้องหา/จำเลย ... (เช่น เคยถูกดำเนินคดีประเภทเดียวกันนี้มาก่อน เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหา/จำเลยไปก่อเหตุทำนองเดียวกันอีก) จึงให้ตีราคาประกัน ... บาท ทำสัญญาประกัน”

(๓) กรณีมีประกันและหลักประกัน

ศาลอาจเรียกหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวได้เมื่อมีเหตุจำเป็นตาม (๒) ประกอบกับมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่าลำพังการทำสัญญาประกันและการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติหรือการกำหนดเงื่อนไขและมาตรการกำกับดูแล หรือการสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเพื่อตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่เพียงพอที่จะ ป้องกันไม่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี ไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่ออันตรายประการอื่น หรือไม่อาจใช้มาตรการดังกล่าวได้ เช่น ไม่มีผู้ใดสมัครใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ยินยอมให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวดังกล่าว ทั้งนี้ให้ศาลระบุเหตุจำเป็นและพฤติการณ์ที่จำต้องเรียกหลักประกันไว้ในคำสั่งโดยชัดแจ้ง

ข้อสังเกต

๑. การกำหนดวงเงินประกันและหลักประกันอาจถือตามบัญชีมาตรฐานวงเงินประกันและหลักประกันสำหรับการปล่อยชั่วคราวของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางก็ได้

๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๖ บัญญัติให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศโดยอนุโลม ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เมื่อศาลเห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย จึงนำมาตรการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมถึงการสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเพื่อตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางมาใช้ในการกำหนดเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราวในคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศได้ โดยให้ระบุในคำสั่งปล่อยชั่วคราวอย่างชัดเจนว่าเป็นการอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสามด้วย

ตัวอย่างคำสั่ง

เทียบเคียงตัวอย่างในบทที่ ๔ ข้อ ๔.๖

๖.๑.๒.๒ กรณีไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

การสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวต้องแสดงเหตุผล และต้องแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๖ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑

ตัวอย่างคำสั่ง

เทียบเคียงตัวอย่างในบทที่ ๔ ข้อ ๔.๙

๖.๒ การปล่อยชั่วคราวคดีล้มละลาย

๖.๒.๑ การยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาล

๖.๒.๑.๑ คดีที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อศาลล้มละลายกลาง

๖.๒.๑.๒ คดีที่เกิดขึ้นนอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อศาลล้มละลายกลางหรือศาลจังหวัดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐[๑๒๗] และข้อกำหนดคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๒๖ ข้อ ๒๘ และข้อ ๒๙[๑๒๘]

---

[๑๒๗] พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐

ในระหว่างที่ศาลล้มละลายภาคยังมิได้เปิดทำการในท้องที่ใด ให้ศาลล้มละลายกลางมีเขตอำนาจในท้องที่นั้นด้วย การยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอจะยื่นต่อศาลจังหวัดซึ่งลูกหนี้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือประกอบธุรกิจอยู่ในเขต ไม่ว่าด้วยตนเองหรือโดยตัวแทนในขณะที่ยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอหรือภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีก่อนนั้นก็ได้ ให้ศาลจังหวัดแจ้งไปยังศาลล้มละลายกลาง เมื่อศาลล้มละลายกลางรับคดีนั้นไว้แล้วจะออกไปทำการไต่สวน นั่งพิจารณาและพิพากษาคดี ณ ศาลจังหวัดแห่งท้องที่นั้น หรือจะกำหนดให้ทำการไต่สวน นั่งพิจารณาและพิพากษาคดี ณ ศาลล้มละลายกลางก็ได้ตามที่ศาลล้มละลายกลางจะเห็นสมควร

ศาลล้มละลายกลางอาจขอให้ศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอไว้หรือศาลจังหวัดอื่นใดดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ อันมิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีได้ตามความจำเป็น ในกรณีเช่นนี้ ให้ศาลจังหวัดนำวิธีพิจารณาคดีในหมวด ๓ มาใช้บังคับแก่การดำเนินกระบวนพิจารณาในศาลนั้น

[๑๒๘] ข้อกำหนดคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๒๖ ในระหว่างที่ศาลล้มละลายภาคยังไม่เปิดทำการในท้องที่ใด โจทก์จะยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่ความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้น หรือจำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับได้หรือท้องที่ที่เจ้าพนักงานทำการสอบสวนจำเลยก็ได้ ให้ศาลจังหวัดแจ้งไปยังศาลล้มละลายกลาง เมื่อศาลล้มละลายกลางรับคดีนั้นไว้แล้วจะออกไปทำการไต่สวนมูลฟ้อง นั่งพิจารณาและพิพากษาคดี ณ ศาลจังหวัดแห่งท้องที่นั้น หรือจะกำหนดให้ทำการไต่สวนมูลฟ้อง นั่งพิจารณาและพิพากษาคดี ณ ศาลล้มละลายกลางก็ได้ ตามที่ศาลล้มละลายกลางเห็นสมควร

ศาลล้มละลายกลางอาจขอให้ศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่โจทก์ยื่นคำฟ้องไว้หรือศาลจังหวัดอื่นใดดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ อันมิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีได้ตามความจำเป็น ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลจังหวัดนำวิธีพิจารณาคดีล้มละลายในหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับแก่การดำเนินกระบวนพิจารณาในศาลนั้น

ให้ศาลจังหวัดที่โจทก์ยื่นฟ้องไว้หรือศาลจังหวัดอื่นตามวรรคสองมีอำนาจออกหมายขัง หรือปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้

ข้อ ๒๘ ในระหว่างที่ศาลล้มละลายภาคยังมิได้เปิดทำการในท้องที่ใด เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอหมายค้น หมายจับ ผัดฟ้องหรือฝากขังต่อศาลจังหวัดตามข้อ ๒๖ ประกอบบทบัญญัติมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ศาลจังหวัดดำเนินการและมีคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งนำมาใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๙ ในระหว่างที่ศาลล้มละลายภาคยังมิได้เปิดทำการในท้องที่ใด เมื่อโจทก์ยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดตามข้อ ๒๖ ให้โจทก์จัดทำสำเนาสำหรับศาลจังหวัดด้วยหนึ่งชุด และถ้าคำฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว

๖.๒.๒ การพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว

โดยเหตุที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติถึงวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย ส่วนคดีอาญาเพียงบางเรื่อง กรณีจึงต้องนำบทบัญญัติต่าง ๆ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับโดยอนุโลม ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ ดังนั้น ในเรื่องการปล่อยชั่วคราว ศาลที่รับคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเป็นผู้พิจารณาและสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไปในบทที่ ๔ ในกรณีที่จำเป็นต้องกำหนดวงเงินสำหรับการทำสัญญาประกันอาจถือตามบัญชีมาตรฐานวงเงินประกันและหลักประกันสำหรับการปล่อยชั่วคราวของศาลล้มละลายกลางก็ได้

---

(๑) ในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ ให้ศาลจังหวัดส่งต้นฉบับคำฟ้องมายังศาลล้มละลายกลางโดยเร็ว เพื่อให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางกำหนดวัน เวลาและศาลที่จะนั่งไต่สวนมูลฟ้องตามความเหมาะสม ให้ศาลล้มละลายกลางแจ้งศาลจังหวัดเพื่อแจ้งให้โจทก์ทราบกำหนดวัน เวลาและศาลที่จะนั่งไต่สวนมูลฟ้องโดยเร็ว ให้โจทก์นำส่งหมายนัดและสำเนาคำฟ้องแก่จำเลย แต่ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการได้ฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกันด้วยแล้ว ให้จัดการตาม (๒)

(๒) ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ให้ศาลจังหวัดส่งสำเนาคำฟ้องแก่จำเลยรายตัวไป สอบถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง สอบถามคำให้การของจำเลย แล้วส่งต้นฉบับคำฟ้องพร้อมคำให้การของจำเลย ถ้าหากมี มายังศาลล้มละลายกลางโดยเร็ว เพื่อให้ศาลล้มละ ลายกลางมีคำสั่งไต่สวนมูลฟ้องหรือประทับฟ้อง แล้วนำเสนออธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางเพื่อกำหนดวัน เวลาและศาลที่จะนั่งไต่สวนมูลฟ้องหรือนั่งพิจารณาพิพากษาคดีตามความเหมาะสม และให้ศาลล้มละลายกลางแจ้งศาลจังหวัดโดยเร็วเพื่อแจ้งให้คู่ความทราบกำหนดวัน เวลาและศาลที่จะนั่งไต่สวนมูลฟ้องหรือนั่งพิจารณาพิพากษาคดีนั้น

บทที่ ๗

การอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นและการขอปล่อยชั่วคราวชั้นอุทธรณ์

๗.๑ การอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา

๗.๑.๑ การอุทธรณ์เป็นสิทธิตามกฎหมาย

เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราวในชั้นสอบสวนหรือในชั้นพิจารณาตามที่ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว บุคคลดังกล่าวมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นได้ สิทธินี้ได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ (๑) โดยยื่นเป็นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลชั้นต้น จากนั้นศาลชั้นต้นต้องรีบส่งไปยังศาลชั้นอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาและมีคำสั่งโดยเร็วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ วรรคสอง

ข้อสังเกต

(๑) การอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ต้องเป็นกรณีศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเท่านั้น ถ้าศาลชั้นต้นอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้วย่อมไม่มีสิทธิอุทธรณ์ตามบทบัญญัติดังกล่าว

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณา แต่ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งใหม่กำหนดวงเงินประกันเพิ่ม ... โดยยังมิได้มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว... ดังนั้น ผู้ร้องไม่มีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ส่วนข้อที่ศาลชั้นต้นจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีหลักประกันอย่างไรนั้น เป็นดุลพินิจของศาลชั้นต้น ผู้ร้องไม่มีสิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจดังกล่าวของศาลชั้นต้นได้ ให้ยกคำร้อง”[๑๒๙]

“พิเคราะห์แล้ว ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ และที่ ๔ ในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น <u>เมื่อมีคำร้องขอเปลี่ยนหลักประกันจึงเป็นอำนาจหน้าที่และดุลพินิจของศาลชั้นต้นที่จะพิจารณาสั่ง</u> การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตและให้ยกคำร้องนี้ มิใช่คำสั่งบังคับกรณีผิดสัญญาประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ และไม่ถือว่าเป็นคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๑๙ ทวิ ผู้ประกันจำเลยที่ ๒ และที่ ๔ จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ ให้ยกคำร้อง”[๑๓๐]

(๒) ถ้าศาลชั้นต้นอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ต่อมามีคำสั่งให้เพิกถอนการปล่อยชั่วคราวและมิได้ยื่นขอปล่อยชั่วคราวใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ กรณีดังกล่าวย่อมไม่มีสิทธิอุทธรณ์เช่นกัน

---

[๑๒๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๓/๒๕๔๓

[๑๓๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๑๕๘๙/๒๕๔๔, ปยส ๔๕๘๘/๒๕๖๓, ปยส ๓๘๗๘/๒๕๖๓

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า เดิมศาลชั้นต้นอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างพิจารณา ต่อมาศาลชั้นต้นเพิกถอนการปล่อยชั่วคราวโดยเห็นว่าการปล่อยชั่วคราวจำเลยอาจก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่พยานและเกิดความเสียหายแก่การดำเนินกระบวนพิจารณาของศาลซึ่งเป็นดุลพินิจของศาลชั้นต้นโดยอาศัยหลักเกณฑ์แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ เพื่อให้การดำเนินกระบวนพิจารณาเป็นไปโดยไม่เกิดความเสียหายแก่คดี จึงเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา กรณีต้องห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัย ให้ยกคำร้อง”[๑๓๑]

๗.๑.๒ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่

(๑) ผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลชั้นต้น

(๒) ผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องที่ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวต่อศาลชั้นต้น

(๓) ทนายความและผู้รับมอบอำนาจจากบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) ซึ่งระบุในหนังสือมอบอำนาจอย่างชัดแจ้งว่ามีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว ในสำนวนคดีนี้ไม่ปรากฏหนังสือมอบอำนาจที่นาง ส. มอบอำนาจให้แก่ นาย บ. เป็นผู้ดำเนินการแทน นาย บ. จึงไม่มีสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวฉบับดังกล่าว แม้ศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์มาศาลอุทธรณ์ก็ไม่รับวินิจฉัยให้ ให้ยกคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง”[๑๓๒]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า นาง ว. ไม่ได้เป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราวในระหว่างสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ และไม่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ต้องหาให้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว นาง ว. จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นเพื่อขอให้ศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราวในระหว่างสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ให้ยกคำร้อง”[๑๓๓]

“พิเคราะห์แล้ว ผู้ที่ลงชื่อในคำร้องอุทธรณ์คำสั่งขอให้ปล่อยชั่วคราวว่า “พ.” ไม่ปรากฏว่าเป็นผู้ต้องหาหรือผู้ร้องขอประกัน จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ให้ยกคำร้อง”[๑๓๔]

“พิเคราะห์แล้ว ตามคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวฉบับลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔ ระบุว่า นาง ผ. เป็นผู้ขอประกัน แต่ผู้ลงชื่อในคำร้องอุทธรณ์คำสั่งขอให้ปล่อยชั่วคราว คือ นาง ด. ไม่ใช่ผู้ต้องหา จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๓ ให้ยกคำร้อง”[๑๓๕]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ความผิดตามฟ้องมีอัตราโทษสูง ตามพฤติการณ์แห่งคดีและลักษณะการกระทำเป็นเรื่องร้ายแรง ประกอบกับจำเลยที่ ๑ เคยมีพฤติการณ์ข่มขู่พยานมาก่อน หากได้รับ

---

[๑๓๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๗๘๑/๒๕๖๒

[๑๓๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๑๑๔๗/๒๕๔๒, ปอ ๓๖๗/๒๕๖๒

[๑๓๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๗๓๙๒/๒๕๖๔

[๑๓๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๔๗๗/๒๕๔๒, ปยส ๒๕๓๔/๒๕๖๕

[๑๓๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๑๗๑/๒๕๖๔

การปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยที่ ๑ อาจหลบหนีหรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน กรณียังไม่มีเหตุสมควรให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ ในระหว่างพิจารณา คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้องของจำเลยที่ ๑

สำหรับในส่วนที่นาย ว. ยื่นอุทธรณ์คำสั่งที่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ ในระหว่างพิจารณานั้น เนื่องจากนาย ว. มิใช่เป็นผู้ร้องขอประกันของจำเลยที่ ๒ มาก่อน ทั้งในสำนวนคดีที่ศาลชั้นต้นส่งมาก็ไม่ปรากฏใบแต่งทนายความที่จำเลยที่ ๒ แต่งตั้งให้นาย ว. ทำหน้าที่เป็นทนายความของตนในคดีนี้แต่ประการใด นาย ว. จึงไม่มีสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ ได้ แม้ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งให้ส่งคำร้องอุทธรณ์คำสั่งมาศาลอุทธรณ์ก็ไม่รับวินิจฉัยให้ ให้ยกคำร้องในส่วนนี้”[๑๓๖]

ข้อสังเกต

บุคคลที่ถูกกักขังหรือจำคุกในกรณีอื่นตามบทที่ ๑ ข้อ ๑.๒.๔ เป็นผู้มีสิทธิอุทธรณ์ได้เช่นกัน

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คำสั่งขังจำเลยกรณีนี้เป็นกระบวนการบังคับตามคำพิพากษาขับไล่ ซึ่งจำเลยมีเวลาปฏิบัติตามคำบังคับมานานพอสมควร แต่ไม่ขวนขวายปฏิบัติตาม แม้จำเลยยื่นฎีกาพร้อมคำขออนุญาตฎีกา และคำร้องขอทุเลาการบังคับ แต่ไม่ปรากฏว่าศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้จำเลยฎีกา และอนุญาตให้ทุเลาการบังคับคดีในระหว่างฎีกา ประกอบจำเลยรับจะปฏิบัติตามคำบังคับซึ่งออกตามคำพิพากษาภายในกำหนดเวลาที่โจทก์ผ่อนปรน ตามที่จำเลยร้องขอแต่ก็ไม่ดำเนินการให้เสร็จสิ้น พฤติการณ์ของจำเลยเป็นการประวิงการบังคับคดีให้เนิ่นช้าไปโดยไม่มีเหตุสมควร และก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลย ยกคำร้อง”[๑๓๗]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้อยู่ระหว่างฎีกา ซึ่งศาลชั้นต้นเคยอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างฎีกามาแล้ว ๒ ครั้ง โดยมีเงื่อนไขให้จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษาและคำบังคับของศาล แต่จำเลยผิดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวทั้งสองครั้ง อีกทั้งศาลฎีกายังไม่มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับในระหว่างฎีกา ในชั้นนี้จึงไม่มีเหตุอันสมควรที่จะอนุญาตให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา”[๑๓๘]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ขับไล่จำเลยพร้อมบริวารและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากที่ดินพิพาท จำเลยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำบังคับและหมายบังคับคดี และยังต่อเติมสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่ อีกทั้งจำเลยยังไม่ยื่นฎีกาและศาลฎีกายังไม่มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับคดีในระหว่างฎีกา ในชั้นนี้จึงไม่มีเหตุอันควรที่จะอนุญาตให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ยกคำร้อง”[๑๓๙]

๗.๑.๓ กำหนดเวลายื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง

(๑) ยื่นได้แม้เกิน ๑ เดือน นับแต่ศาลชั้นต้นมีคำสั่ง ตามคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๖๑๗/๒๕๒๘ ที่วางหลักไว้ว่า การยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๘

---

[๑๓๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๔๑/๒๕๖๓

[๑๓๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ที่ ๗๐๔/๒๕๖๔

[๑๓๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ที่ ๓๔๓/๒๕๖๔

[๑๓๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ที่ ๒๓๔/๒๕๖๔

ตัวอย่างคำสั่ง

“พฤติการณ์แห่งคดีสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ ถึงแม้จำเลยที่ ๑ จะยื่นอุทธรณ์หลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเกินกว่า ๑ เดือนแล้ว ก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ ในระหว่างพิจารณา ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๔๐]

(๒) อุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวนหลังจากโจทก์ยื่นฟ้องแล้วไม่ได้

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว อุทธรณ์คำสั่งของจำเลยเป็นเรื่องโต้แย้งคำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน ข้อเท็จจริงปรากฏว่าโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้นแล้ว ดังนั้น จำเลยจะต้องยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาต่อศาลชั้นต้นเสียก่อน เมื่อศาลชั้นต้นไม่อนุญาต จำเลยจึงจะยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นได้ ให้ยกคำร้อง ให้ศาลชั้นต้นแจ้งคำสั่งให้จำเลยและผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”[๑๔๑]

๗.๑.๔ เอกสารที่ศาลชั้นอุทธรณ์จำเป็นต้องใช้ประกอบการพิจารณา

ตามระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในศาลสูงและแนวทางปฏิบัติต่อผู้ถูกปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๔.๑ กำหนดให้ศาลชั้นต้นที่ได้รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งที่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในชั้นอุทธรณ์รีบส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวพร้อมสำเนาย่อสำนวนความเท่าที่จำเป็นไปยังศาลชั้นอุทธรณ์ทางโทรสารหรือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในวันเดียวกันกับวันที่ยื่นคำร้องหรืออย่างช้าที่สุดในวันทำการวันรุ่งขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในชั้นอุทธรณ์มีความสะดวกรวดเร็วและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยลดขั้นตอน ระยะเวลา และเอกสารในสำนวนให้น้อยลง ศาลชั้นต้นจึงควรย่อสำนวนความและเอกสารไปยังศาลชั้นอุทธรณ์ตามระเบียบดังกล่าว

อนึ่ง ศาลชั้นอุทธรณ์อาจขอให้ศาลชั้นต้นส่งเอกสารเพิ่มเติมมาให้ทางโทรสารหรือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และถ้ามีความจำเป็นอาจขอให้ส่งสำนวนคดีมาก็ได้

๗.๑.๕ ข้อพิจารณาประกอบการวินิจฉัยว่าสมควรอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

(๑) ในการวินิจฉัยคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลชั้นอุทธรณ์ต้องนำหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ (๑) ถึง (๗) มาประกอบการพิจารณา หากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสำนวนไม่เพียงพอแก่การวินิจฉัย ศาลชั้นอุทธรณ์อาจจดรายงานกระบวนพิจารณาขอให้ศาลชั้นต้นไต่สวนเพิ่มเติมได้ ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง

ตัวอย่างคำสั่งในรูปรายงานกระบวนพิจารณา

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวจำเป็นที่จะต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่นำสืบแล้วว่ามีเพียงใด และพฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ (๒) (๓) ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นส่งเฉพาะภาพถ่ายสำเนาคำฟ้องกับคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวและอุทธรณ์คำสั่งมาให้ศาลอุทธรณ์เพื่อวินิจฉัย

---

[๑๔๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๑๘๗/๒๕๔๒, เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป ๑๐๒๒/๒๕๔๙

[๑๔๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๑๗๖๔/๒๕๖๓

คัดค้านคำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว จึงยังไม่เพียงพอที่ศาลอุทธรณ์จะวินิจฉัยได้ ทั้งมาตรา ๑๐๘ (๕) (๖) ได้บัญญัติให้ศาลต้องพิจารณาด้วยว่าจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่ กับภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่อีกด้วย อันเป็นข้อเท็จจริงที่ควรสอบโจทก์ก่อนพิจารณาสั่ง

จึงให้เรียกสำนวนทั้งหมดมาจากศาลชั้นต้น และให้ศาลชั้นต้นสอบโจทก์ว่า ตั้งแต่เกิดเหตุจนถึงปัจจุบันจำเลยที่ ๒๒ ที่ ๒๓ ที่ ๒๕ และที่ ๒๖ คนใดมีพฤติการณ์ที่จะหลบหนีบ้าง และภัยอันตรายหรือความเสียหายหากศาลอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวจะมีหรือไม่ เพียงใด หากข้อเท็จจริงจากการสอบโจทก์ดังกล่าว จำเลยที่ ๒๒ ที่ ๒๓ ที่ ๒๕ และที่ ๒๖ แถลงโต้แย้งว่าไม่เป็นความจริงและโจทก์หรือจำเลยที่ ๒๒ ที่ ๒๓ ที่ ๒๕ และที่ ๒๖ ต้องการนำพยานเข้าสืบสนับสนุนคำแถลงดังกล่าวของตน ก็ให้ศาลชั้นต้นทำการไต่สวนพยานเสียก่อน เสร็จแล้วส่งคืนศาลอุทธรณ์โดยเร็ว”

“ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดตรวจสำนวนแล้ว คดีนี้จำเลยยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณา ซึ่งในการวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยชั่วคราวจำเป็นที่จะต้องพิจารณาพฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไรตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ (๓) แต่ตามคำฟ้องของโจทก์บรรยายเพียงว่าจำเลยร่วมกับพวกสมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ไม่ปรากฏว่าจำเลยมีพฤติการณ์ร่วมกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจำนวนเท่าใด อย่างไร จึงยังไม่เพียงพอที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยได้

ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงให้ศาลชั้นต้นสอบถามโจทก์ให้ได้ข้อเท็จจริงชัดเจนในเรื่องดังกล่าว เสร็จแล้วให้ส่งสำนวนคืนศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณาประกอบการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของจำเลยโดยเร็ว”[๑๔๒]

“ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดตรวจสำนวนแล้ว คดีนี้ผู้ต้องหาที่ ๕ และที่ ๖ ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน ซึ่งในการวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยชั่วคราวจำเป็นที่จะต้องพิจารณาพฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไรตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ (๓) แต่ตามคำร้องขอฝากขังของผู้ร้องบรรยายว่าจับกุมผู้ต้องหาทั้งเก้าได้พร้อมยาเสพติดให้โทษของกลางหลายจำนวน โดยไม่ปรากฏว่าผู้ร้องแจ้งข้อกล่าวหาผู้ต้องหาแต่ละคนว่าร่วมกับพวกมียาเสพติดจำนวนเท่าใด จึงยังไม่เพียงพอที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยได้

ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงให้ศาลชั้นต้นสอบถามผู้ร้องให้ได้ข้อเท็จจริงชัดแจ้งในเรื่องดังกล่าว เสร็จแล้วให้ส่งสำนวนคืนศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณาประกอบการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหาที่ ๕ และที่ ๖ โดยเร็ว”[๑๔๓]

“คดีนี้ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดตรวจสำนวนแล้ว ในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวจำเป็นที่จะต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใดและพฤติการณ์แห่งคดีเป็นอย่างไรตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ (๒) (๓) คดีนี้ผู้ต้องหายื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน แต่ปรากฏตามคำร้องขอฝากขังเพียงว่า จากการตรวจค้นที่เกิดเหตุ

---

[๑๔๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๕๕๓/๒๕๖๔

[๑๔๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๔๒๓๖/๒๕๖๔

พบยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ (เมทแอมเฟตามีน) จำนวน ๖๐ เม็ด และยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ (ยาไอซ์) จำนวน ๑ ถุง โดยไม่ปรากฏน้ำหนักว่ามีเพียงใด จึงยังไม่เพียงพอที่ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดจะวินิจฉัยได้

จึงขอให้ศาลชั้นต้นสอบถามพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับขนาดน้ำหนักของยาไอซ์ดังกล่าวเสียก่อน เสร็จแล้วส่งคืนศาลอุทธรณ์โดยเร็ว”[๑๔๔]

หมายเหตุ ตามประมวลกฎหมายยาเสพติดมุ่งเน้นถึงพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิดยิ่งกว่าจำนวนหรือปริมาณของกลาง ดังนั้น น้ำหนักหรือปริมาณของยาเสพติดจึงเป็นเพียงข้อเท็จจริงที่ใช้ประกอบดุลพินิจในการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวเท่านั้น

“ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดตรวจสำนวนแล้ว เห็นว่า ตามคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของจำเลยในระหว่างอุทธรณ์และเอกสารประกอบ รวมทั้งเอกสารที่ศาลชั้นต้นจัดส่งมาเพื่อประกอบการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของจำเลยในระหว่างอุทธรณ์คงระบุเพียงข้ออ้างว่าจำเลยตั้งครรภ์อายุครรภ์ประมาณ ๓๒ สัปดาห์ หรือประมาณ ๓๘ สัปดาห์ (แล้วแต่กรณี) และจะถึงกำหนดคลอดในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีเอกสารอื่นหรือคำรับรองของแพทย์ที่แสดงยืนยันถึงข้อเท็จจริงดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของจำเลยในระหว่างอุทธรณ์เป็นไปโดยถูกต้องและยุติธรรม จึงให้ศาลชั้นต้นดำเนินการไต่สวนเกี่ยวเรื่องดังกล่าว แล้วจัดส่งผลการไต่สวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องมายังศาลอุทธรณ์เพื่อประกอบการพิจารณาโดยเร็วต่อไป”[๑๔๕]

(๒) ในคดีที่มีโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๑๐ ปี กรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้สอบถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๙ หากจะยกคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลชั้นอุทธรณ์อาจออกคำสั่งได้เลย แต่ถ้าจะสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรานี้ก่อนโดยจดคำสั่งสั่งให้ศาลชั้นต้นดำเนินการให้

ตัวอย่างคำสั่งในรูปรายงานกระบวนพิจารณา

“คดีนี้ผู้ต้องหา/จำเลยถูกกล่าวหา/ฟ้องในความผิดตามข้อหา ... (เช่น พยายามฆ่า) ตาม ... (เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘, ๘๐) ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๙ บัญญัติว่า ถ้ามีคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน/พิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลจะต้องถามพนักงานสอบสวน/พนักงานอัยการ/โจทก์ว่าจะคัดค้านประการใดหรือไม่ ถ้าไม่อาจถามได้โดยมีเหตุอันควร ศาลจะงดถามเสียก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้

จึงให้ศาลชั้นต้นสอบถามพนักงานสอบสวน/พนักงานอัยการ/โจทก์ว่าจะคัดค้านประการใดหรือไม่ เสร็จแล้วให้รีบส่งศาลอุทธรณ์โดยเร็ว”[๑๔๖]

(๓) หากในชั้นพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นไม่ได้ประเมินความเสี่ยงผู้ต้องหาหรือจำเลย และศาลชั้นอุทธรณ์ประสงค์จะให้มีการประเมินความเสี่ยงผู้ต้องหาหรือจำเลยก่อนมีคำสั่ง ศาลชั้นอุทธรณ์อาจมีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นประเมินความเสี่ยงผู้ต้องหาหรือจำเลยได้

---

[๑๔๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๑๘๘๘/๒๕๖๔

[๑๔๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๒๒๔๑/๒๕๖๔

[๑๔๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๒๔๘๒/๒๕๖๔

ตัวอย่างคำสั่งในรูปรายงานกระบวนพิจารณา

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ควรให้มีการประเมินความเสี่ยงผู้ต้องหา/จำเลย ให้ศาลชั้นต้นประเมินความเสี่ยงผู้ต้องหา/จำเลย เสร็จแล้วส่งคืนศาลอุทธรณ์โดยเร็ว”

“ศาลอุทธรณ์ตรวจสำนวนแล้ว คดีนี้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ซึ่งในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว จำเป็นที่จะต้องพิจารณาว่าจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่ กับภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ (๕) (๖) อันเป็นข้อเท็จจริงที่ควรสอบให้ได้ความเพิ่มเติมก่อนพิจารณาสั่ง

จึงให้ศาลชั้นต้นดำเนินการประเมินความเสี่ยงจำเลยรายนี้ รวมทั้งสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดและความประพฤติของจำเลย เสร็จแล้วให้ส่งคืนศาลอุทธรณ์โดยเร็วเพื่อพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ของจำเลยต่อไป”[๑๔๗]

๗.๑.๖ กรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ต้องสั่งอนุญาตโดยมีเหตุผลในการสั่งอนุญาตด้วยเพราะเป็นการกลับคำสั่งศาลชั้นต้น โดยศาลชั้นอุทธรณ์อาจมีคำสั่ง**อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยไม่มีประกัน หรือโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติ หรือเงื่อนไขและมาตรการกำกับดูแล หรือโดยให้ผู้ร้องขอประกันทำสัญญาประกัน หรือโดยให้ผู้ร้องขอประกันทำสัญญาประกันและวางหลักประกัน โดยใช้หลักในการพิจารณาดังที่กำหนดไว้ในบทที่ ๔**

ตัวอย่างคำสั่งอนุญาต

- **กรณีปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน**

เทียบเคียงตัวอย่างในบทที่ ๔ ข้อ ๔.๒

- **กรณีปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน**

เทียบเคียงตัวอย่างในบทที่ ๔ ข้อ ๔.๔

- **กรณีปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน**

(๑) ความหนักเบาแห่งข้อหา

ก. เป็นความผิดอันยอมความได้

“พิเคราะห์แล้ว เป็นความผิดอันยอมความได้ อัตราโทษตามกฎหมายไม่สูงนัก จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างพิจารณา ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๔๘]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้เป็นความผิดต่อส่วนตัว โทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท ผู้เสียหายและจำเลยตกลงกันได้ โดยให้จำเลยผ่อนชำระเงินคืนได้ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๔ และจำเลยชำระเงินให้ผู้เสียหายแล้วบางส่วน หากไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว จำเลยก็ไม่มีโอกาสทำงานหาเงินมาคืนให้แก่ผู้เสียหาย เมื่อจำเลยขอให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เชื่อว่าน่าจะไม่อาจ

---

[๑๔๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๑๐/๒๕๖๔

[๑๔๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๓๘๖/๒๕๔๘

หลบหนี ประกอบกับจำเลยต้องขังมาแล้วเป็นเวลา ๘ เดือน จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณา ให้วางเงินประกัน ... บาท พร้อมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๔๙]

ข. ไม่ใช่ความผิดอุกฉกรรจ์

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ข้อหาที่ผู้ต้องหาที่ ๑ ถึงที่ ๔ ถูกกล่าวหาไม่ใช่ความผิดอุกฉกรรจ์ แม้ทรัพย์ที่อ้างว่าผู้ต้องหาที่ ๑ ถึงที่ ๔ กับพวกร่วมกันลักจะมีราคามาก แต่ก็เป็นทรัพย์ของกองมรดกที่ผู้ต้องหาที่ ๑ ร่วมเป็นทายาทด้วยและกรณียังไม่แน่นอนว่าทายาทคนใดจะมีส่วนในทรัพย์มรดกมากน้อยเพียงใด ผู้ต้องหาที่ ๑ ถึงที่ ๔ มีการงานทำเป็นหลักฐานโดยประกอบอาชีพและมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ข้ออ้างว่าผู้ต้องหาที่ ๑ ถึงที่ ๔ ทำการข่มขู่พยานดังคำคัดค้านของพนักงานสอบสวนและผู้กล่าวหานั้น ปรากฏว่าต่างฝ่ายต่างก็กล่าวอ้างโต้เถียงข้อเท็จจริงกันอยู่ ยังไม่อาจฟังเป็นข้อยุติได้ เมื่อพิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาแล้วจึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาที่ ๑ ถึงที่ ๔ ตีราคาประกันคนละ ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป

อนึ่ง หากมีพฤติการณ์ว่าผู้ต้องหาคนใดจะไปยุ่งเกี่ยวกับพยานหลักฐานหรือข่มขู่พยานหรือมีพฤติการณ์อื่นใดอันอาจทำให้เสียหายหรือเกิดความไม่เป็นธรรมแก่รูปคดีก็ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาสั่งถอนประกันผู้ต้องหาคนนั้นทันที” [๑๕๐]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ข้อหาที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหาไม่ใช่ความผิดอุกฉกรรจ์และเป็นคดีอันยอมความได้ ผู้ต้องหามีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและให้การปฏิเสธ เมื่อพิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาแล้ว หากผู้ต้องหายินยอมให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางก็อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน โดยให้วางเงินประกัน ... บาท พร้อมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหา กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันและหลักประกันเพิ่มแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๕๑]

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยที่ ๖ เคยได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาแล้วไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๖ ผิดสัญญาหรือมีพฤติการณ์หลบหนี อีกทั้งเป็นคดีที่มีอัตราโทษไม่สูงนัก และตามคำฟ้องเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวอันเป็นความผิดอันยอมความได้เชื่อว่าหากปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๖ จะไม่หลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ตีราคาหลักประกัน ... บาท โดยห้ามมิให้จำเลยที่ ๖ ออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป แจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก่อนปล่อยตัวจำเลยที่ ๖”[๑๕๒]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... อนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราวในระหว่างสอบสวน ผิดสัญญาปรับ ... บาท และให้ศาลชั้นต้นแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ต้องหาในระหว่างปล่อยชั่วคราว โดยให้ผู้ต้องหาวางหลักประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”

*“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาแล้ว เห็นว่า ข้อหาไม่ร้ายแรงนัก ผู้ต้องหามีที่อยู่เป็นหลักแหล่งโดยพักอาศัยอยู่ในบ้านพักของนายจ้างซึ่งเป็นคนไทย หากผู้ต้องหายินยอมให้ใช้อุปกรณ์

---

[๑๔๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๒๐/๒๕๖๔

[๑๕๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๑๕๙๔/๒๕๔๔

[๑๕๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๓๘/๒๕๖๓

[๑๕๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๓๒/๒๕๖๓

อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหา ก็อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน ตีราคาประกัน ... บาท โดยให้วางหลักประกัน ... บาท มิฉะนั้นให้ยกคำร้องหากผู้ต้องหายินยอมให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๕๓]

“พิเคราะห์ข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า คดีไม่ร้ายแรงนัก แม้ความเสียหายในคดีมีจำนวนมากก็ตาม แต่ปรากฏตามอุทธรณ์ของผู้ต้องหาว่า ผู้ต้องหามีสามีซึ่งทำงานเป็นหลักแหล่งและผู้ต้องหาก็มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่ง เชื่อว่าไม่น่าจะหลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน ผิดสัญญาประกันปรับ ... บาท ให้นำหลักประกันมาวางเต็มวงเงิน ให้ศาลชั้นต้นตั้งผู้กำกับดูแลโดยกำหนดเงื่อนไขห้ามผู้ต้องหาออกนอกพื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๕๔]

(๒) พยานหลักฐานที่นำสืบมาแล้วมีเพียงใด

“พิเคราะห์ถึงความหนักเบาแห่งข้อหากับระยะเวลาที่จำเลยที่ ๔ ถูกคุมขังมาตลอด ประกอบกับคดีนี้จำเลยที่ ๔ เข้ามอบตัวสู้คดีให้การปฏิเสธตลอดมา และการสืบพยานโจทก์และโจทก์ร่วมเสร็จสิ้นแล้ว เชื่อว่า จำเลยที่ ๔ จะไม่ก่อภยันตรายและทำให้เกิดความเสียหายแก่รูปคดีหากได้รับการปล่อยชั่วคราวไป ทั้งโจทก์ไม่คัดค้านการปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๔ แล้ว จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๔ ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๕๕]

(๓) พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีประกอบจำนวนของกลางแล้ว อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน ตีราคาประกัน ... บาท ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหลบหนี จึงเห็นสมควรให้ผู้ต้องหานำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๕๖]

หมายเหตุ การระบุเหตุจำเป็นในการเรียกหลักประกันเป็นไปตามคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ แนวทางสำหรับปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ข้อ ๔. ความจำเป็นในการเรียกหลักประกัน ซึ่งกำหนดให้ระบุถึงเหตุผลในการเรียกหลักประกันไว้ในคำสั่งอย่างชัดแจ้ง

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีตามฟ้องไม่ร้ายแรง และจำเลยป่วยเป็น ... จึงเห็นสมควรให้จำเลยมีโอกาสรักษาตัวอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๕๗]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ผู้ต้องหาที่ ๒ เป็นหญิงมีครรภ์และใกล้คลอดแล้ว เชื่อว่าผู้ต้องหาที่ ๒ ไม่หลบหนี อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาที่ ๒ ในระหว่างสอบสวน กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาที่ ๒ หลบหนี

---

[๑๕๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ที่ ๕๒๘/๒๕๖๔

[๑๕๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ที่ ๓๐๑/๒๕๖๔

[๑๕๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๑๑๖๗/๒๕๔๒

[๑๕๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๕๐/๒๕๖๔

[๑๕๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๗๔๗/๒๕๔๘

จึงเห็นสมควรให้ผู้ต้องหาที่ ๒ นำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๕๘]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหลบหนี จึงเห็นสมควรให้ผู้ต้องหาวางเงินประกัน ... บาท พร้อมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหา กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๕๙]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้จำเลยที่ ๑ จะถูกฟ้องว่าร่วมกับพวกกระทำความผิดหลายคนหลายข้อหา แต่ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ เป็นผู้มีอิทธิพล หลังเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ เข้าพบพนักงานสอบสวนรับทราบข้อหาและให้การปฏิเสธตลอดมา ได้ความว่าจำเลยที่ ๑ มีบุตรผู้เยาว์หนึ่งคนอายุ ๔ เดือน และมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ยังไม่ปรากฏพฤติการณ์ที่ส่อว่าจะหลบหนีหรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน ผู้ร้องขอประกันเป็นมารดาของจำเลยที่ ๑ หลักประกันน่าเชื่อถือ เชื่อว่าจำเลยที่ ๑ ไม่น่าจะหลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ แต่เนื่องจากมูลค่าความเสียหายตามฟ้องมีจำนวนมาก จึงเห็นสมควรกำหนดวงเงินกรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ให้จำเลยที่ ๑ นำหลักประกันจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๖๐]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นลงโทษจำเลยให้จำคุกแต่ละกระทงโทษก็ไม่สูงนัก ประกอบกับปรากฏว่าต่อมาจำเลยได้พยายามบรรเทาผลร้ายโดยชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายจนเป็นที่พอใจและไม่ติดใจดำเนินคดีกับจำเลย กรณีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างอุทธรณ์ผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้จำเลยหลบหนี จึงเห็นสมควรให้จำเลยนำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๖๑]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ตามคำร้องขอฝากขังกล่าวหาว่า ผู้ต้องหากระทำความผิดข้อหาสนับสนุนหรือให้การช่วยเหลือผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษโดยมิได้บรรยายถึงรายละเอียดและพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ทั้งเมื่อไต่สวนแล้วก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงในส่วนดังกล่าวว่าผู้ต้องหามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างไร นอกจากนี้ แม้พนักงานสอบสวนจะคัดค้านการปล่อยชั่วคราว แต่ก็มิได้ยืนยันว่ามีพฤติการณ์ใดอันส่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหลบหนี จึงเห็นสมควรให้ผู้ต้องหานำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๖๒]

---

[๑๕๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๓๙๔๑/๒๕๖๔

[๑๕๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๓๑๕/๒๕๖๔

[๑๖๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๒๐๖/๒๕๖๔

[๑๖๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๒๒๖/๒๕๖๔

[๑๖๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๗๔๐๓/๒๕๖๔ กรณีเป็นตัวอย่างตามกฎหมายยาเสพติดเดิม และศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นไต่สวนเพิ่มเติม

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้พนักงานสอบสวนคัดค้านการขอปล่อยชั่วคราว แต่ผู้ต้องหาเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวนและให้การปฏิเสธ เชื่อว่าผู้ต้องหาจะไม่หลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน ผิดสัญญาปรับ ... บาท และให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหา โดยให้ผู้ต้องหาวางหลักประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๖๓]

(๔) เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยที่ ๒ ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี ผู้ร้องขอประกันเป็นบิดาของจำเลยที่ ๒ ขอใช้ตำแหน่ง ... เป็นหลักประกัน น่าเชื่อถือ และจำเลยที่ ๒ ให้การปฏิเสธ จึงอนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๖๔]

(๕) ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่

ก. ยังเป็นผู้เยาว์และกำลังศึกษาเล่าเรียน

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาที่ ๒ ยังเป็นผู้เยาว์ มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งแน่นอนและกำลังศึกษาเล่าเรียน ยังไม่ปรากฏพฤติการณ์ที่ส่อว่าจะหลบหนีหรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน จึงเห็นสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันและหลักประกันเพิ่มแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๖๕]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยเพียง ๔ เดือน ประกอบกับจำเลยเป็นนักศึกษาและผู้ขอประกันเป็นมารดาของจำเลย น่าเชื่อว่าจำเลยจะไม่หลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ให้วางเงินประกัน ... บาท พร้อมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของจำเลย กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันและหลักประกันเพิ่มแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๖๖]

“พิเคราะห์แล้ว ผู้ต้องหาที่ ๒ อยู่ในระหว่างการศึกษาและมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งแน่นอน จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาที่ ๒ ในระหว่างสอบสวน ตีราคาประกัน ... บาท โดยกำหนดเงื่อนไขห้ามมิให้ผู้ต้องหาที่ ๒ ไปกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง หรือกระทำการอันมีลักษณะที่ละเมิดต่อกฎหมาย กับให้ผู้ต้องหาที่ ๒ มารายงานตัวต่อศาลชั้นต้นทุกสองสัปดาห์ต่อครั้งตามวันเวลาที่ศาลชั้นต้นเห็นสมควรกำหนด ห้ามผู้ต้องหาที่ ๒ เดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากศาลชั้นต้น ก่อนปล่อยตัวผู้ต้องหาที่ ๒ ให้ศาลชั้นต้นแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบ

อนึ่ง หากมีพฤติการณ์ว่าผู้ต้องหาที่ ๒ ผิดเงื่อนไขข้างต้นหรือจะหลบหนีหรือจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น ก็ให้ศาลชั้นต้นสั่งเพิกถอนประกันตัวผู้ต้องหาที่ ๒ ทันที”[๑๖๗]

---

[๑๖๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ที่ ๕๖๘/๒๕๖๔

[๑๖๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๕๙๘/๒๕๔๘

[๑๖๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๕๑๑/๒๕๔๘

[๑๖๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๒๒๘/๒๕๖๒

[๑๖๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๒๗๑/๒๕๖๔

หมายเหตุ คำสั่งตามวรรคสองเป็นการสั่งตามข้อเท็จจริงเฉพาะคดี แม้ศาลอุทธรณ์จะมิได้มีคำสั่งดังกล่าว ศาลชั้นต้นก็มีอำนาจสั่งเพิกถอนประกันตัวได้

ข. มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่ง

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้พนักงานสอบสวนจะคัดค้านการประกันตัว แต่ผู้ต้องหามีภูมิลำเนาที่อยู่เป็นหลักแหล่ง เชื่อว่าผู้ต้องหาไม่หลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป” [๑๖๘]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาที่ ๓ มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ประกอบกับไม่ปรากฏพฤติการณ์หลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาที่ ๓ ในระหว่างสอบสวน กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาที่ ๓ หลบหนี จึงเห็นสมควรให้ผู้ต้องหาที่ ๓ นำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป” [๑๖๙]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาอายุ ๑๙ ปี มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และรับว่าจะไม่ไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานประกอบกับพนักงานสอบสวนไม่คัดค้านการปล่อยชั่วคราว เชื่อว่าผู้ต้องหาจะไม่หลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน ตีราคาประกัน ... บาท โดยให้วางหลักประกัน ... บาท และร่วมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้สำหรับการตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยให้การปฏิเสธมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ยังไม่มีพฤติการณ์ที่จะหลบหนี อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน ตีราคาค่าปรับ ... บาท โดยให้วางหลักประกัน ... บาท และร่วมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้สำหรับการตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป” [๑๗๐]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ตามพฤติการณ์แห่งคดีที่ปรากฏยังไม่ร้ายแรงนัก ผู้ต้องหาที่ ๑ มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่งแน่นอน และยังไม่ปรากฏพฤติการณ์ที่จะหลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาที่ ๑ ในชั้นสอบสวน ผิดสัญญาปรับ ... บาท และให้ศาลชั้นต้นตั้งผู้กำกับดูแลและกำหนดเงื่อนไข ... (เช่น ห้ามผู้ต้องหาที่ ๑ กระทำการใดอันเป็นการข่มขู่คุกคามผู้เสียหาย) ให้ผู้ต้องหาที่ ๑ รายงานตัวต่อผู้กำกับดูแลตามที่ศาลชั้นต้นเห็นสมควรกำหนด โดยให้วางหลักประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป” [๑๗๑]

(๖) ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ชั้นสอบสวนผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ แม้พนักงานสอบสวนจะคัดค้านแต่ไม่ปรากฏว่าผู้ต้องหาเป็นผู้มีอิทธิพลที่สามารถไปข่มขู่พยานได้ และไม่มีเหตุสงสัยว่าผู้ต้องหาจะหลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป” [๑๗๒]

---

[๑๖๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๖๔๙/๒๕๔๘

[๑๖๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๕๔๘/๒๕๖๔

[๑๗๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ที่ ๕๐๔/๒๕๖๔

[๑๗๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ที่ ๓๕๘/๒๕๖๔

[๑๗๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๗๕๘/๒๕๔๘

ข้อสังเกต

๑. หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวชาวต่างประเทศ ให้กำหนดเงื่อนไขป้องกันการหลบหนีออกนอกประเทศและอาจกำหนดระยะเวลาให้มารายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ศาลด้วยก็ได้

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้จำเลยให้การปฏิเสธ ประกอบกับจำเลยเป็นชาวต่างประเทศ มีเอกสารที่แสดงว่าไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน กรณีมีเหตุอันควรอนุญาต จึงให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างการพิจารณา ตีราคาประกัน... บาท โดยให้วางหลักประกัน และกำหนดเงื่อนไขให้จำเลยไปรายงานตัวต่อ ... (เช่น ผู้อำนวยการประจำศาลชั้นต้น/ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวในกรณีที่ศาลมีคำสั่งตั้ง) ตามวันเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนด ห้ามจำเลยเดินทางออกนอกประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น และให้จำเลยส่งมอบหนังสือเดินทาง/เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางของจำเลยเก็บไว้ที่ศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก่อนปล่อยตัว”[๑๗๓]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว หากผู้ต้องหายินยอมส่งมอบหนังสือเดินทางไว้ต่อศาลชั้นต้น ก็อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน ตีราคาประกัน ... บาท ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหลบหนี จึงเห็นสมควรให้ผู้ต้องหาวางหลักประกันเป็นจำนวน ... บาท พร้อมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหา ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป ห้ามผู้ต้องหาเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก่อนปล่อยตัว”[๑๗๔]

๒. แม้เคยไม่อนุญาตมาก่อน แต่เมื่อพฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป ก็สั่งใหม่เป็นอนุญาตได้

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ถูกคุมขังโดยตลอดตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นมา การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีชั่วคราวเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๕ เพื่อรอให้โจทก์ยื่นฟ้องคดีซึ่งเป็นความผิดมูลฐานเข้ามาก่อนอาจจะทำให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ต้องถูกคุมขังต่อไปโดยไม่มีกำหนดแน่นอน ดังนั้น แม้ศาลอุทธรณ์จะเคยมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นหลายครั้งก็ตาม แต่เมื่อพฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุเปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ จึงมีเหตุสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างนี้ ตีราคาประกัน จำเลยที่ ๑ เป็นจำนวนเงิน ... บาท ส่วนจำเลยที่ ๒ ตีราคาประกัน ... บาท โดยกำหนดเงื่อนไขให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มารายงานตัวต่อศาลชั้นต้นตามวันเวลาที่ศาลชั้นต้นเห็นสมควรกำหนด ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๗๕]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดี ปรากฏว่าจำเลยยื่นอุทธรณ์และศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์แล้ว กรณีมีเหตุเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม ประกอบกับของกลางมีจำนวนไม่มาก จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างอุทธรณ์ กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้จำเลยหลบหนี จึงเห็นสมควรให้จำเลยนำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาลให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๗๖]

---

[๑๗๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๒๑๓/๒๕๔๘

[๑๗๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๑๒๘/๒๕๖๕, ปยส ๒๖๒๗/๒๕๖๒

[๑๗๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๑๓๐๙ – ๑๓๑๐/๒๕๔๕

[๑๗๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๗๕๘๓/๒๕๖๔

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า จำเลยต้องขังมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ประกอบกับจำเลยยื่นอุทธรณ์และศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์แล้ว กรณีมีเหตุเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างอุทธรณ์ กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้จำเลยหลบหนี จึงเห็นสมควรให้จำเลยนำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๑๗๗]

๗.๑.๗ กรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์เห็นพ้องด้วยคำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

ต้องสั่งยกคำร้อง โดยแสดงเหตุผลที่ไม่อนุญาตซึ่งเป็นเหตุอันควรเชื่อเหตุใดเหตุหนึ่งตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ (๑) ถึง (๕) บัญญัติไว้ให้ปรากฏในคำสั่งและต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ วรรคท้าย คำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวยืนตามศาลชั้นต้นถือเป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์คำสั่งไปยังศาลฎีกาได้ แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องที่จะยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวใหม่ดังที่เคยยื่นมาตั้งแต่ครั้งแรกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ วรรคท้าย

ตัวอย่างคำสั่งไม่อนุญาต

เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ วรรคสอง บัญญัติว่า “คำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวต้องแสดงเหตุผลและต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว” ศาลชั้นอุทธรณ์บางศาลจึงกำหนดให้ผู้พิพากษาที่ทำคำสั่งระบุข้อความบทบัญญัตินี้ลงในคำสั่งที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวด้วยเพื่อย้ำเตือนศาลชั้นต้นซึ่งอ่านคำสั่งให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าว แต่บางกรณีศาลฎีกา ศาลชั้นอุทธรณ์ไม่ได้กำหนดให้ระบุข้อความนี้ลงในคำสั่ง เพียงแต่ระบุไว้ในคำสั่งที่ส่งให้ศาลชั้นต้นทางโทรสาร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อย้ำเตือนศาลชั้นต้นซึ่งอ่านคำสั่งให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าว

(๑) มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า พฤติการณ์แห่งคดีเป็นการกระทำที่อุกอาจไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย ผู้ต้องหาที่ ๑ ถูกจับกุมหลังเกิดเหตุไม่นาน และให้การรับสารภาพทั้งในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวน ประกอบกับพนักงานสอบสวนคัดค้าน เชื่อว่าหากผู้ต้องหาที่ ๑ ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวไปจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาที่ ๑ ชั่วคราวในระหว่างสอบสวน คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๗๘]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ข้อหามีอัตราโทษสูง จำเลยถูกจับกุมได้พร้อมของกลางจำนวนมาก มีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยจะหลบหนี คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๗๙]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาเคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมาแล้วแต่หลบหนี ประกอบกับผู้ต้องหายังถูกดำเนินคดีในข้อหาเดียวกันของศาลชั้นต้นอีกคดีหนึ่งตามคดีอาญาหมายเลขดำที่ ... และปรากฏตามคำร้องขอฝากขังของพนักงานสอบสวนคดีดังกล่าวว่าผู้ต้องหายังถูก

---

[๑๗๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๖๗๗๒/๒๕๖๔

[๑๗๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๕๕๓/๒๕๔๘

[๑๗๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๕๑๐๔/๒๕๖๔

เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินคดีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและถูกออกหมายจับไว้อีกหลายคดี จึงน่าเชื่อว่าหากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาจะหลบหนีอีก คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๘๐]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว จำเลยที่ ๔ เคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณามาก่อนแล้วแต่หลบหนี หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยที่ ๔ จะหลบหนีอีก จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๔ ในระหว่างพิจารณา คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๘๑]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยถูกฟ้องให้ลงโทษในข้อหาที่มีโทษหนักถึง ๓๕ กรรม อีกทั้งพนักงานอัยการคัดค้านการปล่อยชั่วคราวอ้างว่ามีการกระทำเป็นขบวนการ มีเครือข่ายและพบของกลางจำนวนมาก พฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุให้เชื่อว่าหากปล่อยชั่วคราวแล้วจำเลยจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างพิจารณา คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๘๒]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ข้อหามีอัตราโทษสูง การกระทำที่ผู้ต้องหาที่ ๓ ถูกกล่าวหามีลักษณะเป็นขบวนการและขัดต่อศีลธรรมอันดี พฤติการณ์ถือเป็นเรื่องร้ายแรง หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาที่ ๓ จะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาที่ ๓ ในระหว่างสอบสวน คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๘๓]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ข้อหามีอัตราโทษสูง ผู้ต้องหาถูกจับกุมตามหมายจับ ผู้เสียหายมีจำนวนมาก รวมถึงมีผู้เสียหายซึ่งอายุต่ำว่า ๑๘ ปี จำนวน ๙ คน เป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ การกระทำความผิดมีลักษณะเป็นขบวนการประกอบกับพนักงานสอบสวนคัดค้านการปล่อยชั่วคราว กรณีจึงเป็นเรื่องร้ายแรง หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนี คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๘๔]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า การกระทำความผิดของจำเลยตามฟ้องเกี่ยวเนื่องกับจำนวนเงินที่มีมูลค่าสูงมาก ประกอบกับจำเลยไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หากได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณา จำเลยอาจจะหลบหนี จึงไม่อนุญาต คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๘๕]

“พิเคราะห์แล้ว แม้จำเลยที่ ๒ จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร ไม่อาจถือว่าจำเลยที่ ๒ มีภูมิลำเนาตามที่ตั้งของบริษัท เมื่อไม่ปรากฏหลักฐานว่าจำเลยที่ ๒ มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งในราชอาณาจักร หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยที่ ๒ จะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างพิจารณา คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ยกคำร้อง”[๑๘๖]

---

[๑๘๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๕๙๔/๒๕๔๘

[๑๘๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๒๙๑/๒๕๖๔

[๑๘๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๘๓๘/๒๕๔๘

[๑๘๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปคม ๑๓/๒๕๖๔

[๑๘๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปคม ๖๑/๒๕๖๔

[๑๘๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๓๗๕/๒๕๔๘

[๑๘๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๔๐๖/๒๕๖๔

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ไม่ปรากฏหลักฐานว่าผู้ถูกร้องขอมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งในราชอาณาจักร หากปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกร้องขอจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ถูกร้องขอในระหว่างอุทธรณ์คำสั่ง คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๘๗]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและจำนวนของกลางมีจำนวนมาก ทั้งคดีนี้สืบพยานโจทก์จำเลยเสร็จและศาลชั้นต้นมีกำหนดนัดฟังคำพิพากษาแล้ว หากให้ปล่อยชั่วคราวเชื่อว่าจำเลยที่ ๓ จะหลบหนี ในชั้นนี้ จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณา คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๘๘]

(๒) มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ตามพฤติการณ์แห่งคดี ผู้ต้องหาซึ่งเป็นนายตำรวจถูกกล่าวหาว่าเข้าไปมีส่วนร่วมพัวพันกับชาวต่างประเทศที่เข้ามากระทำผิดในราชอาณาจักรไทย อันกระทบถึงความมั่นคงของราชอาณาจักรไทยและกระทบถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ ทั้งมีเหตุน่าเชื่อว่าจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานได้เพราะยังเป็นเจ้าพนักงานอยู่ จึงเห็นว่าในชั้นนี้ยังไม่มีเหตุสมควรให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาไปในระหว่างสอบสวน คำสั่งของศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๘๙]

“พิเคราะห์แล้ว เหตุคดีนี้เกิดในเวลากลางวัน คดีมีอัตราโทษสูง หลังเกิดเหตุผู้ต้องหาหลบไปอยู่ประเทศ ... อันเป็นการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ต้องประสานงานไปยังเจ้าพนักงานตำรวจประเทศ ... (คนละประเทศ) จับกุมผู้ต้องหาและดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแล้วจึงส่งตัวมาให้ ตามพฤติการณ์แห่งคดีเชื่อว่าหากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ผู้ต้องหาจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือหลบหนีไป กรณีจึงไม่มีเหตุสมควรให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๙๐]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานฟอกเงินซึ่งเป็นคดีที่มีอัตราโทษสูง ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมีจำนวนสูงมาก หากให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาอาจไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ประกอบกับพนักงานสอบสวนคัดค้าน จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน คำสั่งของศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๙๑]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า พนักงานสอบสวนคัดค้านการขอปล่อยชั่วคราว อ้างว่าผู้ต้องหาจะหลบหนี จะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานและข่มขู่พยาน ส่วนบิดาของผู้เสียหายก็คัดค้านว่าหลังเกิดเหตุได้มีการข่มขู่ครอบครัวของตนมาโดยตลอด จนถึงกับต้องไปแจ้งความร้องทุกข์ไว้ กรณีจึงมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนี จะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานและจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน คำสั่งของศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๙๒]

---

[๑๘๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๒๘๓/๒๕๖๔ (คดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน)

[๑๘๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๒๘๐/๒๕๔๘

[๑๘๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๓๓๕/๒๕๔๒

[๑๙๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๙๒๘/๒๕๔๓

[๑๙๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๖๓๓/๒๕๔๘

[๑๙๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๖๑๘/๒๕๔๘

(๓) มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น

“พิเคราะห์แล้ว ความผิดที่ถูกกล่าวหามีโทษสถานหนัก พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง กระทบต่อความรู้สึกและศีลธรรมอันดีของประชาชน หากปล่อยชั่วคราวไปเชื่อว่าจะเกิดภัยอันตรายหรือความเสียหาย และเชื่อว่าผู้ต้องจะหลบหนี จึงยังไม่มีเหตุสมควรปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๙๓]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า ความผิดตามฟ้องมีอัตราโทษสูง การกระทำตามฟ้องมีลักษณะเป็นการร่วมกันกระทำความผิดของกลุ่มบุคคลอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือความวุ่นวายขึ้นและส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง (เหตุผลเฉพาะเรื่อง เช่น โดยจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ขึ้นปราศรัยด้วยถ้อยคำที่นำมาซึ่งความเสื่อมเสียสู่สถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่เทิดทูนและเคารพสักการะ กระทบกระเทือนจิตใจของปวงชนชาวไทยผู้จงรักภักดี) อย่างไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย และมีลักษณะชักนำประชาชนให้ล่วงละเมิดต่อกฎหมายของแผ่นดิน นอกจากนี้ยังปรากฏพฤติการณ์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ว่าถูกกล่าวหาดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดในลักษณะทำนองเดียวกันนี้ในคดีอื่นอีก ส่วนจำเลยที่ ๔ เคยต้องโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดในลักษณะทำนองเดียวกันนี้มาก่อน อีกทั้งคดีนี้จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถูกจับกุมตามหมายจับ กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาแล้ว จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ อาจจะก่อให้เกิดเหตุอันตรายหรือความเสียหายประการอื่นอีกและน่าเชื่อว่าจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ อาจจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ในระหว่างพิจารณา คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๙๔]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า ข้อหาที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหามีอัตราโทษสูง ประกอบกับการกระทำที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหายังคงมีลักษณะที่เป็นการขึ้นปราศรัยด้วยถ้อยคำที่มิบังควร แม้ผู้ต้องหาจะเคยอ้างว่าการกระทำตามที่ถูกกล่าวหานั้นผู้ต้องหามีสิทธิกระทำได้โดยชอบและเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายก็ตาม แต่การใช้สิทธิใด ๆ จะต้องไม่เกินล้ำขอบเขตของกฎหมายจนกลายเป็นว่าก่อให้เกิดหรืออาจจะก่อให้เกิดความเสียหายโดยรวม นอกจากนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผู้ต้องหาได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจากศาลอาญาในคดีที่มีลักษณะข้อหาเป็นอย่างเดียวกัน โดยผู้ต้องหาสมัครใจที่จะทำตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด กล่าวคือจะไม่กระทำการอันเป็นที่เสื่อมเสียต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่ร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีดังกล่าวผู้ต้องหามีที่ปรึกษาสมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชนซึ่งประกอบอาชีพทนายความเช่นเดียวกับผู้ต้องหาเป็นผู้กำกับดูแลให้ผู้ต้องหาปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวของศาล แต่เมื่อเวลาผ่านไปผู้ต้องหากลับไม่กระทำตามเงื่อนไขที่เป็นดั่งคำมั่นที่ได้ให้ไว้ต่อศาล จนเป็นเหตุให้ศาลอาญามีคำสั่งเพิกถอนการปล่อยชั่วคราวในคดีดังกล่าว อีกทั้งในสภาวการณ์ที่บ้านเมืองตกอยู่ในภาวะวิกฤติของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) อยู่ในขณะนี้ ผู้ต้องหากลับกระทำการเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นผู้นำให้มีการรวมกลุ่มของบุคคลอันอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ความวุ่นวาย รวมทั้งอาจมีความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคดังกล่าวเป็นวงกว้าง และเมื่อพิจารณาคำคัดค้าน

---

[๑๙๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๖๕๖/๒๕๔๘

[๑๙๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๖๒/๒๕๖๔

ของพนักงานสอบสวนแล้วยังปรากฏว่าผู้ต้องหายังคงมีความเคลื่อนไหวในสื่อโซเชียลมีเดียที่มีการโพสต์ข้อความที่เป็นการยั่วยุและชักชวนให้มวลชนมาเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมในที่ตั้งหลายแห่งหลายท้องที่โดยไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมือง รวมไปถึงการชุมนุมในรูปแบบคาร์ม็อบอีกด้วย นอกจากนั้นยังปรากฏว่าผู้ต้องหาถูกจับกุมตามหมายจับ กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้วผู้ต้องหาอาจจะก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายประการอื่น และน่าเชื่อว่าผู้ต้องหาอาจจะหลบหนีกรณีสมควรรอฟังการสอบสวนในคดีนี้ก่อน คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวชอบแล้วให้ยกคำร้อง”[๑๙๕]

“พิเคราะห์แล้ว พนักงานสอบสวนคัดค้านการปล่อยชั่วคราว ทั้งบิดาผู้เสียหายยื่นคำร้องคัดค้านการปล่อยชั่วคราวอ้างว่าผู้ต้องหาเคยข่มขู่จะฆ่าผู้เสียหาย กรณีหากให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่นและจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๙๖]

“พิเคราะห์แล้ว เหตุคดีนี้เกิดในเวลากลางวัน คดีมีอัตราโทษสูง ประกอบกับพนักงานสอบสวนคัดค้าน และนาง ส. คัดค้านว่าผู้ต้องหามีพฤติการณ์ข่มขู่จะทำร้ายเอาชีวิตนาง ส. จึงมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น ชั้นนี้เห็นสมควรรอฟังผลการสอบสวนก่อน จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลชั้นต้นมีคำสั่งชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๙๗]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยที่ ๑ ถูกฟ้องว่าร่วมกับพวกกระทำความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ และสมคบกันเป็นซ่องโจรมีโทษสถานหนัก น่าเชื่อว่าหากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณา จำเลยที่ ๑ อาจหลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น ที่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ ชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๑๙๘]

(๔) มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพในชั้น ... และหลักทรัพย์ที่ผู้ร้องขอประกันนำมาเป็นหลักประกันมีนาง ศ. คู่สมรสของผู้ร้องขอประกันถือกรรมสิทธิ์ร่วมและค้างค่าปรับในกรณีผิดสัญญาประกันในคดีอื่น จึงเป็นหลักประกันที่ไม่น่าเชื่อถือ ในชั้นนี้จึงยังไม่มีเหตุสมควรที่จะปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้วให้ยกคำร้อง”[๑๙๙]

(๕) มีเหตุอันควรเชื่อว่าการปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการสอบสวนของเจ้าพนักงานหรือการดำเนินคดีในศาล

“พิเคราะห์ตามพฤติการณ์แห่งคดี คดีมีอัตราโทษสูงเกี่ยวพันกับนักค้ายาเสพติดชาวต่างประเทศ และเจ้าพนักงานตำรวจตรวจค้นพบยาเสพติดหลายประเภทหลายรายการจากรถยนต์และที่พักของผู้ต้องหาหลายแห่ง มีเหตุอันควรเชื่อว่าหากให้ปล่อยชั่วคราวแล้วผู้ต้องหาจะหลบหนีเกิดความเสียหายต่อการสอบสวนและการดำเนินคดีต่อไปได้ ส่วนข้อขัดข้องเรื่องอาการเจ็บป่วยและ

---

[๑๙๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๔๘๔/๒๕๖๔

[๑๙๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๙๐๙/๒๕๔๘

[๑๙๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๓๓๙/๒๕๔๘

[๑๙๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๒๘๖/๒๕๔๘

[๑๙๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๒๒๐๓/๒๕๔๗

การงานเป็นเรื่องที่สามารถแก้ไขได้ จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๐๐]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ตามข้อหามีอัตราโทษสูง ของกลางมีจำนวนมาก และคดียังอยู่ในระหว่างนัดสืบพยานโจทก์ หากปล่อยชั่วคราวอาจเกิดความเสียหายแก่การพิจารณาคดีในศาล ทั้งจำเลยอาจจะหลบหนี จึงไม่มีเหตุสมควรปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณา คำสั่งศาลชั้นต้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๐๑]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ข้อหามีอัตราโทษสูง ผู้ต้องหาถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจำนวนมาก สมควรรอฟังผลการสอบสวนก่อน ในชั้นนี้จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๐๒]

อนึ่ง กรณีศาลชั้นอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลชั้นอุทธรณ์จะสั่งไว้ในรายงานกระบวนพิจารณาให้แจ้งผลของคำสั่งให้จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ วรรคสอง

<u>ตัวอย่างรายงานกระบวนพิจารณา</u>

ศาลอุทธรณ์ ... ได้สั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวคดีนี้แล้วตามสำเนาคำสั่งที่ส่งมาให้อ่านสำเนาคำสั่งให้ผู้ขอประกันหรือจำเลยฟังโดยเร็ว แล้วดำเนินการไปตามสำเนาคำสั่ง ส่วนต้นฉบับคำสั่งจะส่งมาในภายหลัง

ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว ให้แจ้งจำเลยและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ในกรณีที่มีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีหลักประกัน หากหลักประกันที่ผู้ขอประกันเสนอมาไม่เพียงพอหรือไม่อาจเสนอหลักประกันได้ทัน ศาลชั้นต้นจะพิจารณาปล่อยชั่วคราวไปพลางก่อน โดยให้ผู้ขอประกันเสนอหลักประกันให้ครบภายในเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนดและใช้วิธีการกำกับดูแลหรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวก็ได้

หากหลักประกันที่ขาดอยู่มีจำนวนไม่มากและไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนี ศาลชั้นต้นจะพิจารณาให้ปล่อยชั่วคราวตามหลักประกันที่เสนอมาไปพลางก่อนโดยไม่กำหนดเงื่อนไขอื่นก็ได้.

หมายเหตุ รูปแบบรายงานกระบวนพิจารณาข้างต้นได้จากการประชุมร่วมกันระหว่างคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนนโยบายยกระดับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพกับเลขานุการและรองเลขานุการที่รับผิดชอบงานปล่อยชั่วคราวของศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ และศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

---

[๒๐๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๖๘๖/๒๕๔๘

[๒๐๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๓๙๗/๒๕๔๘, ปยส ๒๕๒๖/๒๕๖๕

[๒๐๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๗๔๐๓/๒๕๖๔

๗.๒ การยื่นคำร้องขอให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นอุทธรณ์

หลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว ไม่ว่าศาลชั้นต้นจะพิพากษาลงโทษประหารชีวิต จำคุก กักขังหรือควบคุมตัวไว้เพื่อฝึกอบรบในสถานฝึกอบรม ลงโทษปรับแต่จำเลยไม่ชำระค่าปรับจึงต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ หรือยกฟ้องโจทก์แต่ให้ขังจำเลยไว้ในระหว่างอุทธรณ์ กรณีเหล่านี้ย่อมขอให้ปล่อยชั่วคราวได้

๗.๒.๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำร้อง

(๑) จำเลย

(๒) ผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับจำเลย เช่น บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคลที่เกี่ยวพันโดยทางสมรส บุคคลที่ศาลเห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนเป็นญาติพี่น้องหรือมีความสัมพันธ์ในทางอื่นที่ศาลเห็นสมควรให้ประกันได้ หรือนิติบุคคล เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด สำหรับกรณีจำเลยเป็นกรรมการ ผู้แทน ตัวแทน หุ้นส่วน พนักงานหรือลูกจ้างของนิติบุคคลนั้น ทั้งนี้ อาจเป็นผู้ประกันเดิมในศาลชั้นต้นหรือผู้ร้องขอประกันคนใหม่ก็ได้

(๓) ผู้รับมอบอำนาจจากบุคคลตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) กองทุนยุติธรรม ตามพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๓๐

ทั้งนี้ จำเลยโดยตนเอง หรือผู้ที่เป็นเครือญาติ หรือเกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือในทางการงานกับจำเลยอาจยื่นคำร้องโดยไม่จำต้องเสนอหลักประกันใด ๆ มาพร้อมกับคำร้อง[๒๐๓]

๗.๒.๒ ศาลที่ผู้ร้องขอประกันมีสิทธิยื่นคำร้องขอ

(๑) เมื่อศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาแล้วแม้ยังไม่มีการยื่นอุทธรณ์ หรือมีการยื่นอุทธรณ์แล้วแต่ยังไม่ได้ส่งสำนวนไปยังศาลชั้นอุทธรณ์แล้วแต่กรณี ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ตัดสินคดีนั้น ในกรณีนี้หากศาลชั้นต้นเห็นสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งอนุญาตได้เลย แต่ถ้าศาลชั้นต้นเห็นว่าไม่สมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นจะสั่งไม่อนุญาตเสียเองไม่ได้ ต้องรีบส่งคำร้องพร้อมสำนวนคดีไปให้ศาลชั้นอุทธรณ์แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งต่อไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๔)

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วและจำเลยที่ ๒ ขอปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ถ้าศาลชั้นต้นเห็นว่าไม่ควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลชั้นต้นจะต้องส่งคำร้องให้ศาลอุทธรณ์สั่ง การที่ศาลชั้นต้นสั่งว่าไม่มีเหตุเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมและยกคำร้องจึงไม่ชอบ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อจำเลยที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งขอให้ปล่อยชั่วคราวจึงเท่ากับว่าจำเลยที่ ๒ ขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอทธรณ์ ศาลอทธรณ์เห็นควรวินิจฉัยไปเสียทีเดียว เห็นว่า จำเลยที่ ๒ ให้การรับสารภาพและศาลชั้นต้นได้นำโทษที่รอการลงโทษไว้ในคดีก่อนมาบวกเข้ากับโทษในคดีนี้ด้วย ถ้าให้ปล่อยชั่วคราวไปในระหว่างอุทธรณ์เกรงว่าจำเลยที่ ๒ จะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ ในระหว่างอุทธรณ์ ให้ยกคำร้อง”[๒๐๔]

---

[๒๐๓] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกหลักประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๕

[๒๐๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๑๕๘/๒๕๔๔

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์คำสั่ง หากศาลชั้นต้นเห็นสมควรไม่อนุญาต ศาลชั้นต้นต้องส่งคำร้องไปให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๔) การที่ศาลชั้นต้นสั่งยกคำร้องขอปล่อยชั่วคราวดังกล่าวของจำเลยจึงไม่ชอบ ให้ยกคำสั่งของศาลชั้นต้นเสีย แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อจำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งขอให้ปล่อยชั่วคราว จึงเท่ากับจำเลยขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์เห็นสมควรวินิจฉัยไปเสียทีเดียว เห็นว่า เมื่อพิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว จำเลยเคยมีพฤติการณ์หลบหนี หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยอาจจะหลบหนีอีก จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างอุทธรณ์คำสั่ง ให้ยกคำร้อง”[๒๐๕]

(๒) หากศาลชั้นต้นส่งสำนวนคดีไปยังศาลชั้นอุทธรณ์แล้ว ผู้ร้องขอประกันจะยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ตัดสินคดีนั้น หรือจะยื่นโดยตรงต่อศาลชั้นอุทธรณ์แล้วแต่กรณีก็ได้ ในกรณีที่ยื่นต่อศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นต้องรีบส่งคำร้องไปยังศาลชั้นอุทธรณ์แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๕)

๗.๒.๓ สิทธิในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว

ผู้มีสิทธิจะยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวกี่ครั้งก็ได้ ตราบใดที่ศาลชั้นอุทธรณ์ยังไม่มีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์[๒๐๖]

๗.๒.๔. ข้อพิจารณาประกอบการวินิจฉัยว่าสมควรอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

พิจารณาเช่นเดียวกับการพิจารณาคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามข้อ ๗.๑.๕

ตัวอย่างคำสั่งอนุญาต

(๑) เคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในศาลชั้นต้น หลังจากศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจึงยื่นขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ หากจะอนุญาต อาจสั่งอนุญาตได้โดยไม่ต้องให้เหตุผลประกอบก็ได้

“อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์แก่จำเลยที่ ๑ ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๐๗]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดี ประกอบกับจำนวนของกลางแล้วอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ ในระหว่างอุทธรณ์ กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้จำเลยที่ ๒ หลบหนี จึงเห็นสมควรให้จำเลยที่ ๒ นำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๐๘]

“พิเคราะห์แล้ว อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างอุทธรณ์ โดยไม่ต้องวางหลักประกัน และให้ศาลชั้นต้นแต่งตั้งผู้กำกับดูแลจำเลยในระหว่างปล่อยชั่วคราว ทั้งนี้ให้จำเลยลงลายมือชื่อในสัญญาประกันต่อศาลชั้นต้นว่าจะปฏิบัติตามนัดหรือหมายเรียกของศาล หากไม่ปฏิบัติตามยอมใช้เงินค่าปรับ ... บาท ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการต่อไป”

---

[๒๐๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๔๒๑/๒๕๖๔

[๒๐๖] หากผู้มีสิทธิยื่นคำร้องยื่นคำร้องมากกว่าหนึ่งครั้ง ศาลชั้นต้นควรจดแจ้งเหตุดังกล่าวไว้ในคำร้องครั้งต่อมาด้วย

[๒๐๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๕๕๘/๒๕๔๘

[๒๐๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๕๑๙๙/๒๕๖๔

“พิเคราะห์แล้ว อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ผิดสัญญาปรับ ... บาท และให้ศาลชั้นต้นแต่งตั้งผู้กำกับดูแลจำเลยในระหว่างปล่อยชั่วคราว โดยให้จำเลยวางหลักประกันบางส่วน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๐๙]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดี ประกอบกับระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น จำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราว โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง และมาศาลตามนัดแล้ว น่าเชื่อว่าหากปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ จำเลยจะไม่หลบหนี ประกอบกับจำเลยยินยอมให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าว จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยให้ทำสัญญาประกันเป็นเงิน ... บาท แต่ให้วางหลักประกันบางส่วนเป็นเงิน ... บาท และให้จำเลยติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ห้ามจำเลยเดินทางออกนอกประเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป แจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก่อนปล่อยตัว ”[๒๑๐]

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยเคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมาโดยตลอด ไม่มีพฤติการณ์ส่อว่าจะหลบหนี หากจำเลยยินยอมให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของจำเลย ก็อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ให้วางเงินประกัน ... บาท ร่วมกับติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป มิฉะนั้นให้ยกคำร้อง”[๒๑๑]

- กรณีที่หลักประกันที่เสนอมามีราคาต่ำกว่าราคาประกันที่ศาลชั้นอุทธรณ์เห็นสมควรกำหนด ก็สั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไปพลางก่อน (ตามรายงานกระบวนพิจารณาของศาลชั้นอุทธรณ์) และให้หาหลักประกันเพิ่ม

“อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาประกัน รายละ ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันและหลักประกันเพิ่มแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๑๒]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาหลักประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันและหลักประกันเพิ่มแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๑๓]

(๒) กรณีสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยมีเหตุผลประกอบ

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยยังเป็นนักศึกษา หลังเกิดเหตุเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวน จำเลยให้การปฏิเสธและได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ไม่มีพฤติการณ์ที่จะหลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๑๔]

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยเคยได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ไม่ปรากฏพฤติการณ์หลบหนี แม้ศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุกจำเลย โทษก็ไม่สูงนัก ทั้งในคดีอื่นที่จำเลย

---

[๒๐๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ที่ ๕๒๓/๒๕๖๔

[๒๑๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ที่ ๒๐๐/๒๕๖๔

[๒๑๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ที่ ๓๘๘/๒๕๖๔

[๒๑๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๑๘๑/๒๕๔๘

[๒๑๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๒๙๗/๒๕๖๓

[๒๑๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๒๒๐/๒๕๔๘

ถูกดำเนินคดีด้วยและอยู่ระหว่างอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวไปแล้ว จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างอุทธรณ์คดีนี้ด้วย ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๑๕]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธและเคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณามาแล้ว โดยไม่ปรากฏว่ามีพฤติการณ์หลบหนี อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างอุทธรณ์ แต่เนื่องจากมูลค่าความเสียหายสูง สำหรับสำนวนคดีหมายเลขแดงที่ อ ๖๐๙/๒๕๖๓ และ อ ๖๑๕/๒๕๖๓ ตีราคาประกันสำนวนละ ... บาท ส่วนสำนวนคดีหมายเลขแดงที่ อ ๖๑๖/๒๕๖๓ ตีราคาประกัน ... บาท ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้จำเลยหลบหนี จึงเห็นสมควรให้จำเลยนำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๑๖]

(กรณีรวมพิจารณาพิพากษา และมูลค่าความเสียหายแต่ละคดีไม่เท่ากัน)

“พิเคราะห์แล้วจำเลยที่ ๑ มีภูมิลำเนาที่อยู่เป็นหลักแหล่ง แม้ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นจำเลยที่ ๑ ได้รับการปล่อยชั่วคราวแล้วไม่มาศาลมาถึง ๔ ครั้ง แต่หลังจากนั้นเพียงไม่กี่วันนายประกันก็นำตัวจำเลยที่ ๑ มาส่งศาล และจำเลยที่ ๑ แถลงศาลถึงเหตุผลที่ไม่สามารถมาศาลตามกำหนดนัดได้ โดยครั้งแรกอ้างว่าติดพิจารณาคดีที่ศาลอาญาและจำวันนัดคลาดเคลื่อน ครั้งที่ ๒ อ้างว่าประสบอุบัติเหตุ ครั้งที่ ๓ และครั้งที่ ๔ อ้างปัญหาเรื่องการกักตัวและการตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ ซึ่งเป็นเหตุผลที่พอจะรับฟังได้ เชื่อว่าจำเลยที่ ๑ ไม่น่าจะหลบหนี อนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๑ ชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ผิดสัญญาปรับ ... บาท และให้ศาลชั้นต้นตั้งผู้กำกับดูแลจำเลยที่ ๑ ในระหว่างปล่อยชั่วคราว โดยให้จำเลยที่ ๑ วางหลักประกันบางส่วน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกัน แล้วดำเนินการต่อไป”

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุกจำเลยที่ ๑ มีกำหนด ๑ ปี ๖ เดือน จำเลยมีภูมิลำเนาที่อยู่เป็นหลักแหล่งแน่นอน ประกอบกับจำเลยที่ ๑ ยินยอมที่จะติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง เพื่อป้องกันการหลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ โดยติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง ผิดสัญญาประกันปรับ ... บาท วางหลักประกันบางส่วน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๑๗]

ตัวอย่างคำสั่งไม่อนุญาต

(๑) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า เป็นคดีอุกฉกรรจ์ประกอบกับศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ประหารชีวิต หากปล่อยชั่วคราวเกรงว่าจำเลยจะหลบหนี จึงไม่อนุญาต ให้ยกคำร้อง”[๒๑๘]

“พิเคราะห์ตามข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีกับพยานหลักฐานที่ศาลชั้นต้นได้พิจารณามาแล้วนับว่าเป็นเรื่องร้ายแรง ประกอบกับศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุกจำเลยถึง ... ปี หากจำเลยได้รับการ

---

[๒๑๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๖๗๖/๒๕๔๘

[๒๑๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๕๔๒/๒๕๖๓

[๒๑๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ที่ ๒๐๒/๒๕๖๔

[๒๑๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๑๓๑๘/๒๕๔๗

ปล่อยชั่วคราวแล้ว เชื่อว่าจำเลยน่าจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ให้ยกคำร้อง”[๒๑๙]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดี ข้อหามีอัตราโทษสูง ประกอบกับศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกตลอดชีวิต มีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยที่ ๑ จะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ ในระหว่างอุทธรณ์ ให้ยกคำร้อง”[๒๒๐]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า การกระทำของจำเลยที่ ๑ มีลักษณะอุกอาจ พฤติการณ์ถือเป็นเรื่องร้ายแรง ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ มีกำหนด ๒๑ ปี ๖ เดือน หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยที่ ๑ จะหลบหนี ประกอบกับศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาเคยไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ ในระหว่างอุทธรณ์มาแล้ว กรณีไม่มีเหตุเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ ในระหว่างอุทธรณ์ ให้ยกคำร้อง”[๒๒๑]

“พิเคราะห์แล้ว คดีที่จำเลยถูกฟ้องและศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกมีโทษสูงและจำเลยหลบหนีจนศาลออกหมายจับจึงได้ตัวมาพิจารณาคดี ตามพฤติการณ์น่าเชื่อว่าหากจำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราวอาจหลบหนี ยากแก่การได้ตัวมาพิจารณาต่อไป จึงเห็นสมควรไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลย ให้ยกคำร้อง”[๒๒๒]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยให้การรับสารภาพและจำเลยเคยต้องโทษจำคุกมาก่อน หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว มีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้ยกคำร้อง”[๒๒๓]

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยเป็นชาวต่างประเทศ ไม่มีอาชีพและที่อยู่เป็นหลักแหล่งแน่นอน ทั้งให้การรับสารภาพและศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุก หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เกรงว่าจำเลยจะหลบหนี ให้ยกคำร้อง”[๒๒๔]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว จำเลยเคยกระทำความผิดซึ่งศาลให้โอกาสกลับตัวมาแล้ว แต่จำเลยมากระทำความผิดซ้ำอีก ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกและบวกโทษ มีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างอุทธรณ์ ให้ยกคำร้อง”[๒๒๕]

---

[๒๑๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๖๓๒/๒๕๔๘

[๒๒๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๑๔๔/๒๕๖๒

[๒๒๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๑๒/๒๕๖๓

[๒๒๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๒๑๑/๒๕๔๘

[๒๒๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๖๐๑/๒๕๔๘

[๒๒๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๑/๒๕๔๘

[๒๒๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๙๙๒/๒๕๖๔

(๒) ผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ร้องขอประกันเคยผิดสัญญาประกันและยังคงค้างชำระค่าปรับตามสัญญาประกันต่อศาล จึงไม่น่าเชื่อถือผู้ร้องขอประกัน ประกอบกับจำเลยต้องโทษจำคุกถึง ... ปี จึงยังไม่มีเหตุสมควรที่จะปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ให้ยกคำร้อง”[๒๒๖]

“พิเคราะห์แล้ว ที่ผู้ร้องขอประกันอ้างว่าจำเลยป่วยด้วยโรคมะเร็ง ต้องได้รับการผ่าตัดอย่างเร่งด่วนนั้น ไม่ปรากฏหลักฐานใดอันจะแสดงให้เห็นว่าจำเลยป่วยโรคมะเร็งจนถึงขนาดต้องรักษาด้วยวิธีผ่าตัดจริง จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ให้ยกคำร้อง”[๒๒๗]

๗.๒.๕ หากศาลชั้นอุทธรณ์มีคำสั่งยกคำร้อง ผู้ร้องขอประกันอุทธรณ์คำสั่งไปยังศาลฎีกาได้

ในกรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นอุทธรณ์ ผู้ร้องขอมีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ต่อไปยังศาลฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ วรรคหนึ่ง (๒)

๗.๓ การขอให้ปล่อยชั่วคราวเพื่อให้จำเลยหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาล

เมื่อศาลพิพากษาลงโทษปรับหรือลงโทษจำคุกและปรับ แต่โทษจำคุกให้รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษไว้ หากจำเลยไม่มีเงินชำระค่าปรับ จำเลยมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเพื่อหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาลได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๒ (๗)

ตัวอย่างคำสั่งศาลชั้นต้น

“พิเคราะห์แล้ว อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวเพื่อหาเงินค่าปรับมาชำระต่อศาลถึงวันที่ ... โดยถือหลักประกันและสัญญาประกันเดิม”

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวเพื่อหาเงินมาชำระค่าปรับต่อศาลภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา”

หมายเหตุ เป็นกรณีคดีมีอัตราโทษไม่ร้ายแรงและศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษปรับจำนวนไม่สูงมากนัก

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวเพื่อหาเงินมาชำระค่าปรับต่อศาลภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้จำเลยหลบหนี จึงเห็นสมควรให้จำเลยนำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๒๘]

“พิเคราะห์แล้ว กรณีตามคำร้องพอแปลได้ว่าจำเลยประสงค์ขอปล่อยชั่วคราวเพื่อหาเงินมาชำระค่าปรับ เมื่อพิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยเพื่อหาเงินชำระค่าปรับต่อศาลภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับ ... บาท ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้จำเลยหลบหนี จึงเห็นสมควรให้จำเลยนำหลักประกันตามจำนวนดังกล่าวมาวางศาล ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๒๙]

---

[๒๒๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๓/๒๕๔๘

[๒๒๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๓๕๔/๒๕๔๘

[๒๒๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๖๕๐๕/๒๕๖๓

[๒๒๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปยส ๗๒๒๑/๒๕๖๔

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวเพื่อหาเงินมาชำระค่าปรับต่อศาลภายในวันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาผ่อนชำระค่าปรับ กรณีผิดสัญญาประกันให้ปรับห้าหมื่นบาท”[๒๓๐]

หมายเหตุ

๑. จำเลยไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวแต่ยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับการกักขังแทนค่าปรับในระหว่างอุทธรณ์ ในกรณีเช่นนี้ เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวได้อยู่แล้ว จำเลยจะขอให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเรื่องทุเลาการบังคับมาใช้มิได้

๒. จำเลยไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวแต่ยื่นคำร้องของดการลงโทษปรับ เพราะเมื่อศาลพิพากษาลงโทษปรับ จำเลยจะต้องนำค่าปรับมาชำระภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลพิพากษา มิฉะนั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์สินหรือกักขังแทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ และมาตรา ๒๙/๑ จำเลยไม่อาจยื่นคำร้องของดการลงโทษปรับไว้ในระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาได้

ข้อสังเกต

เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการปลอมคำสั่ง คำสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของศาลชั้นอุทธรณ์นอกจากต้องลงลายมือชื่อผู้สั่งแล้ว ควรมีการประทับตราศาลด้วย

---

[๒๓๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ปอ ๔๘/๒๕๖๔

บทที่ ๘

การอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์และการขอปล่อยชั่วคราวชั้นฎีกา

๘.๑ การอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์

๘.๑.๑ การอุทธรณ์เป็นสิทธิตามกฎหมาย

ในกรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์สั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ผู้ร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวมีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งนั้นไปยังศาลฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ วรรคหนึ่ง (๒)

๘.๑.๒ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่

๑) จำเลย

๒) ผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องที่ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวต่อศาลชั้นอุทธรณ์

๓) ทนายความหรือผู้รับมอบอำนาจจากบุคคลใน (๑) หรือ (๒) ซึ่งระบุในหนังสือมอบอำนาจอย่างชัดแจ้งว่ามีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ร้องมิได้เป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ เมื่อผู้ร้องไม่ได้รับมอบอำนาจจากจำเลยหรือผู้ประกันซึ่งยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลอุทธรณ์ เพื่อขอให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ให้ยกคำร้อง”[๒๓๑]

๘.๑.๓ ผู้ร้องขอประกันมีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์ได้แม้จะเกิน ๑ เดือน นับแต่วันที่ศาลชั้นอุทธรณ์สั่งยกคำร้อง

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว การยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๑๖ ผู้ร้องขอประกันจึงมีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลฎีกาได้ ให้รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของผู้ร้องขอประกัน แต่พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เชื่อว่าจำเลยจะหลบหนี ไม่สมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์ ที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาตชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”

---

[๒๓๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๔๓๒/๒๕๖๓

“จำเลยเป็นผู้ร้องขอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ทนายจำเลยจึงมีอำนาจยื่นคำร้องแทนจำเลยได้ การยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งตามบทกฎหมายดังกล่าวไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๑๖ ทนายจำเลยจึงมีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาได้ ให้รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งขอให้ปล่อยชั่วคราวไว้

พิเคราะห์แล้ว อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๓๒]

“พิเคราะห์แล้ว การยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๑๖ จึงให้รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลย คดีนี้จำเลยเคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาจนกระทั่งศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาโดยไม่ปรากฏพฤติการณ์จะหลบหนี ประกอบกับจำเลยให้การปฏิเสธตลอดมาตั้งแต่ชั้นจับกุม และคดียังไม่ถึงที่สุด จึงอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันและหลักประกันเพิ่มแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๓๓]

๘.๑.๔ เอกสารที่จำเป็นต้องใช้ประกอบการพิจารณา

ทำนองเดียวกับข้อ ๗.๑.๔

๘.๒ กรณีศาลฎีกาเห็นควรไม่อนุญาตเช่นเดียวกับศาลชั้นอุทธรณ์

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว ตามข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีเชื่อว่าจำเลยจะหลบหนี กรณีไม่มีเหตุสมควรอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ที่ศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”

“พิเคราะห์แล้ว คดีมีอัตราโทษสูง ศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุกจำเลย ... ปี หากปล่อยตัวไปเชื่อว่าจำเลยอาจหลบหนี จึงยังไม่มีเหตุสมควรที่ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ คำสั่งศาลอุทธรณ์ชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”

“พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดี ประกอบกับจำเลยให้การรับสารภาพ และกระทำความผิดหลายกรรม ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษรวมจำคุก ๒๐ ปี หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า จำเลยอาจจะหลบหนี คำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๓๔]

---

[๒๓๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๖๑๗/๒๕๒๘

[๒๓๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๑๐๒๒/๒๕๔๙

[๒๓๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๖๘๖/๒๕๖๒

“พิเคราะห์แล้ว พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยที่ ๒ มีความผิด ๒๐๒ กระทง ลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๒ มีกำหนด ๒๐ ปี หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ น่าเชื่อว่าจะหลบหนี ประกอบกับพิเคราะห์เหตุผลตามคำร้องของจำเลยที่ ๒ แล้ว ยังไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม คำสั่งศาลอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๓๕]

หมายเหตุ เป็นกรณีที่ศาลฎีกาเคยมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมาแล้ว

“พิเคราะห์แล้ว ตามพฤติการณ์แห่งคดี จำเลยถูกจับกุมได้พร้อมยาเสพติดของกลางและรับสารภาพตลอดมาจนถึงชั้นพิจารณา ทั้งศาลชั้นต้นพิพากษาเพิ่มโทษฐานไม่เข็ดหลาบหากปล่อยชั่วคราวเชื่อว่าจำเลยจะหลบหนี กรณีไม่มีเหตุสมควรปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ที่ศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”

“พิเคราะห์แล้ว ข้อหาความผิดที่จำเลยถูกฟ้องมีอัตราโทษสูงถึงประหารชีวิต จำเลย อาจจะหลบหนีหากได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ไม่อนุญาตนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดี ประกอบกับศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษประหารชีวิตจำเลยที่ ๑ หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจำเลยที่ ๑ อาจจะหลบหนี คำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๓๖]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดี ประกอบกับศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษประหารชีวิตจำเลย หากปล่อยชั่วคราวเชื่อว่าจำเลยอาจจะหลบหนี เหตุผลตามคำร้องของจำเลยที่อ้างอาการเจ็บป่วย จำเลยมีสิทธิได้รับการรักษาตามระเบียบของกรมราชทัณฑ์อยู่แล้ว คำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๓๗]

“พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า คดีนี้จำเลยให้การรับสารภาพ ประกอบกับจำเลยเคยกระทำความผิดและต้องโทษจำคุกมาก่อน ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุก เพิ่มโทษ ลดโทษ และบวกโทษจำคุกที่รอการลงโทษไว้ รวมเป็นจำคุก ๑๕ เดือน หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจำเลยอาจจะหลบหนี คำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๓๘]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ ซึ่งครบกำหนดระยะเวลายื่นอุทธรณ์ภายในวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๘ ในชั้นนี้ยังไม่ปรากฏว่าจำเลยยื่นขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจำเลยอาจจะหลบหนี คำสั่งศาลอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๓๙]

หมายเหตุ เป็นกรณีจำเลยไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์

---

[๒๓๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๑๔๘/๒๕๖๒

[๒๓๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๑๕๕/๒๕๖๒

[๒๓๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๔๕๕๓/๒๕๕๗

[๒๓๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๑๕๙/๒๕๖๒

[๒๓๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๘๐๗/๒๕๕๘

๘.๓ กรณีศาลฎีกาเห็นควรอนุญาต

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) กรณีศาลฎีกาเห็นควรอนุญาต

“พิเคราะห์แล้ว อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันโดยเรียกหลักประกันเพิ่ม แล้วดำเนินการต่อไป”[๒๔๐]

หมายเหตุ กรณีเรียกหลักประกันมากกว่าหลักประกันที่จำเลยเสนอ

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยที่ ๒ ได้ให้การปฏิเสธต่อสู้คดีมาตลอด และเคยได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น โดยไม่มีพฤติการณ์หลบหนี จำเลยที่ ๒ ยังเป็นนักศึกษามีอนาคตและยังติดใจสู้คดี จึงเห็นควรให้โอกาสจำเลยที่ ๒ ได้ใช้สิทธิตามกฎหมายอย่างเต็มที่ อนุญาตให้ปล่อยตัวจำเลยที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์โดยกำหนดวงเงินประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๔๑]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้จำเลยถูกจับหลังจากมีหมายจับเป็นเวลานาน แต่คดีนี้ผู้เสียหายไม่ติดใจดำเนินคดีจำเลยและหลักประกันก็เป็นของญาติจำเลย น่าเชื่อถือ จึงอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๔๒]

(๒) กรณีศาลฎีกาเห็นควรอนุญาตและตั้งผู้กำกับดูแล

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า เป็นคดีความผิดอันยอมความได้โทษจำคุกไม่สูง จึงอนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๑ ชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาประกัน ... บาท และให้ศาลชั้นต้นแต่งตั้งผู้กำกับดูแลจำเลยที่ ๑ ในระหว่างปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๔๓]

(๓) กรณีศาลฎีกาเห็นควรอนุญาตโดยตั้งผู้กำกับดูแลพร้อมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักร

“พิเคราะห์แล้ว ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ อย่างกว้างขวาง เพื่อมิให้เป็นการเพิ่มความแออัดในเรือนจำอันอาจนำมาสู่การแพร่ระบาดของโรค ประกอบกับจำเลยให้การปฏิเสธต่อสู้คดี และจำเลยเคยได้รับการปล่อยชั่วคราวมาก่อนไม่มีพฤติการณ์หลบหนี หากจำเลยยินยอมให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางก็อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาประกัน ... บาท ห้ามจำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก่อนปล่อยตัว ให้ศาลชั้นต้นสอบถามความยินยอมและดำเนินการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พร้อมกับให้ศาลชั้นต้นแต่งตั้งผู้กำกับดูแลจำเลยในระหว่างปล่อยชั่วคราวด้วย และให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป หากจำเลยไม่ยินยอมติดอปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ให้ยกคำร้อง”[๒๔๔]

หมายเหตุ เป็นกรณีคำสั่งของศาลฎีกาในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๓ - พ.ศ.๒๕๖๕

---

[๒๔๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๐๖๔/๒๕๒๘

[๒๔๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๑๐๗/๒๕๖๒

[๒๔๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๑๑๖/๒๕๖๒

[๒๔๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๑๗๗๘/๒๕๖๔

[๒๔๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๑๘๖๔/๒๕๖๔

๘.๔ กรณีอุทธรณ์ต่อไปยังศาลฎีกาไม่ได้

๘.๔.๑ คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์ที่ยืนตามศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นเป็นที่สุด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ วรรคท้าย อุทธรณ์ต่อไปยังศาลฎีกาไม่ได้

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวยืนตามศาลชั้นต้น คำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค ๑ จึงเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ วรรคท้าย ศาลชั้นต้นไม่รับอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๔๕]

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างสอบสวน ผู้ต้องหาที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยืนตามศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาที่ ๒ คำสั่งศาลอุทธรณ์จึงเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ วรรคท้าย ผู้ต้องหาที่ ๒ ไม่มีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลอุทธรณ์ดังกล่าว ให้ยกคำร้อง ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิที่ผู้ต้องหาที่ ๒ ที่จะยื่นคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวใหม่”[๒๔๖]

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาผู้ประกันยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยืนตามศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลย คำสั่งศาลอุทธรณ์จึงเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ วรรคท้าย ผู้ประกันไม่มีสิทธิยื่นคำร้องฎีกาคำสั่งศาลอุทธรณ์ดังกล่าว ให้ยกคำร้อง ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิที่ผู้ประกันที่จะยื่นคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวใหม่”[๒๔๗]

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้เป็นคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราวในระหว่างสอบสวน ผู้ต้องหาอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวยืนตามศาลชั้นต้น คำสั่งศาลอุทธรณ์จึงเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ วรรคท้ายประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๓ ผู้ต้องหาไม่มีสิทธิฎีกาคำสั่งศาลอุทธรณ์ดังกล่าว ให้ยกคำร้อง”[๒๔๘]

“พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ว่าที่ร้อยตรี ธ. ได้จดทะเบียนและได้รับอนุญาตให้เป็นทนายความจึงมีสิทธิลงชื่อเป็นผู้เรียงพิมพ์ในคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ต้องหาได้โดยไม่จำเป็นต้องยื่นใบแต่งทนายความตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๓ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ต้องหา เพราะเหตุไม่ยื่นใบแต่งทนายความว่าเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เรียงพิมพ์ จึงไม่ชอบ เมื่อคดีขึ้นมาสู่ศาลฎีกาแล้ว เห็นสมควรวินิจฉัยคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ต้องหาไปเสียทีเดียว เห็นว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาระหว่างการสอบสวน และศาลอุทธรณ์ภาค ๕ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

---

[๒๔๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๒๑๒๕/๒๕๔๑

[๒๔๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๓๔๘/๒๕๖๒

[๒๔๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๒๕๔/๒๕๖๒

[๒๔๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๔๐๔๙/๒๕๕๖

ยืนตามศาลชั้นต้น คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๕ จึงเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ วรรคท้าย ผู้ต้องหาจึงไม่มีสิทธิฎีกาคำสั่ง ให้ยกคำร้อง”[๒๔๙]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ ยืนตามคำสั่งของศาลชั้นต้นย่อมเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ จำเลยที่ ๒ จะยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลอุทธรณ์ขอให้ศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นมิได้ ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งจำเลยที่ ๒ ชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๒๕๐]

๘.๔.๒ คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์ที่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว อุทธรณ์ต่อไปยังศาลฎีกาไม่ได้

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว ศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์แล้ว ผู้ร้องไม่มีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ส่วนข้อที่ศาลอุทธรณ์จะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีหลักประกันอย่างไรนั้นเป็นดุลพินิจของศาลอุทธรณ์ ผู้ร้องไม่มีสิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจของศาลอุทธรณ์ดังกล่าวได้ ให้ยกคำร้อง”[๒๕๑]

“พิเคราะห์แล้ว ศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์แล้ว จำเลยที่ ๑ ไม่มีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งของศาลอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ ซึ่งศาลอุทธรณ์จะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีหลักประกันอย่างไรนั้น เป็นดุลพินิจของศาลอุทธรณ์ จำเลยที่ ๑ ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจของศาลอุทธรณ์ดังกล่าวได้ ให้ยกคำร้อง”[๒๕๒]

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ มิใช่มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวที่จำเลยที่ ๒ จะอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ ทวิ จำเลยที่ ๒ จึงไม่มีเหตุยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง และย่อมเป็นดุลพินิจของศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ที่จะกำหนดราคาประกันในการปล่อยชั่วคราว ให้ยกคำร้อง”[๒๕๓]

๘.๕ กรณีจำเลยเห็นว่าหลักประกันที่ศาลชั้นอุทธรณ์กำหนดสูงเกินไป

ศาลชั้นอุทธรณ์อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หากจำเลยเห็นว่าหลักประกันที่ศาลชั้นอุทธรณ์กำหนดสูงเกินไป ชอบที่จะยื่นคำร้องต่อศาลชั้นอุทธรณ์ขอให้กำหนดราคาหลักประกันใหม่ มิใช่อุทธรณ์คำสั่งต่อศาลฎีกา

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาแล้ว หากจำเลยเห็นว่า หลักประกันที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ กำหนดสูงเกินไปก็ชอบที่จะยื่นคำร้องต่อ

---

[๒๔๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๓๖๘๘/๒๕๔๖

[๒๕๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๐๘๓/๒๕๔๖

[๒๕๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๕๑๙/๒๕๒๙

[๒๕๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๔๓๙๗/๒๕๕๕

[๒๕๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๗๗๒/๒๕๖๑

ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ให้กำหนดหลักประกันและราคาหลักประกันใหม่ จำเลยยังไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๕๔]

(๑) ศาลฎีกามีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์ยืนตามคำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์ จำเลยหรือนายประกันจะยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ซ้ำอีกเพื่อขอให้ศาลฎีกาอนุญาตให้ขอปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ไม่ได้

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ผู้ประกันยื่นคำร้องขอให้ปล่อยจำเลยที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาต จำเลยที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ศาลฎีกามีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวยืนตามคำสั่งศาลอุทธรณ์ การที่ผู้ประกันยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลอุทธรณ์ดังกล่าว เพื่อขอให้ศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ อีก เป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาซ้ำ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ให้ยกคำร้อง ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่ ๒ ที่จะยื่นคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวใหม่”[๒๕๕]

(๒) กรณีศาลชั้นอุทธรณ์อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์ จำเลยจะยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งขอให้ศาลฎีกาติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แทนหลักประกันไม่ได้

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ มีคำสั่งที่ ๑๕๙/๒๕๖๓ อนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาหลักประกัน ... บาท ต่อมาจำเลยที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ขอให้ศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยขอติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แทนหลักประกัน ถือได้ว่าจำเลยที่ ๒ ประสงค์ขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ โดยเพิ่มเงื่อนไขการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ที่จะพิจารณาสั่ง ให้ส่งคำร้องนี้คืนศาลชั้นต้นเพื่อส่งไปยังศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิจารณาสั่งต่อไป”[๒๕๖]

๘.๖ การยื่นคำร้องขอให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา

๑. กรณีที่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลชั้นอุทธรณ์แล้ว จำเลยหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวได้ในระหว่างฎีกาหรือระหว่างอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่รับฎีกา ในกรณีเช่นนี้ หากศาลชั้นต้นเห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งอนุญาตได้ มิฉะนั้น ศาลชั้นต้นต้องรีบส่งคำร้องไปให้ศาลฎีกาเพื่อสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๔)

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว การสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในกรณีที่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ แล้ว ศาลชั้นต้นไม่เห็นสมควรอนุญาต ศาลชั้นต้นจะต้องส่งคำร้องไปให้ศาลฎีกาพิจารณาสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๔) การที่ศาลชั้นต้นสั่งยกคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเอง เป็นการไม่ชอบ จึงให้ยกคำร้องศาลชั้นต้นเสีย แต่เมื่อคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาแล้ว ศาลฎีกาเห็นสมควรสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของจำเลยไปเสียทีเดียว เห็นว่า คดีนี้ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง และจำเลยให้การรับสารภาพว่าได้กระทำความผิดตามฟ้อง ประกอบกับจำเลยยังไม่ได้

---

[๒๕๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๑๖๒๓/๒๕๖๓

[๒๕๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๙๓๑/๒๕๖๒

[๒๕๖] รายงานกระบวนพิจารณาคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ป.๑๒๙๒/๒๕๖๓

ยื่นฎีกา หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเชื่อว่าจำเลยจะหลบหนี กรณียังไม่มีเหตุอันสมควรจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้ยกคำร้อง”[๒๕๗]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ นั้น ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น การยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต้องยื่นต่อศาลชั้นต้นจะยื่นต่อศาลอุทธรณ์ได้ก็ต่อเมื่อมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและได้ส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์แล้ว คดีนี้ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น การที่จำเลยที่ ๕ ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลอุทธรณ์เป็นการไม่ชอบ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปให้ศาลอุทธรณ์สั่งและคำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่สั่งคำร้องดังกล่าว ตลอดจนกระบวนพิจารณาต่อมาจึงไม่ชอบทั้งสิ้น ให้เพิกถอนคำสั่งของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เกี่ยวกับคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวนี้เสียทั้งหมด หากจำเลยที่ ๕ ติดใจจะยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวใหม่ให้ดำเนินการให้ถูกต้อง ให้ยกคำร้อง”[๒๕๘]

“พิเคราะห์แล้ว การสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวกรณีที่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แล้ว หากศาลชั้นต้นไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราว ศาลชั้นต้นจะต้องส่งคำร้องไปให้ศาลฎีกาพิจารณาสั่ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ การที่ศาลชั้นต้นสั่งยกคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของจำเลยโดยไม่ส่งคำร้องมาให้ศาลฎีกาสั่ง จึงเป็นการไม่ชอบ และเมื่อจำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ศาลชั้นต้นได้ส่งคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยไปยังศาลอุทธรณ์ภาค ๒ และศาลอุทธรณ์ภาค ๒ มีคำสั่งให้ยกคำร้องของจำเลยก็เป็นการไม่ชอบ จึงให้ยกคำสั่งของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ เสีย อย่างไรก็ตามเมื่อคดีขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลฎีกาแล้ว เห็นสมควรพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของจำเลยไปเสียทีเดียว ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวน่าเชื่อว่าจำเลยอาจจะหลบหนีไม่สมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้ยกคำร้อง”[๒๕๙]

“พิเคราะห์แล้ว แม้ศาลชั้นต้นจะมีอำนาจสั่งคำร้องขอให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกาก่อนที่ศาลชั้นต้นจะส่งสำนวนไปศาลฎีกา แต่หากศาลชั้นต้นเห็นว่าไม่สมควรปล่อยชั่วคราวก็ต้องรีบส่งคำร้องไปให้ศาลฎีกาเพื่อสั่ง ศาลชั้นต้นไม่มีอำนาจพิจารณาสั่งไม่อนุญาตเสียเอง การที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา จึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๔) แต่เมื่อคดีขึ้นมาสู่ศาลฎีกาแล้วศาลฎีกาสมควรวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นไป เห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดี หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวน่าเชื่อว่าจำเลยอาจจะหลบหนี ไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๖๐]

“พิเคราะห์แล้ว ในคดีอาญาเมื่อศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แล้ว ก่อนส่งสำนวนไปศาลฎีกา หากศาลชั้นต้นเห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวก็มีอำนาจสั่งอนุญาตได้ แต่ถ้าเห็นว่าไม่สมควรให้ปล่อยชั่วคราว ก็ต้องรีบส่งคำร้องไปให้ศาลฎีกาเพื่อสั่ง ศาลชั้นต้นไม่มีอำนาจพิจารณาสั่งไม่อนุญาตเสียเอง การที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ ในระหว่างฎีกา จึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๔) แต่เมื่อคดีนี้ขึ้นมาสู่ศาลฎีกาแล้ว เห็นสมควรวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นไป เห็นว่า ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ แต่ให้ขังจำเลยที่ ๒

---

[๒๕๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๘๑๒/๒๕๔๓

[๒๕๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๘๖๘/๒๕๔๔

[๒๕๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๖๓๔/๒๕๔๖

[๒๖๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๓๒๓๔/๒๕๔๖

ไว้ในระหว่างฎีกา จึงอนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างฎีกา ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๖๑]

๒. กรณียังไม่มีการยื่นฎีกา หรือยื่นฎีกาแล้วแต่ยังไม่ได้ส่งสำนวนไปยังศาลฎีกา ให้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษาคดีนั้น ถ้าศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปศาลฎีกาแล้ว จะยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษาคดีนั้น หรือจะยื่นต่อศาลฎีกาก็ได้ ถ้ายื่นต่อศาลชั้นต้นให้ศาลชั้นต้นส่งคำร้องไปยังศาลฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๕)

ตัวอย่างคำสั่งกรณีศาลชั้นต้นไม่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๕)

“พิเคราะห์แล้ว การสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา เมื่อศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาแล้ว ให้ศาลชั้นต้นรีบส่งคำร้องไปยังศาลฎีกาเพื่อสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๕) การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยเสียเองเป็นการไม่ชอบ จึงให้ยกคำสั่งของศาลชั้นต้นดังกล่าว และเมื่อคดีขึ้นมาสู่ศาลฎีกาแล้ว ศาลฎีกาเห็นควรสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของจำเลยไปเสียทีเดียว เห็นว่า อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๖๒]

๘.๖.๑ กรณีอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลย

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) ไม่มีเหตุผลประกอบ

“พิเคราะห์แล้ว ให้ปล่อยชั่วคราวระหว่างฎีกา ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันและดำเนินการต่อไป”[๒๖๓]

(๒) มีเหตุผลประกอบ

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยให้การปฏิเสธและต่อสู้คดีมาโดยตลอดกับได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในศาลชั้นต้นและชั้นอุทธรณ์ และไม่ปรากฏว่ามีพฤติการณ์ที่จะหลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันและดำเนินการต่อไป”[๒๖๔]

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยให้การปฏิเสธต่อสู้คดี และศาลล่างทั้งสองพิพากษาต่างกันประกอบกับได้ความตามคำร้องว่า ปัจจุบันจำเลยตั้งครรภ์ ปรากฏตามเอกสารท้ายคำร้องของ ... (เช่น สถานพยาบาล) ลงวันที่ ... กรณีมีเหตุอันสมควร จึงอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ตีราคาประกัน ...บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๖๕]

(๓) กรณีไม่มีประกันและและหลักประกัน

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า เป็นคดีความผิดอันยอมความได้ ผู้เสียหายได้ยื่นคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ต่อศาลชั้นต้นไว้แล้วโดยพนักงานอัยการโจทก์ลงชื่อรับรองว่าเป็นผู้เสียหายในคดีนี้จริง แม้ผู้เสียหายขอถอนคำร้องทุกข์หลังการอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ก็ตาม แต่เมื่อคดียังไม่ถึงที่สุดโดยอยู่ใน

---

[๒๖๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๓๗๖๑/๒๕๔๖

[๒๖๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๑๙๙๕/๒๕๖๔

[๒๖๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๒๘๖๑/๒๕๔๕

[๒๖๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๒๑๐/๒๕๔๓

[๒๖๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๒๓๔/๒๕๖๑

ช่วงเวลาที่ยังฎีกาได้และสำนวนคดียังอยู่ที่ศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นชอบที่จะสั่งว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) ให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความและออกหมายปล่อยจำเลย แต่เมื่อศาลชั้นต้นยังมิได้มีคำสั่งดังกล่าว และผู้ประกันยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว จึงอนุญาตให้ปล่อยจำเลยโดยไม่ต้องมีประกันและหลักประกัน ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการต่อไป”[๒๖๖]

(๔) กรณีไม่มีหลักประกัน

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า เป็นคดีความผิดอันยอมความได้ โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องต่อศาลชั้นต้นและจำเลยแถลงไม่คัดค้าน คดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา จึงอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ทำสัญญาประกัน ... บาท โดยไม่ต้องวางหลักประกัน แล้วให้ศาลชั้นต้นดำเนินการต่อไป”[๒๖๗]

(๕) จำเลยขอปล่อยชั่วคราวเพื่อหาเงินมาชำระค่าปรับ

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้รอการลงโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด ๓ ปี คงมีแต่โทษปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท จำเลยยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวเพื่อหาเงินมาชำระค่าปรับ จึงเห็นควรอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวเพื่อหาเงินมาชำระค่าปรับภายใน ๓๐ วัน โดยตีราคาหลักประกัน ...บาท (หลักประกันไม่ควรเกินโทษปรับ) ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๖๘]

(๖) กรณีตั้งผู้กำกับดูแลร่วมกับการใช้หลักประกัน

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่สูงมากนัก และจำเลยเคยได้รับการปล่อยชั่วคราวมาก่อน ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ตีราคาประกัน ... บาท พร้อมกับให้ศาลชั้นต้นแต่งตั้งผู้กำกับดูแลและให้จำเลยไปรายงานตัวต่อผู้กำกับดูแลเป็นระยะ ๆ ตามที่ศาลชั้นต้นเห็นสมควรกำหนดในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๖๙]

หมายเหตุ ศาลฎีกาอาจกำหนดหน้าที่ให้ผู้กำกับดูแลทำหน้าที่สอดส่องดูแลหรือให้คำปรึกษาแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวด้วยก็ได้

(๗) กรณีตั้งผู้กำกับดูแลร่วมกับการใช้หลักประกันและห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักร

“พิเคราะห์แล้ว ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ อย่างกว้างขวาง เพื่อมิให้เป็นการเพิ่มความแออัดในเรือนจำอันอาจนำมาสู่การแพร่ระบาดของโรค ประกอบกับจำเลยให้การปฏิเสธต่อสู้คดี และศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่สูงมากนัก ทั้งจำเลยเคยได้รับการปล่อยชั่วคราวมาก่อน ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ตีราคาประกัน ... บาท ห้ามจำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก่อนปล่อยตัว พร้อมกับให้ศาลชั้นต้นแต่งตั้งผู้กำกับดูแลและกำหนด

---

[๒๖๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๙๔๙/๒๕๖๒

[๒๖๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๘๓๕/๒๕๖๓

[๒๖๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๐๙๖/๒๕๖๓

[๒๖๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๒๐๖/๒๕๖๔

เงื่อนไขให้จำเลยรายงานตัวต่อผู้กำกับดูแลตามที่ศาลชั้นต้นเห็นสมควรกำหนด ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๗๐]

(๘) กรณีใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการใช้หลักประกัน

(๘.๑) จำเลยขอติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยทั้งสองได้รับการปล่อยชั่วคราวมาโดยตลอด ไม่มีพฤติการณ์ที่จะหลบหนี จึงอนุญาตให้ปล่อยจำเลยทั้งสองชั่วคราวในระหว่างฎีกา ตีราคาประกันคนละ ... บาท ให้วางหลักประกันบางส่วน ... บาท และร่วมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สำหรับการตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๗๑]

(๘.๒) จำเลยไม่ขอติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

“พิเคราะห์แล้ว ตามหลักฐานสัญญาจ้างของกรมทางหลวงชนบทว่าจำเลยที่ ๒ เป็นพนักงานราชการทั่วไปอยู่ในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาประกอบหลักประกันที่ยื่นเพิ่มเติมเป็นจำนวนเงิน ... บาท เชื่อว่าจำเลยที่ ๒ ไม่น่าจะหลบหนี หากจำเลยที่ ๒ ยินยอมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง (EM) ก็อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ ในระหว่างฎีกาพร้อมตีราคาประกัน ... บาท ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการสอบถามความยินยอมของจำเลยที่ ๒ หากจำเลยที่ ๒ ไม่ยินยอมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวางหลักประกันดังกล่าว ก็ให้ยกคำร้อง”[๒๗๒]

“พิเคราะห์แล้ว ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ อย่างกว้างขวาง เพื่อมิให้เป็นการเพิ่มความแออัดในเรือนจำอันอาจนำมาสู่การแพร่ระบาดของโรค ประกอบกับคดีนี้ศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่สูง และจำเลยเคยได้รับการปล่อยชั่วคราวมาก่อน ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี หากจำเลยยินยอมให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของจำเลยเพื่อป้องกันการหลบหนี ก็อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกาโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวกับให้วางหลักประกันตีราคา ... บาท ให้ศาลชั้นต้นสอบถามความยินยอมและพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป หากจำเลยไม่ยินยอมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ให้ยกคำร้อง”[๒๗๓]

(๙) กรณีใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการใช้หลักประกันและห้ามเดินทาง

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยที่ ๔ ให้การปฏิเสธต่อสู้คดีประกอบกับศาลล่างทั้งสองพิพากษาต่างกัน หากจำเลยที่ ๔ ยินยอมให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของจำเลยที่ ๔ เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นก็อนุญาตให้ปล่อยตัวจำเลยที่ ๔ ชั่วคราวในระหว่างฎีกาโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวกับให้วางหลักประกัน ตีราคา ... บาท ห้ามจำเลยที่ ๔ เดินทางออกนอกราชอาณาจักรเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น และถ้าจำเลยที่ ๔

---

[๒๗๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๑๙๓๘/๒๕๖๔ ซึ่งเป็นคำสั่งของศาลฎีกาในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๓ - พ.ศ.๒๕๖๕

[๒๗๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๙๑๑/๒๕๖๓

[๒๗๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๕๘๒/๒๕๖๓

[๒๗๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๕๗๔/๒๕๖๔ ซึ่งเป็นคำสั่งของศาลฎีกาในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๓ - พ.ศ.๒๕๖๕

มีหนังสือเดินทางให้นำมามอบแก่ศาลชั้นต้น ทั้งให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันและแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบก่อนปล่อยตัวจำเลยที่ ๔ ไป”[๒๗๔]

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ให้การปฏิเสธ และเคยได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างการพิจารณาของศาลล่างมาก่อน โดยไม่ปรากฏพฤติการณ์หลบหนี ประกอบกับศาลล่างทั้งสองวางโทษจำคุกจำเลยไม่สูงนัก จึงมีคำสั่งว่า หากจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ยินยอมให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง(EM) ก็อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ระหว่างฎีกา ตีราคาประกันคนละ ... บาท และห้ามจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ เดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก่อนปล่อยตัว ให้ศาลชั้นต้นสอบถามความยินยอมของจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ และดำเนินการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป หากจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ไม่ยินยอมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ให้ยกคำร้อง”[๒๗๕]

(๑๐) กรณีแต่งตั้งผู้กำกับดูแลร่วมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และหลักประกัน

ศาลอาจพิจารณาแต่งตั้งผู้กำกับดูแลร่วมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และหลักประกันได้ โดยศาลพึงพิจารณาหลักความได้สัดส่วนในการใช้มาตรการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการกระทำความผิด

(๑๐.๑) จำเลยขอติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยให้การปฏิเสธต่อสู้คดี ประกอบกับศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ลงโทษจำคุกจำเลยไม่สูงมากนัก จึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ตีราคาประกัน ... บาท โดยให้วางหลักประกันบางส่วน ... บาท และร่วมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง กับให้ศาลชั้นต้นแต่งตั้งผู้กำกับดูแลจำเลยในระหว่างปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๗๖]

(๑๐.๒) จำเลยไม่ขอติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้จำเลยได้รับอนุญาตให้ฎีกาจากศาลฎีกา และศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาของจำเลยแล้ว เนื่องจาก ... (เหตุผลเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งคดีและตัวจำเลย) หากจำเลยยินยอมให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางก็อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ตีราคาประกัน ... บาท ห้ามจำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก่อนปล่อยตัว ให้ศาลชั้นต้นสอบถามความยินยอมและดำเนินการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พร้อมกับให้ศาลชั้นต้นแต่งตั้งผู้กำกับดูแลจำเลยในระหว่างปล่อยชั่วคราวด้วย และพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป หากจำเลยไม่ยินยอมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ให้ยกคำร้อง”

(๑๑) กรณีจำเลยเป็นชาวต่างประเทศ

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยทั้งสองเคยได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน ไม่ปรากฏพฤติการณ์ว่าจำเลยทั้งสองจะหลบหนีจึงอนุญาตให้ปล่อยจำเลยทั้งสองชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ตีราคาประกันคนละ ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป โดยในสัญญา

---

[๒๗๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๘๘๔/๒๕๖๒

[๒๗๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๔๖๐๑/๒๕๖๒

[๒๗๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๑๙๓๑/๒๕๖๔

ประกันให้วางข้อกำหนดห้ามจำเลยที่ ๑ เดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ให้จำเลยที่ ๑ ส่งมอบหนังสือเดินทางเพื่อให้ศาลชั้นต้นเก็บรักษาไว้ และให้ศาลชั้นต้นแจ้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก่อนปล่อยตัวจำเลยที่ ๑ ด้วย”[๒๗๗]

๘.๖.๒ กรณีไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ในชั้นนี้เมื่อจำเลยที่ ๑ ยังไม่ยื่นฎีกา หากปล่อยตัวไปอาจจะหลบหนี จึงยังไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๑ ชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”

“พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เชื่อว่าจำเลยจะหลบหนี จึงยังไม่มีเหตุสมควรให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”

“พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า จำเลยให้การรับสารภาพ และศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด ๑๐ ปี ประกอบกับจำเลยเคยกระทำความผิดและต้องโทษจำคุกมาก่อน หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจำเลยจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๗๘]

“พิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง ประกอบกับศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้จำคุกจำเลยตลอดชีวิต หากปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจำเลยจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๗๙]

“พิเคราะห์แล้ว คดีสำหรับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙ ตรี ไม่อาจอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้ และจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ อาจจะหลบหนี จึงไม่มีเหตุสมควรให้ปล่อยจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ชั่วคราว ให้ยกคำร้อง”

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยที่ ๔ แล้ว จึงไม่มีเหตุสมควรที่จะอนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๔ ชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา จำเลยที่ ๔ ยังมิได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา และจำเลยที่ ๔ อาจจะหลบหนี ให้ยกคำร้อง”

---

[๒๗๗] เทียบคำสั่งคำร้องที่ ป.๑๖๕๙/๒๕๖๒

[๒๗๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๗๒๙/๒๕๖๑

[๒๗๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๑๙๘๙/๒๕๖๔

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยที่ ๒ ให้การรับสารภาพข้อหาเป็นคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตและเป็นคนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๒ ประกอบกับจำเลยที่ ๒ ไม่มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่งในราชอาณาจักร หากปล่อยชั่วคราวน่าเชื่อว่าจำเลยที่ ๒ จะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๘๐]

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ มีกำหนด ๔ ปี และปรับ ๓๓๓,๓๓๓.๓๓ บาท จำเลยที่ ๑ ไม่ยื่นฎีกา ส่วนโจทก์ฎีกาและศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ฎีกาแล้ว หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๑ ในระหว่างฎีกา อาจจะหลบหนี จึงไม่อนุญาต ให้ยกคำร้อง”[๒๘๑]

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้จำเลยต้องห้ามมิให้ฎีกาเกี่ยวกับการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๑๘๒/๑ ทั้งไม่อาจมีการอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาดังกล่าวได้ กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากปล่อยชั่วคราวแล้วจำเลยอาจจะหลบหนี จึงไม่อนุญาต ให้ยกคำร้อง”[๒๘๒]

“พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่งประกอบพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๑๘๒/๑ จำเลยยังไม่รับอนุญาตให้ฎีกาและยังไม่ยื่นฎีกา กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่า หากปล่อยชั่วคราวแล้วจำเลยอาจจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๘๓]

หมายเหตุ กรณีนี้ศาลชั้นต้นเปลี่ยนโทษจำคุก ๕ ปี ๑๒ เดือน เป็นฝึกอบรม ๒ ปี ๖ เดือน จำเลยอุทธรณ์ไม่ได้กระทำความผิด ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

๘.๖.๓ กรณีบทบัญญัติให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง เว้นแต่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาจากศาลฎีกา หากปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจำเลยอาจจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๘๔]

---

[๒๘๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๑๙๘/๒๕๖๔

[๒๘๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๕๑๕/๒๕๖๔

[๒๘๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๓๘๐/๒๕๖๐

[๒๘๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๓๑๘/๒๕๖๓

[๒๘๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๓๔/๒๕๖๔

“พิเคราะห์แล้ว คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๒ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้ฎีกาจากศาลฎีกา หากปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า จำเลยที่ ๒ อาจจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยที่ ๒ ชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๘๕]

“พิเคราะห์แล้ว คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๑ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้ฎีกาจากศาลฎีกา หากปล่อยชั่วคราวมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า จำเลยอาจจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๘๖]

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดตามพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ.๒๕๕๙ มาตรา ๓๔ หากปล่อยชั่วคราว มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า จำเลยอาจจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๘๗]

กรณีศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลฎีกาจะสั่งไว้ในรายงานกระบวนพิจารณาให้แจ้งผลของคำสั่งให้จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ วรรคสอง

<u>ตัวอย่างรายงานกระบวนพิจารณา</u>

ศาลฎีกาได้สั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวคดีนี้แล้วตามสำเนาคำสั่งที่ส่งมา ให้อ่านสำเนาคำสั่งให้ผู้ขอประกันหรือจำเลยฟังโดยเร็ว แล้วดำเนินการไปตามสำเนาคำสั่ง ส่วนต้นฉบับคำสั่งจะส่งมาในภายหลัง

ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว ให้แจ้งจำเลยและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ในกรณีที่มีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีหลักประกัน หากหลักประกันที่ผู้ขอประกันเสนอมาไม่เพียงพอหรือไม่อาจเสนอหลักประกันได้ทัน ศาลชั้นต้นจะพิจารณาปล่อยชั่วคราวไปพลางก่อน โดยให้ผู้ขอประกันเสนอหลักประกันให้ครบภายในเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนดและใช้วิธีการกำกับดูแลหรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวก็ได้

หากหลักประกันที่ขาดอยู่มีจำนวนไม่มากและไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนี ศาลชั้นต้นจะพิจารณาให้ปล่อยชั่วคราวตามหลักประกันที่เสนอมาไปพลางก่อนโดยไม่กำหนดเงื่อนไขอื่นก็ได้.[๒๘๘]

---

[๒๘๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๖๗๓ /๒๕๖๔

[๒๘๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๖๙๓/๒๕๖๔

[๒๘๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๕๖๙/๒๕๖๒

[๒๘๘] รูปแบบรายงานกระบวนพิจารณาข้างต้นได้จากการประชุมร่วมกันระหว่างคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนนโยบายยกระดับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพกับเลขานุการและรองเลขานุการที่รับผิดชอบงานปล่อยชั่วคราวของศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ และศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

๘.๗ กรณีอุทธรณ์คำสั่งศาลฎีกาที่ถือว่าขอให้ปล่อยชั่วคราวใหม่

กรณีอุทธรณ์คำสั่งศาลฎีกาที่ยกคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกาถือว่าขอให้ปล่อยชั่วคราวใหม่

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว ตามคำร้องของจำเลยพอถือได้ว่าจำเลยประสงค์จะขอให้ศาลฎีกาสั่งปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา แต่เมื่อพิเคราะห์ความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ยังไม่มีเหตุสมควรที่จะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว จึงไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม ให้ยกคำร้อง”

“พิเคราะห์แล้ว เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งยกคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของผู้ขอประกันแล้ว จำเลยที่ ๓ ไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลฎีกา แต่ตามคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยที่ ๓ พอถือได้ว่าประสงค์จะขอให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา เห็นว่า เมื่อพิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีประกอบเหตุผลตามคำร้องของจำเลยที่ ๓ แล้ว กรณียังไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม ให้ยกคำร้อง”[๒๘๙]

“พิเคราะห์แล้ว ศาลฎีกามีคำสั่งยกคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของผู้ประกันแล้ว จำเลยไม่มีสิทธิฎีกาคำสั่งศาลฎีกา แต่ตามคำร้องฎีกาคำสั่งของจำเลยพอถือได้ว่าประสงค์จะขอให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา เห็นว่า เมื่อพิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดี ประกอบกับจำเลยกระทำความผิดหลายกรรม และให้การรับสารภาพ ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษาให้ลงโทษรวมจำคุกจำเลยมีกำหนด ๘ ปี ๑๒ เดือน หากอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจำเลยอาจจะหลบหนี จึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างฎีกา ให้ยกคำร้อง”[๒๙๐]

๘.๘ กรณีโจทก์หรือจำเลยหรือผู้ประกันขอเปลี่ยนเงื่อนไขหรือไม่ยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลฎีกากำหนด

ศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวโดยมีเงื่อนไข ต่อมาโจทก์หรือจำเลยหรือผู้ประกันขอเปลี่ยนเงื่อนไขหรือไม่ยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข กรณีนี้เป็นอำนาจของศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข เนื่องจากศาลฎีกาเป็นผู้มีคำสั่งกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว โดยไม่ได้มอบอำนาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้พิจารณาแทนอย่างเช่นการพิจารณาหลักประกัน

ตัวอย่างคำสั่ง

(๑) จำเลยขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข

“พิเคราะห์แล้ว การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นความยินยอมของจำเลยที่ ๒ อันเป็นข้อสำคัญของเงื่อนไขที่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๒ ข้ออ้างตามคำร้องเป็นเพียงความไม่สะดวกในการเดินทางโดยสารเครื่องบินเท่านั้น มิได้เป็นอุปสรรคในการเดินทางด้วยยานพาหนะอื่น กรณีจึงไม่มีเหตุอนุญาตให้ถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ยกคำร้อง”[๒๙๑]

---

[๒๘๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๑๗๓๙/๒๕๖๓

[๒๙๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๕๓๖/๒๕๖๒

[๒๙๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๓๒๐๗/๒๕๖๓

“พิเคราะห์คำร้องของจำเลยที่ ๑ แล้ว เห็นว่า เป็นกรณีที่จำเลยที่ ๑ ไม่ยินยอมติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง (EM) ตามคำสั่งศาลฎีกาซึ่งเป็นเงื่อนไขการปล่อยจำเลยที่ ๑ ชั่วคราว โดยขอเพิ่มหลักประกันนำมาวางไว้ต่อศาลแทน ดังนั้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการตามคำสั่งศาลฎีกาเดิม ให้ยกคำร้อง”[๒๙๒]

“พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงจากใบรับรองแพทย์อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ตรวจสอบหรือ จำกัดการเดินทาง (EM) สวมใส่บนข้อเท้าขวา แต่บาดแผลของจำเลยที่ ๑ อยู่ที่ขาท่อนล่างซ้าย จึงไม่แน่ว่าบาดแผลดังกล่าวเกิดจากการสวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว หรือไม่ ในชั้นนี้ จึงยังไม่สมควรให้ถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง (EM) ตามคำร้อง ให้ยกคำร้อง”[๒๙๓]

(๒) โจทก์ขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข

“พิเคราะห์แล้ว จำเลยถูกฟ้องคดีอื่นอีก ๓ คดี ในลักษณะความผิดเช่นเดียวกันกับคดีนี้ ประกอบกับจำนวนเงินตามเช็คทั้งหมดมีจำนวนสูง ตามคำร้องของโจทก์มีเหตุอันสมควร จึงให้วางเงื่อนไขห้ามจำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น แจ้งคำสั่งให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและจำเลยทราบ”[๒๙๔]

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งตามข้อ ๘.๘ แล้ว ศาลฎีกาจะจดรายงานกระบวนพิจารณาไปพร้อมด้วย

<u>ตัวอย่างรายงานกระบวนพิจารณา</u>

“ศาลฎีกาได้สั่งคำร้องขอให้ถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แล้วตามสำเนาคำสั่งที่ส่งมา ให้อ่านสำเนาคำสั่งให้จำเลยฟังโดยเร็ว แล้วดำเนินการไปตามสำเนาคำสั่ง ส่วนต้นฉบับคำสั่งจะส่งมาในภายหลัง ให้แจ้งจำเลยทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

“ศาลฎีกาได้สั่งคำร้องขอให้ศาลฎีกามีคำสั่งเพิ่มเติมเงื่อนไขในคำสั่งที่ให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวตามสำเนาคำสั่งที่ส่งมา ให้อ่านสำเนาคำสั่งให้โจทก์และจำเลยฟังโดยเร็ว ส่วนต้นฉบับคำสั่งจะส่งมาในภายหลัง”

---

[๒๙๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๒๙๗๐/๒๕๖๓

[๒๙๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๖๙/๒๕๖๓

[๒๙๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกา ที่ ป.๔๑๘๓/๒๕๖๒

บทที่ ๙

การอ่านคำสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา

เมื่อศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาส่งคำสั่งทางโทรสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือต้นฉบับที่ดำเนินการตามบทที่ ๗ และบทที่ ๘ พร้อมหนังสือแจ้งการอ่านคำสั่งคำร้องในศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามายังศาลชั้นต้นแล้ว ศาลชั้นต้นจะสั่งในหนังสือนำส่งของศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาว่า

“เบิกตัวผู้ต้องหา (จำเลย) มาฟังคำสั่งในวัน ... ”

ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบโดยเร็ว หากศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ร้องขอประกันจะได้รีบดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยให้ศาลชั้นต้นหมายแจ้งคำสั่งให้ผู้ร้องขอประกันทราบโดยเร็ว หรือถ้าสามารถแจ้งคำสั่งทางโทรศัพท์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นได้ก็ให้ดำเนินการทันที

ศาลชั้นต้นอาจจดรายงานกระบวนพิจารณาในแบบรายงานกระบวนพิจารณาหรือด้านหลังคำสั่งคำร้องของศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาก็ได้ และศาลชั้นต้นต้องแจ้งการอ่านไปยังศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาทันที

ข้อสังเกต

กรณีผู้ร้องขอประกันแถลงต่อศาลชั้นต้นขอฟังคำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ศาลชั้นต้นพึงอ่านคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ร้องขอประกันทราบโดยเร็ว เมื่ออ่านคำสั่งแล้ว ให้ศาลชั้นต้นแจ้งคำสั่งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบ

๙.๑ กรณีศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

๙.๑.๑ กรณีหลักประกันเพียงพอ

<u>ตัวอย่างรายงานกระบวนพิจารณา</u>

(๑) กรณีคำร้องขอปล่อยชั่วคราวเสนอหลักประกันมาพร้อมแล้ว

“นัดฟังคำสั่งศาลอุทธรณ์ ผู้ต้องหาและผู้ร้องขอประกันมาศาล

ได้อ่านคำสั่งศาลอุทธรณ์ให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องขอประกันฟังแล้ว ศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยตีราคาประกัน ... บาท และกำหนดให้วางหลักประกันเป็นจำนวน ... บาท

ศาลพิจารณาหลักประกันแล้ว เห็นว่าหลักประกันเพียงพอ ให้ผู้ร้องขอประกันทำสัญญายึดหลักทรัพย์ หมายปล่อย

แจ้งการอ่านให้ศาลอุทธรณ์ทราบโดยเร็ว”

(๒) กรณีคำร้องขอปล่อยชั่วคราวโดยไม่ได้เสนอหลักประกันมาพร้อม (คำร้องใบเดียว)

“นัดฟังคำสั่งศาลอุทธรณ์ ผู้ต้องหาและผู้ร้องขอประกันมาศาล

ได้อ่านคำสั่งศาลอุทธรณ์ให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องขอประกันฟังแล้ว ศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยตีราคาประกัน ... บาท และกำหนดให้วางหลักประกันเป็นจำนวน ... บาท

ศาลพิจารณาหลักประกันตามที่ผู้ร้องขอประกันเสนอแล้ว เห็นว่าหลักประกันเพียงพอให้ผู้ร้องขอประกันทำสัญญา ยึดหลักทรัพย์ หมายปล่อย

แจ้งการอ่านให้ศาลอุทธรณ์ทราบโดยเร็ว”

๙.๑.๒ กรณีหลักประกันไม่เพียงพอหรือไม่อาจเสนอหลักประกันได้ทัน

<u>ตัวอย่างรายงานกระบวนพิจารณา</u>

(๑) กรณีหลักประกันที่ขาดอยู่มีจำนวนไม่มากและศาลไม่กำหนดเงื่อนไข

“นัดฟังคำสั่งศาลฎีกา จำเลยและผู้ร้องขอประกันมาศาล ได้อ่านคำสั่งให้จำเลยฟังแล้ว ศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยตีราคาประกัน ... บาท และกำหนดให้วางหลักประกันเป็นจำนวน ... บาท

ศาลได้พิจารณาหลักประกันที่ผู้ร้องขอประกันยื่นมาแล้ว เห็นว่า ยังไม่เพียงพอ แต่อย่างไรก็ดี หลักประกันที่ขาดอยู่มีจำนวนไม่มากและไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนี อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยไปพลางก่อนทำสัญญาประกันตามวงเงินที่ศาลฎีกากำหนด ยึดหลักทรัพย์ (ถ้ามี) ให้ผู้ร้องขอประกันหาหลักประกันมาเพิ่มอีกไม่น้อยกว่า ... บาท ภายในวันที่ ...

แจ้งการอ่านให้ศาลฎีกาทราบโดยเร็ว”

(๒) กรณีหลักประกันที่ขาดอยู่หรือที่เสนอไม่ทันมีจำนวนมากและศาลกำหนดเงื่อนไข

“นัดฟังคำสั่งศาลฎีกา จำเลยและผู้ร้องขอประกันมาศาล ได้อ่านคำสั่งให้จำเลยฟังแล้ว ศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยตีราคาประกัน ... บาท และกำหนดให้วางหลักประกัน เป็นจำนวน ... บาท

ศาลได้พิจารณาหลักประกันที่ผู้ร้องขอประกันยื่นมาแล้ว เห็นว่ายังไม่เพียงพอ อย่างไรก็ดี แม้หลักประกันที่ขาดอยู่มีจำนวนมากแต่ไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนี อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยไปพลางก่อนทำสัญญาประกันตามวงเงินที่ศาลฎีกากำหนด ยึดหลักทรัพย์ (ถ้ามี) ให้ผู้ร้องขอประกันหาหลักประกันมาเพิ่มอีกไม่น้อยกว่า ... บาท ภายในวันที่ ... โดยใช้วิธีการตั้งผู้กำกับดูแล ... /ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง (EM) ... ภายในช่วงระยะเวลาหาหลักประกันที่ยังขาดอยู่

แจ้งการอ่านให้ศาลฎีกาทราบโดยเร็ว”

(๓) กรณีหลักประกันที่ขาดอยู่หรือไม่อาจเสนอหลักประกันได้ทัน แต่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ปล่อยไปพลางก่อน

“นัดฟังคำสั่งศาลฎีกา จำเลยและผู้ร้องขอประกันมาศาล ได้อ่านคำสั่งให้จำเลยฟังแล้ว ปรากฏว่าศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยตีราคาประกัน ... บาท และกำหนดให้วางหลักประกันเป็นจำนวน ... บาท

ศาลพิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ร้องขอประกันยังไม่เสนอหลักประกัน/หลักประกันที่เสนอยังไม่เพียงพอ ประกอบกับ ... (เหตุผลที่ศาลชั้นต้นจะไม่ปล่อยไปพลางก่อน เช่น จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดและไม่ได้ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง หรือจำเลยไม่มีสัญชาติไทย เป็นคนต่างด้าว ทั้งผู้ร้องขอประกันไม่มีความสัมพันธ์กับจำเลยเป็นเพียงนายประกันอาชีพ) จึงเห็นควรให้จำเลยหรือผู้ร้องขอประกันหาหลักประกันมาเพิ่มไม่น้อยกว่า ... บาท แล้วจะพิจารณาสั่งต่อไป ในชั้นนี้จึงยังไม่ปล่อยจำเลยไปพลางก่อน

แจ้งการอ่านให้ศาลฎีกาทราบโดยเร็ว”

๙.๒ กรณีศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแต่กำหนดเงื่อนไข

<u>ตัวอย่างรายงานกระบวนพิจารณา</u>

“นัดฟังคำสั่งศาลฎีกา จำเลยและผู้ร้องขอประกันมาศาล ได้อ่านคำสั่งให้จำเลยฟังแล้ว ศาลฎีกาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยตีราคาประกัน ... บาท และกำหนดให้วางหลักประกันเป็นจำนวน ... บาท และกำหนดเงื่อนไขให้จำเลยติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง

อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยไปพลางก่อน ทำสัญญาประกันตามวงเงินที่ศาลฎีกากำหนด ยึดหลักทรัพย์ (ถ้ามี) และให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดเงื่อนไข ... ให้ผู้ร้องขอประกันหาหลักประกันมาเพิ่มอีกไม่น้อยกว่า ... บาท ภายในวันที่ ...

แจ้งการอ่านให้ศาลฎีกาทราบโดยเร็ว”

๙.๓ กรณีศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

กรณีผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ร้องขอประกันมาศาล ต้องมีการแจ้งคำสั่งและเหตุผลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ วรรคสอง ด้วย

<u>ตัวอย่างรายงานกระบวนพิจารณา</u>

“นัดฟังคำสั่งศาลอุทธรณ์ จำเลยและผู้ร้องขอประกันมาศาล
ได้อ่านคำสั่งศาลอุทธรณ์ ให้จำเลยและผู้ร้องขอประกันฟังแล้ว ศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว แจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้จำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

บทที่ ๑๐

การเปลี่ยน การเพิ่ม หรือการลดหลักประกัน

๑๐.๑ การเปลี่ยนหลักประกัน

การขอเปลี่ยนหลักประกันขณะคดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นเป็นผู้สั่งคำร้องนั้น

เมื่อศาลอ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์แล้ว แม้ยังไม่มีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา หรือมีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาแล้วแต่ยังไม่ได้ส่งสำนวนไปยังศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา และศาลชั้นต้นอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ (๔) ศาลชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาสั่งคำร้องขอเปลี่ยนหลักประกันได้ โดยไม่ต้องส่งให้ศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาแล้วแต่กรณี พิจารณาสั่ง

กรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาพิจารณาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้พิจารณาหลักประกันและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ถือได้ว่าศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกามอบหมายให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้พิจารณาสั่งคำร้องขอเปลี่ยนหลักประกันด้วย

๑๐.๑.๑ กรณีผู้ประกันขอเปลี่ยนหลักประกันใหม่ ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจสั่งอนุญาตหรือไม่ก็ได้ โดยสั่งในคำร้องดังกล่าว

ตัวอย่างคำสั่งอนุญาต

“พิเคราะห์หลักประกันใหม่แล้ว เชื่อถือได้ ราคาหลักทรัพย์เพียงพอกับราคาประกัน อนุญาตให้ผู้ประกันเปลี่ยนหลักประกันได้ ยึดหลักทรัพย์ ทำสัญญาประกันใหม่ แจ้งอายัด คืนหลักประกันเดิมแก่ผู้ประกันและแจ้งถอนอายัดโดยเร็ว”

ตัวอย่างคำสั่งไม่อนุญาต

“พิเคราะห์หลักประกันใหม่แล้ว ไม่น่าเชื่อถือเท่ากับหลักประกันเดิม ไม่อนุญาตให้ผู้ประกันเปลี่ยนหลักประกัน ยกคำร้อง คืนหลักประกันใหม่แก่ผู้ประกัน”

๑๐.๑.๒ กรณีเปลี่ยนตัวผู้ประกันและหลักประกันใหม่ ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจสั่งอนุญาตหรือไม่ก็ได้ โดยสั่งในคำร้องดังกล่าว

ตัวอย่างคำสั่งอนุญาตให้เปลี่ยนตัวผู้ประกัน

สั่งในคำร้องของผู้ประกันเดิมว่า

“พิเคราะห์แล้ว เห็นควรอนุญาตให้เปลี่ยนตัวผู้ประกันตามขอ ตรวจคืนหลักทรัพย์เดิม แจ้งถอนอายัด (ถ้ามี)”

แล้วสั่งอนุญาตในคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของผู้ร้องขอประกันคนใหม่ต่อไป (ดูตัวอย่างในบทที่ ๔)

ตัวอย่างคำสั่งไม่อนุญาตให้เปลี่ยนตัวผู้ประกัน

สั่งในคำร้องของผู้ประกันเดิมว่า

“พิเคราะห์ผู้เป็นหลักประกันใหม่แล้ว ไม่น่าเชื่อถือเท่ากับผู้เป็นหลักประกันเดิม จึงไม่อนุญาตให้เปลี่ยนผู้เป็นหลักประกันเดิม ยกคำร้อง”

แล้วสั่งในคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของผู้ขอประกันคนใหม่ว่า

“ศาลไม่อนุญาตให้เปลี่ยนผู้เป็นหลักประกันเดิม คดีไม่จำต้องสั่งคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวนี้ต่อไป ยกคำร้อง”

๑๐.๒ การเพิ่มหรือลดหลักประกัน

หลังจากศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ถ้าความปรากฏต่อมาว่าศาลมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้อง ทำให้คดีมีอัตราโทษที่สูงขึ้น หรือเนื่องจากกลฉ้อฉลหรือผิดหลง ปรากฏว่าสัญญาประกันต่ำไปหรือหลักประกันไม่เพียงพอหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ไม่เหมาะสม ศาลมีอำนาจสั่งเปลี่ยนสัญญาประกันให้จำนวนเงินสูงขึ้น หรือเรียกหลักประกันเพิ่มหรือให้ดีกว่าเดิม หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาประกันให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นได้ นอกจากนี้หากพฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป ศาลมีอำนาจสั่งลดหลักประกันได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๕

ตัวอย่างคำสั่งศาลชั้นต้น

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... (ระบุเหตุผลที่ศาลสั่งเพิ่มหลักประกัน เช่น สัญญาประกันที่ศาลพิจารณาสั่งไปนั้นมีข้อผิดหลง/ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้อง ทำให้คดีมีอัตราโทษที่สูงขึ้น) ทำให้หลักประกันต่ำเกินไป จึงเห็นควรให้เพิ่มหลักประกัน/ราคาประกันเป็นจำนวนเงิน ... บาท ให้ผู้ประกันหาหลักประกันมาเพิ่มภายในกำหนด ... วัน ให้ผู้ประกันส่งตัวจำเลยภายในกำหนดนัด ในชั้นนี้ให้ถือสัญญาประกันเดิมไปพลางก่อน”

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ... (ระบุเหตุผลที่ศาลสั่งลดราคาประกัน เช่น ระหว่างพิจารณาคดีจำเลยได้ชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายไปบางส่วน เหลือเงินค่าเสียหายอยู่เพียง ... บาท ซึ่งเป็นจำนวนเพียงเล็กน้อย สอบถามผู้เสียหายแล้ว แถลงไม่ค้าน หากศาลลดราคาประกันให้แก่จำเลย) กรณีมีเหตุอันสมควรลดราคาประกันตามคำร้องของจำเลย จึงเห็นควรให้ลดราคาประกันเหลือจำนวนเงิน ... บาท ให้ทำสัญญาประกันใหม่ ให้ตรวจคืนหลักประกันส่วนที่เกิน”

ตัวอย่างคำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกา

ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ต่อมาผู้ประกันยื่นคำร้องขอลดหลักประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๕ วรรคสอง ศาลชั้นต้นยกคำร้อง ผู้ประกันยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ศาลชั้นอุทธรณ์มีคำสั่งว่า

“พิเคราะห์แล้ว ตั้งแต่จำเลยที่ ๔ ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ไม่มีพฤติการณ์หลบหนีหรือกระทำการใดอันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินคดี ถือได้ว่าพฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป และเห็นว่าราคาหลักประกันที่ศาลชั้นต้นกำหนดไว้สูงเกินไป สมควรแก้ไขจำนวนเงินตามสัญญาประกันให้ลดลงเหลือ ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”[๒๙๕]

ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ต่อมาหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว จำเลยยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวระหว่างพิจารณาของศาลชั้นอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตโดยกำหนดราคาหลักประกันเท่าเดิม จำเลยยื่นคำร้องขอลดราคาหลักประกัน

---

[๒๙๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๒๙๘/๒๕๔๘

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๕ วรรคท้าย ศาลชั้นต้นยกคำร้อง จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นดังกล่าว ศาลชั้นอุทธรณ์มีคำสั่งว่า

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า โทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นไม่สูงและมีการยกฟ้องบางข้อหา ประกอบกับระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นจำเลยไม่มีพฤติการณ์หลบหนี ราคาประกันที่ศาลชั้นต้นกำหนด ... บาท จึงสูงเกินไป สมควรปรับลดลงให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งรูปคดี ในขณะนี้ให้ตีราคาประกันในชั้นอุทธรณ์ใหม่เป็น ... บาท ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาหลักประกันแล้วดำเนินการต่อไป”

ข้อสังเกต

หากศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปยังศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาแล้ว ศาลชั้นต้นอาจมีหนังสือขอยืมสำนวนกลับไปประกอบการพิจารณาได้

บทที่ ๑๑

การถอนสัญญาประกันหรือหลักประกัน

เมื่อมีการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวแล้ว อาจมีการถอนสัญญาประกันหรือหลักประกัน และขอรับหลักประกันคืน

๑๑.๑ ผู้ร้องขอประกันยื่นคำร้องขอถอนคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวก่อนศาลมีคำสั่งคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว อนุญาตให้ผู้ร้องขอประกันถอนคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวได้”[๒๙๖]

๑๑.๒ ผู้ประกันส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยคืนต่อศาล

๑๑.๒.๑ กรณีไม่มีหลักประกัน

ตัวอย่างคำสั่ง

“อนุญาต รับตัวไว้ หมายขังผู้ต้องหา/จำเลย”

๑๑.๒.๒ กรณีมีหลักประกัน

ตัวอย่างคำสั่ง

“อนุญาต รับตัวไว้ หมายขังผู้ต้องหา/จำเลย คืนหลักประกัน แจ้งถอนอายัด”

ข้อสังเกต

๑. ถ้าผู้ประกันแถลงขอถอนสัญญาประกันด้วยวาจา ศาลจะจดแจ้งและมีคำสั่งในรายงานกระบวนพิจารณา

๒. เมื่อศาลมีคำสั่งให้รับตัวไว้และหมายขังผู้ต้องหาหรือจำเลยแล้ว ศาลควรกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำศาลมารับตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยไปควบคุมตัวต่อไป

๓. กรณีตามข้อ ๑๑.๒.๑ และข้อ ๑๑.๒.๒ ที่สืบเนื่องจากการผิดสัญญาประกันควรแจ้งให้พนักงานอัยการทราบเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการบังคับคดีต่อไป

---

[๒๙๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๐๖๓/๒๕๓๑

๑๑.๓ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ผู้เสียหาย หรือโจทก์ยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ผู้เสียหาย หรือโจทก์ยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยอ้างเหตุผลว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยมีพฤติการณ์จะหลบหนีหรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อให้เกิดอันตรายประการอื่นหรือข่มขู่ผู้เสียหาย

ตัวอย่างคำสั่ง

“นัดไต่สวนคำร้องและฟังคำสั่งในวันครบกำหนดฝากขังครั้งต่อไป สำเนาให้ผู้ต้องหาและผู้ประกัน”

ตัวอย่างคำสั่งในกรณีจำเป็นเร่งด่วน

“นัดไต่สวนคำร้องโดยเร็ว สำเนาให้ผู้ต้องหาและผู้ประกัน แจ้งให้ผู้ประกันส่งตัวผู้ต้องหาต่อศาลในวันที่ ... เวลา ... นาฬิกา ให้ผู้เสียหายมาศาลเพื่อสอบข้อเท็จจริงด้วย”

เมื่อศาลสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นสมควรประการใด ให้จดแจ้งและมีคำสั่งในรายงานกระบวนพิจารณาต่อไป เช่น เห็นว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยมีพฤติการณ์ดังที่ปรากฏในคำร้อง ดังนี้

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยมีพฤติการณ์ข่มขู่ผู้เสียหาย จึงให้เพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หมายขังจำเลย ตรวจคืนหลักประกัน แจ้งอายัด”

ข้อสังเกต

๑. ถ้าแถลงขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวด้วยวาจา ให้จดแจ้งและมีคำสั่งในรายงานกระบวนพิจารณา

๒. คำสั่งเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา ไม่ถือว่าเป็นคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙[๒๙๗]

๓. ศาลควรพิจารณาเหตุผลในการขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยเคร่งครัด เนื่องจากการปล่อยชั่วคราวเป็นสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญ

๑๑.๔ สัญญาประกันสิ้นสุดลงด้วยเหตุอื่น

๑๑.๔.๑ ผู้ประกันประสงค์จะขอรับหลักประกันคืนเพราะเหตุผู้ต้องหาหรือจำเลยตาย

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว เมื่อจำเลยถึงแก่ความตาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป ความรับผิดชอบของผู้ประกันเกี่ยวกับจำเลยตามสัญญาประกันจึงหมดไปด้วย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๑) และมาตรา ๑๑๘ ให้จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ และคืนหลักประกันทั้งหมดแก่ผู้ประกัน”[๒๙๘]

ข้อสังเกต กรณีที่ความปรากฏแก่ศาลหรือมีการกล่าวอ้างว่าจำเลยถึงแก่ความตายระหว่างได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกา ศาลชั้นต้นต้องไต่สวนข้อเท็จจริง

---

[๒๙๗] เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๗/๒๕๓๗

[๒๙๘] เทียบคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ ๑๑๕๐๙/๒๕๔๔

ให้สิ้นกระแสความแล้วส่งคำร้องพร้อมสำนวนไปยังศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่ง เนื่องจากความตายของจำเลยทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป

๑๑.๔.๒ ผู้ร้องขอประกันตายก่อนอ่านคำสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว

ตัวอย่างคำสั่ง

“พิเคราะห์แล้ว เมื่อผู้ร้องขอประกันถึงแก่ความตาย จึงไม่มีเหตุที่จะพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์ ให้ยกคำร้อง”[๒๙๙]

๑๑.๔.๓ ผู้ประกันถึงแก่ความตายก่อนมีการผิดสัญญาประกัน

กรณีข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าผู้ประกันถึงแก่ความตาย สัญญาประกันสิ้นผลผูกพัน ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยอยู่ต่อหน้าศาล ศาลต้องมีคำสั่งให้รับตัวไว้ หมายขังผู้ต้องหาหรือจำเลย และคืนหลักประกันแก่ทายาท[๓๐๐]

---

[๒๙๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๒๓๗/๒๕๓๑

[๓๐๐] เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๒๒/๒๕๕๘

บทที่ ๑๒

ความรับผิดของผู้ประกัน และผู้เป็นหลักประกัน

เมื่อศาลอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวแล้ว ผู้ประกันย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาศาลตามเวลาที่ศาลกำหนดนัด หากผู้ประกันไม่สามารถนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาศาลตามกำหนดนัดโดยไม่มีเหตุอันสมควร จะถือว่าผู้ประกันผิดสัญญาประกัน ซึ่งศาลอาจจะสั่งปรับผู้ประกันไม่เกินวงเงินที่กำหนดไว้ในสัญญาประกัน อันเป็นดุลพินิจของศาลว่าสมควรจะสั่งปรับผู้ประกันมากน้อยเพียงใด โดยวัตถุประสงค์หลักของสัญญาประกัน คือ การให้ผู้ประกันนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาส่งศาลตามกำหนดหรือตามคำสั่งศาล ส่วนการที่สัญญาประกันกำหนดให้มีการชดใช้ค่าปรับเมื่อผิดสัญญานั้นก็เพื่อเป็นมาตรการบังคับให้ผู้ประกันต้องติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาศาล โดยสัญญาประกันจะผูกพันผู้ประกันอยู่จนกว่าจะสิ้นสุดการฝากขังหรือจนกว่าศาลจะวินิจฉัยชี้ขาดคดีแล้วแต่กรณี และในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี ผู้ประกันก็ยังคงมีหน้าที่ติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาส่งศาลจนกว่าศาลจะมีคำสั่งให้ความรับผิดตามสัญญาประกันหมดไป

กรณีผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ประกันเสียชีวิตก่อนผิดสัญญาประกัน[๓๐๑] หรือผู้ประกันไม่สามารถส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในวันนัดได้เนื่องจากผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกจับหรือถูกคุมขังในคดีอื่นอยู่ก่อนแล้ว ไม่เป็นการผิดสัญญาประกัน

ข้อสังเกต

๑. กรณีผู้ประกันถึงแก่ความตายก่อนผิดสัญญาประกัน สัญญาประกันย่อมระงับลงและสิ้นผลผูกพันนับแต่วันที่ผู้ประกันถึงแก่ความตาย ทายาทหรือผู้จัดการมรดกของผู้ประกันจึงไม่ต้องรับผิดตามสัญญาประกัน และไม่มีเหตุที่ศาลจะยึดถือหลักประกันไว้ต่อไป[๓๐๒]

๒. หากพบว่าผู้ประกันถึงแก่ความตายก่อนผิดสัญญาประกัน เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งจะต้องทำรายงานเสนอศาลเพื่อขอให้ออกหมายเรียกผู้ต้องหาหรือจำเลยมารายงานตัวต่อศาลโดยเร็ว และดำเนินการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวฉบับใหม่เพื่อให้ศาลพิจารณาสั่งต่อไป

๓. กรณีผู้ประกันถึงแก่ความตายหลังผิดสัญญาประกัน ทายาทของผู้ประกันยังคงต้องรับผิดในสัญญาประกันต่อศาล ซึ่งหนี้ค่าปรับอันเป็นหนี้เงินตกทอดไปยังทายาทของผู้ประกันด้วย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๙๙ ประกอบมาตรา ๑๖๐๐ ซึ่งเจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งจะดำเนินการสืบหาผู้จัดการมรดก ทายาทของผู้ประกัน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้ประกัน พร้อมที่อยู่ของบุคคลดังกล่าว เพื่อเสนอศาลให้ออกหมายเรียกบุคคลดังกล่าวมาไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์มรดกของผู้ประกันที่จะดำเนินการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๗[๓๐๓]

การบังคับตามสัญญาประกันนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคสาม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่

---

[๓๐๑] หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๒๔/ว ๑๗๒ (ป) ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๑

[๓๐๒] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๒๒/๒๕๕๘

[๓๐๓] หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๒๔/ว ๑๗๒ (ป) ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๒

๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้บัญญัติว่า “ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการบังคับคดีเพราะผิดสัญญาประกันตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีหรือคำสั่งอื่นใดเพื่อบังคับเอาแก่ทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดตามสัญญาประกันได้เสมือนว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับตามสัญญาประกัน ...” โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑๒.๑ การปรับผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกัน

กรณีบุคคลซึ่งต้องรับผิดตามสัญญาประกันไม่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาลตามนัด

ตัวอย่างคำสั่ง

๑๒.๑.๑ กรณีไม่สามารถส่งตัวโดยไม่มีเหตุผลสมควร

“ผู้ประกันผิดสัญญาประกัน ปรับผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันเต็มตามสัญญา หมายจับผู้ต้องหา” หรือ

“ผู้ประกันไม่สามารถส่งตัวผู้ต้องหาได้ตามนัด โดยไม่มีเหตุผลสมควรถือว่าผิดสัญญาประกัน ให้ปรับผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันเต็มตามสัญญา ให้ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันนำเงินค่าปรับมาชำระต่อศาลภายใน ๓๐ วัน หมายจับผู้ต้องหา”

หากเห็นว่าผู้ประกันหรือผู้เป็นหลักประกันยังไม่ทราบคำสั่งศาล ให้สั่งเพิ่มเติมว่า

“ให้ออกคำบังคับแจ้งให้ผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันทราบ การส่งคำบังคับหากไม่มีผู้รับโดยชอบให้ปิด”

ข้อสังเกต

ในสัญญาประกันตามแบบพิมพ์ ๕๘ จะมีข้อความระบุชัดแจ้งว่า “ข้าพเจ้า (ผู้ประกัน) จะมาศาลตามนัดทุกนัด หากไม่มา ให้ถือว่าทราบคำสั่งของศาลในแต่ละนัดแล้ว” ดังนั้น ถ้าผู้ประกันหรือผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มาศาล ศาลสามารถปรับผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันได้ทันที โดยไม่ต้องพิจารณาว่าผู้ประกันทราบหรือไม่ว่าศาลนัดส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในวันใด

๑๒.๑.๒ กรณีขอผัดส่งตัว

หากผู้ต้องหาหรือจำเลยมีเหตุจำเป็นไม่สามารถมาศาลได้ เช่น ผู้ต้องหาหรือจำเลยป่วยหนัก ผู้ประกันอาจขอผัดส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้

(๑) กรณีอนุญาตให้ผัดส่งตัว

“อนุญาตให้ผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันนำผู้ต้องหามาส่งศาลภายในวันที่ ...”[๓๐๔]

หากถึงวันนัดส่งตัวที่เลื่อนไป ผู้ประกันหรือผู้เป็นหลักประกันไม่ส่งตัวผู้ต้องหาได้โดยไม่มีเหตุผลสมควร ให้สั่งว่า

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันไม่สามารถส่งตัวผู้ต้องหาได้ตามนัด โดยไม่มีเหตุผลสมควร จึงเป็นการผิดสัญญาประกัน ให้ปรับผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันเต็มตามสัญญา ให้ผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันนำเงินค่าปรับมาชำระต่อศาลภายใน ๓๐ วัน หมายจับผู้ต้องหา”

ถ้าผู้ประกันหรือผู้เป็นหลักประกันยังไม่ทราบคำสั่งศาล ให้สั่งเพิ่มเติมว่า

---

[๓๐๔] หมายถึง วันครบกำหนดฝากขังหรือวันนัดพิจารณา (กรณีเป็นจำเลยแล้ว) ครั้งต่อไป

“ให้ออกคำบังคับแจ้งให้ผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันทราบ การส่งคำบังคับ หากไม่มีผู้รับโดยชอบให้ปิด”

(๒) กรณีไม่อนุญาตให้ผัดส่งตัว

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยทราบนัดแล้วแต่เดินทางไปต่างประเทศ โดยไม่ปรากฏเหตุจำเป็น จึงไม่อนุญาตให้ผัดส่งตัว และถือว่าผิดสัญญาประกัน ให้ปรับผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันเต็มตามสัญญา ให้ผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันนำค่าปรับมาชำระต่อศาลภายใน ๓๐ วัน หมายจับจำเลย”

หากเห็นว่าผู้ประกันยังไม่ทราบคำสั่งศาล ให้สั่งเพิ่มเติมว่า

“ให้ออกคำบังคับแจ้งให้ผู้ประกัน/ผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันทราบ การส่งคำบังคับ หากไม่มีผู้รับโดยชอบให้ปิด”

๑๒.๒ การงดหรือลดค่าปรับ

เมื่อศาลสั่งปรับผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันแล้ว ต่อมาผู้ประกันหรือผู้เป็นหลักประกันนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาส่งศาลได้และยื่นคำร้องของดหรือลดค่าปรับ ศาลอาจงดการบังคับตามสัญญาประกันหรือลดจำนวนเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันก็ได้ โดยคำนึงถึงความพยายามของผู้ประกันในการติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใดประกอบด้วย และเมื่อศาลสั่งประการใดแล้วฝ่ายผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกันหรือพนักงานอัยการมีอำนาจอุทธรณ์ได้ คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง

กรณีที่ศาลสั่งปรับผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันเพราะเชื่อว่ามีการผิดสัญญาประกัน หากปรากฏในภายหลังว่าผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ประกันเสียชีวิตก่อนผิดสัญญาประกันหรือถูกจับหรือถูกคุมขังในคดีอื่น ไม่ถือว่าเป็นการผิดสัญญาประกัน การที่ศาลสั่งปรับผู้ประกันนั้น จึงเป็นการสั่งไปโดยผิดหลง ศาลต้องเพิกถอนคำสั่งเดิม ไม่ใช่สั่งงดปรับ

เหตุผลที่อาจพิจารณาให้งดปรับได้ เช่น ผู้ต้องหาหรือจำเลยเจ็บป่วยรุนแรงจนไม่สามารถมาศาลได้

ตัวอย่างคำสั่งกรณีงดค่าปรับ

“พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนน่าเชื่อว่า ผู้ต้องหา/จำเลยเจ็บป่วยรุนแรงตามใบรับรองแพทย์ที่เสนอต่อศาลเป็นเหตุให้ไม่สามารถมาศาลได้ จึงให้งดปรับ ให้ผู้ต้องหา/จำเลยลงลายมือชื่อทราบวันนัดใหม่ กำชับให้มาศาลตามกำหนดโดยเคร่งครัด”

ส่วนเหตุผลที่ลดค่าปรับได้ อาจพิจารณาจากระยะเวลาที่ผู้ประกันหรือผู้เป็นหลักประกันนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาส่งศาล หรือเป็นการผิดสัญญาประกันครั้งแรก หรือผู้ประกันและผู้เป็นหลักประกันมีส่วนร่วมในการให้ได้ตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาส่งศาล เช่น เป็นผู้ติดตามนำตัวมาส่ง หรือจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยส่งให้เจ้าพนักงาน ในกรณีที่หนีหรือจะหลบหนีและไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานที่ใกล้เคียงได้ทันท่วงที ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๗ หรือนำชี้ให้เจ้าพนักงานจับกุมตามหมายจับของศาล รวมทั้งอาจพิจารณาถึงความเสียหายต่อกระบวนพิจารณาคดีด้วย

ตัวอย่างคำสั่งกรณีลดค่าปรับ

“ผู้ประกัน/ผู้เป็นหลักประกันนำตัวผู้ต้องหา/จำเลยส่งศาลหลังจากผิดสัญญาประกันเพียง ... วัน จึงให้ลดค่าปรับลงบางส่วน คงปรับผู้ประกัน/ผู้เป็นหลักประกัน ... บาท”

ข้อสังเกต

๑. เมื่อศาลสั่งงดหรือลดค่าปรับแล้ว ศาลต้องแจ้งให้พนักงานอัยการทราบ เพราะพนักงานอัยการมีอำนาจอุทธรณ์คำสั่งศาลได้ตามกฎหมาย

๒. สำหรับบริษัทประกันภัยที่ออกหนังสือรับรองและได้ใช้เป็นหลักประกันในการขอให้ปล่อยชั่วคราวนั้น ถือว่าบริษัทประกันภัยดังกล่าวเป็น “บุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๗ มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี เพื่อนำตัวมาส่งศาล รวมทั้งมีอำนาจขอลดหรืองดค่าปรับ และเป็น “บุคคลซึ่งต้องรับผิดตามสัญญาประกัน” ที่มาตรา ๑๑๙ วรรคสาม ให้ถือว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จะต้องถูกบังคับคดี นอกจากนี้ยังเป็น “ผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกัน” ตามมาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ดังนั้น จึงมีสิทธิยื่นคำร้องของดหรือลดค่าปรับได้

๑๒.๓ การอุทธรณ์คำสั่งปรับตามสัญญาประกัน คำสั่งให้งดหรือลดค่าปรับ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้ ในกรณีที่มีการผิดสัญญาประกันต่อศาล เมื่อศาลชั้นต้นสั่งประการใดแล้ว ผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกันหรือพนักงานอัยการมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งปรับผู้ประกันหรือลดค่าปรับแก่ผู้ประกันได้ โดยยื่นอุทธรณ์ต่อศาลชั้นอุทธรณ์ จะอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาไม่ได้[๓๐๕] ทั้งนี้ต้องยื่นอุทธรณ์ภายใน ๑ เดือน นับแต่วันทราบคำสั่ง การอุทธรณ์ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและไม่ต้องห้ามเรื่องทุนทรัพย์[๓๐๖] คำวินิจฉัยของศาลชั้นอุทธรณ์ไม่ว่าจะวินิจฉัยประการใด ถือเป็นที่สุด

ข้อสังเกต

๑. แม้ราษฎรจะเป็นโจทก์ฟ้อง พนักงานอัยการก็มีอำนาจที่จะอุทธรณ์ได้[๓๐๗]

๒. คดีที่ขึ้นศาลทหาร เมื่อศาลทหารสั่งเรื่องการปล่อยชั่วคราวและสั่งปรับผู้ประกันไปอย่างไรแล้ว ผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกันจะอุทธรณ์คำสั่งไปยังศาลอุทธรณ์อันเป็นศาลพลเรือนไม่ได้

๓. การยื่นคำร้องขอลดค่าปรับในกรณีผิดสัญญาประกันในคดียาเสพติด ศาลต้องพิจารณาถึงพฤติการณ์ที่จำเลยกระทำความผิด ความหนักเบาแห่งข้อหา การผิดสัญญาประกันประกอบด้วย ดังนั้น คำร้องขอลดค่าปรับถือว่าเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด จึงเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อันอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไปยังศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติด และคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ย่อมเป็นที่สุด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง[๓๐๘]

---

[๓๐๕] คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๔๙/๒๔๙๙

[๓๐๖] คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๑๗/๒๔๙๓

[๓๐๗] คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๔๙/๒๔๙๙

[๓๐๘] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๘๖/๒๕๕๘

๔. การยื่นคำร้องขอลดค่าปรับในกรณีผิดสัญญาประกันในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๒ บัญญัติให้ การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นที่สุด

ในส่วนคดีค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๑ บัญญัติให้ การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในคดีค้ามนุษย์ ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์ให้เป็นที่สุด

ตัวอย่างคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ และศาลฎีกา

(๑) จำเลยซึ่งไม่ใช่ผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกันจะขอลดค่าปรับแทนไม่ได้

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า การอุทธรณ์ขอลดค่าปรับหรืองดค่าปรับนั้น ผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกันคือผู้ประกันเท่านั้นที่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง จึงให้ยกคำร้องของจำเลย”[๓๐๙]

(๒) กรณีขอลดค่าปรับ ศาลชั้นต้นยกคำร้อง ศาลชั้นอุทธรณ์พิพากษายืนเป็นที่สุด ฎีกาไม่ได้

ก. *“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีของผู้ร้องเป็นกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาล เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาให้ลดค่าปรับลงเหลือ ... บาท คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ดังกล่าวย่อมเป็นอันถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องไม่อาจฎีกาได้ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ร้องชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”*[๓๑๐]

ข. *“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้ผู้ประกันยื่นคำร้องขอให้ลดค่าปรับ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง ผู้ประกันอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ย่อมเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ประกันชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”*[๓๑๑]

ค. *“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งปรับผู้ประกัน ... บาท เนื่องจากผู้ประกันทั้งสองไม่ส่งตัวจำเลยในวันนัดสืบพยานโจทก์และออกหมายจับจำเลย ต่อมาผู้เสียหายขอถอนคำร้องทุกข์ ศาลชั้นต้นสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ผู้ประกันทั้งสองยื่นคำร้องขอให้งดหรือลดค่าปรับ ศาลชั้นต้นยกคำร้อง ผู้ประกันทั้งสองอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ดังนี้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ย่อมถึงที่สุด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ผู้ประกันทั้งสองจะฎีกาต่อไปหาได้ไม่ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”*[๓๑๒]

(๓) กรณีขอลดค่าปรับ ศาลชั้นอุทธรณ์ลดให้บางส่วน เป็นที่สุด ฎีกาไม่ได้

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า การที่ผู้ประกันยื่นคำร้องขอให้ลดค่าปรับ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง ผู้ประกันอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ปรับผู้ประกันเป็นเงิน ... บาท คำพิพากษา

---

[๓๐๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์ที่ ๗๓๒/๒๕๔๖

[๓๑๐] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๙๕๘/๒๕๔๔

[๓๑๑] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๐๐๖/๒๕๔๔

[๓๑๒] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๕๐๔๒/๒๕๔๖

ศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ประกันชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๓๑๓]

(๔) กรณีขอผ่อนชำระค่าปรับ ศาลชั้นต้นยกคำร้อง ศาลชั้นอุทธรณ์พิพากษายืน เป็นที่สุด ฎีกาไม่ได้

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งปรับผู้ประกัน ... บาท ผู้ประกันยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอผ่อนชำระค่าปรับเดือนละ ... บาท จนกว่าจะครบ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้ยกคำร้องผู้ประกันอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ดังนี้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ย่อมเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ผู้ประกันจะฎีกาต่อไปหาได้ไม่ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง เมื่อศาลฎีกาสั่งไม่รับฎีกาของผู้ประกันแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องสั่งคำร้องขอทุเลาการบังคับคดีของผู้ประกันอีกต่อไป”[๓๑๔]

(๕) กรณีขอผ่อนชำระค่าปรับ ศาลชั้นต้นยกคำร้อง ศาลชั้นอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้ผ่อนแต่ไม่เต็มตามขอ เป็นที่สุด ฎีกาไม่ได้

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ประกันผิดสัญญาและศาลชั้นต้นสั่งปรับผู้ประกันตามสัญญาประกันแล้ว การที่ผู้ประกันยื่นคำร้องขอผ่อนชำระค่าปรับและศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้อง แต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษากลับอนุญาตให้ผู้ประกันผ่อนชำระค่าปรับเป็นรายเดือน เดือนละ ... บาท นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นกำหนด หากผิดนัดให้ดำเนินการบังคับคดีทันทีนั้น คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ดังกล่าวเป็นการวินิจฉัยเกี่ยวกับการบังคับตามสัญญาประกันซึ่งเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับฎีกาของผู้ประกันจึงชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๓๑๕]

(๖) กรณีคัดค้านว่าไม่ได้ผิดสัญญาประกัน เมื่อศาลชั้นอุทธรณ์วินิจฉัยแล้ว เป็นที่สุด ฎีกาไม่ได้

“พิเคราะห์แล้ว กรณีที่ศาลชั้นต้นเห็นว่า ผู้ประกันกระทำผิดสัญญาประกัน เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งปรับผู้ประกันตามสัญญาประกันแล้ว ฝ่ายผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกันย่อมมีอำนาจอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นดังกล่าวได้ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นกรณีคัดค้านว่าศาลชั้นต้นสั่งปรับผู้ประกันจำนวนเงินสูงเกินไปก็ดี หรือคัดค้านว่าผู้ประกันมิได้กระทำผิดสัญญาประกันก็ดี เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๕ มีคำวินิจฉัยประการใดแล้ว คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ย่อมเป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ประกัน จึงชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง”[๓๑๖]

(๗) กรณีคำสั่งศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์มิใช่เป็นการบังคับตามสัญญาประกัน ศาลชั้นอุทธรณ์พิพากษายกอุทธรณ์ ไม่เป็นที่สุด ฎีกาได้

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ วินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากผู้ประกันทั้งสองไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นแล้วพิพากษายกอุทธรณ์นั้น มิใช่เป็นการสั่ง

---

[๓๑๓] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๒๐๔๕/๒๕๔๑

[๓๑๔] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๑๙๖/๒๕๔๑

[๓๑๕] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๒๐๕๒/๒๕๔๔

[๓๑๖] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๔๗๗/๒๕๔๖

บังคับตามสัญญาประกัน คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงยังไม่ถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ให้รับฎีกาของผู้ประกันทั้งสองไว้ดำเนินการต่อไป”[๓๑๗]

“พิเคราะห์แล้ว คดีสืบเนื่องมาจากผู้ประกันยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ว่า เหตุที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ วินิจฉัยว่า ศาลชั้นต้นปรับผู้ประกันเต็มตามสัญญาประกัน ... บาท จึงลดค่าปรับให้ผู้ประกันเหลือ ... บาท นั้น เป็นการวินิจฉัยคดีโดยผิดหลงไปตามอุทธรณ์ของผู้ประกันที่ระบุในอุทธรณ์ผิดพลาดถึงจำนวนเงินค่าปรับ ที่ถูกศาลชั้นต้นมีคำสั่งปรับผู้ประกันตามสัญญาเพียง ... บาท แต่ผู้ประกันระบุผิดจำนวนผิดพลาดเป็น ... บาท จึงขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิจารณาลดค่าปรับ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ มีคำสั่งว่า คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ถึงที่สุดแล้ว จึงไม่มีเหตุให้เปลี่ยนแปลงแก้ไข ให้ยกคำร้องของผู้ประกันนั้น คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๔ เช่นนี้ ถือไม่ได้ว่าเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งบังคับตามสัญญาประกันอันจะทำให้คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค ๔ เป็นที่สุด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง และคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ในกรณีเช่นนี้ ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายบัญญัติให้เป็นที่สุด ผู้ประกันจึงมีสิทธิฎีกาคำสั่งดังกล่าวได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๖ ให้รับฎีกาของผู้ประกันไว้พิจารณา ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการต่อไป”[๓๑๘]

(๘) กรณีขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนการอายัดทรัพย์สินของผู้ประกันในส่วนที่นอกเหนือทรัพย์สินตามสัญญาประกัน ฎีกาต่อไปได้

“พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันตัวจำเลยในคดีอาญา ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม มิใช่เป็นคำสั่งบังคับตามสัญญาประกันต่อศาลที่มีผลให้คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค ๒ เป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ผู้ประกันที่ ๑ จึงมีสิทธิฎีกาต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม ฎีกาของผู้ประกันที่ ๑ ข้อ ๓ ที่ว่า ผู้ประกันที่ ๑ ยื่นคำร้องนี้เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนการอายัดทรัพย์สินของผู้ประกันที่ ๑ ในส่วนที่นอกเหนือทรัพย์สินตามสัญญาประกัน มิใช่คำขอที่มีประเด็นซ้ำกับคำร้องของผู้ประกันที่ ๑ ครั้งก่อนซึ่งเป็นการขอให้ลดค่าปรับให้แก่ผู้ประกันทั้งสอง ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ จึงควรวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ประกันที่ ๑ ที่ว่า ผู้ประกันที่ ๑ ต้องรับผิดตามสัญญาประกันดังกล่าวหรือไม่ เพราะไม่ได้ส่งผลเกี่ยวกับการลดค่าปรับนั้น เห็นว่า แม้คำร้องของผู้ประกันที่ ๑ มีคำขอที่แตกต่างกันก็ตาม แต่เมื่อคดีก่อนซึ่งผู้ประกันที่ ๑ มีคำขอให้ลดค่าปรับ คดีถึงที่สุดแล้วว่าผู้ประกันที่ ๑ ต้องผูกพันชำระค่าปรับตามสัญญาประกัน ผู้ประกันที่ ๑ กลับยื่นคำร้องครั้งใหม่ขอเพิกถอนการอายัดทรัพย์โดยอ้างว่าสัญญาประกันมีผลบังคับได้เฉพาะผู้ประกันที่ ๒ เท่านั้น ประเด็นแห่งคดีทั้งสองจึงเป็นประเด็นเดียวกัน คือให้วินิจฉัยว่าผู้ประกันที่ ๑ ต้องรับผิดตามสัญญาประกันหรือไม่ อันเป็นการขอให้ศาลดำเนินกระบวนพิจารณาซ้ำในประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้วนั้น ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ไม่วินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ประกันที่ ๑ ในประเด็นนี้ ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของผู้ประกัน

---

[๓๑๗] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๓๘๓๗/๒๕๔๔

[๓๑๘] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๘๑๐/๒๕๕๐

ที่ ๑ ข้อนี้ไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ส่วนฎีกาของผู้ประกันที่ ๑ ข้อ ๕ ที่ว่า สัญญาประกันสิ้นสุดลงแล้วโดยเหตุจำเลยถึงแก่ความตายก็ดี ฎีกาข้อ ๖ ที่ว่า การบังคับคดีพ้นกำหนดอายุความ ๑๐ ปี ก็ดี ฎีกาข้อที่ ๘ ที่ว่า ทรัพย์สินแนบท้ายสัญญาประกันที่ใช้เป็นเบี้ยปรับมิได้หมายความรวมถึงทรัพย์สินอื่นของผู้ประกันที่ ๑ ก็ดี และฎีกาข้อ ๑๐ ที่ว่าหนังสือแจ้งสิทธิเรียกร้องสลากออมสินสิ้นผลเพราะสลากออมสินดังกล่าวมีกำหนดจ่ายเงินคืนพ้นอายุความบังคับคดีก็ดี ตามคำร้องและแก้ไขคำร้องของผู้ประกันที่ ๑ ไม่มีการกล่าวอ้างตั้งประเด็นในเรื่องเหล่านี้ไว้ แม้จะได้มีการนำสืบบางประเด็นกันมาในศาลชั้นต้นก็เป็นเรื่องนอกประเด็น ต้องห้ามมิให้รับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๗ (๑) ถือไม่ได้ว่าเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ทั้งมิใช่ปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ศาลล่างทั้งสองจะได้วินิจฉัยประเด็นดังกล่าวบางประเด็นไว้ก็ตาม ก็ต้องห้ามมิให้ผู้ประกันที่ ๑ ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง สำหรับฎีกาของผู้ประกันที่ ๑ ข้อ ๔ ข้อ ๗ และข้อ ๙ ซึ่งเป็นเรื่องความรับผิดของจำเลยที่ ๑ ตามสัญญาประกันเพียงใดนั้น มิได้มีบทบัญญัติของกฎหมายต้องห้ามฎีกา จึงให้รับฎีกาของผู้ประกันที่ ๑ เฉพาะฎีกาข้อ ๔ ข้อ ๗ และข้อ ๙ ไว้พิจารณา นอกจากนี้ไม่รับฎีกา ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการต่อไป"[๓๑๙]

๑๒.๔ การบังคับคดีเมื่อผู้ประกันไม่ชำระค่าปรับ

การบังคับคดีเมื่อผู้ประกันไม่ชำระค่าปรับนั้น ตามสัญญาประกันแบบ ๕๘ ระบุว่า ถ้าผู้ประกันไม่มาศาล ให้ถือว่าทราบคำสั่งของศาลในแต่ละนัดแล้ว ดังนั้น เมื่อมีการผิดสัญญาประกันและศาลสั่งปรับผู้ประกันแล้ว แม้ในวันนั้นผู้ประกันจะไม่มาศาลก็ต้องถือว่าผู้ประกันทราบคำสั่งปรับผู้ประกันแล้ว ศาลไม่จำเป็นต้องแจ้งคำสั่งปรับผู้ประกันให้ผู้ประกันทราบคำสั่งอีก และเพื่อความรวดเร็วศาลจะสั่งให้ออกคำบังคับให้ผู้ประกันชำระค่าปรับภายในเวลาที่กำหนดในวันเดียวกันด้วย

ข้อสังเกต

๑. คำบังคับมีความหมายเช่นเดียวกับคำบังคับในคดีแพ่ง

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคสาม บัญญัติกระบวนวิธีการบังคับคดีในกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาลไว้เป็นการเฉพาะว่า ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีหรือคำสั่งอื่นใดเพื่อบังคับเอาแก่ทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดตามสัญญาประกันได้เสมือนว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อศาลมีคำสั่งปรับผู้ประกันแล้ว ศาลย่อมมีอำนาจออกหมายบังคับคดีหรือคำสั่งอื่นใดเพื่อบังคับคดีได้ โดยไม่ต้องออกคำบังคับให้ผู้ประกันปฏิบัติก่อนดังเช่นการบังคับคดีแพ่ง อย่างไรก็ดี ศาลมีอำนาจออกคำสั่งอื่นใด ตามมาตรา ๑๑๙ วรรคสาม เช่น ก่อนออกหมายบังคับคดีศาลอาจมีคำสั่งหรือคำบังคับให้ผู้ประกันนำค่าปรับมาชำระต่อศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือให้ธนาคารที่ออกหนังสือรับรองเพื่อชำระค่าปรับส่งเงินมาชำระค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ให้สั่งด้วยว่าเมื่อครบกำหนดแล้วไม่มีการปฏิบัติ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานเสนอศาลเพื่อพิจารณาต่อไป

---

[๓๑๙] เทียบคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๘๒๔/๒๕๕๔

หรือสั่งให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือพนักงานอัยการดำเนินการยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ของผู้ประกันที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ในคดีอื่น หรือสั่งอายัดสิทธิเรียกร้องของผู้ประกัน เป็นต้น

๓. ในกรณีที่ผู้ประกันวางเงินสดเป็นหลักประกัน ซึ่งไม่ต้องมีการบังคับคดียึดทรัพย์ออกขายทอดตลาด เมื่อศาลมีคำสั่งปรับผู้ประกันแล้ว ศาลมีอำนาจสั่งถอนเงินหลักประกันมาชำระค่าปรับได้ทันที และมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกันทราบคำสั่งดังกล่าว หากผู้ประกันนำเงินมาชำระค่าปรับตามคำสั่งศาล เงินที่ผู้ประกันนำมาชำระค่าปรับตามสัญญาประกัน ไม่ถือว่าเป็นเงินที่เจ้าหนี้อื่นอาจขอเฉลี่ยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๘ วรรคสาม[๓๒๐]

ตัวอย่างคำสั่ง

“ผู้ประกันผิดสัญญาประกัน ปรับผู้ประกันตามสัญญา หมายจับผู้ต้อง/จำเลย ถอนเงินหลักประกันมาชำระค่าปรับ มีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกันทราบคำสั่ง”

๑๒.๔.๑ ผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการบังคับคดี

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคสาม บัญญัติให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับคดีตามสัญญาประกัน และให้เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี มีอำนาจหน้าที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ประกันและขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากศาลหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี โดยนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๔ มาใช้โดยอนุโลม

ข้อสังเกต

๑. เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้ง คือ เจ้าพนักงานที่ได้รับแต่งตั้งตามระเบียบหรือประกาศของสำนักงานศาลยุติธรรมหรือได้รับแต่งตั้งตามคำสั่งของอธิบดีผู้พิพากษา หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล แล้วแต่กรณี ให้เป็นผู้มีหน้าที่ในการบังคับคดีผู้ประกันซึ่งอาจแต่งตั้งจากข้าราชการศาลยุติธรรมหรือลูกจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในศาลนั้นได้ตามความจำเป็นและสมควร โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานหรือส่วนใดโดยเฉพาะ ทั้งนี้ให้แต่งตั้งผู้อำนวยการในศาลดังกล่าวเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบ

๒. นอกจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคสาม พนักงานอัยการยังมีอำนาจและหน้าที่ในการบังคับคดีผู้ประกันที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ ด้วย

๓. เนื่องจากเจ้าพนักงานศาลที่ได้รับการแต่งตั้งและพนักงานอัยการต่างมีหน้าที่บังคับคดีผู้ประกัน ทั้งพนักงานอัยการมีอำนาจอุทธรณ์คำสั่งศาลเกี่ยวกับการบังคับตามสัญญาประกันเมื่อผู้ประกันผิดสัญญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง ดังนั้นเมื่อศาลออกหมายบังคับคดี หรือมีคำสั่งปรับ งดหรือลดค่าปรับ จึงต้องแจ้งคำสั่งให้พนักงานอัยการทราบด้วย และควรมีหนังสือสอบถามพนักงานอัยการเป็นระยะว่าสามารถบังคับคดีได้จำนวนเท่าใด เพื่อป้องกันการบังคับคดีซ้ำซ้อนหรือเกินกว่าค่าปรับผู้ประกัน

---

[๓๒๐] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘

๑๒.๔.๒ ระยะเวลาในการบังคับคดีผู้ประกัน

ความรับผิดตามสัญญาประกันเป็นความรับผิดทางแพ่ง และค่าปรับที่ศาลสั่งให้ผู้ประกันชำระกรณีผิดสัญญาประกันก็เข้าลักษณะเป็นเบี้ยปรับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๗๙ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคสี่ บัญญัติให้การบังคับคดีผู้ประกันถือปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม การบังคับคดีจึงต้องกระทำภายในสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งปรับ[๓๒๑] ระยะเวลาสิบปีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๔ สามารถย่นหรือขยายได้ตามหลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ [๓๒๒] หากได้มีการร้องขอให้บังคับคดีภายในกำหนดเวลาสิบปีแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมมีอำนาจดำเนินการบังคับคดีต่อไป แม้ล่วงเลยระยะเวลาสิบปีนับแต่วันมีคำสั่ง [๓๒๓]

๑๒.๔.๓ หลักเกณฑ์ในการร้องขอให้บังคับคดีที่ต้องทำภายใน ๑๐ ปี

เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือพนักงานอัยการจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ให้ครบถ้วนภายใน ๑๐ ปี ดังนี้

๑. ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี

หากครบกำหนดเวลาตามคำสั่งหรือคำบังคับแล้ว ผู้ประกันไม่ชำระค่าปรับ เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับการแต่งตั้งและพนักงานอัยการจะขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแล้วส่งหมายบังคับคดีไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีพร้อมเอกสารที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่วางประกันไว้ (ถ้ามี) เพื่อดำเนินการยึดทรัพย์บังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคสาม ในหมายบังคับคดีให้ระบุว่า *“พนักงานอัยการและเจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งหรือผู้แทน”* เป็นผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามกฎหมาย และมีหนังสือแจ้งพนักงานอัยการทราบตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ (๘) (๑๐) เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป หนังสือแจ้งพนักงานอัยการให้ระบุด้วยว่า ให้รายงานความคืบหน้าในการตรวจสอบทรัพย์สินและการบังคับคดีให้ศาลทราบตามระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนด[๓๒๔]

ตัวอย่างคำสั่ง

“ออกหมายบังคับคดี และให้มีหนังสือแจ้งพนักงานอัยการดำเนินการบังคับคดี โดยให้รายงานความคืบหน้าในการตรวจสอบทรัพย์สินและการบังคับคดีให้ศาลทราบทุก ๖ เดือน”

๒. แจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีทราบว่าศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว

๓. แถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้ยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ข้อสังเกต

การบังคับคดีกับทรัพย์สินที่ผู้ประกันนำมาวางหลักประกัน เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓, น.ส. ๓ ก) ให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือพนักงานอัยการส่งหมายบังคับคดี ทรัพย์สิน หนังสือรับรองกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินหรือหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สิน

---

[๓๒๑] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๙๖/๒๕๕๕, ๖๕๐๖/๒๕๖๐

[๓๒๒] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๒๖๖/๒๕๕๕, ๔๓๐๖/๒๕๕๕

[๓๒๓] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๑๗๗/๒๕๕๕, ๑๔๙๖/๒๕๕๕, ๔๒๐๓/๒๕๕๔, ๒๖๖๕/๒๕๔๘, ๖๓๘๒/๒๕๓๑

[๓๒๔] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๖ วรรคสอง

พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลที่ออกหมายบังคับคดี ทั้งนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคสาม ให้ถือว่ามีการยึดทรัพย์สินดังกล่าวโดยผลของกฎหมายแล้ว ไม่จำต้องนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์อันเป็นหลักประกันนั้นอีก และถ้าทรัพย์หลักประกันเป็นอสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการส่งแผนที่และภาพถ่ายที่ตั้งทรัพย์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีด้วย[๓๒๕] ส่วนการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินอื่นที่ไม่ใช่หลักประกัน เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งหรือพนักงานอัยการต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับการบังคับคดีแพ่ง โดยนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากพิจารณาแล้ว เห็นว่า แม้มีการขายทอดตลาดทรัพย์หลักประกันแล้วยังไม่พอชำระค่าปรับตามสัญญาประกัน เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งหรือพนักงานอัยการอาจขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องอื่นของผู้ประกันเพิ่มเติมให้เพียงพอชำระค่าปรับตามสัญญาประกัน[๓๒๖] ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตได้โดยไม่จำต้องรอให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์หลักประกันเสร็จสิ้นก่อนเพราะไม่ใช่กรณีที่จะต้องบังคับคดีแก่ทรัพย์ตามลำดับ

๑๒.๔.๔ การขยายระยะเวลาในการบังคับคดี

การขยายระยะเวลาในการบังคับคดีนั้น ให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งทำรายงานเจ้าหน้าที่เสนอศาลเพื่อขอขยายระยะเวลา โดยระบุเหตุผลในการขอขยายระยะเวลาให้ชัดเจน เช่น อยู่ระหว่างการติดตามหรือสืบหาทรัพย์สินของผู้ประกัน อยู่ระหว่างการขายทอดตลาดและสืบหาทรัพย์สินอื่นของผู้ประกัน ทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดนั้นขายได้เงินไม่พอชำระค่าปรับตามสัญญาประกันหรือมีการขายทอดตลาดหลายครั้งแล้ว แต่ไม่มีผู้ซื้อทรัพย์ดังกล่าว หรืออยู่ระหว่างผู้ประกันขอผ่อนชำระค่าปรับ

ข้อสังเกต

๑. เมื่อมีเหตุจำเป็นที่ต้องขอขยายระยะเวลาการบังคับคดีผู้ประกัน เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งจะจัดทำรายงานเจ้าหน้าที่ขอขยายระยะเวลาการบังคับคดีต่อครั้งไม่เกินครั้งละ ๑ ปี ทั้งนี้ เพื่อให้มีการติดตามผลความคืบหน้าของการบังคับคดีอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ และให้ศาลพิจารณาถึงความจำเป็นต่อประโยชน์ของทางราชการที่จะต้องขยายระยะเวลาการบังคับคดีในครั้งต่อไปอีก อย่างไรก็ตามการอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการบังคับคดีให้คำนึงถึงความเป็นธรรมแก่ผู้ประกันไม่ให้ต้องถูกบังคับคดีนานเกินจำเป็น ทั้งอาจไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินการและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการ[๓๒๗]

๒. ภายในระยะเวลาบังคับคดีผู้ประกัน ศาลควรให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งทำรายงานเสนอเพื่อขอให้ออกหมายเรียกผู้ประกันที่ผิดสัญญาหรือบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลอื่นที่เชื่อว่าอยู่ในฐานะที่จะให้ถ้อยคำอันเป็นประโยชน์มาไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ประกัน และหากผู้ประกันไม่สามารถชำระหนี้ตามสัญญาประกันได้ก็อาจหาแนวทางให้มีการผ่อนชำระหนี้ต่อศาล หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ผู้ประกันที่ผิดสัญญาประกันขวนขวายในการติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาส่งศาล โดยเป็น

---

[๓๒๕] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๕

[๓๒๖] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๗

[๓๒๗] หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๒๔/ว ๑๗๘ (ป) ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ วางแนวทางการอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการบังคับคดีควรจะทำเท่าที่จำเป็น แต่ทั้งนี้ไม่ควรเกินกว่าระยะเวลา ๕ ปี นับแต่สิ้นสุดระยะเวลาเดิม

ดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาถึงความเหมาะสมเป็นรายคดีไป[๓๒๘] หากผู้ประกันหรือบุคคลที่ถูกหมายเรียกโดยชอบ แล้วขัดขืนไม่มาศาล ถือว่ากระทำผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๑ (๕) ประกอบ มาตรา ๒๗๗

๑๒.๔.๕ การสั่งยุติการบังคับตามสัญญาประกัน

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาบังคับคดีแล้ว แต่ไม่สามารถสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของผู้ประกันได้ เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งจะจัดทำรายงานการบังคับคดีผู้ประกันเสนอต่อศาล โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับวันที่ศาลมีคำสั่งปรับผู้ประกัน จำนวนหนี้ที่ศาลสั่งปรับ วันที่ออกหมายบังคับคดี วันที่ตั้งเรื่องการบังคับคดีกับเจ้าพนักงานบังคับคดี วันครบกำหนดระยะเวลาการบังคับคดี ข้อมูลเกี่ยวกับการสืบหาทรัพย์สินของผู้ประกัน จำนวนหนี้ที่บังคับได้ จำนวนหนี้ที่ยังบังคับไม่ได้ รวมทั้งเหตุผลที่ไม่สามารถสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินที่จะบังคับคดีได้อีก หรือพฤติการณ์พิเศษอื่น เพื่อให้ศาลมีคำสั่งยุติการบังคับคดีตามสัญญาประกัน โดยศาลจะมีคำสั่งยุติการบังคับตามสัญญาประกัน หรือมีคำสั่งขยายระยะเวลาการบังคับคดีในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย หรือจะมีคำสั่งเรียกผู้ประกันมาไต่สวนตามที่ศาลเห็นสมควร ทั้งนี้ ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจงดหรือลดค่าปรับผู้ประกันได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง หากศาลมีคำสั่งยุติการบังคับตามสัญญาประกัน ให้รายงานผลให้สำนักงานศาลยุติธรรมทราบ รวมทั้งแจ้งให้พนักงานอัยการและเจ้าพนักงานบังคับคดีทราบด้วย[๓๒๙]

ตัวอย่างคำสั่ง *“ให้ยุติการบังคับตามสัญญาประกัน รายงานผลให้สำนักงานศาลยุติธรรมทราบ แจ้งให้พนักงานอัยการและเจ้าพนักงานบังคับคดีทราบด้วย”*

ข้อสังเกต

๑. การจัดทำรายงานการบังคับคดีผู้ประกันเสนอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งยุติการบังคับตามสัญญาประกันนั้น ต้องปรากฏว่าเจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งได้ดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินผู้ประกันครบถ้วน ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๑๖/ว ๔๗๑ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ และผู้ประกันไม่มีทรัพย์สินอื่นใดที่จะบังคับได้อีก

๒. กรณีที่ถือว่ามีพฤติการณ์พิเศษ ซึ่งศาลอาจมีคำสั่งยุติการบังคับตามสัญญาประกันได้ เช่น เมื่อได้ดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้ประกันแล้วเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของจำนวนค่าปรับตามสัญญา หรือผู้ประกันได้ผ่อนชำระค่าปรับตามสัญญาประกันแล้วเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของจำนวนค่าปรับตามสัญญา ต่อมาขาดผ่อนชำระค่าปรับ และเจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งหรือพนักงานอัยการได้สืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของผู้ประกันครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของผู้ประกันที่จะนำมาชำระค่าปรับตามสัญญาต่อไปได้ ทั้งการยุติการบังคับคดีจะไม่เป็นการกระทบต่อการดำเนินกระบวนพิจารณาของศาล เนื่องจากได้ตัวจำเลยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแล้ว หรือจำเลยถึงแก่ความตาย หรือคดีขาดอายุความ

---

[๓๒๘] หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๑๖/ว ๑๒๖ (ป) ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

[๓๒๙] ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙

ภาคผนวก

หน้า ๑
เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๘ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติ

มาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เงินสินบน” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่ผู้แจ้งความนำจับตามพระราชบัญญัตินี้

“เงินรางวัล” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากศาลให้เป็นผู้สอดส่องดูแล รับรายงานตัว หรือให้คำปรึกษาผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว

“ผู้แจ้งความนำจับ” หมายความว่า บุคคลเดียวหรือหลายคนซึ่งชี้ช่องหรือแจ้งเบาะแสแก่ทางราชการ จนทางราชการสามารถจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนีได้ แต่ต้องมิใช่เจ้าหน้าที่ผู้จับ ผู้ประกัน บุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น

“เจ้าหน้าที่ผู้จับ” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนี และให้หมายความรวมถึงราษฎรผู้จับตามที่เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับขอความช่วยเหลือด้วย

“ก.บ.ศ.” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

มาตรา ๔ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ศาลอาจมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพื่อให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวก็ได้

บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องมิใช่เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามที่ ก.บ.ศ. กำหนด ผู้ประกัน บุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราว

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕ ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๔ มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย เว้นแต่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้หลบหนีหรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายขึ้นโดยผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรแก่กรณี

ในกรณีที่ความปรากฏแก่ศาลว่า ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลเป็นผู้ยากไร้และไม่มีค่าพาหนะสำหรับการเดินทางไปศาลหรือเพื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายค่าพาหนะแก่ผู้นั้นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบ ก.บ.ศ. โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖ การขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่หรือวันที่ได้รับแจ้งจากศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าวตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงลักษณะของภารกิจและระยะเวลาที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบ ก.บ.ศ. โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗ เมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนีและได้ส่งตัวต่อศาลแล้ว ให้ผู้แจ้งความนำจับมีสิทธิได้รับเงินสินบน และเจ้าหน้าที่ผู้จับมีสิทธิได้รับเงินรางวัล

มาตรา ๘ การขอรับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามมาตรา ๗ ให้ผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล โดยผู้ร้องต้องแสดงพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่าตนเองเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว และหากศาลพิจารณาเห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับหรือเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความยากง่ายในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นเป็นสำคัญ

ถ้ามีผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับหลายราย ให้ศาลสั่งแบ่งจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับเท่ากันทุกราย

ผู้ที่มีสิทธิได้รับเงินในลักษณะอย่างเดียวกันตามกฎหมายอื่นแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

หลักเกณฑ์และอัตราในการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๙ การเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะ เงินสินบน และเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เบิกจ่ายจากเงินค่าปรับตามคำพิพากษาในคดีอาญา ก่อนนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

วิธีการเบิกจ่ายและรับเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ. กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มีผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลหลบหนีไปทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลต้องล่าช้า ส่งผลกระทบต่อนโยบายในการป้องปรามอาชญากรรม สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือการไม่มีเจ้าพนักงานกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ศาลกำหนดเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ เมื่อเกิดการหลบหนีก็ไม่มีเจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยเหล่านั้นกลับมาดำเนินคดี ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรกำหนดมาตรการกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวและการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี รวมทั้งการนำเงินค่าปรับตามคำพิพากษาในคดีอาญามาใช้เป็นค่าใช้จ่ายในมาตรการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

อัพเดทถึงฉบับที่ ๓

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมรักษาการตามระเบียบนี้

[๑]ข้อ ๓/๑ ในระเบียบนี้ “การกำกับดูแล” หมายความว่า การที่ศาลกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายในระหว่างปล่อยชั่วคราว รวมถึงการใช้มาตรการป้องกันต่างๆ กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว เช่น การแต่งตั้งผู้กำกับดูแล หรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์ที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง

หมวด ๑
คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

---

[๑] เพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ข้อ ๔ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มิใช่บุคคลตามข้อ ๕ ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

[๒](๑) เป็นผู้ที่รู้จักผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นอย่างดีและผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ความเคารพเชื่อฟัง หรือเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนให้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และ

(๒) เป็นผู้สมัครใจ มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

ข้อ ๕ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา หรือผ่านการอบรมการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมตามหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหรือรับรอง และ

(๒) เป็นผู้สมัครใจ มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

การให้คำปรึกษาทางจิตสังคม หมายความรวมถึง การให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษาให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อป้องกันการหลบหนี การกระทำความผิดหรือก่อเหตุร้าย

ข้อ ๖ บุคคลต่อไปนี้ต้องห้ามเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

(๑) เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด

(๒) ผู้ประกัน บุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราว

(๓) บุคคลที่ประกอบอาชีพหรือหารายได้จากงานที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์หรืออาจมีผลประโยชน์กับการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

[๓]ความในวรรคหนึ่ง ไม่ห้ามศาลที่จะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวไปรายงานตัวต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าพนักงานศาล หรือให้เจ้าพนักงานดังกล่าวช่วยสอดส่องหรือให้คำแนะนำแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว โดยไม่ถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามระเบียบนี้

---

[๒] แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

[๓] เพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

[๔]ข้อ ๗ ศาลมีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ในกรณีที่ศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ศาลแต่งตั้งอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสม

ข้อ ๘ ศาลอาจสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ต่อไปนี้ เพียงอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้

(๑) หน้าที่ในการสอดส่องดูแล

(๒) หน้าที่รับรายงานตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

(๓) หน้าที่ให้คำปรึกษา

[๕]ผู้กำกับดูแลอาจรายงานการปฏิบัติหน้าที่ต่อศาลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ตามความเหมาะสมภายใต้แนวทางปฏิบัติที่ศาลได้วางไว้

ข้อ ๙ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลต้องคอยกำชับหรือตักเตือนให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลอย่างเคร่งครัด และคอยสอดส่องพฤติกรรมของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวว่าปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลหรือไม่ หากพบพฤติกรรมอันควรสงสัยว่าเป็นการผิดเงื่อนไข ต้องรายงานศาลโดยเร็ว

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการรับรายงานตัวต้องเป็นผู้รับรายงานตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามกำหนดนัดแทนศาล หากผู้ถูกปล่อยชั่วคราวไม่มารายงานตัว ต้องรายงานศาลโดยเร็ว

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาต้องให้คำปรึกษาเป็นรายครั้ง หากพบว่าการให้คำปรึกษาครั้งใดไม่มีความก้าวหน้า หรือผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีแนวโน้มที่จะหลบหนี กระทำความผิด หรือก่อเหตุร้าย ต้องรายงานศาลโดยเร็ว

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวและมีคำสั่งแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นกำหนดตัวผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวแล้วดำเนินการต่อไป

---

[๔] ปรับปรุงแก้ไขโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๔

[๕] เพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

หมวด ๒

ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

ข้อ ๑๑ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ปฏิบัติหน้าที่จนเสร็จสิ้น หรือที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรแก่กรณีแม้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหลบหนีหรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายขึ้น มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบนี้

ในกรณีผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้มีสิทธิรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาเป็นรายครั้ง

ข้อ ๑๒ การกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการรับรายงานตัว ให้กำหนดค่าตอบแทนไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

(๒) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแล ไม่ว่าจะมีหน้าที่รับรายงานตัวด้วยหรือไม่ ให้กำหนดค่าตอบแทนไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

[๖](๓) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ให้กำหนดค่าตอบแทน ดังนี้

(ก) นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผ่านการอบรมการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมตามหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหรือรับรอง ซึ่งมิได้ปฏิบัติงานประจำในศาล วันละ ๑,๐๐๐ บาท โดยไม่คำนึงถึงจำนวนคดีหรือจำนวนผู้เข้ารับคำปรึกษา

(ข) แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ครั้งละ ๒,๐๐๐ บาท รวมแล้วไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาทต่อคดี

การกำหนดค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้คำนึงถึงลักษณะและความยากง่ายของภารกิจ ตลอดจนระยะเวลาที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย

ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เกินกว่าหนึ่งหน้าที่ ให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าเพียงอัตราเดียว

---

[๖] แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่การปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีพฤติการณ์พิเศษซึ่งก่อให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีค่าใช้จ่าย ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องขออนุญาตดำเนินการดังกล่าวต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยในโอกาสแรกที่กระทำได้ หากศาลมีคำสั่งอนุญาต ให้กำหนดค่าใช้จ่ายที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวขอรับได้ตามที่จำเป็นและสมควร

ข้อ ๑๔ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีสิทธิขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ เมื่อปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้น หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เนื่องจากศาลยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

ในการขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่หรือวันที่รับแจ้งจากศาล และให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย

หมวด ๓

ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้

[๗]ข้อ ๑๕ ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศาลไม่ว่าจะมีการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลหรือไม่ หากได้รับคำสั่งให้ต้องเดินทางไปศาล หรือเพื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด แต่ไม่มีค่าพาหนะเนื่องจากเป็นผู้ยากไร้ มีสิทธิขอรับค่าพาหนะตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๑๖ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าพาหนะให้แก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ดังนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำนาจศาล หรือในเขตจังหวัดเดียวกับสถานที่ที่ศาลกำหนดให้ไปปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว ให้กำหนดค่าพาหนะไม่เกินครั้งละ ๓๐๐ บาท

(๒) ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่พักอาศัยนอกเขตอำนาจศาล หรือคนละจังหวัดกับสถานที่ที่ศาลกำหนดให้ไปปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว ให้กำหนดค่าพาหนะไม่เกินครั้งละ ๕๐๐ บาท

ในการกำหนดค่าพาหนะ หากศาลเห็นว่ามีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง ศาลมีอำนาจกำหนดค่าพาหนะสูงกว่าอัตราที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้

---

[๗] แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ข้อ ๑๗ ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีสิทธิขอรับค่าพาหนะทันทีที่ต้องเดินทางไปศาลหรือไปสถานที่ที่ศาลกำหนดให้ไปปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว โดยให้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยหรือศาลที่เดินทางไปถึง แต่ต้องไม่เกินระยะเวลาสามสิบวันนับแต่การปล่อยชั่วคราวสิ้นสุด

หมวด ๔

เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับ

ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี

ข้อ ๑๘ ให้ผู้แจ้งความนำจับและเจ้าหน้าที่ผู้จับมีสิทธิรับเงินสินบนและเงินรางวัลแล้วแต่กรณี เมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนีและได้ส่งตัวต่อศาลแล้ว

ข้อ ๑๙ ในการขอรับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามข้อ ๑๘ ให้ผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล โดยผู้ร้องต้องแสดงพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่าตนเองเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว และหากศาลพิจารณาเห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับหรือเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบนี้

[๘]การพิจารณาสั่งคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

ข้อ ๒๐ ให้กำหนดเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับในอัตราไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

ข้อ ๒๑ ให้กำหนดเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับในอัตราไม่เกินร้อยละห้าสิบของวงเงินประกันตัวตามที่ศาลกำหนดหรือตามบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยแล้วแต่กรณี แต่ต้องไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

[๙]ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลมิได้กำหนดวงเงินประกันตัวไว้ และบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยมิได้กำหนดวงเงินประกันตัวสำหรับข้อหาของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีไว้ หรือจำนวนเงินรางวัลซึ่งคำนวณได้ตามวรรคหนึ่งต่ำเกินสมควรเมื่อคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ตามข้อ ๒๒/๑ วรรคหนึ่ง ให้กำหนดเงินรางวัลไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

---

[๘] เพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

[๙] แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

[๑๐]ข้อ ๒๒ การสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับตามข้อ ๒๐ ให้คำนึงถึงความยากง่ายในการสืบหาตัวผู้หลบหนี ค่าใช้จ่ายที่เสียไป ตลอดจนความเสี่ยงภัยของผู้แจ้งความนำจับประกอบด้วย

[๑๑]ข้อ ๒๒/๑ การสั่งจ่ายเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามข้อ ๒๑ ให้คำนึงถึงความยากง่ายในการติดตามจับกุมผู้หลบหนี ค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นที่เสียไปในการติดตามจับกุมและนำตัวผู้หลบหนีส่งศาล ตลอดจนพฤติการณ์แห่งความเสี่ยงภัยเป็นพิเศษของเจ้าหน้าที่ผู้จับประกอบด้วย

กรณีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จับ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องขอรับเงินรางวัลที่เป็นค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นตามวรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่ไม่ได้เบิกจากทางราชการ

[๑๒]ข้อ ๒๒/๒ ในการยื่นคำร้องขอรับเงินรางวัลตามข้อ ๒๑ ผู้ยื่นคำร้องต้องแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจับกุม ค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นที่เสียไป โดยยื่นหลักฐานตามที่จ่ายจริงหรือในลักษณะเหมาจ่ายตามความจำเป็นและพอสมควร

กรณีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จับ หากมีเหตุจำเป็นต้องขอความร่วมมือเจ้าพนักงานอื่นในการนำตัวผู้หลบหนีไปส่งศาล ให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้ยื่นคำร้องขอรับเงินค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นที่เสียไป โดยแยกส่วนของตนและส่วนของเจ้าพนักงานดังกล่าวด้วยเพื่อความสะดวกแก่การจ่ายเงินแก่เจ้าพนักงานนั้นต่อไป

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่มีผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับหลายราย ให้สั่งแบ่งจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับเท่ากันทุกราย

ข้อ ๒๔ ผู้ขอรับหรือได้รับเงินสินบน เงินรางวัลหรือเงินอื่นในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่นแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามระเบียบนี้ เว้นแต่ศาลเห็นว่าการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นมีความยากเป็นพิเศษ และสมควรให้เงินสินบนหรือเงินรางวัลเพิ่มเติมจากเงินในลักษณะเดียวกันที่ได้รับตามกฎหมายอื่น

หมวด ๕
วิธีการเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะ เงินสินบน และเงินรางวัล

---

[๑๐] แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

[๑๑] เพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

[๑๒] เพิ่มเติมโดยระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ข้อ ๒๕ วิธีการเบิกจ่าย หลักฐานและเอกสารการเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะ เงินสินบน และเงินรางวัล ให้ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการเงิน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(ลงชื่อ) ชีพ จุลมนต์

(นายชีพ จุลมนต์)

ประธานศาลฎีกา

ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

หน้า ๔
เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๓๓ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้เหมาะสม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๗ ของระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๗ ศาลมีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ในกรณีที่ศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ศาลแต่งตั้งอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสม"

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔
เมทินี ชโลธร
ประธานศาลฎีกา
ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว
การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้
เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี
พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑
คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

ข้อ ๔ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มิใช่บุคคลตามข้อ ๕ ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ที่รู้จักผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นอย่างดีและผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ความเคารพเชื่อฟัง หรือเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่อยู่อาศัยให้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และ

(๒) เป็นผู้สมัครใจ มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

ข้อ ๕ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา หรือผ่านการอบรมการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมตามหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหรือรับรอง และ

(๒) เป็นผู้สมัครใจ มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

การให้คำปรึกษาทางจิตสังคม หมายความรวมถึง การให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษาให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อป้องกันการหลบหนี การกระทำความผิดหรือก่อเหตุร้าย

ข้อ ๖ บุคคลต่อไปนี้ต้องห้ามเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

(๑) เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด

(๒) ผู้ประกัน บุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราว

(๓) บุคคลที่ประกอบอาชีพหรือหารายได้จากงานที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์หรืออาจมีผลประโยชน์กับการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

ข้อ ๗ ศาลมีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ในกรณีที่ศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน หรือมีประกันแต่ไม่มีหลักประกัน และผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว มีลักษณะต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีญาติหรือเพื่อนสนิทหรือบุคคลใกล้ชิดอื่นใดที่อาจช่วยดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลยให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลหลังได้รับการปล่อยชั่วคราว หรือ

(๒) ผู้ต้องหาหรือจำเลย ตลอดจนญาติ เพื่อนสนิท หรือบุคคลใกล้ชิดของผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีช่องทางสื่อสารเพื่อให้เจ้าพนักงานศาลซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวติดต่อได้ภายหลัง มีการปล่อยชั่วคราว หรือ

(๓) ผู้ต้องหาหรือจำเลยอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร หรือต้องเดินทางไปประกอบอาชีพต่างท้องที่อยู่บ่อยครั้ง และมีเหตุน่าเชื่อว่าเจ้าพนักงานศาลซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวอาจประสบความยากลำบากเกินสมควรในการติดต่อหรือกำกับดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลยให้ปฏิบัติตามเงื่อนไข หรือ

(๔) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติด การเจ็บป่วยทางจิต หรือควรได้รับคำปรึกษาทางจิตสังคม

การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวในกรณีตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ไปพร้อมกับการสั่งให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสาม พึงทำได้ต่อเมื่อมีเหตุน่าเชื่ออย่างยิ่งว่าลำพังการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือการสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อย่างใดอย่างหนึ่งนั้นไม่เพียงพอในการกำกับดูแลให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาล

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ศาลแต่งตั้งอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสม ภายใต้ลักษณะตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๘ ศาลอาจสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ต่อไปนี้ เพียงอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้

(๑) หน้าที่ในการสอดส่องดูแล

(๒) หน้าที่รับรายงานตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

(๓) หน้าที่ให้คำปรึกษา

ข้อ ๙ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลต้องคอยกำชับหรือตักเตือนให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลอย่างเคร่งครัด และคอยสอดส่องพฤติกรรมของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวว่าปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลหรือไม่ หากพบพฤติกรรมอันควรสงสัยว่าเป็นการผิดเงื่อนไข ต้องรายงานศาลโดยเร็ว

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการรับรายงานตัวต้องเป็นผู้รับรายงานตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามกำหนดนัดแทนศาล หากผู้ถูกปล่อยชั่วคราวไม่มารายงานตัว ต้องรายงานศาลโดยเร็ว

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาต้องให้คำปรึกษาเป็นรายครั้ง หากพบว่าการให้คำปรึกษาครั้งใดไม่มีความก้าวหน้า หรือผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีแนวโน้มที่จะหลบหนี กระทำความผิด หรือก่อเหตุร้าย ต้องรายงานศาลโดยเร็ว

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวและมีคำสั่งแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นกำหนดตัวผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวแล้วดำเนินการต่อไป

หมวด ๒
ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

ข้อ ๑๑ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ปฏิบัติหน้าที่จนเสร็จสิ้น หรือที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรแก่กรณีแม้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหลบหนีหรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายขึ้น มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบนี้

ในกรณีผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้มีสิทธิรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาเป็นรายครั้ง

ข้อ ๑๒ การกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการรับรายงานตัว ให้กำหนดค่าตอบแทนไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

(๒) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแล ไม่ว่าจะมีหน้าที่รับรายงานตัวด้วยหรือไม่ ให้กำหนดค่าตอบแทนไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

(๓) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ให้กำหนดค่าตอบแทนเป็นรายครั้งที่ให้คำปรึกษาครั้งละ ๒,๐๐๐ บาท รวมแล้วไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท

การกำหนดค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้คำนึงถึงลักษณะและความยากง่ายของภารกิจ ตลอดจนระยะเวลาที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย

ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เกินกว่าหนึ่งหน้าที่ ให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าเพียงอัตราเดียว

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่การปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีพฤติการณ์พิเศษซึ่งก่อให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีค่าใช้จ่าย ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องขออนุญาตดำเนินการดังกล่าวต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยในโอกาสแรกที่กระทำได้ หากศาลมีคำสั่งอนุญาต ให้กำหนดค่าใช้จ่ายที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวขอรับได้ตามที่จำเป็นและสมควร

ข้อ ๑๔ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีสิทธิขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ เมื่อปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้น หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เนื่องจากศาลยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

ในการขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่หรือวันที่รับแจ้งจากศาล และให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย

หมวด ๓
ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้

ข้อ ๑๕ ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล หากเป็นผู้ยากไร้และไม่มีค่าพาหนะสำหรับการเดินทางไปศาลหรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด มีสิทธิขอรับค่าพาหนะตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๑๖ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าพาหนะให้แก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ดังนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำนาจศาล หรือในเขตจังหวัดเดียวกับสถานที่ที่ศาลกำหนดให้ไปปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว ให้กำหนดค่าพาหนะไม่เกินครั้งละ ๓๐๐ บาท

(๒) ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่พักอาศัยนอกเขตอำนาจศาล หรือคนละจังหวัดกับสถานที่ที่ศาลกำหนดให้ไปปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว ให้กำหนดค่าพาหนะไม่เกินครั้งละ ๕๐๐ บาท

ในการกำหนดค่าพาหนะ หากศาลเห็นว่ามีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง ศาลมีอำนาจกำหนดค่าพาหนะสูงกว่าอัตราที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้

ข้อ ๑๗ ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีสิทธิขอรับค่าพาหนะทันทีที่ต้องเดินทางไปศาลหรือไปสถานที่ที่ศาลกำหนดให้ไปปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว โดยให้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยหรือศาลที่เดินทางไปถึง แต่ต้องไม่เกินระยะเวลาสามสิบวันนับแต่การปล่อยชั่วคราวสิ้นสุด

หมวด ๔
เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับ
ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี

ข้อ ๑๘ ให้ผู้แจ้งความนำจับและเจ้าหน้าที่ผู้จับมีสิทธิรับเงินสินบนและเงินรางวัลแล้วแต่กรณี เมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนีและได้ส่งตัวต่อศาลแล้ว

ข้อ ๑๙ ในการขอรับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามข้อ ๑๘ ให้ผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล โดยผู้ร้องต้องแสดงพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่าตนเองเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว และหากศาลพิจารณาเห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับหรือเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๒๐ ให้กำหนดเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับในอัตราไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

ข้อ ๒๑ ให้กำหนดเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับในอัตราไม่เกินร้อยละห้าสิบของวงเงินประกันตัวตามที่ศาลกำหนดหรือตามบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย แล้วแต่กรณี แต่ต้องไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลมิได้กำหนดวงเงินประกันตัวไว้ และบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยมิได้กำหนดวงเงินประกันตัวสำหรับข้อหาของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีไว้ ให้กำหนดเงินรางวัลไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ข้อ ๒๒ ในการกำหนดเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับหรือเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ ให้กำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความยากง่ายในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นเป็นสำคัญ

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่มีผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับหลายราย ให้สั่งแบ่งจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับเท่ากันทุกราย

ข้อ ๒๔ ผู้ขอรับหรือได้รับเงินสินบน เงินรางวัลหรือเงินอื่นในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่นแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามระเบียบนี้ เว้นแต่ศาลเห็นว่าการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นมีความยากเป็นพิเศษ และสมควรให้เงินสินบนหรือเงินรางวัลเพิ่มเติมจากเงินในลักษณะเดียวกันที่ได้รับตามกฎหมายอื่น

หมวด ๕
วิธีการเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะ เงินสินบน และเงินรางวัล

ข้อ ๒๕ วิธีการเบิกจ่าย หลักฐานและเอกสารการเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะ เงินสินบน และเงินรางวัล ให้ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการเงิน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(ลงชื่อ) ชีพ จุลมนต์

(นายชีพ จุลมนต์)

ประธานศาลฎีกา

หน้า ๑๗
เล่ม ๑๓๙ ตอนที่ ๕๕ ก ราชกิจจานุเบกษา ๘ กันยายน ๒๕๖๕

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา
ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา
พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสาม บัญญัติให้การเรียกประกันหรือหลักประกันจะเรียกจนเกินควรแก่กรณีมิได้ และต้องคำนึงถึงเงื่อนไขและมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่ได้ใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวประกอบด้วย ประกอบกับมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว รวมถึงการตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวและการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางอันเป็นมาตรการป้องกันมิให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหลบหนีไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวลดความสำคัญลง จึงสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันให้สอดคล้องกับการบังคับใช้มาตรการป้องกันตามกฎหมายดังกล่าว ประธานศาลฎีกาจึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘

(๒) ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

การกำกับดูแล หมายความว่า การที่ศาลวางเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายในระหว่างปล่อยชั่วคราว

มาตรการกำกับดูแล หมายความว่า วิธีการที่ศาลใช้ในการกำกับดูแล เช่น แต่งตั้งผู้กำกับดูแลหรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์ที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง

การพิจารณาสั่งปล่อยชั่วคราว

ข้อ ๕ ผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยตนเอง หรือผู้ที่เป็นเครือญาติหรือเกี่ยวพันโดยทางสมรสหรือในทางการงานหรือมีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลยอาจยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวโดยไม่จำต้องเสนอหลักประกันใด ๆ มาพร้อมกับคำร้อง

ข้อ ๖ ศาลอาจให้เจ้าพนักงานศาลเก็บข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องร้อง บุคลิกลักษณะ นิสัย สภาพทางร่างกายและจิตใจ การศึกษา การประกอบอาชีพการงาน ประวัติการกระทำความผิดอาญา สภาพและฐานะของครอบครัว ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำรายงานหรือความเห็นหรือประเมินความเสี่ยงเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวด้วยก็ได้

ข้อ ๗ ในการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวและการกำกับดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้พิจารณาและดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘

การกำกับดูแลและการเรียกประกัน

ข้อ ๘ แม้มีเหตุตามกฎหมายที่จะออกหมายขัง แต่หากศาลเห็นว่าการกำกับดูแลสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่ผู้นั้นจะหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายในระหว่างปล่อยชั่วคราว ก็ให้มีคำสั่งปล่อยชั่วคราวได้ โดยใช้การกำกับดูแลและการเรียกประกันตามลำดับความเข้มงวด ดังนี้

(๑) กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ

(๒) แต่งตั้งผู้กำกับดูแล

(๓) ทำสัญญาประกัน

(๔) ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์ที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง

(๕) เรียกหลักประกัน

การใช้วิธีการตามวรรคหนึ่ง ศาลพึงกำหนดให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับพฤติการณ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นราย ๆ ไป

ข้อ ๙ เงื่อนไขที่อาจกำหนดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามข้อ ๘ (๑) เช่น

(๑) ให้มาศาลตามกำหนดนัด

(๒) ห้ามยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

(๓) ห้ามเดินทางออกนอกประเทศหรือออกนอกพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

(๔) ห้ามพบหรือเข้าใกล้ผู้เสียหาย

(๕) ห้ามออกจากที่อยู่อาศัย

(๖) การเปลี่ยนหรือย้ายที่อยู่อาศัยต้องแจ้งให้ศาลทราบ

(๗) ห้ามเข้าไปในสถานที่บางแห่ง

(๘) ห้ามคบหาสมาคมกับบุคคลบางประเภท

(๙) ให้รายงานตัวต่อผู้กำกับดูแล เจ้าพนักงาน หรือบุคคลที่ศาลกำหนด

(๑๐) ให้เข้ารับปรึกษาหรือบำบัดรักษาความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ

(๑๑) ให้เข้ารับการตรวจร่างกายเพื่อหาสารเสพติด

(๑๒) ห้ามทำกิจกรรมหรือประกอบอาชีพบางอย่าง

(๑๓) ห้ามพกพาอาวุธปืน

(๑๔) ห้ามกระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือฟ้องร้อง

แนวทางการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน

ข้อ ๑๐ เมื่อจะมีคำสั่งปล่อยชั่วคราว พึงพิจารณาใช้วิธีการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเป็นลำดับแรกและให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก แต่ถ้าเห็นว่าการสาบานหรือปฏิญาณตนยังไม่เพียงพอ ศาลอาจนำวิธีการตามข้อ ๘ (๑) และ (๒) มาใช้ร่วมด้วยก็ได้

ข้อ ๑๑ กรณีที่ศาลเห็นควรปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือกฎหมายกำหนดให้ต้องมีประกัน การกำหนดวงเงินประกันควรพิจารณาให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดี โดยคำนึงถึงวิธีการตามข้อ ๘ (๑) และ (๒) ที่ได้นำมาใช้ประกอบด้วย

ข้อ ๑๒ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางตามข้อ ๘ (๔) พึงสั่งใช้เฉพาะกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีความเสี่ยงสูงที่จะหลบหนีหรือก่อภัยอันตราย หรือกรณีที่มีความจำเป็นต้องคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยาน ซึ่งต้องมีการตรวจสอบสถานที่อยู่ของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวอย่างเข้มงวดและการใช้วิธีการที่เบากว่าไม่เพียงพอต่อการป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายนั้น

ข้อ ๑๓ ถ้าศาลเห็นว่าการใช้วิธีการตามข้อ ๘ (๑) ถึง (๔) ยังไม่เพียงพอต่อการป้องกันการหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหาย หรือเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการทุจริตฉ้อฉลอันมีผลกระทบต่อสาธารณชนส่วนรวม หรือพฤติการณ์แห่งคดีก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจหรือสังคมอย่างร้ายแรง ศาลอาจเรียกหลักประกันได้ โดยให้คำนึงถึงความสามารถหรือข้อจำกัดในการหาหลักประกันของผู้ต้องหาหรือจำเลยประกอบด้วย

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ศาลเห็นควรมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน แต่หลักประกันที่ผู้ที่ร้องขอปล่อยชั่วคราวเสนอมาไม่เพียงพอหรือไม่สามารถเสนอหลักประกันได้ทัน ศาลอาจพิจารณาปล่อยชั่วคราวไปพลางก่อน โดยจะนำวิธีการอื่นตามข้อ ๘ มาใช้ร่วมด้วยในระหว่างนั้นก็ได้

ข้อ ๑๕ ในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นชาวต่างประเทศขอปล่อยชั่วคราว ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวต่อเมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยยินยอมส่งมอบหนังสือเดินทางไว้ต่อศาลด้วย และให้ศาลมีคำสั่งห้ามผู้ต้องหาหรือจำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ศาลเห็นสมควรเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยยินยอมส่งมอบหนังสือเดินทางตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมอบสำเนาหนังสือเดินทางให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยดังกล่าวไว้แทน เมื่อศาลมีคำสั่งห้ามผู้ต้องหาหรือจำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ให้ศาลมีหนังสือแจ้งคำสั่งไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อระงับการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น โดยให้ส่งสำเนาหนังสือเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยแนบไปพร้อมด้วย และเมื่อคดีถึงที่สุดหรือไม่มีเหตุจำเป็นที่จะต้องเก็บรักษาหนังสือเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ ให้คืนหนังสือเดินทางแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยพร้อมทั้งแจ้งยกเลิกคำสั่งห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักรไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองโดยเร็ว

การกำหนดวงเงินประกัน

ข้อ ๑๖ ในกรณีปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน การกำหนดวงเงินประกันให้พิจารณา ดังนี้

๑๖.๑ คดีความผิดลหุโทษหรือที่มีโทษปรับสถานเดียว หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันให้กำหนดวงเงินไม่เกินหนึ่งในสี่ของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดีอาจกำหนดวงเงินเกินกว่าอัตราดังกล่าวได้ แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของอัตราโทษปรับขั้นสูง

๑๖.๒ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คดีความผิดที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจซึ่งมีอัตราโทษปรับสูง ไม่ว่าจะมีโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันหรือมีประกันและหลักประกัน ให้กำหนดวงเงินไม่เกินหนึ่งในสี่ของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี อาจกำหนดวงเงินเกินกว่าอัตราดังกล่าวได้ แต่ไม่เกินอัตราโทษปรับขั้นสูง

๑๖.๓ คดีความผิดที่มีความเสียหายต่อทรัพย์มูลค่าสูงหรือส่งผลเสียหายในวงกว้าง เช่น ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน ความผิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถาบันการเงิน เป็นต้น หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันหรือมีประกันและหลักประกัน ให้กำหนดวงเงินไม่เกินหนึ่งในสามของราคาหรือมูลค่าทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี อาจกำหนดวงเงินสูงกว่าหรือต่ำกว่าเกณฑ์ดังกล่าวได้ ในกรณีที่กำหนดวงเงินสูงกว่าเกณฑ์ดังกล่าว ต้องไม่เกินราคาหรือมูลค่าทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายและให้ระบุเหตุนั้นไว้โดยชัดแจ้ง การกำหนดวงเงินประกันพึงคำนึงถึงอัตราโทษจำคุกในคดีที่ถูกกล่าวหาประกอบด้วย เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยมิให้มีการเรียกประกันจนเกินควรแก่กรณี

๑๖.๔ คดีที่มีอัตราโทษจำคุก และไม่เข้ากรณีตามข้อ ๑๖.๑ ข้อ ๑๖.๒ ข้อ ๑๖.๓ ข้อ ๑๖.๕ และข้อ ๑๖.๖ ให้กำหนดวงเงินประกันโดยถือเกณฑ์ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อระวางโทษจำคุก ๑ ปี แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี อาจกำหนดให้สูงกว่าวงเงินดังกล่าวได้ แต่ไม่ควรเกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อระวางโทษจำคุก ๑ ปี

๑๖.๕ คดีที่มีโทษจำคุกตลอดชีวิต ให้กำหนดวงเงินประกันไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี อาจกำหนดให้สูงกว่าวงเงินดังกล่าวได้ แต่ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท

๑๖.๖ คดีที่มีโทษประหารชีวิต ให้กำหนดวงเงินประกันไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี อาจกำหนดให้สูงกว่าวงเงินดังกล่าวได้ แต่ไม่เกิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีตามข้อ ๑๖.๔ ๑๖.๕ และ ๑๖.๖ ถ้าลักษณะและพฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุจำเป็นต้องกำหนดวงเงินประกันสูงกว่าที่วางไว้ข้างต้น ก็อาจเพิ่มวงเงินให้สูงขึ้นอีกได้ ทั้งนี้ ให้ระบุเหตุนั้นไว้โดยชัดแจ้ง

ข้อ ๑๗ คดีที่มีหลายข้อหา ไม่ว่าจะเป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทหรือความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ถือข้อหาที่มีอัตราโทษหนักที่สุดเป็นเกณฑ์ในการกำหนดวงเงินประกัน

ในกรณีที่จำเลยถูกฟ้องหลายคดีต่อศาลเดียวกัน ไม่ว่าจะถูกฟ้องพร้อมกันหรือต่างเวลากัน ศาลอาจกำหนดวงเงินประกันในแต่ละคดีให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ โดยให้ใช้หลักประกันร่วมกันก็ได้

ข้อ ๑๘ ในกรณีผู้ขอประกันเป็นญาติพี่น้องหรือมีความเกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือผู้ขอประกันใช้หลักทรัพย์ที่มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอนและสะดวกแก่การบังคับคดีเป็นหลักประกัน ศาลจะกำหนดวงเงินประกันให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติก็ได้

หากผู้ขอประกันซึ่งเป็นญาติพี่น้องหรือมีความเกี่ยวพันโดยทางสมรสเป็นผู้ใช้เงินสดหรือหลักทรัพย์ของผู้ขอประกันที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอนและสะดวกแก่การบังคับคดีเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ศาลจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยให้ผู้ขอประกันวางเงินสดหรือหลักทรัพย์นั้นเพียงจำนวนร้อยละยี่สิบจากจำนวนวงเงินประกันที่ศาลกำหนดก็ได้

ข้อ ๑๙ ในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นหญิงมีครรภ์หรือมีบุตรอายุไม่เกิน ๓ ปี อยู่ในความดูแลหรือเป็นผู้เจ็บป่วยซึ่งถ้าต้องขังจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือเป็นผู้พิการหรือสูงอายุซึ่งโดยสภาพร่างกายหรือจิตใจอาจจะเกิดความทุกข์ยากลำบากเกินกว่าปกติในระหว่างต้องขัง ให้ศาลใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันหรือกำหนดวงเงินประกันให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

การใช้หลักทรัพย์เป็นประกัน

ข้อ ๒๐ การปล่อยชั่วคราวโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน อาจใช้หลักทรัพย์ ดังต่อไปนี้

๒๐.๑ ที่ดินมีโฉนด ที่ดินมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือห้องชุด โดยมีโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด และหนังสือรับรองราคาประเมินของสำนักงานที่ดินมาแสดง หากจะนำสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินมาเป็นประกันด้วยก็จะต้องแสดงสำเนาทะเบียนบ้าน และหนังสือประเมินราคาสิ่งปลูกสร้างที่น่าเชื่อถือประกอบด้วย

๒๐.๒ หลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอนได้ เช่น พันธบัตรที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ สลากออมสิน บัตรหรือสลากออมทรัพย์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เงินฝากของสถาบันการเงินหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ ใบรับเงินฝากประจำธนาคาร ตั๋วแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและธนาคารผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปแล้ว ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตั๋ว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรองซึ่งสามารถเรียกเก็บเงินได้ในวันที่ทำสัญญาประกัน หนังสือค้ำประกันหรือหนังสือรับรองของธนาคารหรือบริษัทประกันภัยเพื่อชำระเบี้ยปรับแทนในกรณีผิดสัญญาประกัน หนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุนยุติธรรม หนังสือรับรองของส่วนราชการเพื่อขออนุญาตประกันตัวข้าราชการ เป็นต้น ทั้งนี้ ในกรณีที่มีข้อสงสัย ให้ศาลตรวจสอบเพื่อขอคำยืนยันจากหน่วยงานที่ออกพันธบัตร ธนาคาร บริษัทประกันภัย หรือส่วนราชการที่ออกหนังสือรับรองนั้น

เมื่อทำสัญญาประกันแล้ว ให้ศาลมีหนังสือแจ้งอายัดไปยังสำนักงานที่ดิน สำนักงานเขต หรืออำเภอ หน่วยงานที่ออกพันธบัตร ธนาคารหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ แล้วแต่กรณีทันที และเมื่อสัญญาประกันสิ้นสุดลง ให้รีบคืนหลักประกันและแจ้งยกเลิกการอายัดโดยเร็ว ในกรณีที่ใช้หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยเป็นหลักประกัน ให้ศาลแจ้งจำนวนวงเงินประกันในสัญญาประกันให้บริษัทประกันภัยทราบด้วย

ข้อ ๒๑ กรณีที่มีการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน ถ้าผู้ร้องขอประกันมีความประสงค์จะใช้เงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นที่วางประกันไว้เป็นหลักประกันการปล่อยชั่วคราวในชั้นศาลให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ผู้ร้องขอประกันระบุรายละเอียดเกี่ยวกับหลักประกัน ซึ่งรวมทั้งมูลค่าหรือราคาของหลักประกันดังกล่าวและวงเงินที่ได้ประกัน พร้อมทั้งแนบสำเนาภาพถ่ายหลักทรัพย์มากับคำร้องขอ ถ้าหลักทรัพย์นั้นเป็นที่ดินหรือห้องชุด ให้แนบสำเนาหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในหลักทรัพย์และหนังสือรับรองราคาประเมินของสำนักงานที่ดินมาด้วย

(๒) ถ้าศาลเห็นสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดวงเงินประกันไม่เกินมูลค่าหรือราคาของหลักประกัน และปรากฏตามคำแถลงของพนักงานสอบสวนหรือคำฟ้องหรือคำแถลงของพนักงานอัยการว่าหลักประกันดังกล่าวยังอยู่ในความครอบครองของตน หรือมีหลักฐานอื่นที่น่าเชื่อถือว่าหลักประกันดังกล่าวยังอยู่ในความครอบครองของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ให้ศาลมีคำสั่งให้ถือเอาหลักประกันนั้นเป็นหลักประกันในชั้นศาลได้ แต่ถ้าศาลกำหนดวงเงินประกันไว้สูงกว่ามูลค่าหรือราคาของหลักประกันนั้น ก็ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ร้องขอประกันวางหลักประกันอื่นเพิ่มเติมให้เพียงพอกับวงเงินที่ประกันนั้น

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าหรือราคาของหลักประกัน ศาลอาจเรียกผู้ครอบครองหลักประกันมาสอบถามหรือสั่งให้ผู้ร้องขอประกันเสนอหลักฐานการประเมินราคาใหม่ก็ได้

(๓) เมื่อมีคำสั่งอนุญาตตาม (๒) แล้ว ให้ศาลแจ้งให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ส่งหลักประกันนั้นต่อศาลภายในเวลาที่กำหนด

การใช้บุคคลเป็นหลักประกัน

ข้อ ๒๒ การใช้บุคคลเป็นหลักประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๔ วรรคสอง (๓) ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๒๒.๑ บุคคลผู้เป็นหลักประกันจะต้องเป็นผู้มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคลที่เกี่ยวพันโดยทางสมรสหรือบุคคลที่ศาลเห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนเป็นญาติพี่น้อง หรือมีความสัมพันธ์ในทางอื่นที่ศาลเห็นสมควรให้ประกันได้ และเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือมีรายได้แน่นอน โดยมีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ยื่นคำร้องด้วยตนเอง และเสนอหนังสือรับรองจากต้นสังกัดหรือนายจ้าง หรือหลักฐานอื่นที่เชื่อถือได้ และหากผู้ขอประกันมีคู่สมรส ให้แสดงหลักฐานการยินยอมของคู่สมรสด้วย ในกรณีฉุกเฉินไม่อาจเสนอหนังสือรับรองได้ทัน ให้ผ่อนผันโดยแสดงหลักฐานอื่น เช่น บัตรประจำตัวที่แสดงฐานะเช่นนั้นและให้นำหนังสือรับรองหรือหนังสือยินยอมมาแสดงภายหลัง

(๒) ให้ทำสัญญาประกันได้ในวงเงินไม่เกิน ๑๐ เท่าของอัตราเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(๓) การอนุญาต ให้พิจารณาจากเงินเดือนหรือรายได้ แต่หากวงเงินประกันมียอดสูงกว่าวงเงินที่ผู้นั้นมีสิทธิประกันได้ ศาลอาจกำหนดให้ผู้ขอประกันวางเงินหรือหลักทรัพย์อื่นเพิ่มเติมให้เพียงพอกับวงเงินประกันนั้นได้ หรืออาจให้มีผู้ขอประกันหลายคนร่วมกันทำสัญญาประกันโดยใช้วงเงินของแต่ละคนรวมกันได้

(๔) หากผู้ประกันพ้นจากตำแหน่งหน้าที่การงาน ก็ให้คงมีสิทธิประกันต่อไป โดยศาลอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้หาหลักประกันเพิ่มหรือดีกว่าเดิมได้

๒๒.๒ นิติบุคคลอาจเป็นผู้ขอประกันได้ ในกรณีที่กรรมการ ผู้แทน ตัวแทน หุ้นส่วน พนักงาน หรือลูกจ้างของนิติบุคคลนั้นตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้ทำสัญญาประกันได้ในวงเงินตามที่ศาลเห็นสมควรเป็นกรณี ๆ ไป และศาลอาจกำหนดให้ผู้ขอประกันวางเงินหรือหลักทรัพย์อื่นตามจำนวนที่เห็นสมควรเพิ่มเติมด้วยก็ได้ โดยจะต้องแสดงหนังสือรับรองการจดทะเบียนและหลักฐานแสดงฐานะการเงิน และผู้มีอำนาจทำการแทน ในกรณีฉุกเฉินไม่สามารถนำต้นฉบับเอกสารมาแสดงได้ทัน ให้ผ่อนผันโดยแสดงสำเนาเอกสารดังกล่าวและให้นำต้นฉบับเอกสารมาแสดงภายหลัง

๒๒.๓ ในกรณีที่ส่วนราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา เป็นผู้ร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว หากจำนวนเงินที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองหรือคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเพียงพอแล้ว ควรถือว่าหนังสือรับรองหรือคำร้องนั้นเป็นหลักประกันที่น่าเชื่อถือได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ (๔)

ข้อ ๒๓ ผู้ต้องหาหรือจำเลยอาจทำสัญญาประกันตนเองได้

การทำสัญญาประกันตามวรรคหนึ่ง หากผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นพนักงานหรือประกอบวิชาชีพ เช่น แพทย์ เภสัชกร พยาบาล วิศวกร สถาปนิก ทนายความ ผู้สอบบัญชี ครู ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสื่อมวลชนหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่นที่ศาลเห็นสมควรให้ประกันได้ และการกระทำที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นความผิดเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติงานในการประกอบวิชาชีพนั้น ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทำสัญญาประกันตนเองได้ในวงเงินไม่เกิน ๑๕ เท่าของอัตราเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การพิจารณาสั่งปล่อยชั่วคราวภายหลังมีคำพิพากษา

ข้อ ๒๔ กรณีที่ศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๕ ปี ไม่ว่าจะเป็นคดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือคดีที่ต้องขออนุญาตฎีกาก็ตาม หากจำเลยไม่เคยถูกคุมขังมาก่อนหรือได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นและศาลชั้นอุทธรณ์

และไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายใด ๆ ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยใช้วิธีการอย่างเดียวกับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาหรือจะใช้เงื่อนไขหรือมาตรการที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องส่งให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาสั่ง

ในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา หากจำเลยไม่เคยถูกคุมขังมาก่อนหรือได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์ และไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายใด ๆ แม้จำเลยยังไม่ได้ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาหรือยังไม่ได้รับอนุญาตให้อุทธรณ์หรือฎีกา ศาลที่มีอำนาจอาจมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวโดยใช้เงื่อนไขหรือมาตรการอย่างเดียวกับศาลล่างหรือจะใช้เงื่อนไขหรือมาตรการที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นก็ได้

การดำเนินการและการกำหนดแนวทางปฏิบัติอื่น

ข้อ ๒๕ การดำเนินการตามข้อบังคับนี้ ให้ใช้วิธีการประเมินความเสี่ยงและแบบพิมพ์ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด

เพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ศาลอาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของศาลนั้นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

ข้อ ๒๖ ให้ศาลประกาศและเผยแพร่ข้อบังคับนี้และแนวทางปฏิบัติของศาลเกี่ยวกับการใช้มาตรการกำกับดูแลและการเรียกประกันในการปล่อยชั่วคราวให้ผู้ที่มาติดต่อและประชาชนได้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๒๗ ในกรณีจำเป็นต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ไปได้โดยเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ปิยกุล บุญเพิ่ม
ประธานศาลฎีกา

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา
ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประธานศาลฎีกาจึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๖ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ ศาลอาจให้เจ้าพนักงานศาลเก็บข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องร้อง บุคลิกลักษณะ นิสัย สภาพทางร่างกายและจิตใจ การศึกษา การประกอบอาชีพการงาน ประวัติการกระทำความผิดอาญา สภาพและฐานะของครอบครัว ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องของผู้ต้องหาหรือจำเลยแล้วจัดทำรายงานหรือความเห็นหรือประเมินความเสี่ยงเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวด้วยก็ได้

ในคดีที่มีผู้ต้องหาหรือจำเลยหลายคน การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง และการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ให้พิจารณาเป็นรายบุคคล”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๗ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๗ ในการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวและการกำกับดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลยให้พิจารณาและดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘/๑”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๙ เงื่อนไขที่อาจกำหนดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามข้อ ๘ (๑) เช่น

(๑) ให้มาศาลตามกำหนดนัด

(๒) ห้ามยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

(๓) ห้ามเดินทางออกนอกประเทศหรือออกนอกพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

(๔) ห้ามพบหรือเข้าใกล้หรือยุ่งเกี่ยวกับผู้เสียหายหรือบุคคลที่ศาลกำหนด

(๕) ห้ามออกจากที่อยู่อาศัย

(๖) การเปลี่ยนหรือย้ายที่อยู่อาศัยต้องแจ้งให้ศาลทราบ

(๗) ห้ามเข้าไปในสถานที่บางแห่ง

(๘) ห้ามคบหาสมาคมกับบุคคลบางประเภท

(๙) ให้รายงานตัวต่อผู้กำกับดูแล เจ้าพนักงาน หรือบุคคลที่ศาลกำหนด

(๑๐) ให้เข้ารับคำปรึกษาหรือบำบัดรักษาความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ

(๑๑) ให้เข้ารับการตรวจร่างกายเพื่อหาสารเสพติด

(๑๒) ห้ามทำกิจกรรมหรือประกอบอาชีพบางอย่าง

(๑๓) ห้ามพกพาอาวุธปืน

(๑๔) ห้ามกระทำการอย่างใด เพื่อป้องกันความเสียหายอันมีลักษณะอย่างเดียวกับที่ถูกฟ้องร้อง”

ข้อ ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหัวข้อ การปล่อยตัวกรณีมีเหตุพิเศษและการเปลี่ยนแปลงการกำกับดูแลหรือการเรียกประกัน ข้อ ๙/๑ ข้อ ๙/๒ และข้อ ๙/๓ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕

“การปล่อยตัวกรณีมีเหตุพิเศษและการเปลี่ยนแปลงการกำกับดูแลหรือการเรียกประกัน

ข้อ ๙/๑ ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีหรือเป็นหญิงมีครรภ์หรือเพิ่งคลอดบุตรมาไม่ถึงสามเดือน หรือเจ็บป่วยซึ่งถ้าต้องขังจะถึงอันตรายแก่ชีวิต หรือปรากฏเหตุอื่นซึ่งทำให้ความเสี่ยงในการหลบหนี ภัยอันตราย หรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวนั้นหมดไป ศาลจะออกหมายปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งถูกขังอยู่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๑ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๗๕ ก็ได้

ข้อ ๙/๒ ถ้าความปรากฏภายหลังว่า การกำกับดูแลและมาตรการกำกับดูแลที่กำหนดไว้ไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสม ศาลอาจมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขหรือวิธีการกำกับดูแลที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นหรือลดลง เปลี่ยนสัญญาประกันหรือหลักประกัน เพิ่มหรือลดหลักประกัน ให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีได้ตามที่เห็นสมควร หรืออาจสั่งเปลี่ยนแปลงการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ ก็ได้

กรณีที่ศาลสูงมีคำสั่งปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขและวิธีการกำกับดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลย ศาลสูงอาจมอบหมายให้ศาลชั้นต้นพิจารณาเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขหรือวิธีการกำกับดูแลที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นหรือลดลง เปลี่ยนสัญญาประกันหรือหลักประกัน เพิ่มหรือลดหลักประกันให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีได้ตามที่เห็นสมควร หรืออาจสั่งเปลี่ยนแปลงการปล่อยชั่วคราวตามวรรคหนึ่งโดยไม่ต้องส่งให้ศาลสูงพิจารณาสั่งก็ได้

ข้อ ๙/๓ กรณีที่มีการถอนสัญญาประกันหรือถอนหลักประกัน หรือผู้ต้องหาหรือจำเลยขอยกเลิกการปล่อยชั่วคราว โดยไม่ปรากฏพฤติการณ์ที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นจะหลบหนี หรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุภยันตรายประการอื่น ศาลมีอำนาจปล่อยชั่วคราวต่อไปได้โดยนำพฤติการณ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวมาประกอบการพิจารณากำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการกำกับดูแลที่เหมาะสมแทนการทำสัญญาประกันหรือวางหลักประกันก็ได้”

ข้อ ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของข้อ ๑๔ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕

“กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวภายใต้มาตรการกำกับดูแล แต่มีเหตุขัดข้องไม่อาจใช้มาตรการกำกับดูแลดังกล่าวได้เป็นการชั่วคราว ศาลพึงปล่อยชั่วคราวโดยใช้มาตรการกำกับดูแลอื่นไปพลางก่อนจนกว่าจะสามารถดำเนินการตามคำสั่งศาลได้”

ข้อ ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๑๕ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศขอปล่อยชั่วคราว ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวต่อเมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยยินยอมส่งมอบหนังสือเดินทางไว้ต่อศาลด้วย และให้ศาลมีคำสั่งห้ามผู้ต้องหาหรือจำเลยเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ ศาลเห็นสมควรเป็นอย่างอื่น”

ข้อ ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๙/๑ แห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๑๙/๑ ในกรณีจำเลยซึ่งศาลพิพากษายกฟ้องแต่สั่งขังจำเลยระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง หากมีความจำเป็นต้องมีประกันในการปล่อยชั่วคราว อาจกำหนดวงเงินประกันต่ำกว่าบัญชีมาตรฐานวงเงินประกันสำหรับการปล่อยชั่วคราวจำเลยตามที่ศาลเห็นสมควรและจะไม่มีหลักประกันก็ได้”

ประกาศ ณ วันที่ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

นางชนากานต์ ธีรเวชพลกุล

ประธานศาลฎีกา

หน้า ๔
เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๙ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ว่าด้วยการบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญา

พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑๙ วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้ง” หมายความว่า ข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ลูกจ้าง และพนักงานราชการศาลยุติธรรมซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมหรือศาลกำหนดให้มีหน้าที่เกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน

ข้อ ๔ ในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดี เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งส่งหมายบังคับคดีพร้อมเอกสารในสำนวนคดีที่จำเป็นแก่การบังคับคดีให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี และแจ้งพนักงานอัยการพร้อมแนบสำเนาหมายบังคับคดีดังกล่าว เพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๕ การบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่ผู้ประกันนำมาวางเป็นหลักประกันต่อศาล เมื่อเจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งส่งหมายบังคับคดีและทรัพย์สินหรือหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้น รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง ไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ถือว่าได้มีการยึดทรัพย์สินนั้นแล้ว และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการต่อไปให้ครบขั้นตอนที่กำหนดไว้สำหรับการยึดทรัพย์สินแต่ละประเภทดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ถ้าทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งส่งแผนที่และภาพถ่ายที่ตั้งทรัพย์ (ถ้ามี) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีด้วย หากมีความจำเป็นต้องชี้ตำแหน่งที่ดินเพื่อยึดทรัพย์สินของผู้ประกันตามคำสั่งศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งเจ้าพนักงานที่ดิน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๖ ในการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ประกัน นอกจากการไต่สวนหาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามที่บัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๗ แล้ว ให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งหรือพนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินการตรวจสอบเพื่อสืบหาทรัพย์สินของผู้ประกันด้วย

เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งมีหนังสือไปยังพนักงานอัยการเพื่อสอบถามความคืบหน้าในการตรวจสอบทรัพย์สินและการบังคับคดีตามระยะเวลาที่เห็นสมควร

ข้อ ๗ ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีนำทรัพย์สินของผู้ประกันที่วางเป็นหลักประกันออกขายทอดตลาด และเห็นได้ว่าแม้มีการขายทอดตลาดทรัพย์หลักประกันแล้วยังไม่พอชำระค่าปรับ

ตามสัญญาประกัน เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งหรือพนักงานอัยการอาจขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องอื่นของผู้ประกันเพิ่มเติมให้เพียงพอชำระค่าปรับตามสัญญาประกันก็ได้

ข้อ ๘ ในกรณีที่ผู้ประกันนำเงินมาวางศาลเพื่อชำระค่าปรับตามสัญญาประกัน มิให้ถือว่าเป็นเงินที่เจ้าหนี้อื่นอาจขอเฉลี่ยได้ตามมาตรา ๒๗๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ข้อ ๙ เมื่อครบระยะเวลาการบังคับคดี และผู้ประกันไม่มีทรัพย์สินใดอยู่ระหว่างการบังคับคดีอีก ให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งทำรายงานการบังคับคดีผู้ประกันเสนอต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งยุติการบังคับตามสัญญาประกันและรายงานผลให้สำนักงานศาลยุติธรรมทราบ รวมทั้งแจ้งให้พนักงานอัยการและเจ้าพนักงานบังคับคดีทราบด้วย

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดีให้ผู้ประกันชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีกรณียึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่ายตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเพื่อกำหนดวิธีการนั้น

ข้อ ๑๒ ให้ประธานศาลฎีการักษาการและมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติรวมทั้งออกระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือคำแนะนำเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐
ชีพ จุลมนต์
ประธานศาลฎีกา

คำแนะนำของประธานศาลฎีกา
ว่าด้วยการขยายโอกาสในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น และคำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามหลักการตามรัฐธรรมนูญสัมฤทธิ์ผล และเพื่อเป็นการขยายโอกาสให้ผู้มีฐานะยากจนเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวได้มากขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ประธานศาลฎีกาจึงออกคำแนะนำ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในการร้องขอปล่อยชั่วคราว ผู้ที่ร้องขอปล่อยชั่วคราวไม่จำต้องเสนอหลักประกันมาพร้อมกับคำร้อง แต่จะเสนอหลักประกันมาก็ได้

ข้อ ๒ ศาลพึงพิจารณาปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน หรือมีประกันแต่ไม่ต้องมีหลักประกัน ภายใต้เงื่อนไขแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้มากขึ้น

ข้อ ๓ ศาลอาจใช้วิธีการให้เจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือข้อมูลอื่น ๆ ตั้งแต่โอกาสแรกที่บุคคลเหล่านั้นมาศาล และรายงานให้ศาลทราบ เพื่อประเมินความเสี่ยงในการหลบหนี ยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น ประกอบการพิจารณาปล่อยชั่วคราวก็ได้ โดยไม่จำต้องคำนึงถึงบัญชีมาตรฐานหลักประกันเพียงอย่างเดียว

ข้อ ๔ ในการปล่อยชั่วคราว ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวหรือเงื่อนไขอื่นใด เช่น เงื่อนไขในทำนองเดียวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัย ให้ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ ศาลอาจสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือศาลอาจมีคำสั่งแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยไม่จำต้องเรียกหลักประกันตามบัญชีมาตรฐานหลักประกัน

ข้อ ๕ ในกรณีที่ศาลเห็นควรมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน แต่หลักประกันที่ผู้ที่ร้องขอปล่อยชั่วคราวเสนอมาไม่เพียงพอหรือไม่อาจเสนอหลักประกันได้ทัน ศาลอาจพิจารณาปล่อยชั่วคราวไปพลางก่อนโดยให้ผู้ที่ร้องขอปล่อยชั่วคราวเสนอหลักประกันให้ครบภายในเวลา

ที่ศาลกำหนดและใช้วิธีการกำกับดูแลหรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวก็ได้ หรือหากหลักประกันที่ขาดอยู่มีจำนวนไม่มากและไม่มีพฤติการณ์จะหลบหนี ศาลอาจพิจารณาให้ปล่อยชั่วคราวตามหลักประกันที่เสนอมาไปพลางก่อนโดยไม่กำหนดเงื่อนไขอื่นใดก็ได้

ข้อ ๖ กรณีที่ศาลกำหนดมาตรการกำกับดูแลในระหว่างปล่อยชั่วคราวโดยการให้รายงานตัวต่อบุคคลที่ศาลกำหนด หรือการเข้ารับคำปรึกษาหรือบำบัดรักษาความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ยากจน ศาลอาจสั่งจ่ายค่าพาหนะเดินทางแก่ผู้นั้นได้ตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๗ กรณีผู้ได้รับการปล่อยชั่วคราวหลบหนีหรือผิดเงื่อนไข ศาลอาจจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับและผู้แจ้งความนำจับ ตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๘ ศาลพึงกำหนดแนวปฏิบัติหรือขั้นตอนในการพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวให้สอดคล้องกับคำแนะนำนี้เพื่อความละเอียดรอบคอบ และเพื่อให้การใช้กฎหมายเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ข้อ ๙ การพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ต้องคำนึงถึงเหยื่ออาชญากรรมและความสงบสุขของสังคมควบคู่ไปด้วยเสมอ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์)
ประธานศาลฎีกา

หน้า ๓๑๖
เล่ม ๑๓๗ ตอนที่ ๙๒ ก ราชกิจจานุเบกษา ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

คำแนะนำของประธานศาลฎีกา
เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติต่อผู้เสียหายในคดีอาญา
พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรให้กระบวนการทางศาลในทุกขั้นตอนมีการปฏิบัติต่อผู้เสียหายซึ่งเป็นเหยื่ออาชญากรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประธานศาลฎีกาจึงออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อผู้เสียหาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ศาลพึงปฏิบัติต่อผู้เสียหายด้วยความเข้าใจและคำนึงถึงศักดิ์ศรีของบุคคล ตลอดจนความปลอดภัยและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อร่างกาย จิตใจ ฐานะ สถานภาพทางสังคม ความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของผู้เสียหายอันเนื่องมาจากการดำเนินกระบวนพิจารณาทางศาล

หลักทั่วไป

ข้อ ๒ ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ศาลพึงรับฟังความคิดเห็นหรือความกังวลใจของผู้เสียหายด้วยความเมตตาและเข้าใจ และด้วยความเป็นกลางโดยปราศจากอคติที่มีต่อทุกฝ่ายในคดี

ข้อ ๓ เมื่อเห็นเป็นการจำเป็น ศาลอาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ศาลจัดทำข้อมูลประวัติของผู้เสียหาย ผลกระทบ หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อผู้เสียหาย ความคิดเห็น หรือความกังวลใจของผู้เสียหาย ตลอดจนพฤติการณ์อื่นใดที่เกี่ยวข้องซึ่งศาลเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อคดี

กรณีผู้เสียหายร้องขอคุ้มครองความปลอดภัยให้ดำเนินการตามระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการคุ้มครองและค่าตอบแทนพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือศาลอาจมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลดำเนินการตามความเหมาะสม

ข้อ ๔ ศาลพึงอธิบายถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายของผู้เสียหาย ขั้นตอนการดำเนินกระบวนพิจารณา รวมถึงแจ้งความคืบหน้าและการสิ้นสุดของการดำเนินกระบวนพิจารณาให้ผู้เสียหายทราบ

ข้อ ๕ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ คดีเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว คดีที่ผู้เสียหายเป็นเด็กหรือเยาวชน หรือคดีที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนหรือสังคม ศาลพึงระมัดระวังไม่ให้มีการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลยกับผู้เสียหายและพยาน โดยจัดห้องพักผู้เสียหายและพยานเหล่านั้นแยกต่างหากจากห้องพักพยานทั่วไป รวมถึงอาจจัดให้มีการสืบพยานผ่านระบบการประชุมทางจอภาพหรือสืบพยานแบบไม่เผชิญหน้าเท่าที่ไม่ขัดแย้งต่อกฎหมาย

การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

ข้อ ๖ ในการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ศาลพึงคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน และสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้เสียหาย โดยอาจสอบถามความคิดเห็นของผู้เสียหายเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว

ข้อ ๗ ในกรณีที่มีคำสั่งปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ศาลอาจกำหนดมาตรการกำกับดูแลความประพฤติของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและสิทธิของผู้เสียหาย เช่น

(๑) ห้ามยุ่งเกี่ยวหรือติดต่อกับผู้เสียหายไม่ว่าด้วยวิธีการใด

(๒) ห้ามปรากฏตัวให้ผู้เสียหายเห็นโดยจงใจ

(๓) ห้ามเข้าไปในสถานที่ที่ผู้เสียหายอยู่อาศัย

(๔) ห้ามสืบหาหรือตรวจสอบความเป็นไปของผู้เสียหาย

การเยียวยาความเสียหาย

ข้อ ๘ ศาลพึงให้ความรู้และคำแนะนำแก่ผู้เสียหายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายตามสมควรในการดำเนินการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน ค่าตอบแทน หรือการช่วยเหลืออย่างอื่นที่จำเป็น

ข้อ ๙ ศาลพึงช่วยเหลือแนะนำผู้เสียหายในการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทระหว่างผู้เสียหายกับจำเลยเพื่อให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาความเสียหายที่เป็นธรรม รวดเร็วและเป็นที่พอใจแก่ทุกฝ่าย

การพิพากษาคดี

ข้อ ๑๐ ในการกำหนดโทษ ศาลพึงรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายและคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ผู้เสียหายประกอบด้วยเสมอ ในกรณีที่จะพิพากษารอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษและคุมความประพฤติจำเลย หากผู้เสียหายยังไม่ได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทน พึงกำหนดให้การขวนขวายชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงื่อนไขในการคุมความประพฤติจำเลยด้วย และอาจวางเงื่อนไขให้จำเลยปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เสียหายด้วยก็ได้

ข้อ ๑๑ เมื่อมีคำพิพากษา ศาลพึงแจ้งผลคำพิพากษาพร้อมคำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกาให้ผู้เสียหายทราบโดยเร็วโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

หน้า ๓๑๘
เล่ม ๑๓๗ ตอนที่ ๙๒ ก ราชกิจจานุเบกษา ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

การบังคับค่าสินไหมทดแทน

ข้อ ๑๒ กรณีที่มีคำพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและจำเป็นต้องมีการบังคับคดี ให้เจ้าหน้าที่ศาลให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้เสียหายในการดำเนินการเพื่อบังคับคดี รวมทั้งการประสานงานแจ้งไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียหายหรือขอข้อมูลจากองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์แก่การยึดอายัดทรัพย์สินของจำเลยหรือบังคับคดีโดยวิธีการอื่นต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
เมทินี ชโลธร
ประธานศาลฎีกา

คำแนะนำของประธานศาลฎีกา

เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ บัญญัติรับรองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาไว้ว่า คำขอประกันของผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว รวมถึงใช้เทคโนโลยีและกลไกตามกฎหมายในการตรวจสอบที่อยู่ กำกับดูแล และติดตามจับกุมผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำต้องนำวงเงินประกันหรือราคาหลักประกันมาเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณา อันเป็นการขยายโอกาสให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น ส่งผลให้การกำหนดวงเงินประกันและการเรียกหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวลดความสำคัญลง อีกทั้งที่ผ่านมา ประธานศาลฎีกาได้ออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับแนวทางการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ ใช้บังคับระหว่างวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ โดยคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว แม้จะมีผลบังคับใช้เพียงชั่วคราวตามสถานการณ์ แต่ส่งผลให้เกิดการยกระดับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะความเสมอภาคในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยไม่กระทบต่อความปลอดภัยของสังคมส่วนรวม และทำให้เห็นได้ว่า การพิจารณาและมีคำสั่งคำขอประกันตามบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งเป็นแนวทางการใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษาในการพิจารณาและมีคำสั่งคำขอประกันเดิมไม่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมตลอดจนสถานการณ์ปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ จึงสมควรปรับปรุงคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับบัญชีมาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ฉบับลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยออกคำแนะนำฉบับใหม่ใช้แทนฉบับเดิม เพื่อให้ผู้พิพากษาทั้งหลายใช้มาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวแนบท้ายนี้ เป็นแนวทางการพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ประธานศาลฎีกาจึงออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นางเมทินี ชโลธร)

ประธานศาลฎีกา

มาตรฐานกลาง

สำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

แนวทางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือไม่เป็นดุลพินิจของผู้พิพากษา มาตรฐานกลางฉบับนี้กำหนดขึ้นเพื่อให้การพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยใช้กลไกและเครื่องมือตามกฎหมายในการบริหารความเสี่ยงและจัดการเพื่อให้การปล่อยชั่วคราวสามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้ต้องหาหรือจำเลย และคุ้มครองความสงบสุขของสังคมได้ในขณะเดียวกัน โดยไม่นำปัจจัยทางด้านทรัพย์สินมาเป็นหลักสำคัญในการปล่อยชั่วคราว แต่หากมีกรณีจำเป็นต้องกำหนดวงเงินสำหรับการปล่อยชั่วคราว การกำหนดวงเงินของศาลแต่ละแห่งทั่วประเทศพึงมีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน

๑. การพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราว

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ศาลชั้นต้นควรจัดให้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อประเมินถึงความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือไปก่อเหตุอันตรายว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาว่าสมควรที่จะปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นหรือไม่

ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไม่ว่าจะมีการทำสัญญาประกันหรือไม่ ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวได้ตามคำแนะนำของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการขยายโอกาสในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ เช่น กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว สั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือมีคำสั่งแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราว โดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. คดีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสิบปี

ศาลพึงอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน โดยให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๑๑ เป็นหลัก เว้นแต่มีเหตุจำเป็น ศาลอาจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน แต่ไม่ต้องมีหลักประกัน ส่วนการเรียกหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวพึงกระทำเฉพาะกรณีที่จำต้องเรียกหลักประกัน ทั้งนี้ การพิจารณาถึงความจำเป็นในการเรียกหลักประกันให้พิจารณาตาม ข้อ ๔

การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันพึงใช้เมื่อมีเหตุจำเป็น เช่น ผลจากการประเมินความเสี่ยงปรากฏว่า การให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานตนไม่เพียงพอ และการทำสัญญาประกันจะมีผลในทางป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี หรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น

๓. คดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี

การพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี ศาลอาจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้ทุกประเภทคดี แต่ต้องมีประกัน โดยไม่จำเป็นต้องมีหลักประกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง ทั้งนี้ การพิจารณาถึงความจำเป็นในการเรียกหลักประกันให้พิจารณาตาม ข้อ ๔

๔. ความจำเป็นในการเรียกหลักประกัน

การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน พึงเป็นกรณีที่จำต้องเรียกหลักประกัน ซึ่งต้องปรากฏพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่า ลำพังการทำสัญญาประกัน การกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวหรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ไม่เพียงพอที่จะป้องกันไม่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี ไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น และต้องระบุถึงเหตุผลความจำเป็นในการเรียกหลักประกันไว้ในคำสั่งโดยชัดแจ้ง

๕. การกำหนดวงเงินประกันหรือหลักประกัน

ในกรณีที่ศาลจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน การกำหนดวงเงินประกันหรือหลักประกันพึงคำนึงถึงพฤติการณ์ในคดี และการกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว หากจะต้องเรียกหลักประกัน ให้คำนึงถึงความสามารถหรือข้อจำกัดในการหาหลักประกันของผู้ต้องหาหรือจำเลยประกอบด้วย

หากความผิดที่ถูกกล่าวหามิได้กำหนดไว้ในบัญชีมาตรฐานวงเงินประกันแนบท้ายมาตรฐานกลางฉบับนี้ การกำหนดวงเงินสำหรับการทำสัญญาประกันหรือเรียกหลักประกัน ควรพิจารณากำหนดวงเงิน ดังนี้

๕.๑ คดีความผิดลหุโทษ หรือที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้กำหนดวงเงินประกันโดยถือเกณฑ์ไม่เกินหนึ่งในสี่ของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดีก็อาจกำหนดวงเงินเกินกว่าอัตราดังกล่าวได้ แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของอัตราโทษปรับขั้นสูง

๕.๒ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คดีความผิดที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจซึ่งมีอัตราโทษปรับสูง ไม่ว่าจะมีโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันหรือมีประกันและหลักประกัน ให้กำหนดวงเงินโดยถือเกณฑ์ไม่เกินหนึ่งในสี่ของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี ก็อาจกำหนดวงเงินเกินกว่าอัตราดังกล่าวได้ แต่ไม่เกินอัตราโทษปรับขั้นสูง

๕.๓ คดีความผิดที่มีความเสียหายต่อทรัพย์มูลค่าสูงหรือส่งผลเสียหายในวงกว้าง เช่น ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน ความผิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถาบันการเงิน ฯลฯ หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันหรือมีประกันและหลักประกัน ให้กำหนดวงเงินไม่เกินหนึ่งในสามของราคาหรือมูลค่าทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดีก็อาจกำหนดวงเงินสูงกว่าหรือต่ำกว่าเกณฑ์ดังกล่าวได้ แต่ในกรณีที่กำหนดวงเงินสูงกว่าเกณฑ์ดังกล่าวต้องไม่เกินราคาหรือมูลค่าทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายและให้ระบุเหตุนั้นไว้โดยชัดแจ้ง ทั้งนี้ การกำหนดวงเงินประกันตามความในข้อ ๕.๓ นี้ พึงคำนึงถึงอัตราโทษจำคุกในคดีที่ถูกกล่าวหาประกอบด้วย เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยมิให้มีการเรียกประกันจนเกินควรแก่กรณี

๕.๔ คดีที่มีอัตราโทษถึงจำคุก และไม่เข้ากรณีตามข้อ ๕.๑ ข้อ ๕.๒ ข้อ ๕.๓ ข้อ ๕.๕ และข้อ ๕.๖ ให้กำหนดวงเงินประกันโดยถือเกณฑ์ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อระวางโทษจำคุก ๑ ปี แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี ก็อาจกำหนดให้สูงกว่าวงเงินดังกล่าวได้ แต่ไม่ควรเกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อระวางโทษจำคุก ๑ ปี

๕.๕ คดีที่มีโทษจำคุกตลอดชีวิต ให้กำหนดวงเงินประกันไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี ก็อาจกำหนดให้สูงกว่าวงเงินดังกล่าวได้ แต่ไม่ควรเกิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๖ คดีที่มีโทษประหารชีวิต ให้กำหนดวงเงินประกันไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แต่หากมีพฤติการณ์พิเศษในคดี ก็อาจกำหนดให้สูงกว่าวงเงินดังกล่าวได้ แต่ไม่ควรเกิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท

วงเงินประกันสำหรับคดีที่มีอัตราโทษถึงจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๑๐ ปี หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกัน ให้กำหนดวงเงินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เว้นแต่มีเหตุสมควรที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น ก็ให้ระบุเหตุนั้นไว้โดยชัดแจ้ง

พฤติการณ์พิเศษในคดีตามความในข้อ ๕ นี้ หมายความรวมถึงกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีประวัติการกระทำความผิดซ้ำ หรือเป็นผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยด้วย

๖. คดีอาญาที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นเด็กหรือเยาวชน

อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง อาจทำแนวทางการใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวแตกต่างไปจากมาตรฐานกลางฉบับนี้เมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะและเป็นประโยชน์ต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ต่ำไปกว่ามาตรฐานกลางนี้ และอาจกำหนดบัญชีมาตรฐานวงเงินประกันเพื่อใช้บังคับเป็นการเฉพาะสำหรับคดีอาญาที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นเด็กหรือเยาวชน ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว แต่วงเงินสำหรับการปล่อยชั่วคราวไม่ควรสูงเกินกว่าที่กำหนด

บัญชีมาตรฐานวงเงินประกันท้ายมาตรฐานกลาง
สำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

บัญชีมาตรฐานวงเงินประกันสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

พ.ร.บ. อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๗๒	**วรรคหนึ่ง** ฝ่าฝืนมาตรา ๗ ทำ ซื้อ มี ใช้ สั่ง หรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนโดยมิได้รับอนุญาต		
	(๑) ซื้อ มี สั่งอาวุธปืนไม่มีทะเบียน		
	ก. ปืนสั้น (รวมถึงปืนไฟแช็กและปืนปากกา)	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ข. ปืนยาว ปืนแก๊ป	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	ค. ปืนอัดลม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	ง. มีปืนเกินกว่า ๑ กระบอก		
	(๒) ทำหรือนำเข้าอาวุธปืนไม่มีทะเบียน	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	วรรคสอง		
	(๑) ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งกรณีเกี่ยวกับส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธปืน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	(๒) มีเครื่องกระสุนปืน	ไม่เกินนัดละ ๕๐๐ แต่รวมกันไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	วรรคสาม มีอาวุธปืนมีทะเบียนของผู้อื่น	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
๗๒ ทวิ	**วรรคหนึ่ง** มีเครื่องกระสุนปืน	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	วรรคสอง		ใช้สำหรับกรณีมีปืนและพกพา
	(๑) ปืนไม่มีทะเบียน และ		
	ก. พาติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ	ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐	หากเป็นปืนแก๊ปปืนอัดลมให้ลดวงเงินประกันลง
	หรือ		
	ข. พาไปโดยเปิดเผยหรือไปในชุมนุมชน	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	(มาตรา ๘ ทวิ วรรคสอง) (๒) ปืนมีทะเบียนของผู้อื่น และ ก. พาติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ หรือ ข. พาไปโดยเปิดเผยหรือไปในชุมนุมชน (๓) ปืนมีทะเบียนของตน แต่ไม่มีใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว และ ก. พาติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ หรือ ข. พาไปโดยเปิดเผยหรือไปในชุมนุมชน หรือ ค. มีใบอนุญาตให้พกพา แต่พาโดยเปิดเผย	ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ ไม่เกิน ๕,๐๐๐	กึ่งหนึ่ง
๗๓	(๑) ทำ ประกอบ สั่ง นำเข้า มีหรือจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนสำหรับการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต (๒) ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ ไม่เกิน ๗๕,๐๐๐	
๗๓ ทวิ	(๑) ผู้รับใบอนุญาตซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะอาวุธปืนไม่มีทะเบียน (มาตรา ๓๓) (๒) จำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนแก่ผู้ไม่มีใบอนุญาตให้ซื้อหรือมีและใช้ (มาตรา๓๔)	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
๗๔	ทำ ซื้อ มี ใช้ สั่ง นำเข้า ค้าหรือจำหน่ายวัตถุระเบิดโดยไม่ได้รับอนุญาต	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๗๘	**วรรคหนึ่ง** ทำ ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ ซื้อ มี ใช้ สั่ง หรือนำเข้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดนอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวง ที่ออกตามมาตรา ๕๕	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	กรณีมีกระสุนปืนสงครามอย่างเดียว	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	ไม่เกิน ๕ นัด		
	เกิน ๕ นัด แต่ไม่เกิน ๒๐ นัด	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	เกิน ๒๐ นัด แต่ไม่เกิน ๕๐ นัด	ไม่เกิน ๗๕,๐๐๐	
	เกิน ๕๐ นัด ขึ้นไป	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	

พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

หมายเหตุ การกำหนดวงเงินประกัน ในกรณีคำร้องขอฝากขังหรือคำฟ้องระบุทั้งสารบริสุทธิ์ หน่วยการใช้ และน้ำหนักสุทธิ หรือระบุเพียงสองอย่าง การพิจารณาให้ถือเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ สารบริสุทธิ์ หน่วยการใช้ น้ำหนักสุทธิ

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๖๕	**วรรคหนึ่ง** ผลิต นำเข้า หรือส่งออกยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑		
	(๑) เด็กซ์โตรไลเซอร์ไยด์ หรือ แอล เอส ดี		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๐.๕ มก.	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐		
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒๐๐ มก.		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๐.๕ มก. ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ ขึ้นไป		
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒๐๐ มก. ขึ้นไป		
	(๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒๕๐ มก.	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐		
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑ กรัม		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒๕๐ มก. ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ ขึ้นไป		
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม ขึ้นไป		
	(๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อื่น ๆ นอกจากข้างต้น		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒ กรัม หรือ	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒.๕ กรัม		
	ข. สารบริสุทธิ์เกิน ๒ กรัม ขึ้นไป หรือ	เป็นดุลพินิจ	
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒.๕ กรัม ขึ้นไป		

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	วรรคสอง ผลิต นำเข้า หรือส่งออกยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ เพื่อจำหน่าย **วรรคสาม** ผลิตยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ โดยการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุ	เป็นดุลพินิจ	
	(๑) เด็กซ์โตรไลเซอร์ไยด์ หรือ แอล เอส ดี		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๐.๕ มก. หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒๐๐ มก.	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๐.๕ มก. ขึ้นไป หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒๐๐ มก. ขึ้นไป	ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐	
	(๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒๕๐ มก. หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑ กรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒๕๐ มก. ขึ้นไป หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม ขึ้นไป	ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐	
	(๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อื่น ๆ นอกจากข้างต้น		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒ กรัม หรือ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒.๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒ กรัม ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒.๕ กรัม ขึ้นไป	ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	วรรคสี่ ผลิตโดยการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุตามวรรคสาม เพื่อจำหน่าย		
	(๑) เด็กซ์โตรไลเซอร์ไยด์ หรือ แอล เอส ดี		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๐.๕ มก.	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐		
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒๐๐ มก.		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๐.๕ มก. ขึ้นไป	ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ ขึ้นไป		
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒๐๐ มก. ขึ้นไป		
	(๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒๕๐ มก.	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐		
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑ กรัม		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒๕๐ มก. ขึ้นไป	ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ ขึ้นไป		
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม ขึ้นไป		
	(๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อื่น ๆ นอกจากข้างต้น		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒ กรัม	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒.๕ กรัม		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒ กรัม ขึ้นไป	ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒.๕ กรัม ขึ้นไป		

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๖๖	**วรรคหนึ่ง** จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ จำนวนหน่วยการใช้ หรือมีน้ำหนักสุทธิไม่ถึงปริมาณตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม		
	(๑) เด็กซ์โตรไลเซอร์ไยด์ หรือ แอล เอส ดี		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๐.๕ มก.	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ เกิน ๑๐		
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒๐๐ มก.		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๐.๕ มก. แต่ไม่ถึง ๐.๗๕ มก.	ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ แต่ไม่ถึง ๑๕		
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒๐๐ มก. แต่ไม่ถึง ๓๐๐ มก.		
	(๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒๕๐ มก.	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐		
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑ กรัม		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒๕๐ มก. แต่ไม่ถึง ๓๗๕ มก.	ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ แต่ไม่ถึง ๑๕		
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม แต่ไม่ถึง ๑.๕ กรัม		
	(๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อื่น ๆ นอกจากข้างต้น		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒ กรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒.๕ กรัม		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒ กรัม แต่ไม่ถึง ๓ กรัม	ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒.๕ กรัม แต่ไม่ถึง ๓.๗๕ กรัม		

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	วรรคสอง กรณีตามวรรคหนึ่งมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ปริมาณที่กำหนดตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม แต่ไม่เกิน ๒๐ กรัม		
	(๑) เด็กซ์โตรไลเซอร์ไยด์ หรือ แอล เอส ดี		
	ก. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๐.๗๕ มก. แต่ไม่เกิน ๒.๕ มก.	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ ตั้งแต่ ๑๕ แต่ไม่เกิน ๕๐		
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๐.๓ กรัม แต่ไม่เกิน ๑ กรัม		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒.๕ มก. แต่ไม่เกิน ๕ มก.	ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ เกิน ๕๐ แต่ไม่เกิน ๑๐๐		
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม แต่ไม่เกิน ๒ กรัม		
	ค. สารบริสุทธิ์ เกิน ๕ มก. แต่ไม่เกิน ๗.๕ มก.	ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ เกิน ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๑๕๐		
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒ กรัม แต่ไม่เกิน ๓ กรัม		
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๗.๕ มก.ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	หน่วยการใช้ เกิน ๑๕๐ ขึ้นไป		
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๓ กรัมขึ้นไป		
	(๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน		
	ก. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๓๗๕ มก. แต่ไม่เกิน ๑.๒๕ กรัม	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ ตั้งแต่ ๑๕ แต่ไม่เกิน ๕๐		
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๕ กรัม		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๑.๒๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๒.๕ กรัม	ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐	
	หน่วยการใช้ เกิน ๕๐ แต่ไม่เกิน ๑๐๐		
	น้ำหนักสุทธิ เกิน ๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐ กรัม		

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	ค. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒.๕ แต่ไม่เกิน ๓.๗๕ กรัม หน่วยการใช้ เกิน ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๑๕๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๕ กรัม	ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๓.๗๕ กรัมขึ้นไป หน่วยการใช้ เกิน ๑๕๐ ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๕ กรัมขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	(๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อื่น ๆ นอกจากข้างต้น		
	ก. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๓ กรัม แต่ไม่เกิน ๕ กรัม หรือน้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๓.๗๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๖.๒๕ กรัม	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๖ กรัม หรือน้ำหนักสุทธิ เกิน ๖.๒๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๗.๕ กรัม	ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ เกิน ๖ กรัม แต่ไม่เกิน ๘ กรัม หรือ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๗.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๘ กรัม ขึ้นไป หรือ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๐ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคสาม กรณีตามวรรคหนึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์เกิน ๒๐ กรัมขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๖๗	มีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หน่วยการใช้ หรือน้ำหนักสุทธิไม่ถึงปริมาณตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม		เนื่องจากระวางโทษตามกฎหมายสูงถึงจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี เมื่อคำนวณวงเงินประกันตามมาตรฐานกลางแล้ว วงเงินประกันอาจสูงเกินความจำเป็น ในกรณีที่จำเป็นต้องเรียกประกัน ศาลอาจกำหนดวงเงินประกันให้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ให้เหมาะสมแก่ข้อหาและสภาพแห่งคดี
	(๑) เด็กซ์โตรไลเซอร์ไยด์ หรือ แอล เอส ดี	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๐.๕ มก. หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒๐๐ มก.		
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๐.๕ มก. แต่ไม่ถึง ๐.๗๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ แต่ไม่ถึง ๑๕ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒๐๐ มก. แต่ไม่ถึง ๓๐๐ มก.	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	(๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒๐๐ มก. หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒๐๐ มก. แต่ไม่ถึง ๓๗๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ แต่ไม่ถึง ๑๕ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม แต่ไม่ถึง ๑.๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	(๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อื่น ๆ นอกจากข้างต้น		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒ กรัม หรือ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๕ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	ข. เกิน ๒ กรัม แต่ไม่ถึง ๓ กรัม หรือ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๕ กรัม แต่ไม่ถึง ๗.๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๖๘	**วรรคหนึ่ง** ผลิต นำเข้าหรือส่งออกยาเสพติดให้โทษ ในประเภท ๒		
	ไม่เกิน ๑ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐	
	เกิน ๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคสอง กรณีตามวรรคหนึ่งถ้าเป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอีน	เป็นดุลพินิจ	
๖๙	**วรรคหนึ่ง** มีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ ในประเภท ๒		
	น้ำหนักสุทธิ ไม่ถึง ๕ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๕ แต่ไม่ถึง ๒๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๒๐ แต่ไม่ถึง ๑๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	วรรคสอง จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ นอกจากมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอีน		
	น้ำหนักสุทธิ ไม่ถึง ๑๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑๐๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๕๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๕๐๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๑ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคสาม จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ ที่เป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอีน คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง ๑๐๐ กรัม		
	สารบริสุทธิ์ ไม่ถึง ๕ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๕ กรัม แต่ไม่ถึง ๒๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๒๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๑๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	กรณีตามวรรคสามเป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอีน คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๑๐๐ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๗๕	**วรรคหนึ่ง** ผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ (กัญชา)	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	วรรคสอง กรณีตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	วรรคสาม กรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองถ้าเป็นพืชกระท่อม	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐	
๗๖	**วรรคหนึ่ง** มีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ (กัญชา)		
	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	เกิน ๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
๗๖ /๑	**วรรคหนึ่ง** จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ นอกจากพืชกระท่อม		
	ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐	
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	เกิน ๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคสอง กรณีตามวรรคหนึ่งนอกจากพืชกระท่อมตั้งแต่ ๑๐ กิโลกรัมขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคสาม จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ที่เป็นพืชกระท่อมไม่เกิน ๑๐ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	วรรคสี่ กรณีตามวรรคสองถ้าเป็นพืชกระท่อมตั้งแต่ ๑๐ กิโลกรัม ขึ้นไป	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๙๑	เสพยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ เฮโรอีน เมทแอมเฟตามีน ฝิ่น มอร์ฟีน	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	

พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๑๑๕, ๑๑๗	**วรรคหนึ่ง** ผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือ ๒		
	ก.ไม่เกิน ๑๐ เม็ด	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๐.๙๐ กรัม		
	ข.ตั้งแต่ ๑๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๓๐ เม็ด	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๐.๙๑ แต่ไม่เกิน ๒.๗๐ กรัม		
	ค. ตั้งแต่ ๓๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๒.๗๑ แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม		
	ง. ตั้งแต่ ๕๑ เม็ด ขึ้นไป	ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ กรัม ขึ้นไป		
	วรรคสอง การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือ ๒		
	ก. ไม่เกิน ๑๐ เม็ด	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๐.๙๐ กรัม		
	ข. ตั้งแต่ ๑๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๓๐ เม็ด	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๐.๙๑ แต่ไม่เกิน ๒.๗๐ กรัม		
	ค. ตั้งแต่ ๓๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๒.๗๑ แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม		
	ง. ตั้งแต่ ๕๑ เม็ด ขึ้นไป	ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐	
	น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ กรัม ขึ้นไป		

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	วรรคสาม ผลิตโดยการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือ ๒ คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึงปริมาณที่กำหนด ตามมาตรา ๑๔ วรรคสาม และ มาตรา ๑๕ วรรคสี่		
	ก. ไม่เกิน ๓๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒.๗๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	ข. ตั้งแต่ ๓๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๒.๗๑ แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม	ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐	
	ค. ตั้งแต่ ๕๐ เม็ด ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ กรัม ขึ้นไป	ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐	
	วรรคสี่ การกระทำความผิดตามวรรคสามเป็นการกระทำเพื่อขาย		
	ก. ไม่เกิน ๑๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๐.๙๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	ข. ตั้งแต่ ๑๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๓๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๐.๙๑ แต่ไม่เกิน ๒.๗๐ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ค. ตั้งแต่ ๓๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๒.๗๑ แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ง. ตั้งแต่ ๕๑ เม็ด ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ กรัม ขึ้นไป	ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๑๑๖, ๑๑๘	ขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือ ๒		
	ก. ไม่เกิน ๑๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๐.๙๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	ข. ตั้งแต่ ๑๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๓๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๐.๙๑ แต่ไม่เกิน ๒.๗๐ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ค. ตั้งแต่ ๓๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๒.๗๑ แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ง. ตั้งแต่ ๕๑ เม็ด ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ กรัม ขึ้นไป	ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐	
๑๔๐	**วรรคหนึ่ง** มีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือ ๒ โดยไม่ได้รับอนุญาต		
	ก. ไม่เกิน ๒๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑.๘๐ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	ข. ตั้งแต่ ๒๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑.๘๑ กรัม แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	ค. ตั้งแต่ ๕๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๑๐๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ กรัม แต่ไม่เกิน ๙.๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐	
	ง. ตั้งแต่ ๑๐๑ เม็ด ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๙.๐๑ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	

พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ.๒๔๘๔

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๖๙	**วรรคหนึ่ง** มีไม้หวงห้าม อันยังมิได้แปรรูปไว้ในครอบครองโดยไม่เสียค่าภาคหลวง	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	วรรคสอง ถ้าไม้ในครอบครอง	ไม่เกิน ๗๕,๐๐๐	
	(๑) เป็นไม้สัก ไม้ยาง ไม้ชิงชัน ไม้เก็ดแดง ไม้อีเม่ง ไม้พะยุงแกลบ ไม้กระพี้ ไม้แดงจีน ไม้ขะยุง ไม้ชิก ไม้กระซิก ไม้กระซิบ ไม้พะยูง ไม้หมากพลูตั๊กแตน ไม้กระพี้เขาควาย ไม้เก็ดดำ ไม้อีเฒ่า ไม้เก็ดเขาควาย หรือไม้หวงห้าม ประเภท ข. ปริมาตรไม้ไม่เกิน ๔ ลูกบาศก์เมตร หรือไม้อื่นเป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันเกิน ๒๐ ต้นหรือท่อน หรือปริมาตรไม้เกิน ๔ ลูกบาศก์เมตร แต่ไม่เกิน ๖ ลูกบาศก์เมตร		
	(๒) ปริมาตรเกินจำนวนที่กล่าวใน (๑)	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
๗๒ ทวิ	**วรรคหนึ่ง** ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้มีไว้ในครอบครองโดยฝ่าฝืน มาตรา ๕๑	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	วรรคสอง		
	(๑) ถ้าเป็นไม้สัก ไม้ยาง ไม้ชิงชัน ไม้เก็ดแดง ไม้อีเม่ง ไม้พะยุงแกลบ ไม้กระพี้ ไม้แดงจีน ไม้ขะยุง ไม้ชิก ไม้กระซิก ไม้กระซิบ ไม้พะยูง ไม้หมากพลู	ไม่เกิน ๗๕,๐๐๐	

	ตั๊กแตน ไม้กระพี้เขาควาย ไม้เก็ดดำ ไม้อีเฒ่า ไม้เก็ดเขาควาย หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. หรือปริมาตรไม่เกิน ๔ ลูกบาศก์เมตร หรือไม้อื่นเป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันเกิน ๕ ต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้(แปรรูปหรือมิได้แปรรูป) เกิน ๑ ลูกบาศก์เมตร แต่ไม่เกิน ๑๐ ลูกบาศก์เมตร (๒) ปริมาตรเกินจำนวนที่กล่าวใน (๑)	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
๗๓	**วรรคหนึ่ง** แปรรูปไม้ ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ตั้งโรงค้าไม้แปรรูป มีไม้สักแปรรูป หรือไม้แปรรูปชนิดอื่นเกิน ๐.๒๐ ลูกบาศก์เมตร โดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา ๔๘)	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	วรรคสอง ถ้าเป็นการกระทำผิดดังกล่าวต่อไม้สัก ไม้ยาง ไม้หวงห้ามประเภท ข. หรือไม้อื่นเกิน ๒๐ ต้น หรือท่อน หรือปริมาตรเกิน ๔ ลูกบาศก์เมตร หรือไม้แปรรูปแล้วปริมาตรเกิน ๒ ลูกบาศก์เมตร	ไม่เกิน ๗๕,๐๐๐	
๗๓ ทวิ	ห้ามค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้หวงห้ามเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนด	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	

พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๓๑	**วรรคหนึ่ง** ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์อยู่อาศัย ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บของป่าในเขตป่าสงวน	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	วรรคสอง ถ้าความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำเป็นเนื้อที่เกิน ๒๕ ไร่ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ (๑) ไม้สัก ไม้ยาง ไม้สนเขา หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. (๒) ไม้อื่นเกิน ๒๐ ต้น หรือท่อน หรือรวมปริมาตร เกินกว่า ๔ ลูกบาศก์เมตร (๓) ต้นน้ำลำธาร (๔) พื้นที่ชายฝั่ง	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	

พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๔๑	ฝ่าฝืน มาตรา ๑๙ (๑)		
	วรรคหนึ่ง ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำด้วย ประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	

	ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ หรือสวนรุกขชาติ **วรรคสอง** กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๒ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
๔๒	ฝ่าฝืน มาตรา ๑๙(๒) **วรรคสาม** เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือ ทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือ กระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ หรือสวนรุกขชาติ ถ้าเป็นการกระทำที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ไม้ที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกันเกิน ๒๐ ต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกิน ๔ ลูกบาศก์เมตร	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	

คำแนะนำของประธานศาลฎีกา

เกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๔

ตามที่ประธานศาลฎีกาออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งกำหนดแนวทางในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยใช้กลไกและเครื่องมือตามกฎหมายในการบริหารความเสี่ยงและจัดการเพื่อให้การปล่อยชั่วคราวสามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย และคุ้มครองความสงบสุขของสังคมได้ในขณะเดียวกัน โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว รวมถึงใช้เทคโนโลยีและกลไกตามกฎหมายในการตรวจสอบที่อยู่ กำกับดูแล และติดตามจับกุมผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำเป็นต้องนำปัจจัยทางด้านทรัพย์สินมาเป็นหลักสำคัญในการปล่อยชั่วคราว แต่หากมีกรณีจำเป็นต้องกำหนดวงเงินสำหรับการปล่อยชั่วคราว การกำหนดวงเงินของศาลแต่ละแห่งทั่วประเทศพึงมีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน จึงกำหนดบัญชีมาตรฐานวงเงินประกันท้ายมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้นั้น เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ และแก้ไขเปลี่ยนแปลงลักษณะความผิดและอัตราโทษในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จึงสมควรปรับปรุงคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยให้ยกเลิกบัญชีมาตรฐานวงเงินประกันท้ายมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้บัญชีมาตรฐานวงเงินประกันท้ายมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมายยาเสพติดแทน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ประธานศาลฎีกาจึงออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม)

ประธานศาลฎีกา

ประมวลกฎหมายยาเสพติด

หมายเหตุ การกำหนดวงเงินประกัน ในกรณีคำร้องขอฝากขังหรือคำฟ้องระบุทั้งสารบริสุทธิ์ หน่วยการใช้ และน้ำหนักสุทธิ หรือระบุเพียงสองอย่าง การพิจารณาให้ถือเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ สารบริสุทธิ์ หน่วยการใช้ น้ำหนักสุทธิ

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๑๔๕	**วรรคหนึ่ง** ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่าย ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ **(ยกเว้นฐานมีไว้ในครอบครอง)** (๑) เด็กซ์โตรไลเซอร์ไยด์ หรือ แอล เอส ดี ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๐.๕ มก. หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒๐๐ มก.	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๐.๕ มก. แต่ไม่ถึง ๐.๗๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ แต่ไม่ถึง ๑๕ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒๐๐ มก. แต่ไม่ถึง ๓๐๐ มก.	ไม่เกิน ๘๐,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๐.๗๕ มก. แต่ไม่เกิน ๒.๕ มก. หน่วยการใช้ ตั้งแต่ ๑๕ แต่ไม่เกิน ๕๐ น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๐.๓ กรัม แต่ไม่เกิน ๑ กรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒.๕ มก. แต่ไม่เกิน ๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๕๐ แต่ไม่เกิน ๑๐๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม แต่ไม่เกิน ๒ กรัม	ไม่เกิน ๑๒๐,๐๐๐	
	จ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๕ มก. แต่ไม่เกิน ๗.๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๑๕๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒ กรัม แต่ไม่เกิน ๓ กรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	ฉ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๗.๕ มก. ขึ้นไป หน่วยการใช้ เกิน ๑๕๐ ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๓ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	(๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒๕๐ มก. หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒๕๐ มก. แต่ไม่ถึง ๓๗๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ แต่ไม่ถึง ๑๕ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม แต่ไม่ถึง ๑.๕ กรัม	ไม่เกิน ๘๐,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๓๗๕ มก. แต่ไม่เกิน ๑.๒๕ กรัม หน่วยการใช้ตั้งแต่ ๑๕ แต่ไม่เกิน ๕๐ น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๑.๒๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๒.๕ กรัม หน่วยการใช้ เกิน ๕๐ แต่ไม่เกิน ๑๐๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๒๐,๐๐๐	
	จ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๓.๗๕ กรัม หน่วยการใช้ เกิน ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๑๕๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	ฉ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๓.๗๕ กรัม ขึ้นไป หน่วยการใช้ เกิน ๑๕๐ ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๕ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	(๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อื่น ๆ นอกจากข้างต้น		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒ กรัม น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒.๕ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒ กรัม แต่ไม่ถึง ๓ กรัม น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒.๕ กรัม แต่ไม่ถึง ๓.๗๕ กรัม	ไม่เกิน ๘๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๓ กรัม แต่ไม่เกิน ๕ กรัม น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๓.๗๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๖.๒๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๖ กรัม น้ำหนักสุทธิ เกิน ๖.๒๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๗.๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๒๐,๐๐๐	
	จ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๖ กรัม แต่ไม่เกิน ๘ กรัม น้ำหนักสุทธิ เกิน ๗.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	ฉ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๘ กรัม ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๐ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคหนึ่ง เฉพาะฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ (๑) เด็กซ์โตรไลเซอร์ไยด์ หรือ แอล เอส ดี		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๐.๕ มก. หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒๐๐ มก.	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๐.๕ มก. แต่ไม่ถึง ๐.๗๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ แต่ไม่ถึง ๑๕ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒๐๐ มก. แต่ไม่ถึง ๓๐๐ มก.	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๐.๗๕ มก. แต่ไม่เกิน ๒.๕ มก. หน่วยการใช้ ตั้งแต่ ๑๕ แต่ไม่เกิน ๕๐ น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๐.๓ กรัม แต่ไม่เกิน ๑ กรัม	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒.๕ มก. แต่ไม่เกิน ๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๕๐ แต่ไม่เกิน ๑๐๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม แต่ไม่เกิน ๒ กรัม	ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐	
	จ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๕ มก. แต่ไม่เกิน ๗.๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๑๕๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒ กรัม แต่ไม่เกิน ๓ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	ฉ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๗.๕ มก. ขึ้นไป หน่วยการใช้ เกิน ๑๕๐ ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๓ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	(๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒๕๐ มก. หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒๕๐ มก. แต่ไม่ถึง ๓๗๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ แต่ไม่ถึง ๑๕ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม แต่ไม่ถึง ๑.๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๓๗๕ มก. แต่ไม่เกิน ๑.๒๕ กรัม หน่วยการใช้ ตั้งแต่ ๑๕ แต่ไม่เกิน ๕๐ น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๕ กรัม	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๑.๒๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๒.๕ กรัม หน่วยการใช้ เกิน ๕๐ แต่ไม่เกิน ๑๐๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐	
	จ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๓.๗๕ กรัม หน่วยการใช้ เกิน ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๑๕๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๕ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ฉ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๓.๗๕ กรัม ขึ้นไป หน่วยการใช้ เกิน ๑๕๐ ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๕ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	(๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อื่น ๆ นอกจากข้างต้น		
	ก. สารบริสุทธิ์ไม่เกิน ๒ กรัม น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒.๕ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒ กรัม แต่ไม่ถึง ๓ กรัม น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒.๕ กรัม แต่ไม่ถึง ๓.๗๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๓ กรัม แต่ไม่เกิน ๕ กรัม น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๓.๗๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๖.๒๕ กรัม	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๖ กรัม น้ำหนักสุทธิ เกิน ๖.๒๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๗.๕ กรัม	ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐	
	จ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๖ กรัม แต่ไม่เกิน ๘ กรัม น้ำหนักสุทธิ เกิน ๗.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ฉ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๘ กรัม ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๐ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคสอง ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ **มีเหตุฉกรรจ์ (๑) – (๖)**		การกำหนดวงเงินประกันตามวรรคสองนี้ ถ้าพยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏยังไม่แน่ชัดว่าเป็นความผิดตามวรรคสอง ให้ใช้วงเงินประกันตามวรรคหนึ่ง แต่หากมีพยานหลักฐานว่าเป็นความผิดตามวรรคสองและมี
	(๑) เด็กซ์โตรไลเซอร์ไยด์ หรือ แอล เอส ดี		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๐.๕ มก. หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒๐๐ มก.	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๐.๕ มก. แต่ไม่ถึง ๐.๗๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ แต่ไม่ถึง ๑๕ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒๐๐ มก. แต่ไม่ถึง ๓๐๐ มก.	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๐.๗๕ มก. แต่ไม่เกิน ๒.๕ มก. หน่วยการใช้ ตั้งแต่ ๑๕ แต่ไม่เกิน ๕๐ น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๐.๓ กรัม แต่ไม่เกิน ๑ กรัม	ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐	พฤติการณ์ร้ายแรงอาจกำหนดวงเงินประกันให้สูงไปกว่านี้
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒.๕ มก. แต่ไม่เกิน ๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๕๐ แต่ไม่เกิน ๑๐๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม แต่ไม่เกิน ๒ กรัม	ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐	
	จ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๕ มก. แต่ไม่เกิน ๗.๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๑๕๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒ กรัม แต่ไม่เกิน ๓ กรัม	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	ฉ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๗.๕ มก. ขึ้นไป หน่วยการใช้ เกิน ๑๕๐ ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๓ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	(๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่เกิน ๒๕๐ มก. หน่วยการใช้ ไม่เกิน ๑๐ น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑ กรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒๕๐ มก. แต่ไม่ถึง ๓๗๕ มก. หน่วยการใช้ เกิน ๑๐ แต่ไม่ถึง ๑๕ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑ กรัม แต่ไม่ถึง ๑.๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๓๗๕ มก. แต่ไม่เกิน ๑.๒๕ กรัม หน่วยการใช้ ตั้งแต่ ๑๕ แต่ไม่เกิน ๕๐ น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๕ กรัม	ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๑.๒๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๒.๕ กรัม หน่วยการใช้ เกิน ๕๐ แต่ไม่เกิน ๑๐๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	จ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๓.๗๕ กรัม หน่วยการใช้ เกิน ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๑๕๐ น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๕ กรัม	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	ฉ. สารบริสุทธิ์เกิน ๓.๗๕ กรัม ขึ้นไป หน่วยการใช้เกิน ๑๕๐ ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๕ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	(๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อื่น ๆ นอกจากข้างต้น		
	ก. สารบริสุทธิ์ไม่เกิน ๒ กรัม น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๒.๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ เกิน ๒ กรัม แต่ไม่ถึง ๓ กรัม น้ำหนักสุทธิ เกิน ๒.๕ กรัม แต่ไม่ถึง ๓.๗๕ กรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๓ กรัม แต่ไม่เกิน ๕ กรัม น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๓.๗๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๖.๒๕ กรัม	ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ เกิน ๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๖ กรัม น้ำหนักสุทธิ เกิน ๖.๒๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๗.๕ กรัม	ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐	
	จ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๖ กรัม แต่ไม่เกิน ๘ กรัม น้ำหนักสุทธิ เกิน ๗.๕ กรัม แต่ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	
	ฉ. สารบริสุทธิ์ เกิน ๘ กรัม ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ เกิน ๑๐ กรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคสาม การกระทำตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง เป็นการกระทำ (๑) การกระทำโดยหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ หรือผู้มีหน้าที่จัดการในเครือข่ายอาชญากรรม (๒) การทำให้เกิดผลกระทบ ต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป	ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐	การกำหนดวงเงินประกันตามวรรคสามนี้ ถ้าพยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏยังไม่แน่ชัดว่าเป็น

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
			ความผิดตามวรรคสาม ให้ใช้วงเงินประกันตามวรรคหนึ่ง แต่หากมีพยานหลักฐานว่าเป็นความผิดตามวรรคสามและมีพฤติการณ์ร้ายแรง อาจกำหนดวงเงินประกันให้สูงไปกว่านี้
๑๔๖	**วรรคหนึ่ง** ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่าย ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ หรือประเภท ๔ **(ยกเว้นฐานมีไว้ในครอบครอง)**		
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่ถึง ๕ กรัม น้ำหนักสุทธิ ไม่ถึง ๑๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๕ กรัม แต่ไม่ถึง ๒๐ กรัม น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑๐๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๕๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๒๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๑๐๐ กรัม น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๕๐๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๑ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๑๐๐ กรัม ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคหนึ่ง เฉพาะฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ หรือประเภท ๔ ก. สารบริสุทธิ์ ไม่ถึง ๕ กรัม น้ำหนักสุทธิ ไม่ถึง ๑๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	ข. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๕ กรัม แต่ไม่ถึง ๒๐ กรัม น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑๐๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๕๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๒๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๑๐๐ กรัม น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๕๐๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๑ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๑๐๐ กรัม ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคสอง ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ **มีเหตุฉกรรจ์ (๑) – (๖)**		การกำหนดวงเงินประกันตามวรรคสองนี้ ถ้าพยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏยังไม่แน่ชัดว่าเป็นความผิดตามวรรคสอง ให้ใช้วงเงินประกันตามวรรคหนึ่ง แต่หากมีพยานหลักฐานว่าเป็นความผิดตามวรรคสองและมีพฤติการณ์ร้ายแรงอาจกำหนดวงเงินประกันให้สูงไปกว่านี้
	ก. สารบริสุทธิ์ ไม่ถึง ๕ กรัม น้ำหนักสุทธิ ไม่ถึง ๑๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ข. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๕ กรัม แต่ไม่ถึง ๒๐ กรัม น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑๐๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๕๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ค. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๒๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๑๐๐ กรัม น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๕๐๐ กรัม แต่ไม่ถึง ๑ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	ง. สารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ ๑๐๐ กรัม ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
๑๔๘	**วรรคหนึ่ง** ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ **(ยกเว้นฐานมีไว้ในครอบครอง)**		
	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐	
	เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	เกิน ๑ กิโลกรัมขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคหนึ่ง เฉพาะฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕		
	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	เกิน ๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	
	วรรคสอง ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ **มีเหตุฉกรรจ์ (๑) – (๖)**		การกำหนดวงเงินประกันตามวรรคสองนี้ ถ้าพยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏยังไม่แน่ชัดว่าเป็นความผิดตามวรรคสอง ให้ใช้วงเงินประกันตามวรรคหนึ่ง แต่หากมีพยานหลักฐานว่าเป็นความผิดตามวรรคสองและมีพฤติการณ์ร้ายแรงอาจกำหนดวงเงินประกันให้สูงไปกว่านี้
	ไม่เกิน ๑๐ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	เกิน ๑๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๕๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๘๐,๐๐๐	
	เกิน ๕๐๐ กรัม แต่ไม่เกิน ๑ กิโลกรัม	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
	เกิน ๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	เป็นดุลพินิจ	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๑๔๙	**วรรคหนึ่ง** ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่าย วัตถุออกฤทธิ์ **(ยกเว้นฐานมีไว้ในครอบครอง)**		
	ประเภท ๑		
	ก. ไม่เกิน ๑๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๐.๙๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	ข. ตั้งแต่ ๑๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๓๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิตั้งแต่ ๐.๙๑ แต่ไม่เกิน ๒.๗๐ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ค. ตั้งแต่ ๓๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๒.๗๑ แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม	ไม่เกิน ๗๐,๐๐๐	
	ง. ตั้งแต่ ๕๑ เม็ด ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ กรัม ขึ้นไป	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ประเภท ๒		
	ก. ไม่เกิน ๑๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๐.๙๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	ข. ตั้งแต่ ๑๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๓๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิตั้งแต่ ๐.๙๑ แต่ไม่เกิน ๒.๗๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐	
	ค. ตั้งแต่ ๓๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๒.๗๑ แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	
	ง. ตั้งแต่ ๕๑ เม็ด ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ กรัม ขึ้นไป	ไม่เกิน ๗๐,๐๐๐	
	วรรคหนึ่ง เฉพาะฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑		
	ก. ไม่เกิน ๒๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑.๘๐ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	ข. ตั้งแต่ ๒๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑.๘๑ แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	ค. ตั้งแต่ ๕๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๑๐๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ แต่ไม่เกิน ๙.๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐	
	ง. ตั้งแต่ ๑๐๑ เม็ด ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๙.๐๑ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
	วรรคหนึ่ง เฉพาะฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ก. ไม่เกิน ๒๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๑.๘๐ กรัม	ไม่เกิน ๒,๐๐๐	
	ข. ตั้งแต่ ๒๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๑.๘๑ แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
	ค. ตั้งแต่ ๕๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๑๐๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ แต่ไม่เกิน ๙.๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐	
	ง. ตั้งแต่ ๑๐๑ เม็ด ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๙.๐๑ กรัม	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐	
	วรรคสอง ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท **๒ มีเหตุฉกรรจ์ (๑) – (๖)** ก. ไม่เกิน ๑๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ไม่เกิน ๐.๙๐ กรัม	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐	การกำหนดวงเงินประกันตามวรรคสองนี้ ถ้าพยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏยังไม่แน่ชัดว่าเป็นความผิดตามวรรคสอง ให้ใช้วงเงินประกันตามวรรคหนึ่ง แต่หากมีพยานหลักฐานว่าเป็นความผิดตามวรรคสองและมีพฤติการณ์ร้ายแรง อาจกำหนดวงเงินประกันให้สูงไปกว่านี้
	ข. ตั้งแต่ ๑๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๓๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๐.๙๑ แต่ไม่เกิน ๒.๗๐ กรัม	ไม่เกิน ๘๐,๐๐๐	
	ค. ตั้งแต่ ๓๑ เม็ด แต่ไม่เกิน ๕๐ เม็ด น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๒.๗๑ แต่ไม่เกิน ๔.๕๐ กรัม	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	
	ง. ตั้งแต่ ๕๑ เม็ด ขึ้นไป น้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่ ๔.๕๑ กรัม ขึ้นไป	ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐	
๑๖๒	เสพยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๒ หรือประเภท ๕ หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	

มาตรา	ข้อหาหรือฐานความผิด	วงเงินประกัน/บาท	หมายเหตุ
๑๖๓	เสพสารระเหย	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	
๑๖๔	ครอบครองยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๒ หรือประเภท ๕ หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ เพื่อเสพ	ไม่เกิน ๕,๐๐๐	

ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม
เรื่อง การขอปล่อยชั่วคราวทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ บัญญัติรับรองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาว่า คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและประธานศาลฎีกามีนโยบายสร้างดุลยภาพแห่งสิทธิ ลดการคุมขังที่ไม่จำเป็นในทุกขั้นตอน ยกระดับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของจำเลยในการต่อสู้คดีในศาล ขยายการใช้เทคโนโลยีในการลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีโดยมีระบบที่มีมาตรฐานให้ทุกศาลขับเคลื่อนไปในแนวทางเดียวกัน ประกอบกับสำนักงานศาลยุติธรรมได้นำระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (Court Integral Online Service : CIOS) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการให้บริการแก่ประชาชนในการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและบริการอื่น ๆ ทางออนไลน์ สมควรนำระบบดังกล่าวมาอำนวยความสะดวกแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาในการขอประกันโดยไม่ต้องเดินทางมาศาลและสามารถยื่นคำขอประกันทางออนไลน์ได้ตลอดเวลา

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐/๑ ของข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อ ๑๓ ของระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๔๘ สำนักงานศาลยุติธรรมออกประกาศว่าด้วยการขอปล่อยชั่วคราวทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การขอปล่อยชั่วคราวทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ระบบ” หมายความว่า ระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (Court Integral Online Service : CIOS)

“ผู้ใช้ระบบ” หมายความว่า บุคคลที่ลงทะเบียนขอใช้ระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรมไว้ต่อศาลหรือสำนักงานศาลยุติธรรม

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ศาลที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่

“ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อักษร อักขระ ตัวเลข เสียงหรือสัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

"คำร้อง" หมายความว่า คำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวหรือคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๔ ชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านเป็นหลักฐานแสดงการลงลายมือชื่อของผู้ใช้ระบบในการติดต่อกับศาลหรือคู่ความอื่นผ่านระบบ ผู้ใช้ระบบต้องเก็บรักษาชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านไว้เป็นความลับ การระบุชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านลงในระบบเพื่อเข้าใช้ระบบ ถือเป็นการยืนยันตัวตนผู้ใช้ระบบและการรับรองข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๕ การจัดทำหรือแปลงเอกสารและข้อความให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อยื่นคำร้องทางระบบ ผู้ใช้ระบบต้องบันทึกข้อมูลเป็นไฟล์ประเภท PDF หรือ PDF/A ส่วนรูปภาพให้บันทึกเป็นไฟล์ประเภท JPEG โดยไฟล์เอกสารทั้งหมดที่ยื่นทางระบบต้องมีขนาดรวมกันไม่เกินจำนวนที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด ด้วยมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับความละเอียดของภาพ (Resolution) ของภาพลายเส้นหรือภาพขาวดำ อย่างน้อย ๒๐๐ จุดต่อนิ้ว (dot per inch หรือ dpi) โดยถือว่าผู้ใช้ระบบได้ตรวจสอบและรับรองแล้วว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีความหมายหรือรูปแบบเหมือนกับเอกสารและข้อความเดิม

หากผู้ใช้ระบบมิได้ยื่นคำร้องตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น ระบบจะปฏิเสธและให้ถือว่าผู้ใช้ระบบไม่ได้ยื่นคำร้องดังกล่าว

ข้อ ๖ ให้ผู้ใช้ระบบพิมพ์ชื่อและชื่อสกุลหรือลงลายมือชื่อของตนในคำร้องให้ครบถ้วนและจัดเตรียมเอกสารให้มีลักษณะตามข้อ ๕ แล้วจึงอัปโหลด (Upload) บนระบบ หรือในกรณีที่ระบบกำหนดให้กรอกข้อความลงในแบบฟอร์มออนไลน์ (Online Form) บนระบบ ให้ผู้ใช้ระบบพิมพ์ชื่อและชื่อสกุลของตนให้ครบถ้วน และดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระบบ

เอกสารที่บุคคลภายนอกซึ่งมิใช่ผู้ใช้ระบบต้องลงลายมือชื่อ เช่น หนังสือมอบอำนาจหรือใบแต่งทนายความ ต้องมีการลงลายมือชื่อของบุคคลภายนอกครบถ้วนแล้วก่อนจัดทำเป็นเอกสารในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้ระบบจึงจะอัปโหลด (Upload) เอกสารบนระบบได้ และถือว่าผู้ใช้ระบบได้รับรองแล้วว่าผู้ใช้ระบบมีเอกสารดังกล่าวอันเป็นต้นฉบับอยู่ในครอบครอง

ข้อ ๗ การยื่นคำร้องทางระบบ หากกระทำเสร็จสมบูรณ์นอกเวลาทำการปกติหรือนอกวันทำการปกติของศาล ให้ถือว่าเป็นการยื่นในเวลาแรกหรือวันทำการแรกที่ศาลเปิดทำการปกติถัดไป ทั้งนี้ ให้ถือตามเวลาของระบบ

ข้อ ๘ คำร้องที่ได้ยื่นทางระบบ ให้ถือเป็นการยื่นเป็นหนังสือและถือว่าผู้ใช้ระบบได้ลงลายมือชื่อตามข้อ ๔

คำสั่งหรือการอื่นใดที่กระทำโดยผู้พิพากษาหรือเจ้าหน้าที่ ให้ถือว่ามีการลงลายมือชื่อโดยผู้เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผู้ทำรายการจนเสร็จสมบูรณ์ในระบบ

ข้อ ๙ กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการยื่นคำร้องทางระบบ เป็นอำนาจศาลในการพิจารณาสั่ง

ข้อ ๑๐ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางธุรการตามประกาศนี้

ข้อ ๑๑ การดำเนินการนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้นำประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒
การลงทะเบียนเข้าใช้ระบบ

ข้อ ๑๒ บุคคลที่มีความประสงค์จะเข้าใช้ระบบ ต้องลงทะเบียนเข้าใช้ระบบและลงทะเบียนความเกี่ยวข้องในคดีในระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม ตามรายละเอียดและขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระบบที่เว็บไซต์ https://cios.coj.go.th/ หรือไปลงทะเบียนที่ศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร

การลงทะเบียนของผู้ใช้ระบบถือได้ว่าเป็นการยอมรับหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และผลของการลงทะเบียนตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

หมวด ๓
การยื่นคำร้อง

ข้อ ๑๓ ผู้ใช้ระบบอาจยื่นคำร้องทางระบบได้ตลอดเวลาที่ระบบเปิดใช้งาน

การยื่นคำร้องผู้ใช้ระบบไม่จำต้องเสนอหลักประกันมาพร้อมกับคำร้อง แต่จะเสนอหลักประกันมาก็ได้

ข้อ ๑๔ การยื่นคำร้องทางระบบ ให้ผู้ใช้ระบบลงทะเบียนเข้าสู่ระบบ และยื่นคำร้องตามวิธีการที่ระบบกำหนด โดยการแนบไฟล์ของคำร้องที่ต้องการยื่น หรือกรอกข้อความลงในแบบฟอร์มออนไลน์ (Online Form) บนระบบ

ในกรณีที่ผู้ใช้ระบบยังไม่ได้ลงทะเบียนความเกี่ยวข้องในคดี จะต้องแนบไฟล์สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวสมาชิกสภาทนายความ แล้วแต่กรณี ด้วย เพื่อตรวจสอบว่ามีความเกี่ยวข้องในคดี จากนั้นทำการบันทึกข้อมูลดังกล่าวในระบบ โดยให้ถือว่าการยื่นคำร้องนั้นเสร็จสมบูรณ์ต่อเมื่อระบบได้ยืนยันการรับเอกสารไว้แล้ว

ข้อ ๑๕ เมื่อผู้ใช้ระบบได้ปฏิบัติถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระบบแล้ว ระบบจะแสดงหมายเลขอ้างอิงของการยื่นคำร้องดังกล่าวเพื่อแสดงว่าได้รับคำร้องเข้าสู่ระบบแล้วและสำหรับใช้ในการตรวจสอบติดตามคำสั่งศาลต่อไป

ข้อ ๑๖ ผู้ใช้ระบบมีหน้าที่ติดตามผลคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องที่ผู้ใช้ระบบยื่นทางระบบ และเมื่อมีการแจ้งคำสั่งผ่านระบบแล้วให้ถือว่าผู้ใช้ระบบทราบคำสั่งนั้น

หมวด ๔
การดำเนินการของเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๗ เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำร้องที่ส่งทางระบบแล้ว ให้ตรวจสอบความเกี่ยวข้องในคดี ข้อมูลเบื้องต้นของคำร้อง หากพบข้อบกพร่องให้แจ้งผู้ใช้ระบบทำการแก้ไขทันที

เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังกล่าวเรียบร้อยและคำร้องครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ให้จัดทำสิ่งพิมพ์ออกจากระบบเสนอศาลภายในหนึ่งชั่วโมงนับแต่เวลาที่ยื่นคำร้องเสร็จสมบูรณ์ แต่ถ้าการยื่นคำร้องกระทำเสร็จสมบูรณ์นอกเวลาทำการปกติ ให้จัดทำสิ่งพิมพ์ออกจากระบบเสนอศาลภายในหนึ่งชั่วโมงนับแต่เวลาทำการแรกของวันทำการถัดไป ทั้งนี้ ให้ถือตามเวลาของระบบ

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ประเมินความเสี่ยงหรือคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำสั่งศาลในวันที่มีคำสั่ง

ข้อ ๑๘ ให้เจ้าหน้าที่นำเข้าข้อมูลในระบบเพื่อแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการเกี่ยวกับคำร้องให้ผู้ใช้ระบบทราบ

ข้อ ๑๙ เมื่อศาลมีคำสั่งคำร้องแล้วให้เจ้าหน้าที่แจ้งผู้ร้องขอประกันทราบ และเมื่อศาลได้อ่านคำสั่งคำร้องให้ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ร้องขอประกันฟังแล้ว ให้เจ้าหน้าที่นำเข้าข้อมูลคำสั่งศาลในระบบพร้อมทั้งนัดหมายผู้ร้องขอประกันให้ดำเนินการตามคำสั่งศาลต่อไป

ข้อ ๒๐ การติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ใช้ระบบให้ดำเนินการผ่านทางระบบ และอาจกระทำโดยทางโทรศัพท์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นด้วยก็ได้

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง การสอบถามผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือการจัดให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียกก่อนที่จะปล่อยไปอาจดำเนินการในลักษณะการประชุมทางจอภาพหรือกระทำโดยทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นก็ได้

หมวด ๕
การทำสัญญาประกัน

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยและต้องทำสัญญาประกัน ถ้าผู้ร้องขอประกันเป็นผู้ใช้ระบบที่ลงทะเบียนเข้าใช้ระบบโดยมีการยืนยันตัวตนต่อศาลแล้ว ให้เจ้าหน้าที่นัดหมายผู้ร้องขอประกันเพื่อทำสัญญาประกันด้วยวิธีให้ผู้ประกันจัดทำสัญญาประกันเป็นเอกสารในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการในข้อ ๕ แล้วอัปโหลด (Upload) เข้าสู่ระบบหรือลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกันในสัญญาประกันที่เป็นเอกสารในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในระบบ โดยไม่ต้องเดินทางมาที่ศาล และถือว่าได้ทำสัญญาประกันเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้ประกันในสัญญาแล้ว และให้เจ้าหน้าที่จัดพิมพ์สัญญาประกันนั้นจากระบบเพื่อเสนอศาลสั่งรวมไว้ในสำนวน

ถ้าผู้ร้องขอประกันเป็นผู้ใช้ระบบที่ยังไม่ได้ยืนยันตัวตนต่อศาล ให้เจ้าหน้าที่นัดหมายผู้ร้องขอประกันมายืนยันตัวตนและทำสัญญาประกันที่ศาลในวันที่ศาลมีคำสั่ง แล้วดำเนินการตามคำสั่งศาลต่อไปโดยทันที

หมวด ๖
การวางหลักประกัน

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยและต้องวางหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวด้วย ถ้าหลักประกันเป็นเงินสด ผู้ประกันอาจวางเงินต่อศาลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ชำระผ่านเคาน์เตอร์หรือตู้ ATM ของธนาคาร

(๒) ชำระผ่านทางอินเทอร์เน็ตแบงก์กิ้ง (ทาง Website และ Mobile Application ของธนาคาร)

(๓) วิธีอื่นที่สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศกำหนด

ให้เจ้าหน้าที่แนะนำวิธีการวางเงินหลักประกันแก่ผู้ประกัน เมื่อผู้ประกันวางเงินหลักประกันด้วยวิธีการดังกล่าวแล้ว ให้อัปโหลด (Upload) ไฟล์หลักฐานการวางเงินเข้าสู่ระบบ และให้เจ้าหน้าที่จัดพิมพ์หลักฐานการวางเงินจากระบบเสนอศาลแล้วดำเนินการต่อไปโดยทันที

ถ้าหลักประกันไม่ใช่เงินสด ให้เจ้าหน้าที่นัดหมายผู้ประกันมาดำเนินการที่ศาลโดยเร็ว

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายพงษ์เดช วานิชกิตติกูล)
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/ว ๖๕๘

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง แนวปฏิบัติในเรื่องการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการปล่อยชั่วคราว

เรียน หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

ด้วยประธานศาลฎีกาได้ออกระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งได้ประกาศเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

เนื่องจากระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ยกเลิกระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘/๑ และข้อ ๘/๒ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงกำหนดแนวปฏิบัติในเรื่องการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการปล่อยชั่วคราว ดังนี้

๑. เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยมีความประสงค์ขอปล่อยชั่วคราว ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปล่อยชั่วคราวแจ้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบว่า มีสิทธิขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ โดยให้แจ้งข้อจำกัดในการใช้อุปกรณ์ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบด้วย

การยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด

ในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม ศาลจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น

๒. ในกรณีที่ศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปล่อยชั่วคราวแจ้งศูนย์ควบคุมและติดตามการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทราบเพื่อดำเนินการเปิดใช้ระบบอุปกรณ์ดังกล่าว ถ้าปรากฏว่าอุปกรณ์ดังกล่าวถูกทำลายหรือถูกทำให้ใช้การไม่ได้ ไม่ว่าโดยวิธีใด หรือผู้ต้องหาหรือจำเลยออกนอกพื้นที่กำหนด หรือเข้าเขตพื้นที่สั่งห้าม ให้ศูนย์ควบคุมและติดตามการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปล่อยชั่วคราวทราบโดยเร็ว เพื่อจัดทำรายงานพฤติการณ์ให้ศาลทราบและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควร และในกรณีที่อุปกรณ์ดังกล่าวถูกทำลายหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใด ให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจโดยไม่ชักช้าเพื่อติดตามจับกุมต่อไปด้วย

เมื่อมี ...

เมื่อมีพฤติการณ์เป็นกรณีฉุกเฉิน หรือมีเหตุจำเป็นอื่น หรือมีกรณีที่ศาลเห็นสมควรให้ยุติการควบคุมและติดตามการปล่อยชั่วคราว ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทำรายงานเสนอศาลเพื่อมีคำสั่งปลดหรือปิดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวหรือถาวร แล้วแต่กรณี และให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปล่อยชั่วคราวแจ้งศูนย์ควบคุมและติดตามการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทราบโดยเร็วเพื่อดำเนินการตามคำสั่งศาลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ผู้พิพากษาและบุคลากรในหน่วยงานทราบในโอกาสแรกด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายภพ เอครพานิช)
รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม รักษาราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
ส่วนพัฒนากฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑, ๐ ๒๕๑๒ ๘๐๘๒
โทรสาร ๐ ๒๕๑๓ ๘๓๗๓
E-mail : ojta@coj.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/ว ๙๘๖

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ข้อพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง)

เรียน หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ว ๔๓ (ป) ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๑
๒. หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๒๙/ว ๔๓ (ป) ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้แจ้งแนวทางการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ สำหรับหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมทราบและถือปฏิบัติต่อไป นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมขอเรียนว่า ปัจจุบันได้มีระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้กว้างขวางขึ้น โดยให้พิจารณาแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ในทุกกรณีที่ศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ประกอบกับได้มีคำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการใช้มาตรการกำกับดูแลในระหว่างปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้จัดวางระบบการใช้มาตรการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติและระเบียบดังกล่าวของศาลยุติธรรมและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้แพร่หลายมากขึ้น จึงได้จัดทำข้อพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง) ขึ้น ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยสามารถตรวจสอบเรื่องดังกล่าวได้จากเว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม https://jla.coj.go.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้บุคลากรในหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทราบในโอกาสแรกด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงษ์เดช วานิชกิตติกูล)
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
ส่วนพัฒนากฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑ โทรสาร ๐ ๒๕๑๓ ๘๓๗๓

ข้อพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง)

ด้วยพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐[๑] กำหนดให้มีมาตรการกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวขึ้น โดยมุ่งประสงค์ที่จะเสริมสร้างประสิทธิภาพในการป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราวจากศาล โดยศาลมีอำนาจแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้มีหน้าที่ในการสอดส่องดูแล รับรายงานตัว หรือให้คำปรึกษา เพื่อคอยกำชับหรือตักเตือนให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลอย่างเคร่งครัด หรือให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษาให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งนอกจากจะทำให้สังคมได้รับความปลอดภัยยิ่งขึ้นแล้ว ยังมีส่วนช่วยลดความจำเป็นในการเรียกหลักประกันลงด้วย ส่งผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ยากจนซึ่งไม่อาจหาหลักประกันมาวาง ย่อมมีโอกาสที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวเช่นเดียวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยอื่น อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อีกทางหนึ่ง ประกอบกับได้มีระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑[๒] และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔[๓] กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อรองรับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้มีคำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการใช้มาตรการกำกับดูแลในระหว่างปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๔[๔] เพื่อจัดวางระบบการใช้มาตรการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของกฎหมาย รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้แพร่หลายมากขึ้น โดยมีข้อพิจารณาที่สำคัญ ดังนี้

๑. ความหมาย

คำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการใช้มาตรการกำกับดูแลในระหว่างปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑ ได้กำหนดความหมายของคำว่า “การกำกับดูแล” ว่าหมายถึง การสอดส่องดูแลให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่ศาลกำหนดซึ่งรวมถึงการรับรายงานตัวและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลดังกล่าวด้วย เพื่อมิให้เกิดการหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายใด ๆ ดังที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘

การกำกับดูแลมีจุดประสงค์เพื่อให้มีบุคคลคอยสอดส่องดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ในการปล่อยชั่วคราวศาลย่อมมีอำนาจในการกำหนดให้บุคคลใดสอดส่องดูแลให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่ศาลกำหนดได้เป็นการทั่วไป ถ้าบุคคลดังกล่าวยินยอมทำหน้าที่ในลักษณะเป็นการช่วยเหลือศาล ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มีหลักเกณฑ์เฉพาะ โดยบุคคลที่จะมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการกำกับดูแลจากรัฐ

---

[๑] ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๘ ก วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐

[๒] ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๗ ก วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

[๓] ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๑๓ ก วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

[๔] ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๓๙ ก วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราว โดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดด้วย ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

๒. การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากศาลให้เป็นผู้สอดส่องดูแล รับรายงานตัว หรือให้คำปรึกษาผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว

มาตรา ๔ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ศาลอาจมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพื่อให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวก็ได้

...

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๗[๕] ศาลมีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ในกรณีที่ศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ศาลแต่งตั้งอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสม

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวและมีคำสั่งแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นกำหนดตัวผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวแล้วดำเนินการต่อไป

---

[๕] ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. หลักเกณฑ์ในการที่ศาลจะมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว บัญญัติอยู่ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราว โดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ กล่าวคือ เป็นกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์เดียวกับที่กำหนดไว้ตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔) ดังนั้น ศาลจึงมีดุลพินิจในการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลได้กว้างขวางขึ้น ทั้งในกรณีที่เป็นการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน มีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน เพื่อให้มาตรการกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ศาลกำหนดให้ใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติและระเบียบฯ

เงื่อนไขที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามคำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการใช้มาตรการกำกับดูแลในระหว่างปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๔ เช่น

- ให้มาศาลตามกำหนดนัด
- ห้ามยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน
- ห้ามเดินทางออกนอกประเทศหรือออกนอกพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง
- ห้ามพบหรือเข้าใกล้ผู้เสียหาย
- ห้ามออกจากที่อยู่อาศัย
- การเปลี่ยนแปลงหรือย้ายที่อยู่อาศัยต้องแจ้งให้ศาลทราบ
- ห้ามเข้าไปในสถานที่บางแห่ง
- ห้ามคบหาสมาคมกับบุคคลบางประเภท
- ให้รายงานตัวต่อผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหรือบุคคลที่ศาลกำหนด
- ให้เข้ารับคำปรึกษาหรือการบำบัดรักษาความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ
- ให้เข้ารับการตรวจร่างกายเพื่อหาสารเสพติด
- ห้ามทำกิจกรรมหรือประกอบอาชีพบางอย่าง
- ห้ามพกพาอาวุธปืน
- ห้ามกระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือฟ้องร้อง

๒. การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเกิดขึ้นจากกรณีที่ศาลเห็นว่ามีความจำเป็นต้องมีบุคคลกำกับดูแลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น อันเป็นการลดความเสี่ยงของการหลบหนีหรือภัยอันตรายจากการปล่อยชั่วคราว แต่ทั้งนี้ ผู้ต้องหาหรือจำเลยเองก็อาจเสนอขอให้ศาลแต่งตั้งผู้กำกับดูแลตนในระหว่างการปล่อยชั่วคราวมาในคำร้องขอปล่อยชั่วคราวก็ได้

ในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ขอปล่อยชั่วคราวเสนอขอให้ศาลแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว อาจเสนอตัวบุคคลที่จะขอให้ศาลแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลมาด้วยก็ได้ หากศาลเห็นว่าเป็นกรณีที่พึงมีผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวอาจไต่สวนเพื่อให้มีข้อมูลในการแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมจะปฏิบัติหน้าที่และไม่เข้าลักษณะต้องห้ามตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมก็ได้

๓. เนื่องจากตามระเบียบฯ ข้อ ๔ นอกจากผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องเป็นผู้ที่รู้จักผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นอย่างดีและผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ความเคารพเชื่อฟังหรือเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่อยู่อาศัยให้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้สมัครใจและมีความพร้อมและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามที่ศาลมอบหมาย ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นกรณีไป ดังนั้น ก่อนการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวแต่ละราย ศาลพึงสอบถามความสมัครใจและความพร้อมในการทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวแต่ละรายก่อนเสมอ

๔. ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ศาลแต่งตั้งอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสม และอาจแต่งตั้งจากบุคคลที่ขึ้นบัญชีไว้ต่อศาลหรือบุคคลอื่นที่ศาลเห็นว่าเหมาะสมหรือบุคคลที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเสนอโดยได้รับความยินยอมจากผู้นั้น[๖] และในกรณีที่มีความจำเป็นจะแต่งตั้งบุคคลซึ่งไม่อยู่ในเขตศาลเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ศาลอาจประสานไปยังบุคคลดังกล่าวเองโดยตรงหรือให้ศาลที่บุคคลดังกล่าวมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตของศาลนั้นประสานงานให้ก็ได้[๗]

๕. ในกรณีที่ต้องมีการส่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวไปยังศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ศาลชั้นต้นควรสอบถามความสมัครใจของบุคคลที่อยู่ในข่ายที่อาจได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลไว้ล่วงหน้าและรายงานให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาทราบ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาที่ศาลชั้นต้นไม่สามารถตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาได้ในวันที่มีคำสั่ง

๖. กรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวและมีคำสั่งแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และสั่งจ่ายค่าตอบแทนให้ตามที่มีการยื่นคำขอรับค่าตอบแทน เมื่อผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่เสร็จ

การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นขั้นตอนปฏิบัติในการปล่อยชั่วคราวของศาล ดังนั้น กรณีที่ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยให้ศาลชั้นต้นตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวด้วย แต่มีเหตุขัดข้องที่ศาลชั้นต้นยังไม่สามารถแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ เช่น ศาลชั้นต้นยังไม่สามารถติดต่อบุคคลที่เหมาะสมหรือยินยอมที่จะเป็นผู้กำกับดูแล เช่นนี้ย่อมไม่เป็นเหตุขัดข้องในการปล่อยชั่วคราว แต่ต้องดำเนินการแต่งตั้งผู้กำกับดูแลให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และรายงานเหตุขัดข้องให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาทราบ หากพฤติการณ์เป็นที่เห็นได้ว่าไม่สามารถแต่งตั้งผู้กำกับดูแลได้อย่างแน่นอน ศาลชั้นต้นต้องรายงานให้ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาทราบเพื่อพิจารณาสั่งเกี่ยวกับเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราวตามที่เห็นสมควร

๗. การแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเจตนารมณ์เพื่อให้มีบุคคลกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ศาลกำหนดเพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสาม

---

[๖] คำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการใช้มาตรการกำกับดูแลในระหว่างปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๕ วรรคสอง

[๗] คำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการใช้มาตรการกำกับดูแลในระหว่างปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๙ วรรคสอง

เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖ บัญญัติให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่คดีเยาวชนและครอบครัวเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงสามารถพิจารณานำมาตรการตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลมาใช้ในการกำหนดเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชนของศาลได้ โดยระบุให้มีความชัดเจนว่าศาลอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสามด้วย จึงจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ และถึงแม้ในการปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชน ศาลอาจมอบตัวเด็กหรือเยาวชนแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย หรือบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควร ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๒๖ แต่หากศาลเห็นสมควรปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชนโดยกำหนดเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชนเพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ วรรคสามด้วย ก็สามารถแต่งตั้งผู้กำกับดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกปล่อยชั่วคราวตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ และเบิกค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามกฎหมายดังกล่าวได้[๘]

มีข้อสังเกตว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนซึ่งรับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนไปในการปล่อยชั่วคราวตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๑๒๖ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นกรณีที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องรับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนไปเพื่อสอดส่องดูแลในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวมิให้มีการหลบหนีหรือก่อภัยอันตรายขึ้น ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่เดียวกับผู้ประกัน จึงต้องด้วยลักษณะทำนองเดียวกับการเป็นผู้ประกันซึ่งต้องห้ามเป็นผู้กำกับดูแลตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ (๒) จึงไม่สามารถได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ และไม่สามารถเบิกค่าตอบแทนหรือค่าใช้จ่ายตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมได้

๘. กรณีผู้ต้องหาในข้อหายาเสพติดให้โทษที่เข้าเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ และศาลมีคำสั่งให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู กระบวนการย่อมเป็นไปตามที่กำหนดไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งมิใช่เป็นกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวอันจะทำให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔[๙]

---

[๘] หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๑๖/๘๘๑๓ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรื่อง หารือเกี่ยวกับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวในศาลเยาวชนและครอบครัว

[๙] หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/๑๖๘๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๒ เรื่อง ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานตามตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. คุณสมบัติของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๔ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มิใช่บุคคลตามข้อ ๕ ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ที่รู้จักผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นอย่างดีและผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ความเคารพเชื่อฟัง หรือเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่อยู่อาศัยให้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และ

(๒) เป็นผู้สมัครใจ มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

ข้อ ๕ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา หรือผ่านการอบรมการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมตามหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหรือรับรอง และ

(๒) เป็นผู้สมัครใจ มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

การให้คำปรึกษาทางจิตสังคม หมายความรวมถึง การให้คำปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยน**ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษาให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อป้องกันการหลบหนี การกระทำความผิดหรือก่อเหตุร้าย**

๑. ตามข้อ ๔ (๑) ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องเป็นผู้ที่รู้จักผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นอย่างดีและผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ความเคารพเชื่อฟัง เช่น ครู อาจารย์ เป็นต้น หรือเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่อยู่อาศัยให้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปลัดอำเภอ สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้

ในกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำนักงานศาลยุติธรรมร่วมกับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้ทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการประสานงานระหว่างศาลยุติธรรมกับฝ่ายปกครอง (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ในโครงการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวของศาลยุติธรรม ระหว่างศาลยุติธรรมกับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (MOU) เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดยถือว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามข้อ ๔ (๒)

นอกจากนี้ ได้มีบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการดูแลผู้เสียหายในคดีอาญาที่อยู่ในกระบวนการศาล การให้ผู้ต้องโทษปรับทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ และการกำกับดูแลผู้ได้รับการปล่อยชั่วคราว ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (MOU) กับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๔ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตกลงให้ความร่วมมือกับสำนักงานศาลยุติธรรมในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การเป็น “ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว” ให้อาสาสมัครทราบ ตลอดจนสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดรวบรวมรายชื่อผู้สนใจการเป็น “ผู้กำกับดูแล

ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว” ตามความสมัครใจให้สำนักงานศาลยุติธรรม โดยสำนักงานศาลยุติธรรมจะรับผิดชอบอบรมการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมตามหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหรือรับรอง

๒. ตามข้อ ๕ (๑) ศาลอาจตั้งผู้มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา เช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ ซึ่งรวมถึงผู้มีอาชีพดังกล่าวที่เกษียณอายุแล้วมาเป็นผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งบุคคลประเภทนี้ไม่ต้องผ่านการอบรม เพราะถือเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาอยู่แล้ว กับบุคคลที่ผ่านการอบรมการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมตามหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหรือรับรอง เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้

อนึ่ง ตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ว ๑๔๖ (ป) ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ แจ้งว่า ในการประชุมคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบกับความเห็นของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม คณะที่ ๓ (ฝ่ายกฎหมาย) ว่า ไม่สมควรแต่งตั้งนักจิตวิทยาประจำศาลเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในศาลต้นสังกัดหรือในศาลอื่นก็ตาม เนื่องจากภารกิจหน้าที่ดังกล่าวไม่เหมาะสมที่จะมอบหมายให้แก่ข้าราชการศาลยุติธรรมซึ่งมีภารกิจหน้าที่ตามตำแหน่งงานประจำในศาลยุติธรรมอยู่แล้ว เพราะอาจสร้างความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานประจำได้ และขาดคุณสมบัติทางด้านความเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามข้อ ๕ (๒)

๓. ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ผ่านการอบรมการให้คำปรึกษาทางจิตสังคม[๑๐] ตามหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหรือรับรอง เป็นการนำรูปแบบมาจากโครงการให้คำปรึกษาทางจิตสังคม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับเพศ และความรุนแรงในครอบครัวให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อป้องกันการหลบหนี การกระทำความผิดหรือก่อเหตุร้าย โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ผ่านการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมจะเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และได้รับการพัฒนาพฤตินิสัย ฟื้นฟูสภาพจิตใจให้กลับเป็นคนดีในสังคม

หน่วยงานที่มีผู้ให้คำปรึกษาทางจิตสังคม เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่งคงของมนุษย์ หรือในภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่งคงของมนุษย์จังหวัด เป็นต้น

---

[๑๐] สำนักงานศาลยุติธรรมได้ลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมแก่ผู้ต้องหาคดียาเสพติดและคดีความรุนแรงในครอบครัวในระบบศาลกับหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรมสุขภาพจิต กรมคุมประพฤติ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) พัฒนาหลักสูตร “การอบรมการให้คำปรึกษาทางจิตสังคม” โดยมีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นผู้จัดการอบรม โดยใช้วิทยากรจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข โดยผู้เข้ารับการอบรมต้องผ่านการทดสอบจึงจะได้รับประกาศนียบัตร ปัจจุบันมีศาลยุติธรรมบางแห่งได้ดำเนินโครงการคลินิกการให้คำปรึกษาด้านจิตสังคม เช่น ศาลอาญาธนบุรี ศาลจังหวัดนนทบุรี ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดปทุมธานี ศาลอาญาตลิ่งชัน ศาลอาญากรุงเทพใต้ เป็นต้น ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมได้รับรองหลักสูตรดังกล่าวแล้ว ดังนั้น ผู้ให้คำปรึกษาทางจิตสังคมที่ผ่านการอบรมและได้ขึ้นทะเบียนกับศาลดังกล่าว สามารถทำหน้าที่ให้คำปรึกษาทางจิตสังคมได้ และศาลยุติธรรมอื่นที่ไม่ได้จัดให้มีโครงการคลินิกการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมสามารถขอใช้บัญชีผู้ผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้คำปรึกษากับศาลดังกล่าวได้ โดยถือว่าเป็นผู้สมัครใจ มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

๔. ลักษณะต้องห้ามของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

มาตรา ๔ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ศาลอาจมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพื่อให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวก็ได้

บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องมิใช่เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามที่ ก.บ.ศ. กำหนด ผู้ประกัน บุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราว

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๖ บุคคลต่อไปนี้ต้องห้ามเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

(๑) เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด

(๒) ผู้ประกัน บุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราว

(๓) บุคคลที่ประกอบอาชีพหรือหารายได้จากงานที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์หรืออาจมีผลประโยชน์กับการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

การกำหนดบุคคลที่ต้องห้ามเป็นผู้กำกับดูแลเนื่องจากผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย ซึ่งไม่เป็นการสมควรที่จะให้บุคคลบางกลุ่มได้รับประโยชน์ในลักษณะดังกล่าวจากกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น จึงไม่อาจแต่งตั้งบุคคลที่ต้องห้ามตามข้อ ๖ เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. ปัจจุบันคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมยังมิได้กำหนดเกี่ยวกับเจ้าพนักงานตามข้อ ๖ (๑)

๒. เนื่องจากบุคคลตามข้อ ๖ (๒) มีความผูกพันตามสัญญาประกันต่อศาลหรือมีความผูกพันทางทรัพย์สินและมีหน้าที่ต้องนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมารายงานตัวต่อศาลตามกำหนดนัดหรือหมายเรียกของศาลอยู่แล้ว ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะถูกปรับตามจำนวนที่กำหนดไว้ในสัญญาประกันหรือถูกบังคับเอากับหลักประกันตามจำนวนที่ระบุไว้ เมื่อมีการผิดสัญญาประกัน

มีข้อสังเกตว่า บุคคลที่เข้าข่ายเป็นผู้ประกันหรือบุคคลซึ่งเป็นหลักประกันตามความในข้อ ๖ (๒) นี้ ควรพิจารณาประกอบกับข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๑ ที่กำหนดหลักเกณฑ์บุคคลที่เป็นประกันหรือหลักประกันไว้ว่าต้องเป็นผู้มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคลที่เกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือบุคคลที่ศาลเห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เสมือนเป็นญาติพี่น้อง ซึ่งบุคคลที่กล่าวมานี้อยู่ในฐานะที่จะเป็นผู้ประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ โดยเฉพาะบุคคลภายในครอบครัวซึ่งต้องสอดส่องดูแลกันเองและปกติจะเป็นผู้ขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นญาติกันอยู่แล้ว ดังนั้น ในกรณีที่ศาลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ถึงแม้บุคคลในครอบครัวสมัครใจช่วยเหลือกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยไม่ได้เป็นผู้ประกันโดยตรง ก็ถือเป็นบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ทำนองเดียวกับผู้ประกันหรือบุคคลซึ่งเป็นหลักประกันนั่นเอง ซึ่งไม่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่หากศาลเห็นว่ามีเหตุผลสมควรให้บุคคลดังกล่าวสอดส่องดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวด้วย ก็อาจมอบหมายบุคคลดังกล่าวให้สอดส่องดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวแทนการแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้

บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กหรือเยาวชนซึ่งรับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนไปในการปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๒๖ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มีหน้าที่โดยตรงในการสอดส่องดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวเช่นเดียวกับผู้ประกันหรือบุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน จึงไม่สามารถได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐ และไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือค่าใช้จ่ายตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมฯ

๓. ข้อ ๖ (๓) มีเจตนารมณ์ที่จะไม่ให้บุคคลซึ่งเป็นนายประกันอาชีพเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว เนื่องจากนายประกันอาชีพเป็นบุคคลที่ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยด้วยการวางหลักทรัพย์ของตนเองเป็นหลักประกัน โดยคิดค่าตอบแทนจากการให้ใช้หลักทรัพย์นั้น จึงถือเป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพหรือหารายได้จากงานที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์หรืออาจมีผลประโยชน์กับการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย

๕. หน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๘ ศาลอาจสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ เพียงอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้

(๑) หน้าที่ในการสอดส่องดูแล

(๒) หน้าที่รับรายงานตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

(๓) หน้าที่ให้คำปรึกษา

ข้อ ๙ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลต้องคอยกำชับหรือตักเตือนให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลอย่างเคร่งครัด และคอยสอดส่องพฤติกรรมของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวว่าปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลหรือไม่ หากพบพฤติกรรมอันควรสงสัยว่าเป็นการผิดเงื่อนไข ต้องรายงานศาลโดยเร็ว

ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาต้องให้คำปรึกษาเป็นรายครั้ง หากว่าการให้คำปรึกษาครั้งใดไม่มีความก้าวหน้า หรือผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีแนวโน้มที่จะหลบหนี **กระทำความผิด หรือก่อเหตุร้าย ต้องรายงานศาลโดยเร็ว**

๑. ศาลอาจสั่งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ตามข้อ ๘ (๑) ถึง (๓) เพียงอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งหมดก็ได้ เช่น ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ติดยาเสพติดอาจได้รับการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมเพียงวิธีเดียว สำหรับกรณีผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่เกินกว่าหนึ่งหน้าที่ ก็ให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าเพียงอัตราเดียวตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒ วรรคท้าย

๒. หน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

๑) หน้าที่ในการสอดส่องดูแล ในกรณีที่ศาลกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องปฏิบัติหน้าที่ เช่น ห้ามออกนอกราชอาณาจักร ห้ามออกนอกเขตอำเภอ/จังหวัด ห้ามไปยุ่งเกี่ยวหรือมั่วสุมกับผู้มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือไม่ให้ออกนอกบ้านในเวลากลางคืน เป็นต้น เป็นภารกิจที่มีความเสี่ยงและยุ่งยากมากกว่าหน้าที่ในการรับรายงานตัว โดยอาจใช้บุคคลที่เป็นอาสาสมัครในชุมชนหรือประธานกลุ่มเยาวชนของหมู่บ้านหรือตำบลเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว เพราะอาจเป็นผู้รู้จักผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นอย่างดีและผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ความเคารพเชื่อฟัง ทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแลก็ได้

โดยผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องคอยกำชับหรือตักเตือนให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลอย่างเคร่งครัด และคอยสอดส่องพฤติกรรมว่าปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลครบถ้วนหรือไม่ ถ้าพบพฤติกรรมที่เสี่ยงจะผิดเงื่อนไขของศาล สามารถเข้าไปแนะนำตักเตือนได้ และถ้าพบพฤติกรรมอันควรสงสัยว่าเป็นการผิดเงื่อนไข ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ศาลทราบโดยเร็วตามช่องทางสื่อสารที่ตกลงกันไว้ เช่น โทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ แอปพลิเคชัน LINE เป็นต้น

๒) หน้าที่รับรายงานตัว ในกรณีที่ศาลกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องรายงานตัวเป็นระยะเพื่อป้องกันการหลบหนี

โดยผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวจะเป็นผู้รับรายงานตัว ณ สถานที่ตามวันเวลาที่ศาลกำหนดให้มารายงานตัว เช่น สถานที่ทำการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยให้บันทึกข้อมูลลงในแบบการรับรายงานตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราว พร้อมทั้งถ่ายรูปผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวและผู้ถูกปล่อยชั่วคราวคู่กับใบลงชื่อรายงานตัวเพื่อเป็นหลักฐาน และส่งรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อเจ้าหน้าที่ศาลทราบทุกครั้งตามช่องทางสื่อสารที่ตกลงกันไว้ ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวไม่มารายงานตัวตามวันเวลาที่กำหนดและไม่ได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ศาลทราบโดยเร็วตามช่องทางสื่อสารที่ตกลงกันไว้

๓) หน้าที่ให้คำปรึกษา เป็นการให้คำปรึกษาทางจิตสังคมซึ่งเป็นกระบวนการสัมภาษณ์ให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูในด้านจิตใจและอารมณ์ให้เข้มแข็งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

โดยผู้ให้คำปรึกษาจะให้คำปรึกษาเป็นรายครั้ง ถ้าพบว่าการให้คำปรึกษาครั้งใดไม่มีความก้าวหน้า หรือผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีแนวโน้มที่จะหลบหนี กระทำความผิดหรือก่อเหตุร้าย ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ศาลโดยเร็วตามช่องทางสื่อสารที่ตกลงกันไว้

๓. กรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลหรือรายงานตัวตามกำหนดเป็นดุลพินิจของแต่ละศาลที่จะให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวรายงานมายังศาลหรือไม่ก็ได้ โดยการรายงานสามารถกำหนดให้ดำเนินการตามช่องทางสื่อสารที่ตกลงกันไว้ เช่น โทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

๔. ศาลอาจกำหนดวิธีการที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องรายงานเหตุต่อศาลให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีและเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว เช่น หากผู้กำกับดูแลพบว่าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีพฤติการณ์หลบหนีหรือก่อภัยอันตราย หรือไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด หรือผิดเงื่อนไขประกัน ศาลอาจให้ผู้กำกับดูแลแจ้งไปยังเจ้าพนักงานตำรวจศาลของศาลนั้นโดยตรง เพื่อที่เจ้าพนักงานตำรวจศาลจะได้ดำเนินการประสานงานกับตำรวจท้องที่ได้ทันท่วงที

๖. ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

มาตรา ๕ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๔ มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย เว้นแต่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้หลบหนีหรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายขึ้นโดยผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรแก่กรณี

...

มาตรา ๖ การขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่หรือวันที่ได้รับแจ้งจากศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีสิทธิรับเงินดังกล่าวตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงลักษณะของภารกิจและระยะเวลาที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบ ก.บ.ศ. โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๑ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ปฏิบัติหน้าที่จนเสร็จสิ้น หรือได้ปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรแก่กรณีแม้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหลบหนีหรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายขึ้น มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบนี้

ในกรณีผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้มีสิทธิรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาเป็นรายครั้ง

ข้อ ๑๒ การกำหนดค่าตอบแทนให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการรับรายงานตัว ให้กำหนดค่าตอบแทนไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

(๒) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแล ไม่ว่าจะมีหน้าที่รับรายงานตัวด้วยหรือไม่ ให้กำหนดค่าตอบแทนไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

(๓) ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้กำหนดค่าตอบแทนเป็นรายครั้งที่ให้คำปรึกษาครั้งละ ๒,๐๐๐ บาท รวมแล้วไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท

การกำหนดค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้คำนึงถึงลักษณะและความยากง่ายของภารกิจ ตลอดจนระยะเวลาที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย

ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เกินกว่าหนึ่งหน้าที่ให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าเพียงอัตราเดียว

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่การปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีพฤติการณ์พิเศษ ซึ่งก่อให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีค่าใช้จ่าย ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องขออนุญาตดำเนินการดังกล่าวต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยในโอกาสแรกที่กระทำได้ หากศาลมีคำสั่งอนุญาต ให้กำหนดค่าใช้จ่ายที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวขอรับได้ตามที่จำเป็นและสมควร

ข้อ ๑๔ ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีสิทธิขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ เมื่อปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้น หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เนื่องจากศาลยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

ในการขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่หรือวันที่รับแจ้งจากศาล และให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย

๑. ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีสิทธิได้ค่าตอบแทนเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้นตามข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ (๑) และ (๒) คำว่า “ปฏิบัติหน้าที่จนเสร็จสิ้น" เป็นไปตามหลักการปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีสิทธิได้ค่าตอบแทนในทุกชั้นของการดำเนินคดีในชั้นศาล เช่น ชั้นฝากขังระหว่างสอบสวน ชั้นพิจารณา ชั้นอุทธรณ์ หรือชั้นฎีกา ทั้งนี้ในชั้นฝากขัง การปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้นเมื่อมีการยื่นฟ้องต่อศาลหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องส่วนในชั้นพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลเสร็จสิ้นเมื่อศาลมีคำพิพากษา หรือคำสั่งจำหน่ายคดี

อนึ่ง หากการปล่อยชั่วคราวสิ้นสุดลงซึ่งเป็นผลให้การกำกับดูแลยุติไปในตัวก่อนครบกำหนดเวลาที่ศาลนัดหมายไว้กับผู้กำกับดูแล เช่น ในชั้นฝากขัง พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ต้องหาก่อนครบกำหนดฝากขัง เจ้าหน้าที่ศาลต้องแจ้งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบด้วย เพื่อให้ดำเนินการยื่นคำขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย ในกรณีเช่นนี้ระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอรับค่าตอบแทนเริ่มนับแต่วันที่ผู้กำกับดูแลได้รับแจ้งจากศาล

๒. การจ่ายค่าตอบแทนตามความในระเบียบฯ ข้อ ๑๒ แยกเป็นแต่ละคดี ถ้าเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวในหลายคดีจะได้รับค่าตอบแทนเป็นรายคดี หรือถ้าเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวของจำเลยหลายคนในคดีเดียวกันก็จะได้รับค่าตอบแทนรวมเป็นเงินจำนวนเดียวตามความเหมาะสมตามอัตราที่ระเบียบฯ กำหนดไว้

๓. การกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีหน้าที่ในการรับรายงานตัว สอดส่องดูแล และให้คำปรึกษา ให้คำนึงถึงลักษณะและความยากง่ายของภารกิจ ตลอดจนระยะเวลาที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย เช่น การที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหลายคน ศาลก็จะมาพิจารณาประกอบในการกำหนดค่าตอบแทน

๔. การขออนุญาตดำเนินการและการขอรับค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อมีพฤติการณ์พิเศษซึ่งก่อให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว มิเช่นนั้นจะไม่มีตัวผู้ต้องหามาศาล เช่น กรณีที่ต้องเรียกรถพยาบาลหรือจ่ายค่ารักษาพยาบาลเบื้องต้นสำหรับผู้ต้องหาที่เกิดเจ็บป่วยกะทันหัน หรือค่ารักษาพยาบาลผู้เสียหายหากถูกผู้ต้องหาทำร้ายกะทันหัน เป็นต้น หากผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ทดรองค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ไปก็ให้มาขอเบิกจากศาลได้ตามข้อ ๑๓[๑๑]

๕. ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องขออนุญาตดำเนินการดังกล่าวต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยในโอกาสแรกที่กระทำได้ หากศาลมีคำสั่งอนุญาต ให้กำหนดค่าใช้จ่ายที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวขอรับได้ตามที่จำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ในการขอรับค่าใช้จ่าย ให้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่หรือวันที่รับแจ้งจากศาลตามข้อ ๑๔ วรรคท้าย

๖. ตามข้อ ๑๔ วรรคหนึ่ง ความว่า “... หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เนื่องจากศาลยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว” เป็นกรณีมีการนำตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมาส่งศาลแล้วศาลออกหมายขังหรือกรณีที่ศาลเห็นว่าไม่ควรปล่อยชั่วคราวอีกต่อไป ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม เช่น ถูกคุมขังในคดีอื่นหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวที่ศาลกำหนด ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ยังมีสิทธิขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายได้

ตามข้อ ๑๔ วรรคท้าย ความว่า “...หรือวันที่รับแจ้งจากศาล” หมายถึง แจ้งให้ทราบว่าการกำกับดูแลสิ้นสุด เช่น ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหลบหนีหรือผิดเงื่อนไขจนศาลยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือพนักงานอัยการฟ้องจำเลยก่อนครบกำหนดฝากขัง ศาลควรแจ้งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบด้วย

๗. ศาลอาจแจ้งให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวทราบถึงสิทธิที่จะได้รับเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายภายหลังจากปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้นแล้ว[๑๒] โดยเฉพาะในกรณีที่การปล่อยชั่วคราวสิ้นสุดลงก่อนเวลาที่ศาลได้แจ้งให้ผู้กำกับดูแลทราบในตอนแรก ซึ่งทำให้ผู้กำกับดูแลไม่ทราบว่าการปฏิบัติหน้าที่ของตนเสร็จสิ้นแล้ว และมีสิทธิขอรับเงินค่าตอบแทนได้ทันที

---

[๑๑] ในกรณีที่การปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีพฤติการณ์พิเศษซึ่งก่อให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีค่าใช้จ่าย ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องขออนุญาตดำเนินการดังกล่าวต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยในโอกาสแรกที่กระทำได้ หากศาลมีคำสั่งอนุญาต ให้กำหนดค่าใช้จ่ายที่ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวขอรับได้ตามที่จำเป็นและสมควร

[๑๒] คำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการใช้มาตรการกำกับดูแลในระหว่างปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๐

๗. ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้

มาตรา ๕ ...

ในกรณีที่ความปรากฏแก่ศาลว่า ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลเป็นผู้ยากไร้และไม่มีค่าพาหนะสำหรับการเดินทางไปศาลหรือเพื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายค่าพาหนะแก่ผู้นั้นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบ ก.บ.ศ. โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๕ ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล หากเป็นผู้ยากไร้และไม่มีค่าพาหนะสำหรับการเดินทางไปศาลหรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด มีสิทธิขอรับค่าพาหนะตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๑๖ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าพาหนะให้แก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ดังนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำนาจศาล หรือในเขตจังหวัดเดียวกับสถานที่ที่ศาลกำหนดให้ไปปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว ให้กำหนดค่าพาหนะไม่เกินครั้งละ ๓๐๐ บาท

(๒) ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่พักอาศัยนอกเขตอำนาจศาล หรือคนละจังหวัดกับสถานที่ที่ศาลกำหนดให้ไปปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว ให้กำหนดค่าพาหนะไม่เกินครั้งละ ๕๐๐ บาท

ในการกำหนดค่าพาหนะ หากศาลเห็นว่ามีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง จะกำหนดค่าพาหนะสูงกว่าอัตราที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้

ข้อ ๑๗ ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีสิทธิขอรับค่าพาหนะทันทีที่ต้องเดินทางไปศาลหรือไปสถานที่ที่ศาลกำหนดให้ไปปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว โดยให้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยหรือศาลที่เดินทางไปถึง ต้องไม่เกินระยะเวลาสามสิบวันนับแต่การปล่อยชั่วคราวสิ้นสุด

๑. การกำหนดให้ศาลสามารถกำหนดค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้เป็นมาตรการช่วยเหลือผู้ต้องหาในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลเป็นผู้ยากไร้และไม่มีค่าพาหนะสำหรับการเดินทางไปศาลหรือเพื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายค่าพาหนะแก่ผู้นั้นตามความจำเป็น โดยยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยหรือศาลที่เดินทางไปถึง ดังนั้น ศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยหรือศาลที่เดินทางไปถึงจึงเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในการจ่ายค่าพาหนะได้ทั้งสองศาล แล้วแต่กรณี

ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่จะมีสิทธิขอรับค่าพาหนะสำหรับการเดินทางไปศาลหรือเพื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ต้องเป็นผู้ที่ยากไร้และต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลในการปล่อยชั่วคราว ไม่ว่าจะมีการตั้งผู้กำกับดูแลตามระเบียบ ก.บ.ศ. หรือไม่ก็ตาม เช่น การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติโดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ศาล

๒. กรณีผู้ถูกปล่อยชั่วคราวซึ่งเป็นผู้ยากไร้ต้องเดินทางไปศาลอื่นที่ไม่ใช่ศาลที่พิจารณาคดี เช่น ไปเพื่อสืบพยานโดยระบบการประชุมทางจอภาพ (Video Conference) ก็มีสิทธิขอรับค่าพาหนะนี้ได้ โดยยื่นคำร้องต่อศาลที่เดินทางไปถึง

๓. ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลซึ่งเป็นผู้ยากไร้และไม่มีค่าพาหนะ มีสิทธิได้รับค่าพาหนะเป็นรายครั้ง โดยผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีสิทธิขอรับค่าพาหนะได้ทันทีหรือในภายหลังก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่การปล่อยชั่วคราวสิ้นสุด ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำนาจศาลหรือในจังหวัดเดียวกัน ไม่เกินครั้งละ ๓๐๐ บาท กรณีนอกเขตอำนาจศาลหรือคนละจังหวัด ไม่เกินครั้งละ ๕๐๐ บาท ซึ่งการจ่ายค่าพาหนะ สำนักการคลังได้ให้ความเห็นว่า คำว่า “ครั้งละ” หมายถึง ค่าพาหนะทั้งการเดินทางไปและกลับรวมกันนับเป็นหนึ่งครั้ง

๘. เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เงินสินบน” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่ผู้แจ้งความนำจับตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้แจ้งความนำจับ” หมายความว่า บุคคลเดียวหรือหลายคนซึ่งชี้ช่องหรือแจ้งเบาะแสแก่ทางราชการ จนทางราชการสามารถจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนีได้ แต่ต้องมิใช่เจ้าหน้าที่ผู้จับ ผู้ประกัน บุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น

“เงินรางวัล” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ผู้จับ” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนี และให้หมายความรวมถึงราษฎรผู้จับตามที่เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับขอความช่วยเหลือด้วย

มาตรา ๗ เมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนีและได้ส่งตัวต่อศาลแล้ว ให้ผู้แจ้งความนำจับมีสิทธิได้รับเงินสินบน และเจ้าหน้าที่ผู้จับมีสิทธิได้รับเงินรางวัล

มาตรา ๘ การขอรับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามมาตรา ๗ ให้ผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล โดยผู้ร้องต้องแสดงพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่าตนเองเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว และหากศาลพิจารณาเห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ โดยศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับหรือเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความยากง่ายในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นเป็นสำคัญ

ถ้ามีผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับหลายราย ให้ศาลสั่งแบ่งจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับเท่ากันทุกราย

ผู้ที่มีสิทธิได้รับเงินในลักษณะอย่างเดียวกันตามกฎหมายอื่นแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

หลักเกณฑ์และอัตราเงินในการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๘ ให้ผู้แจ้งความนำจับและเจ้าหน้าที่ผู้จับมีสิทธิรับเงินสินบนและเงินรางวัลแล้วแต่กรณี เมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนีและได้ส่งตัวต่อศาลแล้ว

ข้อ ๑๙ ในการขอรับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามข้อ ๑๘ ให้ผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล โดยผู้ร้องต้องแสดงพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่าตนเองเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว และหากศาลพิจารณาเห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับหรือเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๒๐ ให้กำหนดเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับในอัตราไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

ข้อ ๒๑ ให้กำหนดเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับในอัตราไม่เกินร้อยละห้าสิบของวงเงินประกันตัวตามที่ศาลกำหนดหรือตามบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย แล้วแต่กรณี แต่ต้องไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลมิได้กำหนดวงเงินประกันตัวไว้ และบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยมิได้กำหนดวงเงินประกันตัวสำหรับข้อหาของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีไว้ ให้กำหนดเงินรางวัลไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ข้อ ๒๒ ในการกำหนดเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับหรือเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ ให้กำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความยากง่ายในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นเป็นสำคัญ

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่ผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับหลายราย ให้สั่งแบ่งจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับเท่ากันทุกราย

ข้อ ๒๔ ผู้ขอรับหรือได้รับเงินสินบน เงินรางวัลหรือเงินอื่นในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่นแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามระเบียบนี้ เว้นแต่ศาลเห็นว่าการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นมีความยากเป็นพิเศษ และสมควรให้เงินสินบนหรือเงินรางวัลเพิ่มเติมจากเงินในลักษณะเดียวกันที่ได้รับตามกฎหมายอื่น

๑. ข้อ ๒๑ กำหนดวงเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับในอัตราไม่เกินร้อยละห้าสิบของวงเงินประกันตัวตามที่ศาลกำหนดหรือตามบัญชีมาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย หากวงเงินประกันตัวตามที่ศาลกำหนดหรือตามบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางมีวงเงินไม่เท่ากัน ให้ศาลถือตามวงเงินประกันตัวตามที่ศาลกำหนดก่อน ไม่ว่าจะมากกว่าหรือต่ำกว่าบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางก็ตาม เนื่องจากในการปล่อยชั่วคราวศาลจะพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของแต่ละคดี

๒. กรณีศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกัน ศาลต้องพิจารณาเงินรางวัลตามบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางตามคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับมาตรฐานกลางสำหรับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๖๓ เท่านั้น

๓. ศาลต้องเป็นผู้พิจารณากำหนดจำนวนเงินสินบนและรางวัลให้ชัดเจนเพื่อส่งให้เจ้าหน้าที่การเงินดำเนินการต่อ ไม่พึงสั่งเพียงว่า “จ่ายตามระเบียบ”

๔. หัวหน้าส่วนราชการศาลยุติธรรมจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการจ่ายเงินสินบนดังกล่าวเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในแต่ละศาลก็ได้

๕. ในกรณีที่ผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับหลายราย ให้สั่งแบ่งจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับเท่ากันทุกราย กล่าวคือ ศาลพึงกำหนดเงินเพียงจำนวนเดียว แต่สั่งให้ผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับทุกคนมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งจากเงินดังกล่าวเท่านั้น

๖. หลักฐานประกอบคำร้องขอรับเงินสินบนของผู้แจ้งความนำจับ ได้แก่ หนังสือรับรองจากเจ้าหน้าที่ผู้จับ หนังสือรับรองจากผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้จับระดับหัวหน้าสถานีหรือเทียบเท่า สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรที่ทางราชการออกให้ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง และสำเนาสมุดบัญชีเงินฝากที่ประสงค์จะให้ศาลโอนเงินเข้าบัญชี

หลักฐานประกอบคำร้องขอรับเงินรางวัลของเจ้าหน้าที่ผู้จับ ได้แก่ บันทึกการจับกุมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง กรณีเจ้าหน้าที่ผู้จับไม่ใช่หัวหน้าชุดในการจับกุม ต้องมีหนังสือรับรองจากผู้บังคับบัญชาระดับหัวหน้าสถานีหรือเทียบเท่ามาแสดงด้วย แต่หากเจ้าหน้าที่ผู้จับเป็นหัวหน้าชุดในการจับเองไม่ต้องมีหนังสือรับรองดังกล่าว สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรที่ทางราชการออกให้ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง และสำเนาสมุดบัญชีเงินฝากที่ประสงค์จะให้ศาลโอนเงินเข้าบัญชี

๗. ตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๒๙/ว ๑๗๖ (ป) ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางการติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล สำหรับเจ้าพนักงานตำรวจศาล แจ้งว่า พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ (๔) กำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่และอำนาจปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนี หรือจะหลบหนี หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันท่วงที ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ และเมื่อจับได้แล้วให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็วซึ่งเน้นภารกิจในการอำนวยการและประสานงานในการติดตามจับกุมกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ การมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลจึงช่วยทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงไม่ถือว่าขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายในการกำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีสิทธิได้รับเงินรางวัลในการจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราว ทั้งเมื่อพิจารณาประกอบกับมาตรา ๑๐ ที่บัญญัติว่า ในการปฏิบัติหน้าที่

ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา แม้กฎหมายจะใช้การเทียบเคียงเฉพาะ “หน้าที่และอำนาจ” ระหว่างเจ้าพนักงานตำรวจศาลกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ไม่ได้เทียบเคียง “สถานะ” ด้วย แต่เมื่อกฎหมายให้อำนาจหน้าที่ในการจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแก่เจ้าพนักงานตำรวจศาล เมื่อใดก็ตามที่เจ้าพนักงานตำรวจศาลใช้อำนาจตามกฎหมายในการติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล ย่อมทำให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็น “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนี” โดยปริยายและถือเป็น “เจ้าหน้าที่ผู้จับ” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฯ โดยเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาลและได้ส่งตัวบุคคลดังกล่าวต่อศาลแล้ว ย่อมมีสิทธิขอรับเงินรางวัลได้ตามที่กำหนดในกฎหมายและระเบียบ

๙. การเบิกจ่ายเงิน

มาตรา ๙ การเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะ เงินสินบน และเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เบิกจ่ายจากเงินค่าปรับตามคำพิพากษาในคดีอาญาก่อนนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

วิธีการเบิกจ่ายและรับเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ. กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะแก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับและเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๒๕ วิธีการเบิกจ่าย หลักฐานและเอกสารการเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะ เงินสินบน และเงินรางวัล ให้ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการเงิน

๑. เงินที่ใช้จ่ายตามระเบียบนี้ทั้งหมดนำมาจากเงินค่าปรับในคดีอาญาทุกคดี ไม่ใช่เงินที่ได้จากคดีที่ผู้ได้รับการปล่อยชั่วคราวเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติฯ

๒. รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งเงินในการเบิกจ่าย การดำเนินการเบิกจ่าย การควบคุมการเบิกจ่ายกรณีเงินค่าปรับไม่เพียงพอแก่การเบิกจ่าย และการบันทึกรายการบัญชีของศาลเมื่อมีเอกสารหลักฐานการจ่ายดังกล่าว สามารถดาวน์โหลดรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ สำนักการคลัง http://www.of.coj.go.th และตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๑๒/ว ๒๐ (ป) ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่อง แนวปฏิบัติในการจ่ายเงินตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวฯ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๐. ผู้รักษาการตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมฯ

มาตรา ๓ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมรักษาการตามระเบียบนี้

การรักษาการตามระเบียบ หมายถึง การวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นตามระเบียบเรื่องวิธีปฏิบัติในทางธุรการ มิได้หมายถึงการวินิจฉัยปัญหาทางคดี การกำหนดให้เลขาธิการเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ เพื่อให้เลขาธิการมีอำนาจออกหนังสือเวียนเพื่อชี้แจงวิธีการหรือแนวปฏิบัติในทางธุรการให้เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบได้

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
สำนักงานศาลยุติธรรม
สิงหาคม ๒๕๖๔

คำสั่งประธานศาลฎีกา
ที่ ๕๐ /๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการปล่อยชั่วคราว

ตามที่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่คู่มือการปล่อยชั่วคราวในปี ๒๕๔๙ เพื่อเป็นการรวบรวมระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและข้อบังคับประธานศาลฎีกา ที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราว หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว และบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราวนั้น บัดนี้ มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว รวมถึงใช้เทคโนโลยีและกลไกตามกฎหมายในการตรวจสอบที่อยู่ กำกับดูแล และติดตามจับกุมผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำต้องนำวงเงินประกันหรือราคาหลักประกันมาเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณา อันเป็นการขยายโอกาสให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวได้มากขึ้น การจัดทำคู่มือการปล่อยชั่วคราวฉบับสมบูรณ์ที่รวบรวมแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาปล่อยชั่วคราวอย่างมีรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน ถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การปฏิบัติราชการศาลในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการปล่อยชั่วคราว ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

๑. นายลาชิต ไชยอนงค์ ประธานแผนกคดีเลือกตั้งในศาลฎีกา	ประธานคณะทำงาน
๒. นางสุภาพ ศิริกังวาลกุล รองเลขาธิการประธานศาลฎีกา	คณะทำงาน
๓. นายดนัยศักดิ์ นาควิเชียร รองเลขานุการศาลฎีกา	คณะทำงาน
๔. นายชยกมล เกษมสันต์ ณ อยุธยา ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์	คณะทำงาน
๕. นายประเสริฐ ผดุงเกียรติวัฒนา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา	คณะทำงาน
๖. นายอภิชาติ คงชาตรี ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา	คณะทำงาน
๗. นางจันทร์กระพ้อ ต่อสุวรรณ สินธวถาวร ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา	คณะทำงาน
๘. นายอติรุจ ตันบุญเจริญ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลจังหวัดชลบุรี	คณะทำงาน

๙. นางสาว...

๙. นางสาวเพชรรัตน์ สพรั่งผล ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมงานตุลาการหรือผู้แทน	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำคู่มือการขอปล่อยชั่วคราวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตลอดจนดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาจัดทำคู่มือการขอปล่อยชั่วคราว เพื่อให้กระบวนพิจารณาและการพิพากษาคดีตลอดจนงานราชการอื่นของศาลมีความถูกต้องสมบูรณ์มีประสิทธิภาพ

(๒) รวบรวมระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและข้อบังคับประธานศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราว หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว และบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราว รวมถึงคำแนะนำหรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) รายงานความคืบหน้าหรือผลการดำเนินการให้ประธานศาลฎีกาทราบ

(๔) ดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นางเมทินี ชโลธร)
ประธานศาลฎีกา